

ತಿಪಟೂರು

ತಿಪಟೂರು ತುಮಕೂರಿನ ಹತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಇದು ತುಮಕೂರಿನಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ೭೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಬ್ಬರಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರವೆಂಬ ಹಿರಿಮೆಗೂ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವ ತಿಪಟೂರು ಪ್ರಮುಖ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಗೂ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರುವ ತಿಪಟೂರು ಹಿಂದೆ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ, ತಿಪಟೂರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೇರ್ಪಡೆ ಗ್ರಾಮ ಮಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ೧೮೮೬ ರಲ್ಲಿ ತಿಪಟೂರನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ೨೭೦೦ ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ತಿಪಟೂರು ತನ್ನದೇ ಆದ ಐತಿಹ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ. ತ್ರಿಪಟ್ಟ ಊರು > ತಿಪಟೂರು ಎಂದಾಗಿ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ತ್ರಿಪಟ್ಟ ಎಂದರೆ ಮೂರುಹಳ್ಳಿಗಳ ಕೂಡು ಗ್ರಾಮವಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ತ್ರಿಪಟ್ಟ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿ ಮುಂದೆ ತಿಪಟೂರು ಎಂದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ವಾದವಾಗಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ನೊಳಂಬರ ಕಾಲದ ಒಂದು ಶಾಸನವಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ತಿಪಟೂರು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಜನಪದರು ತಿಪಟು ಅಂದರೆ ದಿಣ್ಣೆ ಭಾಗದ ಊರು. ಹಾಗಾಗಿ ತಿಪಟೂರು ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತಿಪಟೂರಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಲಕ್ಷಣವೂ ಮೂರು ತರದಲ್ಲಿದೆ. ಮಧ್ಯೆ ತಿಪಟೂರು ಇಂದಿನ ಸಂತೆಪೇಟೆ, ಗಣೇಶ ಮಂದಿರ, ಕಾರೋನೇಷನ್ ರಸ್ತೆ, ಗಾಣಿಗರ ಬೀದಿ ಈ ಎಲ್ಲವೂ ತಗ್ಗಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಕೊಬ್ಬರಿ ಮಂಡಿ, ಗಾಂಧಿನಗರ, ಒಳಗರಹಳ್ಳಿ-ಯಡಿಯೂರು ರಸ್ತೆಗಳ ಬಡಾವಣೆ ಎತ್ತರ (ದಿಣ್ಣೆ)ಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೆ.ಆರ್. ಅಗ್ರಹಾರ, ಸಿಡ್ಲೆಹಳ್ಳಿ ಮಠ ಬಡಾವಣೆ, ಗೋವಿನಪುರ ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ.

ತಿಪಟೂರು ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಗುಬ್ಬಿ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಅರಸೀಕೆರೆ, ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ತುರುವೇಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣದ ಬಲ ತುದಿಯಿಂದ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನರಾಯ ಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕು ತಿಪಟೂರಿನ ಗಡಿ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ೧,೮೯,೦೬೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿರುವ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಧ್ಯದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೨,೨೨,೭೪೯ ಇದೆ. ತಿಪಟೂರು, ಕಸಬಾ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ, ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ನೊಣವಿನಕೆರೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಹೋಬಳಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ೨೬ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ತಿಪಟೂರು ೨೧೮ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಗಳೂ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ೩೯೧ ಜನವಸತಿ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೆರಗಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊನೆಯಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ತಾಪಮಾನದ ಪ್ರಮಾಣ

ಕೊಂಚ ಏರಿಳಿತವಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೬-೪೦ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂಟಿಗ್ರೇಡ್ ಇದ್ದರೆ ಚಳಿ ೧೨-೧೬ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂಟಿಗ್ರೇಡ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ೫೫೭.೫ ಮಿಮೀ ಆಗಿದೆ.

ರಾಗಿ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಹೆಸರು, ಜೋಳ, ಭತ್ತ, ಶೇಂಗಾ, ಹೆಸರು ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳು. ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಕಬ್ಬು, ಭತ್ತ, ಶೇಂಗಾ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ, ಹೂವು ಹಾಗೂ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ತಿಪಟೂರಿನ ಜೀವನಾಡಿ ತೆಂಗು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಕಲ್ಪತರು ಸೀಮೆ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಕೊಬ್ಬರಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ವಾಣಿಜ್ಯ ನಗರಗಳ ಪೈಕಿ ತಿಪಟೂರು ಒಂಬತ್ತನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

೧೦೮೦೭ ಎಕರೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಹೊಂದಿದ್ದು ಮತ್ತಿ, ಬೇವು, ಶ್ರೀಗಂಧ, ಹೊನ್ನೆ, ಬೀಟೆ, ಜಾಲಿ, ಹುಣಸೆ, ಆಲ ಹಾಗೂ ಕುರುಚಲು ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಹತ್ಯಾಳು ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟ, ಕರಡಿ ಬೆಟ್ಟ, ಬೊಮ್ಮೇನಹಳ್ಳಿ ಬೆಟ್ಟ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಬೆಟ್ಟ, ಚಿಕ್ಕ ಮಾರ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಬೆಟ್ಟ ಇವು ಪ್ರಮುಖ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳು. ಮಳೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ರೈತರು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನಾದ್ಯಂತ ಕೆರೆ-ಕಟ್ಟಿಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಮಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಿಪಟೂರು, ನೊಣವಿನಕೆರೆ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ, ಈಚನೂರು, ಕರಡಿ, ಗಂಗನಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕೆರೆಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನೊಣವಿನಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಯಾಗಿದ್ದು ನೊಳಂಬ ಅರಸರು ಈ ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಅದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಜನವಸತಿ ರಚನೆಯಾದಾಗ ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನೊಳಂಬರ ಕೆರೆ ಎಂದು ಕರೆದರು. ನಂತರ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ನೊಣವಿನಕೆರೆ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಗೊರೂರು ಹೇಮಾವತಿ ಜಲಾಶಯದ ನೀರು ತುಮಕೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ನೊಣವಿನಕೆರೆ, ಗಂಗನಘಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗದ ತಿಪಟೂರು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಕೆರೆಗಳು ಹೇಮಾವತಿ ನೀರಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಭಾಗದ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ನೊಳಂಬರು, ಗಂಗರು, ಹೊಯ್ಯಳರು, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು, ಮೈಸೂರು ರಾಜರು ತಿಪಟೂರಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧಿ ಶಾಸನ, ಸ್ಮಾರಕ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಗುಡಿ-ಗೋಪುರಗಳು ಇಂದಿಗೂ

ಸಾಕ್ಷಿಕಲ್ಪಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವ ೧೧ನೇ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನವೊಂದು ಹೊಯ್ಸಳರು ತಿಪಟೂರು ಭಾಗವನ್ನು ಗಂಗ ಅರಸರಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಶೆಟ್ಟಿಕೆರೆ (ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ), ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಅಗ್ರಹಾರಗಳೆಂದು ಘೋಷಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ದಾನ ನೀಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಉಳ್ಳನೇ ಶಾಸನ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸನಾದ ಬುಕ್ಕರಾಯನ ಸಾಮಂತನಾಗಿದ್ದ ಚನ್ನಯ್ಯ ನಾಯಕನು ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಸಮೀಪದ ಅಲ್ಲೂರನ್ನು ತನ್ನ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಇವನು ಬಹಮನಿ ಸುಲ್ತಾನನ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ರಂಗಣಿ ಎಂಬ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದನು. ಜೊತೆಗೆ ೧೩೯೫ ರಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ.೧೫೪೫ ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತಿಪಟೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕ್ಷೌರಿಕರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಕರ ವಿಧಿಸಿದಾಗ ದಂಗೆ ಎದ್ದ ಕ್ಷೌರಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ತೆರಿಗೆ ರದ್ದುಪಡಿಸಿದ ಸದಾಶಿವರಾಯನ ಬಗೆಗೆ ೧೩೯೫ ರ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಶಾಸನ ೧೫೬೦ ರಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಭಾಗದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಮದುವೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಖರ್ಚಿನ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದು ಕರ ವಜಾಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿದೆ. ಕೆರೆಗೋಡಿ ರಂಗಾಪುರದ ಲಿಂಗದೇವರಿಗೆ, ತಿಮ್ಮಪ್ಪನಾಯಕನ ಮಗ ಅಣತಿಯ ತಿರುಮಲನಾಯಕ ದೀಪಾಲೆ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ವಿವರವನ್ನು ೧೫೬೦ ರ ಶಾಸನ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿಪಟೂರು ಸೀಮೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ. ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರಳಗುಪ್ಪೆಯ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರನ ದೇಗುಲ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ದೇವಾಲಯ. ಇಲ್ಲಿನ ನಟರಾಜ ವಿಗ್ರಹ, ಅಷ್ಟ ದಿಕ್ಪಾಲಕರ ವಿಗ್ರಹಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿವೆ. ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಾಲದ ಚನ್ನಕೇಶವ ದೇವಾಲಯವೂ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆಯ ನೊಳಂಬೇಶ್ವರ, ಕಾಡುಸಿದ್ದೇಶ್ವರ, ವೇಣುಗೋಪಾಲ, ವಿಘ್ನಸಂತೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ, ತಿಪಟೂರು ಕೆರೆಗೋಡಿ ರಂಗಾಪುರದ ಶಂಕರೇಶ್ವರ, ಇಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲಿನ ಸಿಂಹ, ಬುದ್ಧ ಗಣೇಶ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿವೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಯ ಕೈಲಾಸೇಶ್ವರ ಹಾಗೂ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ದೇಗುಲಗಳು ಪ್ರಾಚೀನವಾದವುಗಳು. ರೇವಣಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಮಠವೂ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ. ಹಟ್ಟದ ಜಿನಾಲಯ ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ಪ್ರಮುಖ ದೇವಾಲಯ. ಹೊಯ್ಸಳರು ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಬಳಪದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ

ಕೊನೆಹಳ್ಳಿಯ ಕುರುಚಲು ಕಾಡಿನಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯಾದ ಬಿದರೆಗುಡಿ ಅಮ್ಮ, ಗಂಗಸಂದ್ರದ ಅಮ್ಮ, ಹಟ್ಟದಮ್ಮ, ಬಿಳಿಗರೆ ಉಡಸಲಮ್ಮ, ತಿಪಟೂರಿನ ಕೆಂಪಮ್ಮ ಪ್ರಮುಖ ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆಗಳು. ಸೋಮನ ಕುಣಿತ, ಚೌಡಿಕೆ, ಮೂಡಲಪಾಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಇಲ್ಲಿನ ಕಲಾ ವಿಶೇಷತೆಗಳು.

ಜನಾಂಗಿಕವಾಗಿ ವೀರಶೈವರು, ಕುರುಬರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕೊರಚರು, ದೊಂಬಿದಾಸರು, ಬೋವಿ, ನಾಯಕ, ತಿಗಳ, ಕೋಮಟಿಗ, ಮರಾಠಿಗರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಬಲಜಿಗ, ಗಾಣಿಗ ಜನಾಂಗಗಳಿವೆ.

ಕಲಾವಿದರಾದ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ನರಸಿಂಹರಾಜು, ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದ ತಿಪಟೂರಿನ ಶಿವಶಂಕರ್, ಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಪಕರಾದ ಶಿವಶಂಕರ್, ತಿಪಟೂರು ರಘು, ತಿಪಟೂರು ಬಸವರಾಜು ಪ್ರಮುಖರು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ತಿಪಟೂರು ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಪ್ರೊ|| ಕೆ.ಎಸ್. ಕರುಣಾಕರ, ಪ್ರೊ|| ಎಂ.ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್, ಹಳೆಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಛಂದಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿ ಮೌಖಿಕ ಬರಹ ಮಾಡಿದವರು. ಭರತೇಶ ವೈಭವ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೊ|| ಟಿ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜಶೆಟ್ಟಿ, ನಿರ್ಮಲ ಪ್ರಕಾಶನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ೨೫೦ ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಶಸ್ತಿಗೂ ಭಾಜನರಾಗಿರುವುದು ಇವರ ವಿಶೇಷ. ಪ್ರೊ|| ತಮ್ಮಾಜಿ ರಾವ್, ಎನ್.ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ, ಆಲೂರು ದೊಡ್ಡಲಿಂಗಪ್ಪ, ಗಂಗನಘಟ್ಟದ ಪ್ರೊ|| ಬಸವೇಗೌಡ, ಬಿಳಿಗರೆ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಈ ಮೊದಲಾದವರು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದವರು.

ಕಲ್ಪತರು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾಲೇಜಿನತನಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿ, ಉಪವಿಭಾಗ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಇಂಧನ, ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಆಗಿದೆ. ಸಹಾಯಕ ಕಮೀಷನರ್ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜೀವವಿಮಾ ವಲಯ ಕಛೇರಿ, ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ, ದಕ್ಷಿಣ ರೈಲ್ವೆಯ ಎರಡು ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿವೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಇಲಾಖೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಿವೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಪಶು ಸಾಗಾಣಿಕೆ, ಕೃಷಿ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಿದರೆಗುಡಿ ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿವೆ.

೧೫೦ ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು, ಶಾಸನಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದರೂ ಇಂದು ಅಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಬಿದರೆಗುಡಿಯ ಸಮೀಪದ ಕೊನೆಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಲಪಾಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಹೆಚ್.ಎಲ್. ನಾಗೇಗೌಡರು ಹಾಗೂ ಡಾ|| ಜಿ.ಶಂ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ, ಕೊನೆಹಳ್ಳಿ ಪಟೇಲ್ ನಾರಸಪ್ಪ ಅವರ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರ ಭಾರತದ ಏಕೈಕ ಮೂಡಲಪಾಯ ರಂಗಮಂದಿರ ಎಂಬ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇತಿಹಾಸಕಾರರಾದ ಎಸ್. ಫಾಲಾಕ್ಷ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ತಜ್ಞರಾದ ಲೇಖಕ ಪ್ರೊ|| ಶರಣಪ್ಪ, ಕಂಚಾಘಟ್ಟದ ಪ್ರೊ|| ಕೆ.ಬಸವರಾಜು, ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ, ಡಾ|| ಎಸ್.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ, ಟಿ.ಸಿ. ಉಮೇಶ್‌ಕುಮಾರ್ ಲೇಖಕರಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಪತರು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ಸಾವಿರಾರು ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತರನ್ನು ನಾಡಿಗೆ ನೀಡಿದೆ.

ಅಣ್ಣಾಪುರ

ಅಣ್ಣಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೨೭.೭೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಪೂರ್ವಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಅಣ್ಣ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಣ್ಣನ ಹೆಸರಿನ ಗ್ರಾಮ ಅಣ್ಣಾಪುರ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಈತ ಗ್ರಾಮದ ಮೊದಲ ನಿವಾಸಿಯೂ ಆಗಿದ್ದರೆಂಬುದು ಐತಿಹ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲು ನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು, ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೭ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಾಂಗ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ, ಆಚಾರಿ, ಲಿಂಗಾಯಿತರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಉರ್ದು, ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೬೦೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೦೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೯೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೯೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೦ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೭ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಲ್ಲರ್, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಟಮೋಟೋ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಡಾಕ್ಟರ್, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೮ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೬೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ತಯಾರಕರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಣ್ಣಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಮಣಕಿಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಅಣ್ಣಾಪುರಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೬ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೫೫ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೯೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ. ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅನಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಅನಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೪.೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೫೩.೨೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೆಟ್ಟರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ಜನರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಹಣಕೊಂಡವನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅನಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು ಹಣಕೊಂಡವನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಅನಗೌಡ > ಅನಗೌಡ > ಅನಗೊಂಡ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲು ನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು, ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ

ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡಕೆರೆ ಹಳ್ಳ, ಕಾಳನಕಟ್ಟೆ, ಮರಿದೇವರ ಕಟ್ಟೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಹೆಚ್ ಟ್ಯಾಂಕ್, ಆರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಎರಡು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವೇದಜನಾಂಗ, ದೇವಾಂಗ, ಹಂದಿಜೋಗರು, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಉಪ್ಪಾರ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೦೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೪೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೬೯೦, ಹೆಣ್ಣು ೬೯೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಲ್ಲರ್, ಆಟೋ, ಕಾರು, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು

ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಪ್ರೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೬ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಕಮ್ಮಾರರು, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅನಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪ್ರೋಲೀಸ್ ತಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಮೂರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ರಂಗಾಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೮ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೫೩ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ೪

ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ. ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಗೌರಮ್ಮ, ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರ, ಮಾಳಮ್ಮ, ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಅಂಜನೇಯ, ಗ್ರಾಮದೇವತೆ, ಶಂಕರೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದೇವತೆ, ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಂಚೆ ಕೊಠಡಿ

ಅಂಚೆಕೊಠಡಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಕೊನೇಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಚೆಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಅಂಚೆ ಒಯ್ಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅಂಚೆಯವನ ಮನೆ>ಅಂಚೆ ಕೊಠಡಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲು ನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು, ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಪೈಪುಡ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ದೇವಾಂಗ, ತಿಗಳರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೪೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೩೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೧೨, ಹೆಣ್ಣು ೧೧೨, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪದ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೬ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಲ್ಲರ್, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಟಮೋಟೋ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ

ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೧೩ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಂಚೆಕೊಠಡಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕೊನೇಹಳ್ಳಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೧೦ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೩.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗೌರಿ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಂಬಿಕಾ ನಗರ

ಅಂಬಿಕಾನಗರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ೬.೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಮಡೇನೂರು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಮಡೇನೂರಿನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಬಿಕಾನಗರ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲು ನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು, ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಪೈಪುಡ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೫, ಹೆಣ್ಣು ೪೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೭ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪದ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟೆಲ್ಲರ್, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಟಮೋಟೋ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೧೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಂಬಿಕಾನಗರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹುಚ್ಚೆಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಾಡೇನೂರುಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಗ್ರಹಾರ

ಅಗ್ರಹಾರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೫೨.೬೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಹಾರ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ನೂಣವಿನಕೆರೆ ಹೋಬಳಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆಸಿಫ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೭ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಅಗ್ರಹಾರ ಕಟ್ಟಿ, ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಾರ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಈಡಿಗ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೬೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೨೧ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೭೧, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೨೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ,

ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಗ್ರಹಾರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು, ೨೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ

ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಯಲ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತರಾಯ ಸ್ವಾಮಿ, ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಮುತ್ತರಾಯ ಸ್ವಾಮಿಯ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಣಪನಹಳ್ಳಿ

ಅಣಪನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಅಲ್ಲೂರು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಎಂಬುವರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರಣ ಆತನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗ್ರಾಮ ಬೆಳೆದು ಅಣ್ಣಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ ನಂತರ ಅಣಪನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸು ಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೭ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮೂರು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೫ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ಆಚಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೯೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೫೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೦೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೫೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ,

ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೪ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಿಕೆ, ಊದುಬತ್ತಿ ತಯಾರಿಕೆ, ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು, ಟೈಲರಿಂಗ್, ಕಸೂತಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಣಪನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ನಾಲ್ಕು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು, ೨೧ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯.೦೪

ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ, ಮಾರಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ, ಮಾರಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ

ಅಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ೨೬ ಕಿ. ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಉಪಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ೫೪೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಭೂ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಬೇಡ ಜಂಗಮರು ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಜನ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಅಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ವೀರಶೈವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬರು, ಮಡಿವಾಳ, ಬೇಡ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಈಶ್ವರನ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು ೨೯೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ, ಮಾಳಿಗೆಯ, ಮಹಡಿಯ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವು ಜನತಾ, ಆಶ್ರಯ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ರಚನೆಯಾದವುಗಳು ಆಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ರಾಗಿ, ಹೆಸರು, ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಮೊಬೈಲ್ ಬಳಕೆ ಇದೆ. ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಸ್ಕೂಟರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಶ್ವರನ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ಮಹಾಭಿಷೇಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲುಗೊನಾದ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಬಿಳಿಗರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

ಅನಿವಾಳ

ಅನಿವಾಳ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೨೩೭ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ದಾಸ ಕುಟುಂಬದ ದಾಸ ಪರಂಪರೆಯವರು ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಸಿಸುತ್ತಾ, ಅನುಪ, ವಿಷ್ಣುವಿನ ಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅನುಪನವಾಳ ನಂತರ ಅನಿವಾಳವಾಗಿ ಸಿಧಿಲದಿತ್ಯ ಈ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಕುರುಚಲು ಗಿಡಮರ, ತೋಟಸಾಲು, ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರ ಅರ್ಧ ಮಲೆನಾಡಿನಂತಿದ್ದು ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೨೯೪ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ಒಂದು ಟ್ಯಾಂಕು ಹಾಗೂ ೪೩ ನಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ದಾಸರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಬೋವಿ, ಕ್ಲೌರಿಕ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿವಾರು ಲಿಂಗಾಯಿತರ ಓಣ, ಕೊಳಗ ಓಣಿ ಎಂಬ ಎರಡು ಓಣಿಗಳಿವೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೧೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ೪೪೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೫ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಉಪಬೆಳೆಯಾಗಿ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ತರಕಾರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಆರ್ಥಿಕ ಚೇತರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ. ಹಾಗೂ ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ತಿಪಟೂರು-ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಗ್ಯಾರಂಟಿಡಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ೨ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಾಮದ ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಣಿವೆ ಮಾರಕ, ಈಶ್ವರನ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ದಾಸರು, ಕಣಿವೆ ಮಾರಕ, ದೇವರ ಉತ್ಸವ, ಆರತಿ ಬ್ಯಾಟಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಊರ ಉತ್ಸವವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ಈಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕ, ಮಹಾಮಂಗಳಾರತಿ, ಪ್ರಸಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅನಿವಾಳದ ನಂಜಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ೫೪ ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಲಗಾರ ಅರಣ್ಯ ನಾಶ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ೨ ವರ್ಷ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು.

ಅಣ್ಣೇಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ

ಅಣ್ಣೇಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೬೦ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಅಣ್ಣೇ ಎಂಬ ಸೊಪ್ಪಿನ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಅಣ್ಣೇ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು,ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೨ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫- ೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಸೇತುವೆ ಹಳ್ಳವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ೯ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೬ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಈ ನೀರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಬೋವಿ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಮಡಿವಾಳ ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೫೫ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೬೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮತ್ತು ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ

ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಣ್ಣೇಮಾರನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚೆಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆರು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯನ್ನು

ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಾಗಲಿ, ಅಂಗಡಿಗಳಾಗಲಿ, ಭತ್ತಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್‌ನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿ, ಬಸವೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಹಾಗೂ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಉತ್ಸವ ದಸರಹಬ್ಬ ಹಾಗೂ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ದಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಣ್ಣೇಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಅಣ್ಣೇಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೬೦ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಅಣ್ಣೇಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿಯು ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಗ್ರಾಮ. ಅಣ್ಣೇಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿಯ ೧೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ

ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೨ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫- ೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಸೇತುವೆ ಹಳವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮತ್ತು ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಶೌಚಾಲಯವಿಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು ಈ ಗ್ರಾಮದ

ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಣ್ಣೇ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಾಗಲಿ, ಅಂಗಡಿಗಳಾಗಲಿ, ಭತ್ತಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ, ಚಿತ್ರದೇವರ ಪುಟ್ಟ ಪೌಳಿ ಇದ್ದು, ದೀಪಾವಳಿಯಂದು ದೀಪ ಏರಿಸುವ ಹಬ್ಬ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕುರಿಗೆ ಜಿನ್ನಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಕರೆದ ಹಾಲಿನಿಂದ ಮೊಸರು ಮಾಡಿ ತುಪ್ಪ ತೆಗೆದು, ದೇವರಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋಲುಮೇಳ, ಈ ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷ. ರಂಗಪ್ಪ ಕೋಲಾಟದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅರಳಗುಪ್ಪೆ

ಅರಳಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೧೧೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಅರಳಗುಪ್ಪೆ ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಾಲದ ಚನ್ನಕೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅರಳು ಬೆಳೆಯ ಕುಪ್ಪೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಹರಳುಕುಪ್ಪೆ > ಅರಳುಕುಪ್ಪೆಯಾಗಿದೆ. ಹರಳು ದಿಣ್ಣೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವೂ ಇದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು, ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು, ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ಹಾಗೂ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅರಳಗುಪ್ಪೆ ಕೆರೆ ಇದೆ. ೧೧ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೮ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕರು, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕುಂಬಾರರು, ಗಾಣಿಗರು, ಅಗಸರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ

ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳು, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೫೯೫ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೨೪೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವಸತಿ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಟ್ಟು ೨೬, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ೧೬, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ೧೦ ಇವೆ. ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಟ್ಟು ೨೮, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ೨೦, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳು ೮ ಇವೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೫೦, ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೨೦ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೩ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ೦೬ ಟಿವಿಎಸ್, ೨೦ ಸೈಕಲ್‌ಗಳು, ೦೨ ಲಾರಿಗಳು ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲ ಕರವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿ ತಯಾರಿಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿದೆ. ಕುಂಬಾರಿಕೆಯೂ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಶಿಕ್ಷಣ, ೦೫ ಪೋಲೀಸ್, ೦೨ ನಿರ್ವಾಹಕರು, ೦೫ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅರಳಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಅರಳಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಯಾವುದೇ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಮೂವರು ಅಂಗನ ವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅರಳಗುಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಅರಳಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ವಿದ್ದು ಪತ್ರಿಕೆ ವಿತರಣೆಯಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೩ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಒಂದು ಸಮುದಾಯ ಭವನ, ಹಾಗೂ ವಸತಿಗಳು, ೩೦ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನೆಲೆಯಾದ ಚಿನ್ನಕೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕೋಟೆ, ಕೊತ್ತಲ, ೦೫ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಗಳು, ಸ್ಮಶಾನ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಕೇಶ್ವರ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ದುರ್ಗಮ್ಮ, ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪಮ್ಮ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲು ರಂಗಮಂದಿರ ಇದೆ ಹಾಗೂ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರೂ ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಲುಮನೆ ನಂಜಪ್ಪ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಚಿನ್ನಬಸಪ್ಪ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಹಿರಿಯ

ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತ. ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ದೊರೆತಿವೆ. ಬೋರಶೆಟ್ಟಿ ಚೌಡಿಕೆ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರವೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಹಿರಿಯ ಭಾಗವತ ಕಲ್ಮನೆ ನಂಜಪ್ಪ ಅವರಿಗೆ ಜಾನಪದಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರನ ಜಾತ್ರೆ ವಾರಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಾತ್ರೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ನಂದಿಧ್ವಜ ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಅರಳಗುಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೮೮೦ ರ ತುರುಗಾಳದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನನ್ನಿಗಂಗನ ಸೈನ್ಯವು ಬಿಳಿಗರೆ ಕುನ್ದೂರುಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿದ ದೊರೆಬೈಯ ಮಗ ಮಲ್ಲಗ ಅವರ ತುರುಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ ವಿವರವಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಚಾರಿಪಾಳ್ಯ

ಆಚಾರಿಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮.೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಈಚನೂರು ಕಾವಲು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಇವರ ಹೆಸರು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಬುದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಆಚಾರ್ಯಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಆಚಾರಿಪಾಳ್ಯ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಗಿಡ ಮರಗಳ ಪೊದೆಯ ಈ ಪರಿಸರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು, ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಬದುಕು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಸು, ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಯಾವ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕಾಗಿ ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಾಂಸ ಹಾಗೂ ಮೊಟ್ಟೆಯ

ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಕೋಳಿ ಸಾಕುವುದು, ಮಾರಿ ಮಾಡುವುದು ಇದೆ. ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಆಸರೆ ಕಡಿಮೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೂರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮೂರು ಚಿಕ್ಕ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿದ್ದು, ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪು ಇದ್ದು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹರಿಯುವ ಹಣ್ಣಿನಹಳ್ಳಿ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಗಳ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೫೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೪೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೬೯೦, ಹೆಣ್ಣು ೬೯೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ೪೦೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ, ಟೈಲರಿಂಗ್ ಮೊದಲಾದ ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಸುಬಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಿಲಿಟರಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಆಚಾರಿಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈಚನೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಈಚನೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಡಿಟಿಎಚ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೦೨

ರಷ್ವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ೩ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ. ಎರಡು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಾಳಮ್ಮ, ಹನುಮಂತ, ದುರ್ಗಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಎಲ್ಲಾ ದೇವರುಗಳ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಹನುಮಂತ ದೇವರಿಗೆ ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ದುರ್ಗಮ್ಮನಿಗೆ ಕರಗ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆದಿಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಗರ

ಆದಿಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಗರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩.೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಈಡೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ದೇವಾಲಯ ಇರುವುದರಿಂದ ಆದಿಲಕ್ಷ್ಮೀನಗರ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದುದು, ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟೆಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೭ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಾಂಗ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಮಡಿವಾಳ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಶೆಟ್ಟರು, ಆಚಾರಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೬೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೨೫ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೫ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಲ್ಲರ್, ದ್ವಿಚಕ್ರ

ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಆದಿಲಕ್ಷ್ಮೀನಗರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹಾಗೂ ಮಣಕಿಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಈಡೇನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೪೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆ

ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೈದ್ಯಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೬ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪರದೇಶಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ಮಠವಿದೆ. ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಯಿದೆ.

ಆಲದಹಳ್ಳಿ

ಆಲದಹಳ್ಳಿಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೦೭.೭೮ ಅರ್ಧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಬಸವನಹಳ್ಳಿ, ಹೊಸೂರು, ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ಆಲದ ಮರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ತಾಣವಾಗಿ ಆಲದಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ

ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ, ಆಲದಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯಿದೆ. ೬ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿದ್ದು, ೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ದೇವಾಂಗ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಶೆಟ್ಟರು, ಆಚಾರಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಗಳ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೯೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೯೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೯೧ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಆರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೩೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಆಲದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಆಲದಹಳ್ಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಡಿಟಿಎಚ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೨೯ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೧೮ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ,

ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್, ೧ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಇವೆ. ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ಬಸವೇಶ್ವರ, ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರ, ನೀಲಕಂಠೇಶ್ವರ, ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕಾರಹಬ್ಬ, ಕಂಬದೇವರ ಹಬ್ಬ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ, ಕೊಂಡ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪೌರಾಣಿಕ, ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರಾದ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯ ರಾಮನ ಪಾತ್ರ, ರಂಗಸ್ವಾಮಯ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಪಾತ್ರದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಆಲದಹಳ್ಳಿ ಹೊಸೂರು

ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫.೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಆಲದಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಹೊಸದಾಗಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸೂರು ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ,

ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ, ಆಲದಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೪೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೩೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೦೫, ಹೆಣ್ಣು ೧೦೫, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೨೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ,

ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಬಾಳೆ, ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೪ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಆಲದಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು, ೧೭ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ, ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಲ್ಪೂರು

ಆಲ್ಪೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೭೭.೬೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ ಅಣಪನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಲದ ಮರಗಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಮನೆಯ ಮೇಲುಹೊದಿಕೆಗೆ ಆಲದ ಮರದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಆಲ್ಪೂರು ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟೆಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಲಳಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ಓವರ್ ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ.

ಳ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೫೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ರಲಿಂಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಕುಂಬಾರರು, ಆಚಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೪೩೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೧೬೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೦೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೦೦೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೧೬೭ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೩೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಯಾವುದೇ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಿಕೆ, ಊದುಬತ್ತಿ ತಯಾರಿಕೆ, ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು, ಟೈಲರಿಂಗ್, ಕಸೂತಿ ಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಪತರು ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾದ ನಾರಾಯಣಪ್ಪ ಆದಿಕುಂಚನಗಿರಿ ಬಿಇಡಿ ಕಾಲೇಜು ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದ ಡಾ|| ಎ.ಬಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಇವರು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪುಸ್ತಕ ರಚಿಸಿದ್ದು ಈ ಗ್ರಾಮದವರೆಂಬುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಆಲ್ಪೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ನಾಲ್ಕು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು, ೫೧ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೧೧೪ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೮೩ ಮಕ್ಕಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೯೭ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೩೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಿಗರಾಯ, ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಚನ್ನಿಗರಾಯನ ಉತ್ಸವ ಜರುಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆದಿನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ

ಆದಿನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೬೯೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಆದಿನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಕಲ್ಲೆರೆ ಅಂಚೆ. ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಕಲ್ಲು, ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಬೋರಪ್ಪನ ಗುಡ್ಡ ಎಂಬ ಗುಡ್ಡವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯವಿದ್ದು, ಅದು ೫೦೦ ಎಕರೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ೧೦ ಎಕರೆಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೋಪುಗಳಿದ್ದು, ಅದು ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿ ತೋಪು ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳಗನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೫೪ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಹಳ್ಳವಿದ್ದು, ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು, ೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಹಾಗೂ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಮಡಿವಾಳವು ಸಣ್ಣ ಜನಾಂಗದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೯೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೪ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಆದಿನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ೨, ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರಾಗಿ ೧೨ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರು ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಹಾಗೂ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆ ಮಣಕಿಕೆರೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಇದರ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯಾಗಿ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರು, ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ತಿಪಟೂರು ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ ಮಣಕಿಕೆರೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು. ಈ ರೀತಿಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಕಲ್ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ೨ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸ್ವಸಹಾಯಕ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಉಗ್ರಾಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಖಾಸಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ೧೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು

ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ೨೫ ಜನ ಗಂಡು, ೨೦ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರು, ಹಾಗೂ ೨ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧ ಹೋಟೆಲ್ ಹಾಗೂ ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿ, ಬಸವ, ಬೊಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿದ್ದು, ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿ ಜಾತ್ರೆ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮನ ದೇವಿ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿ ಹಾಗೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಯರಹಳ್ಳಿ

ಆಯರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೧೪.೪೫ ಎಕರೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಶಿವಲಿಂಗಪಾಳ್ಯ, ಈರಕನ ಕಾವಲು ಮಾರುತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗ್ರಾಮಗಳು ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಠದ ಮಾನ್ಯ ಅಯ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಜನ ವಸತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅಯ್ಯಗಳಹಳ್ಳಿ ಆಯರಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಲೆಗಳು ಕೆಂಪು ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ನೀಲಗಿರಿ, ಜಾಲಿ, ಜಾಣೆ, ತುಗ್ಗಲಿ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಸಿಂಧಿ ಹಸು, ನಾಟಿ ಹಸು, ದನ, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವರು.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಆಯರಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕೆರ ಇದೆ. ೧೫ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೦೭ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದು, ನಾಯಕ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಕುಂಬಾರ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ೦೫ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ೦೫ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿಎಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು

ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ೦೩ ಶಿಕ್ಷಣ, ೦೧ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಆಯರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಕೆ.ಬಿ. ಕ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ /ನಿಗಮ/ಮಂಡಳಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕುಪ್ಪಳಿ ಸೇರಿದೆ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೧೨ ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ೦೧ ಮೀಟರ್ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳಿದ್ದು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೆ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಕಲ ಚೇತನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಆಂಜನೇಯ ದೇವರಿಗೆ ಉತ್ಸವವಿರುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಯರಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಆಯರಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಅರಳಗುಪ್ಪೆ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಆಯರಹಳ್ಳಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಆಯರಹಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಯಾಗಿದೆ.

ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಲೆಗಳು ಕೆಂಪು ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವು ಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಸಿಂಧಿ ಹಸು, ನಾಟಿ ಹಸು, ದನ, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವರು.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಕುಡಿಯಲು ಅರಳಗುಪ್ಪೆ ಪಂಚಾಯತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದ್ದು, ಒಂದು ನೀರಿನ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೬೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೭೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಆಯರಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅರಳಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ

ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೆ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಕಲ ಚೇತನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕದನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿ, ಚಿತ್ತದೇವರ ಪೌಳಿಗಳಿದ್ದು, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ, ಹಾಲು ತುಪ್ಪದ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಲೂರು

ಆಲೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೬೧೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಇದು ಪಶುಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಹಾಲೂ ಆಯನಗಳ ಊರು ಆಲೂರು ಆಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಲುಕರೆ ಬಂಡೆ, ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡ, ಯಾವುದೇ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಿಲ್ಲ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೬೩ ಕುರಿಗಳು, ೧೪೩ ಎಮ್ಮೆಗಳು, ೬೩ ಕುರಿಗಳು, ೩೩ ಕೋಳಿಗಳು, ೨೦ ನಾಯಿ, ದನಗಳು, ೧೪ ಎತ್ತುಗಳು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊಸಕೆರೆ, ತಮ್ಮನಕೆರೆ, ಊರಮುಂದಲ ಕೆರೆ ಇದೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ೧೦೦ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ೫ ಇವೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಕುಂಬಾರರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು.

ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ, ಕುಂಬಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ತಿಪಟೂರು-ಹುಳಿಯಾರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಅಂಚೆ ಭೈರನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತ್ವರಿತನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಆಲೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ತಿಪಟೂರು ಹುಳಿಯಾರು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದು ೩೫ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಿದ್ದು ೪೮ ಮಕ್ಕಳು, ೨ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೮೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ಅಂಗಡಿಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೋಟೆ, ಕೊತ್ತಲಗಳು ಇದ್ದು ಈಗ ಹಾಳಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ, ಬಸವೇಶ್ವರ, ಬನಶಂಕರಿ, ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ, ಈಶ್ವರ, ಬೀರಪ್ಪ, ಮಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಆಲೂರು ದೊಡ್ಡಲಿಂಗಯ್ಯ ಲೇಖಕರಾಗಿದ್ದು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈಚನೂರು

ಈಚನೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೧೦.೦೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಈಚಲು ಮರಗಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈಚನೂರು ಎಂದು ಊರಿಗೆ ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ,

ಸಾಂಬಾರಕಾಗಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೪೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೩೯೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಎರಡು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಗ್ಗರ ಗುಂಡಿಹಳ್ಳ ಮತ್ತು ಈಚನೂರು ಕೆರೆ ಇದೆ. ಈ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಮಾವತಿ ಜಲಾಶಯದ ನೀರನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ತಿಗಳ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದಿ ಹಾಗೂ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಓಣಿಗಳಿದ್ದು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಓಣಿ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಓಣಿ ಇದೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೦೦೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೩೨೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೧೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೧೨೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೩೩ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಎರಡು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೆ.ಇ.ಬಿ., ಮಿಲಿಟರಿ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಏಳು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ವಕೀಲರು, ಒಬ್ಬರು ವೈದ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್ ಕ್ರೀಂ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈಚನೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಎಂಟು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಈಚನೂರಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ

ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಈಮೇಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಈಚನೂರು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೪೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೨೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೮ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೧೦ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೪೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಭತ್ತ, ೪ ಹೋಟೆಲ್, ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಎರಡು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು, ೧ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇವೆ. ಶಾಸನ ೫೮.೬೯, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩೯೩ ರಲ್ಲಿ ೧೨.೬೦ ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಹನುಮಂತಸ್ವಾಮಿ, ಗದ್ದೆಹೊನ್ನಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಮಸೀದಿಯಿದೆ. ಗದ್ದೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ತೇರು, ತೆಪ್ಪ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಓಕುಳಿ, ಬಲಿ, ಹರಕೆ, ಕೊಂಡ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಾಬಯ್ಯನ ಪರಿಸೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸೋಬಾನೆ, ಜಾನಪದ, ಸಾಹಿತ್ಯಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತಗಾರರಾಗಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್, ಈ.ಚಿ. ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ಶಾಂತವೀರಯ್ಯ, ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್, ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಚನೂರು ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಈಚನೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂಘದ ಒಂದು ಶಾಖೆ ಇದೆ.

ಈಚನೂರು ಕಾವಲು

ಈಚನೂರು ಕಾವಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೨೨.೪೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಆಚಾರಿಪಾಳ್ಯ, ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳು. ಕೃಷಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಈಚುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ ಈಚನೂರು ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಈಚನೂರಿನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮವೇ ಈಚನೂರು ಕಾವಲು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು ಗದ್ದೆಮೇಲಿನಹಳ್ಳಿ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮೂರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೩೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪು ಇದ್ದು

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ತಿಗಳರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೫೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೮೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೩೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೭, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೩೩ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೬ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಎರಡು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಎರಡು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೨ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ

ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈಚನೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೭.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈಚನೂರು ಬಸವನಹಳ್ಳಿ

ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ

೮.೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈಚನೂರು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯು ಇದ್ದು, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಹಸು, ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಅಥವಾ ಬಸವನ ದೇವಾಲಯವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ, ತಿಗಳರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೫ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್

ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈಚನೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಈಚನೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈಡೇನಹಳ್ಳಿ

ಈಡೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೬೫.೯೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಈಡೇನಹಳ್ಳಿಪಾಳ್ಯ, ಆದಿಲಕ್ಷ್ಮೀನಗರ, ಶಾಂತಿನಗರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಎಂಬ ದೇವಿ ಇದ್ದು ಈ ದೇವತೆ ಸಕಲ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಾಗೂ ಇದು ವಾಸಸ್ಥಳವಾದುದರಿಂದ ಈಡೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈಡಿಗ ಜನಾಂಗ ಮೂಲದಿಂದ ಈಡಿಗನಹಳ್ಳಿ ನಂತರ ಈಡೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಡ್ಡುಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೨೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೨೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೫೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್, ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ತ್ವರೆಹಳ್ಳ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಎರಡು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ನೇಕಾರರು (ದೇವಾಂಗ), ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಗಳ, ಕ್ಷೌರಿಕರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೮೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೮೭ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೮೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೮೨ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ,

ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಆರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಾರರು, ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈಡೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಮಣಕಿಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಈಡೇನಹಳ್ಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಗಳು ಇವೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ

ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೨೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಶಿ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೨೧ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್, ೬ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ. ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ, ಹೊನ್ನಮ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ, ಭೈರವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಯಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ, ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಈಡೇನಹಳ್ಳಿಪಾಳ್ಯ

ಈಡೇನಹಳ್ಳಿಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈಡೇನಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಈಡೇನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮವೇ ಈಡೇನಹಳ್ಳಿಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ನೇಕಾರರು, ಮಡಿವಾಳ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ತಿಗಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೬೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೪೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೬ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈಡೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚುಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮಣಕಿರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚುಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಈಡೇನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೩೬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಅಂಗಡಿ ಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈಡಿಗರ ಹಟ್ಟಿ

ಈಡಿಗರ ಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦.೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ದಸರೀಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಈಡಿಗ ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಈಡಿಗರ ಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡಿ ಇಳಿಸುವವರು ಮತ್ತು ಮಾರುವವರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಈಡಿಗರ ಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ

ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಈಡಿಗ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ವಕ್ಕಲಿಗ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೫೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೫೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೧೫, ಹೆಣ್ಣು ೧೧೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೪ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಿಕೆ, ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವ ಕಸುಬು ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈಡಿಗರ ಹಟ್ಟಿ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಈಡಿಗರ ಹಟ್ಟಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಅಂಗಡಿ, ೧ ವೀರಗಲ್ಲು ಇವೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈರಲಗೆರೆ

ಈರಲಗೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೯೪.೪೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಈರ ಹಾಗೂ ಕೆರೆ ಈ ಎರಡೂ ಮೂಲದಿಂದ ಈರಲಗೆರೆ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ. ಆದರೂ ಈರಣ್ಣ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಈರಲಗೆರೆ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಚರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೬ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೬೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಗಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೬೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪೋಲೀಸ್, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಏಳು ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈರಲಗೆರೆ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಈರಲಗೆರೆಗೆ ಹಟ್ಟಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೪೪ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೫೬ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೧.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಅಂಗಡಿ, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ, ಅಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿ ಹನುಮಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಆಚರಣೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹರಕೆ ಬಲಿ, ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿ

ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೧೯೬.೦೭ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಲ್ಲಿದೆ.

ಚೌಳುಪು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಶೇ. ೧೫ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ, ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೮೦.೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ಂ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦ಂ-೧೩ಂ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಕೆರೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

೧೨ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೭ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೦೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೪೦೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೪ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ೦೩ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ೦೨ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೦೮ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೦. ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೨ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೭ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಲಾರಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಕುಪ್ಪಾಳು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ೦೨ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಇದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೧ ಅಂಗನವಾಡಿ

ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಒಟ್ಟು ೧೬ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದು, ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕಿಮ್ಮು, ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಈ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಬಹಳ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ, ನಾರಾಯಣಪ್ಪ ರಂಗಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿ

ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೧೯೬.೦೭ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಲ್ಲಿದೆ.

ಚೌಳು ಮಣ್ಣಿನ ನೀರಿನ ಹಳ್ಳ ಇದ್ದು ಮಡಿವಾಳರು ಬಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ವಸತಿಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದವು. ಹಾಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಯಲುನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಪೂರ್ವ ಭಾಗವು ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ

ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ೦೪ ಹಸು, ೦೨ ಎಮ್ಮೆ, ೦೪ ಎತ್ತು, ೧೨ ಕುರಿ, ೨೨ ಕೋಳಿಗಳು, ೧೮ ನಾಯಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ನವಿಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೬ ಸೆ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ಂ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಡಿವಾಳ ಕಾಲೋನಿ ಹಳ್ಳಿ ಇದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ೦೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ೧೮ಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಒಂದು ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಪಾಟು ಇದ್ದು ಒಂದು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಿವಾಳರು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಳ ಇದೆ.

ಒಟ್ಟು ೮೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೪೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ೨೬ ಮಿಶ್ರಿತ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಪಲಾವ್, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಡಾಂಬರು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಗ ಆಕೃತಿ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ. ಶೌಚಾಲಯಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಜರೆ, ಮಡಿವಾಳ ಕಾಲೋನಿ, ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಂಘಗಳಿಲ್ಲ. ರೈತ ಸೇವಾ ಸಂಘಗಳಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೦೪ ವಿಕಲಚೇತನ, ೦೨ ವಿಧವಾ ವೇತನ, ೦೩ ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ದೇವಾಲಯಗಳಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಉತ್ಸವಗಳು ಆಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಎಂ.ಎಸ್.ಪಾಳ್ಯ

ಎಂ. ಎಸ್.ಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫.೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ರಾಮಚಂದ್ರಪುರ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಮಂಚಿಕೊಪ್ಪಲ ಸಾಬರಪಾಳ್ಯ ಎಂಬುದು ಎಂ.ಎಸ್.ಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಹಾಸು ಬಂಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೪೫ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೦೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೦೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೨೫, ಹೆಣ್ಣು ೨೭೮, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೩ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ

ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಎಂ. ಎಸ್.ಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ರಾಮಚಂದ್ರಪುರ ನಗರಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೩೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಉರ್ದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೪೧ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೭ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಾಬಯ್ಯನ ಪರಿಸೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಂಜಾನ್, ಬಕ್ರೀದ್ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಲ್ಪಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ

ಕಲ್ಪಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ನಾರಸೀಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಕಲ್ಪಯ್ಯ ಎಂಬ ಪೂರ್ವಿಕರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು ಇವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕಲ್ಪಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟರು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆಸಿಫ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೩೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೫೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೦೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೭೫, ಹೆಣ್ಣು ೩೭೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು, ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವ ಕಸೂತಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಲ್ಲಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೂರು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಸರೀಘಟ್ಟ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೫೪ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಹೋಟೆಲ್, ಒಂದು ಭತ್ತ, ೬ ಅಂಗಡಿ, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ಮಾರಮ್ಮ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಲ್ಲೇಗೌಡನಪಾಳ್ಯ

ಕಲ್ಲೇಗೌಡನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫.೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಕಲ್ಲೇಗೌಡ ಎಂಬುವವರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು ಅವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕಲ್ಲೇಗೌಡನಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುಜುಗಲ್ಲು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟೆಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ತಿಗಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದಂತಹವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೨೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೪೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೨ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ,

ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಲ್ಲೇಗೌಡನಹಳ್ಳಿ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೪೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೨೫ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಹೋಟೆಲ್, ೨ ಅಂಗಡಿ, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದ್ದು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ಮಾರಮ್ಮ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ನಗರ

ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ನಗರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ರಂಗಾಪುರ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಂಗಾಪುರದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಎಂಬ ದೈವ ಮೂಲ ದಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಇವರ ಹೆಸರೇ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ನಗರ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ದೇವಾಂಗ, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳ, ಶೆಟ್ಟರು, ಆಚಾರಿರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೧೧ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೮೦, ಹೆಣ್ಣು ೮೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೨ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ

ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಗ್ರಾಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಂಗಾಪುರ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ರಂಗಾಪುರ ಹಟ್ಟಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಅಂಗಡಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವ ಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಆಚರಣೆಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಂಚಾಘಟ್ಟ

ಕಂಚಾಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಕಂಚು ಮೂಲದಿಂದ ಕಂಚಾಘಟ್ಟ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಂಡುಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ, ಒಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೪೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೨೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು೧೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೭ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಗ್ರಾಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಎರಡು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಂಚಾಘಟ್ಟ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮಣಕೇಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕಂಚಾಘಟ್ಟಿಗೆ ಹಟ್ಟಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೪೪ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಉಲ್ಲೇಖಿಗಳ ರಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಅಂಗಡಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಮದೇವರು ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗೌರಿ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಂಚಾಘಟ್ಟ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಕಂಚಾಘಟ್ಟ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩.೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಕಂಚಾಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿ ರುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಚಾಘಟ್ಟ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಂಡುಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೦೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೫, ಹೆಣ್ಣು ೪೨, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೧ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ,

ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಂಚಾಘಟ್ಟ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಹಟ್ಟಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಉಲ್ಲೇಖಿಗಳಿ ರಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಅಂಗಡಿ, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಯಿದೆ. ಬಸವಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕರೀಕೆರೆ

ಕರೀಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೪೯.೨೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಕೆರೆಯ ಏರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಕಪ್ಪು (ಕರಿ) ಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದರು. ಕರಿಕಲ್ಲುಕೆರೆ ಎಂಬುದು ಕರೀಕೆರೆ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಎಂಬ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಸುಬಂಡೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮೂರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೮೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೩೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ

ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಎರಡು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೬ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಠಿಣ ಕೆರೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕಠಿಣಕೆರೆಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೨೧ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಉಲ್ಲೇಖಿಗಳಿ ರಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಅಂಗಡಿ, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು, ಬಿದರಮ್ಮ, ತಿರುಮಲ, ಬೈರೇದೇವರು ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಬಿದರಮ್ಮ, ತಿರುಮಲದೇವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೆರೆಗೋಡಿ

ಕೆರೆಗೋಡಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೮೮.೧೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಕೆರೆಗೋಡಿಯ ಪಕ್ಕ ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕೆರೆಗೋಡಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಜರುಗಳ ಆಡಳಿತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪ್ರಮುಖ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಳವೂ ಹೌದು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಸುಬಂಡೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಮರಳುಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆ, ತೊರೆಹಳ್ಳ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ತಿಗಳ, ಕುರುಬರು, ಉಪ್ಪಾರರು, ಶೆಟ್ಟರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಒಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೯೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೪೮೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೭೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೭೮೧, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೮೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೯೬ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಪೋಲೀಸ್, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಆರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೆರೆಗೋಡಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ರಂಗಾಪುರಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೮ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೫೩ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಹೋಟೆಲ್, ೧೦ ಅಂಗಡಿ, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಾಸನದ ಉಲ್ಲೇಖ ೬೮-೭೩ ರಲ್ಲಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೭೦ ರಲ್ಲಿ ೧೨-೯ ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಗೌರಮ್ಮ, ಮಾಳಮ್ಮ, ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಆಂಜನೇಯ, ಗ್ರಾಮದೇವತೆ, ಶಂಕರೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದೇವತೆ, ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಂಕರೇಶ್ವರನ ಜಾತ್ರೆ ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಜನಪದಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ವೀರಗಾಸೆ, ನಂದಿಧ್ವಜ ಕುಣಿತವಿದ್ದು, ನಿತ್ಯವೂ ಅನ್ನದಾನ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೆ.ಎಸ್. ಶಿವಣ್ಣ ಎಂಬ ೬೫ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತರಿದ್ದು, ದಕ್ಷಯಾಗ, ದುಶ್ಯಾಸನ ಕಾಳಗ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲಿಸುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆ.

ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ

ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೪.೪೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ವಾಸಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಬಂಡೆಗಳ ಜಾಗವಾಗಿರು ವುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಬೆಟ್ಟದ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ,

ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ಒವರ್ ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಆಚಾರಿ, ಕುಂಬಾರರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೫೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೮೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೩೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೩೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಯಾವುದೇ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಬಡಿಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ತಡಸೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೧ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ

ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೧೮ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಹೋಟೆಲ್, ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ, ಚೌಡಮ್ಮ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ದೇವಾಲಯ ಗಳಿದ್ದು, ಆಂಜನೇಯ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡಮ್ಮನಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆದಿದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗದ ತಮಟೆ ಬಾರಿಸುವ ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದ ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಡಿಕೊಪ್ಪಲು

ಕೋಡಿಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧.೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಶಿವರ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಕೆರೆಯ ಕೋಡಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕೋಡಿಕೊಪ್ಪಲು ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಸುಬಂಡೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಮರಳುಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಗಳ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೨೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೬೦, ಹೆಣ್ಣು ೬೬, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೩ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೋಡಿಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗರುಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಸ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೆಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಶಿವರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ

ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ

ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭.೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೬೫.೧೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ.

ಕೆರೆಯ ಕೋಡಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಸುಬಂಡೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಮರಳುಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮೂರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೭೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಮೂರು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೋಡಿಹಳ್ಳ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೧೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೬೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೨೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ,

ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈಚನೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೆಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಈಚನೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಹೋಟೆಲ್, ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು, ಒಂದು

ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ನಾಟಕದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಬಸವರಾಜು ಧರ್ಮರಾಯನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಂಗರಾಜು ಅರ್ಜುನನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೇಹಳ್ಳಿ

ಕೊನೇಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೯೫.೮೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಕೊನೇಹಳ್ಳಿ ಸ್ಟೇಷನ್ ಬೌಂಡರಿ, ಅಂಚಿಕೊಪ್ಪಲು, ಶಂಕರಿ ಕೊಪ್ಪಲು, ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ತಿಪಟೂರು-ಅರಸೀಕೆರೆ ಗಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಕೊನೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಸು ಬಂಡೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ಒವರ್ ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದ್ದು. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ.ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ದೇವಾಂಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಗಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೨೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೬೩೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೭೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೭೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೩೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೪೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ,

ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ಟರ್, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಐದು ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರರು, ಬಡಿಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೊನೆಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕೊನೆಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಹಾಯಕ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೭೮ ಮಕ್ಕಳು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೮ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೧೦ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೧೨೧ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವೀರಕಲ್ಲು, ೧ ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಇದೊಂದು ಕಲಾ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಮೂಡಲಪಾಯ ಯಕ್ಷಗಾನದ ರಂಗಮಂದಿರವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಡಾ.ಜಿ.ಶಂಪ, ಹೆಚ್.ಎಲ್.ನಾಗೇಗೌಡರು ಪ್ರಮುಖ ಮೂಡಲರಾಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕೊಂಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಟೇಲ್ ನರಸಪ್ಪ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತರು.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೊನೆಹಳ್ಳಿ ಸ್ಟೇಷನ್ ಬೌಂಡರಿ

ಕೊನೆಹಳ್ಳಿ ಸ್ಟೇಷನ್ ಬೌಂಡರಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫.೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಕೊನೆಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಕೊನೆಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮವೇ ಕೊನೆಹಳ್ಳಿ ಸ್ಟೇಷನ್ ಬೌಂಡರಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಮರಳುಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕೃತಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಮೂರು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಸ್ತರ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ದೇವಾಂಗರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೦೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೫೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೬೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೯೩, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೩ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ,

ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೬ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೊನೇಹಳ್ಳಿ ಸ್ಟೇಷನ್ ಬೌಂಡರಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೆಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕೊನೇಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೩೧ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ,

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಯೋಜನೆ ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೧.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಹೋಟೆಲ್, ೭ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗೌರಿ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೊಪ್ಪ

ಕೊಪ್ಪ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೫೨.೮೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್.

ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕೊಪ್ಪ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಪ್ಪ ಎಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ. ಕೊಂಪೆ, ಗುಂಪು, ಸಣ್ಣಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪಲು ಕೊಪ್ಪವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೬೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಎರಡು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಹಳ್ಳವಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಓಣಿಯಿದೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೩೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೬೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೧೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೧೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ,

ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಳ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೊಪ್ಪ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈಚನೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ೧೧ ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೆಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಈಚನೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಳ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೩೧ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಯೋಜನೆ ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೧.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಹೋಟೆಲ್, ೭ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗೌರಿ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಟಿನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ

ಕೋಟಿನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೮೩.೦೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಸುಮಾರು ೭ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ವಂಶಸ್ಥರುಗಳು ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಈ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೋಟೆ ಎಂಬ ನಾಯಕ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ರಿಂದ ಕೋಟಿನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿದ ನಾಯಕ >ಕೋಟಿಯ ನಾಯಕ > ಕೋಟಿನಾಯಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಗೂ ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳು, ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಉಲ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹತ್ತು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಉಲ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಓವರ್ ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್, ಎರಡು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನೇಕಾರರು (ದೇವಾಂಗ) ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ತಿಗಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ತೆಲುಗು, ಹಿಂದಿ, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೫೦೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೬೧೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೭೭೫, ಹೆಣ್ಣು ೭೭೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ,

ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಪೋಲೀಸ್, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೭ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ವೈದ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಕಮ್ಮಾರರು, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೊಪ್ಪ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚೆಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚೆಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ೧೨ ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೆಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕೋಟೆನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೩೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೮೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಲಾಂಬ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೯೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೮ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಸತಿ ನಿಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು, ಆತ್ಮಬಲಿದಾನ ಕಲ್ಲು, ಗೋಸಾಸ ಕಲ್ಲು, ಶಿಲಾ ಶಾಸನ, ಮತ್ತು ಶಾಸನದ ಉಲ್ಲೇಖ ೮೬-೮೯ ರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪರಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿ ಮಠವಿದ್ದು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಬನಶಂಕರಿ ಬೃಹತ್ ದೇವಾಲಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬನಶಂಕರಿ, ತಿರುಮಲ ದೇವಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಮಸೀದಿ, ಆಶ್ರಮ ಇದೆ. ಬನಶಂಕರಿ, ತಿರುಮಲ ದೇವಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಬನಶಂಕರಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ಒಂದು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹವನ, ಯಜ್ಞ ಕಾರ್ಯಗಳು ಜರುಗುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗೌರಿ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಹಾಗೂ ರಂಜಾನ್, ಬಕ್ರೀದ್ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಾಬಯ್ಯನ ಪರಿಸೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಕಬ್ಬಾರಹಳ್ಳಿ

ಕಬ್ಬಾರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಕಬ್ಬಾರ ಜನಾಂಗದವರು ಮೊದಲು ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಕಬ್ಬಾರರಹಳ್ಳಿ> ಕಬ್ಬಾರಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ

ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೭ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೧ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೯ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಬೇಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಕುರುಬರು ಕಿರುಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೧, ಹೆಣ್ಣು ೪೨, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ,

ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರಿದ್ದಾರೆ.

೨೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಬ್ಬಾರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ನಾಲ್ಕು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ ಅಂಗಡಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗೌರಿ ಗಣೇಶನ ಹಬ್ಬದಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಕಬ್ಬಾರಹಟ್ಟಿ

ಕಬ್ಬಾರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಎನ್. ಮೇಲನಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯ ಬಾಯಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟುವ ಉಕ್ಕಿನ ತುಂಡನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಬ್ಬಾರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಈ ಊರಿಗೆ ಹೆಸರು ಬಂತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೨೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೨೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು, ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦

ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೧, ಹೆಣ್ಣು ೪೨, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೧೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಬ್ಬಾರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ನಾಲ್ಕು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಎನ್. ಮೇಲನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೩ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ

ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೨೫.೩೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರಿಂದ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋವು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೭ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೪೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೬೫, ಹೆಣ್ಣು ೬೫, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೧೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೧೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ೨ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ

ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೮ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಹನುಮಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಂಪಾರಹಳ್ಳಿ

ಕಂಪಾರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೫೬.೧೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟ

ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದೆ. ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೫೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಲಿಂಗಾಯಿತ ರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೧೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೫೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೫೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೫೩ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ,

ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು ಕಸೂತಿಯಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಂಪಾರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮಸವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕಂಪಾರಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೨೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೫೭ ಮಕ್ಕಳು, ಬಿಟಿಎಸ್, ಎಟಿಎಸ್, ಕಂಪಾರಹಳ್ಳಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೯೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೫ ಅಂಗಡಿಗಳು ಹಾಗೂ ೧ ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ, ಮಾರಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು ಬಲಿ ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಮಾರಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಶಾಂತಮ್ಮ ಎಂಬವರು ಲೇಖಕಿಯಾಗಿದ್ದು ಕವನ ಸಂಕಲನ ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಂಘಟ್ಟ

ಕನ್ನಂಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೨೮.೩೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿದೆ.

ಹೊಸಕೆರೆಯ ಭಾಗ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಉಪ್ಪಾರ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಈಡಿಗರುರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೫೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೮೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೫೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೮೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ತೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ,

ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏಳು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದು, ೬೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕನ್ನಂಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಿಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕನ್ನಂಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೭ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೮ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ

ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೬ ಅಂಗಡಿಗಳು ಹಾಗೂ ೧ ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಮದೇವರು, ರಂಗನಾಥ, ಭೈರೇದೇವರು ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ರಾಮನವಮಿಯಂದು ರಾಮದೇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಕರೀಕೆರೆ

ಕರೀಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೩೯.೪೦ ೧/೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಗೋಡುಕೆರೆ >ಕರಿಯ ಕೆರೆ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು,

ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಕರೀಕೆರೆ ಕೆರೆಯಿದೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಉಪ್ಪಾರ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೯೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೬೧ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೫೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೬೧೧ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳಿ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ

ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರದವರಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದು, ೨೬ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕರೀಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಲ್ಲಿಗೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಆರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕರೀಕೆರೆಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೭೮ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು,

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೫ ಅಂಗಡಿಗಳು ಹಾಗೂ ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ೧ ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು, ಬಿದರಮ್ಮ, ತಿರುಮಲ, ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರ, ಬಸವಣ್ಣ, ಭೈರವ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಬಿದರಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರ ಜಾನುವಾರು ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಸವನಹಳ್ಳಿ

ಕಸವನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೮೭.೨೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಕೇಶವ>ಕಸವನಾಗಿ>ಕಸವನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಕಸವೆ ದಂಟಿನ ಪ್ರದೇಶ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟೆಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುಂಬಾರರು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಉಪ್ಪಾರ, ಈಡಿಗರುರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೬೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೩೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೫೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೩೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ,

ಯೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರದವರಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದು, ೨೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಸವನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರಮಳೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕಸವನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೭ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ದಿನ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಸವನಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲು

ಕಸವನಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦.೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೫.೦೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಕಸವನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮವೇ ಕಸವನಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲು ಈ ಗ್ರಾಮ ಕೇಶವ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಕಸವನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಈ ಊರಿಗೆ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟೆಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ಹಾಗೂ ೧ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೭ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೫, ಹೆಣ್ಣು ೪೭, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ

ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರವರಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದು, ೧೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಸವನಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರಮಳೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕಸವನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೦.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಮ್ಮ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಮಾರಮ್ಮನ ಹಬ್ಬ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಳಗಲ ಕೊಪ್ಪಲು

ಕೆಳಗಲ ಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗುಂಗುರಮಳೆ ಕೆಳಗಲಕೊಪ್ಪಲು ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟೆಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಹಾಗೂ ೧ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೨ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕೈಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೩ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು

ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರದವರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೆಳಗಲಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರಮಳೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಗುಂಗುರಮಳೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೯.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹನುಮಜಯಂತಿ ಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ

ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಖ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೬೫.೧೯೧/೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಕೆರೆಯ ಕೋಡಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಜನರು ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಈ ಊರಿಗೆ ಹೆಸರು ಬಂತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಹಾಗೂ ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೯ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ದಾಸರು, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗ ರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೨೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೫೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೫೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೂತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ,

ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರದವರಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಸರ್ವೆ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೫ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದು, ೪೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕುರುಬರ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕುರುಬರ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೨೪ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೨ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. 31 ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಭೈರೇದೇವರು, ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು ಭೈರೇದೇವರು ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೊನೆಗೌಡನಪಾಳ್ಯ

ಕೊನೆಗೌಡನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೭.೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಕುಡುವನಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಕಲ್ಲೇಗೌಡ ಎಂಬುವವು ಗ್ರಾಮದ ಯಜಮಾನನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವರ ನೆನಪು ಸದಾ ಇರಲೆಂದು ಕಲ್ಲೇಗೌಡ>ಕೊನೆಗೌಡ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹಾಗೂ ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೭ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಗಳ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಉಪ್ಪಾರ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಕುರಬರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೪೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೪೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೧೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೧೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೨೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ,

ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರದವರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೧೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೊನೆಗೌಡನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕುಡುವನಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ.ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗೌರಿಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೊರಮರ ಹಟ್ಟಿ

ಕೊರಮರ ಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧.೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಹಾರೋಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಕೊರಮ ಜನಾಂಗ ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕೊರಮರ ಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಮರಳುಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ

ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರಮ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೭೦, ಹೆಣ್ಣು ೭೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೧೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರದವರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ

ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೊರಮರ ಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹಾರೋಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೩ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ.ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕುಡುವನಘಟ್ಟ

ಕುಡುವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ

ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೨೪.೭೧ ೧/೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಧರ್ಮೇಗೌಡನಪಾಳ್ಯ, ಕೊನೆಗೌಡನಪಾಳ್ಯ, ಮಾಚನಹಳ್ಳಿ(ಮಾರುತಿ ನಗರ), ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮವು ತೋಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕುಡುವನಘಟ್ಟ ಎಂದು ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿ ಇದ್ದು, ಜನರ ವಾಸಸ್ಥಳ ಬೆಟ್ಟದಂತೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕುಡುವನಘಟ್ಟ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಸಂಗಮ ಸ್ಥಳ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಕಟ್ಟಿ ನೀರು ಸೇರುವ ಸ್ಥಳ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಡವಿ ಬೆಟ್ಟ > ಕುಡುವನಘಟ್ಟ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಮರಳುಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟವ್ವಟಿಕೆ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಕೆರೆಯಿದೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೮೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೧೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೯೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೨೨ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರದವರಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೩ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕುಡುವನ ಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕುಡುವನಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೩೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೭೫ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ.ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲ, ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ,

ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕುರುಬರ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ

ಕುರುಬರ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೬೦.೭೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಕುರುಬರ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಈ ಊರಿಗೆ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಮರಳುಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೭ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಒಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೪೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೦೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೯೫, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರದವರಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೩೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕುರುಬರ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕುರುಬರ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ತಿಮ್ಮಯ್ಯ ಎಂಬ ೬೯ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕುರುಬರಹಳ್ಳಿ

ಕುರುಬರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೨೫.೪೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಮಜರೆ ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮೂಲ ವಾಸಿಗರು ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕುರುಬರಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೫೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳ, ಒಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೧೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೯೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೫೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೯೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೭ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕುರುಬರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕುರುಬರಹಳ್ಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೪೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೫೭ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೩ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೬ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲ, ಕಾಮೇಶ್ವರ (ರಾಮೇಶ್ವರ), ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ರಾಮೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ,

ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಎಂಬ ೭೦ ವರ್ಷದವರು ಭಜನೆ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತರಾದ ತಿಮ್ಮಯ್ಯ ದುಶ್ಯಾಸನ ಕಾಳಗ, ದಕ್ಷಯಾಗ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕೈದಾಳ

ಕೈದಾಳ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦.೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೬೫.೬೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ಕೈಗಾಣ>ಕೈದಾಳ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗ್ರಾಮದ ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿಯವರ ಅನಿಸಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸತ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೩೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಕೃಷಿ

ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಾರ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ತಿಗಳರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೬೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೨೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೦೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೨೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ತೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ

ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೫ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೩೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೈದಾಳ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕೈದಾಳದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೭ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೯೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೧ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೭ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನದ ಉಲ್ಲೇಖ ೫೦ ರಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯೋಗನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ

ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಕನ್ನಂಘಟ್ಟ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯.೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಕನ್ನಂಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗೊಲ್ಲ ಜಾತಿಯು ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಊರಿಗೆ ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುಜುಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸತ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೪ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ

ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೮೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೮೫, ಹೆಣ್ಣು ೮೫, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೧೩ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೧೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕನ್ನಂಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೇವಿನಮಾರಮ್ಮ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬೇವಿನ ಮಾರಮ್ಮನ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ,

ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೈದಾಳ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦.೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಕೈದಾಳ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಕೈದಾಳ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಮತ್ತು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ

ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೧ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಕಮ್ಮಾರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ

ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಭತ್ತ, ಅಂಗಡಿ, ಸ್ಮಶಾನ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ, ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಗಳಿವೆ.

ಕುರುಬರಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ

ಕುರುಬರಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬.೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಕುರುಬರಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ವಡ್ಡ ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ,

ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಲ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ತೆರೆದು ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳು ೮ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬೋವಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫, ಹೆಣ್ಣು ೨೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ,

ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ೨ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಬಂಡೆ ಸೀಳುವುದು, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಇವರ ಕಸುಬಾಗಿದೆ.

ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕುರುಬರಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಇದ್ದು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಮಂಜುನಾಥ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರುಸಾಲಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಕುರುಬರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಬಸವ ಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೩೩೨.೮ ಎಕರೆ ಕೆಬ್ಬೆ ಭೂ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಕೆಬ್ಬೆಯಹಳ್ಳಿ ನಂತರ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಉತ್ತರದ, ವಾಯುವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯು ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿಲಾಯುಗದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊದಲ ಗ್ರಾಮ. ಈ ಭಾಗದ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿ, ಗುಂಡು ಆಕೃತಿಯ ಆಯುಧಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಶಿವತಾರಕನ್ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಂಕಾನರಿ, ತೋಳ, ಕಾಡುಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ದನ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ನಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕು ಇಂತಹ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಪಾರಿವಾಳ, ಗಿರಿ ಎಂಬ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೮೦.೯ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಒಂದೇ ದಿನ ೧೦೨ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ದಾಖಲೆ ಇದೆ. ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪಮಾನ ೩೮ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೯ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ದೊಡ್ಡಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಇರುವ ಹಳ್ಳಿ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಹರಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿಗಿರುವ ಗದ್ದೆಹಳ್ಳಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦೦ ರಿಂದ ೫೦೦ ಅಡಿ ಆಳದ ಎರಡು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಮತ್ತೆ ಎರಡು ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳವಿದ್ದು ಅದು ಈ

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದ್ದು ಅದನ್ನು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ೧ ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೪ ನಲ್ಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗರೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ವೀರಶೈವ, ಮಡಿವಾಳರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೬೫ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೩೦೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರ ಪ್ರಮಾಣ ೨೫೮, ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರ ಪ್ರಮಾಣ ೧೪೧ ಆಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೬ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ೧೦ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ೨೦ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ೦೨ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ೩೦ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ೫೦ ಕುಂಬಾರ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ, ಅಕ್ಕಿ. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ರೊಟ್ಟಿಯಂತಹ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದಭಿಷಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳು ಇದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಲಾರಿ, ಸೈಕ್ಲ್ ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು, ರಾಗಿ, ಭತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಉಪಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೊಗರಿ, ಅವರೆ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಡ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪಶು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ೨೦೧೧ ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಸರ್ಕಾರಿ ಡೈರಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವು, ಪ್ರತಿ ದಿನ ೪೦೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಆರ್ಥಿಕ ಚೇತರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೩ ಹೊಂಡಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ತೆಂಗು ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬರಿ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕುಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾರಿಗೆ, ಕಂದಾಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಅರಣ್ಯ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೧೦ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ವಕೀಲರಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಿಳಿಗರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿದೆ. ೨ ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು, ಹಾಗೂ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಾದ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪ ಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಬಿಳಿಗರೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನೀರು, ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿಪಟೂರು-ತುಮಕೂರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಈ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಬಿ.ಎಸ್.ಎನ್.ಎಲ್., ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ತಂತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಸಹ ಬಿಳಿಗರೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ತುಮಕೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಟ್ ಯೋಜನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತುಮಕೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಿಎಟಿ ಇತರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರೈತ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ರೈತ ಸೇವಾ ಸಂಘ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಆ ನಂತರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿದ್ದು, ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಯಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮವು ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಹೊಂದಿದ್ದು ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಲೇರಿಯಾ, ಚಿಕನ್‌ಗುನ್ಯಾ, ಜ್ವರದಂತಹ ರೋಗಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೪ ಜನ ವಿಕಲ ಚೇತನರು, ಹಾಗೂ ೦೩ ಜನರಿಗೆ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ

ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ೦೨ ಮಾಸಾಶನಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ, ಒಂದು ಹೋಟೆಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ೦೪ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರರನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ಜಾತ್ರೆ, ಕಾರ್ತಿಕ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಸತಿ ಗೃಹ, ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಉಪಕಛೇರಿ, ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ.

೨೮ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳಿದ್ದು ೦೬ ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿದ ಕಂಬಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಮೀಟರ್ ಅಳವಡಿಸಿದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒಂದು ಕಂಬ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಂಬಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಪಾಳ್ಯ

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಪಾಳ್ಯ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೩೩೨.೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲು ನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು, ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ದನ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೯ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೩ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳ, ಎರಡು ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು, ೦೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿವೆ. ೦೧ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳ ಕಿರುಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೯೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೩೮೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ, ಟೈರ್ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನ ಗಳಾದ ೨ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ೧೮ ಟಿವಿಎಸ್, ೧೨ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ೦೧ ಕಾರು, ೦೫ ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉಪಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಹುರುಳಿ, ಹೆಸರು, ಅವರೆ, ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೩ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಕೃಷಿಯಾಗಿದೆ. ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟಿದೆ. ಸೈನಿಕ ನೆಲೆ, ಖಾಸಗಿ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಪಾಳ್ಯವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ, ಬಿಳಿಗರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಒಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹಾಗೂ ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಂಡಳಿ ಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗುಣ್ಯ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದು ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ, ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರಾದ ರಂಗಣ್ಣ ಎಂಬವರಿಂದ ಸೋಮನ ಕುಣಿತ ಇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯಾಗಲಿ ಕಲಾಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೨ ವಿಕಂಬಗಳಿವೆ. ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವುದು ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ವಿವರ ೨ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಹಳೆಊರು

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಹಳೆಊರು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೩೩೨.೮ ಎಕರೆ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಯಾವುದೇ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅರೆ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ತೋಪುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಂಕಾನರಿ, ತೋಳ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಕರಡಿ, ಮುಳ್ಳಹಂದಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ದನ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಕೋಳಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಕಾಡುಕೋಳಿ, ಕಾಡುಹಕ್ಕಿ, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಗ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವಲಿ, ಹಾಗೂ ನೀರುಕೋಳಿಗಳು, ಪಾರಿವಾಳ, ಗಿಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೯ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಒಂದೇ ದಿನ ೯೧ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ದಾಖಲೆ ಇದೆ. ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪಮಾನ ೩೮ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೩ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ಕು ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಆಧುನಿಕ ಪೌಂಟೇನ್‌ಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಲಪಾತ, ಗಿರಿಧಾಮ, ಬೀಚ್, ಜಲಾಗಾರಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ೦೪ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ನಲ್ಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಇದೆ. ಇದು ಮಳೆಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರೇ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಸಣ್ಣ ಸಮುದಾಯದವರು ೫೫ ಕುಟುಂಬದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಓಣಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ೧೯ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ೨ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಂಗಳೂರು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಕುಂಬಾರ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ, ಅನ್ನ, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು, ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿಯಂತಹ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೦೯ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳು ಇದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೧೧ ಟಿವಿಎಸ್, ೩ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ೨ ಕಾರು, ೧೬ ಸೈಕಲ್ ಹಾಗೂ ೧೯ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು, ರಾಗಿ, ಭತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಉಪಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೊಗರಿ, ಅವರೆ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವೃತ್ತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕುಗಳು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಳ್ಳುವ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಜನ ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದು, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವೈದ್ಯ, ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಟೆ-ಬಿಟೆ ಯಾವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾದ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಒಂದು ಬಡಗಿತನ, ಕಮ್ಮಾರಿಕೆ ಒಂದು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸೇರಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯವನ್ನು ತುಮಕೂರು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಕೂಡ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕೇಂದ್ರವೂ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಸಿಎಟಿ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಳೆಊರು ಗ್ರಾಮ ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಾದ ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮವು ಬಿಳಿಗರೆಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿಪಟೂರು-ತುಮಕೂರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಈ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಂತಿ ಸೌಲಭ್ಯವು, ಬಿ.ಎಸ್.ಎನ್.ಎಲ್. ಕಚೇರಿ ಬಿಳಿಗರೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಆಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದಂತಹುಗಳೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದು, ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಂಘ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಸಂಘ, ಮಂಜುನಾಥ ಸಂಘಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಲೇರಿಯಾ, ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಡೆಂಗ್ಯೂ ಜ್ವರ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಮುಖ್ಯ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ೨ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮದೇವಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೇವಾಲಯಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ದೀರುಗಾಡಿ ಶಿವಣ್ಣ ಎಂಬ ೬೮ ವರ್ಷದವರು ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಇವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸೋಮನ ಕುಣಿತ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ದೇವರ ಉತ್ಸವವಿರುತ್ತದೆ. ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್ ಎಂದೇ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಪ್ರದೇಶ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ೨೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ (ಬಿ.ಹೆಚ್.ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ), ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ತುರುವೇಕೆರೆ-ತಿಪಟೂರು-ತುಮಕೂರು ರಸ್ತೆಗಳ ಕೂಡು ಪ್ರದೇಶವಾದುದರಿಂದ ಒಂದು ತಿರುವು ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಬೃಹತ್ತಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಒಂದು ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೇ ಹೆಸರಿನ ಕ್ರಾಸ್ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೩೮.೮ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕೆಬ್ಬೆ ಮಿಶ್ರಿತ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಂಪು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ರೈತಾಪಿ ಬದುಕು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಮೊಲ, ನರಿ, ತೋಳ, ಕಾಡುಹಂದಿ ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕಾಗೆ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಗರುಡ, ಗಿಡುಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕೋಳಿಯನ್ನು ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಯನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕೆರೆ ಹಾಗೂ ನಿಸರ್ಗ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿಗರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕಿರುನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಒಂದು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದೊಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಜನಾಂಗದ ಹಾಗೂ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯ ದೊಡ್ಡ ಜನಾಂಗವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಬೋವಿ, ತಿಗಳರು, ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗದ ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು, ಮಲೆಯಾಳಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವಾಣಜ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಾದುದರಿಂದ ಮಲಬಾರಿ, ತಮಿಳಿಯನ್ ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಹಾಗೂ ೪೨ ಗುಡಿಸಲು ಸ್ವರೂಪದ ಗೂಡಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಕೆಲವರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವುಗಳು ಜನತಾ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್, ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉಚಿತ ಭಾಗ್ಯ ಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೧೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೯೬೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನವಾಗಿದ್ದು ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭೋಜನವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಬಾಡೂಟ, ಹೋಳಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶುಕ್ರವಾರದ ಸಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸರಕಾಗಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿ ಹಾಗೂ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ, ಆರೋಗ್ಯ, ಅರಣ್ಯ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ವಕೀಲರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಹಾಗೂ ಬೋರ್‌ವೆಲ್, ಕೊಬ್ಬರಿ ಉತ್ಪನ್ನದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ, ಹಾಗೂ ಬಿಳಿಗರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ

ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಸರಕು, ಅಂಚೆ ಬಟವಾಡೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಸ್ ಸಂಚಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಾದು ಹೋಗಿದ್ದು, ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಅಂಗನ ವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವೂ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಶ್ರೀ ರಂಭಾಪುರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ನೋಳಂಬ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಈ ಭಾಗದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಜೊತೆಗೆ ೨ ಬೃಹತ್ ಮಾದರಿಯ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಶ್ರೀಮಾತ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಭತ್ತವಿದೆ. ೨ ಖಾಸಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ. ವಸತಿ ಗೃಹಗಳಿವೆ. ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು ೨೪ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆದಿಶಕ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಶನಿದೇವರು, ಆಂಜನೇಯ ದೇವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಟೆಂಟ್ ಹೌಸ್, ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರ, ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಕಂಪನಿ, ಜೀವವಿಮಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ. ಸಿಂಡಿಕೇಟ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ಈ ಭಾಗದ ಜನಗಣತಿ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಗೌರಿ-ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಅಮಾನಿಕೆರೆ

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಅಮಾನಿಕೆರೆ ಬೇಚಾರಕ್ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೧೬.೫೮, ಇದು ಬಯಲನಾಡು, ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಇಲ್ಲ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ, ಪಂಕನರಿ, ತೋಳ, ಕರಡಿ, ಹಾಗೂ ಚಿರತೆ, ಕಾಡುಹಂದಿ ಹಾಗೂ ಮೊಲ ಮತ್ತು ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಕಾಡುಕೋಳಿ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಗ, ಬಾವುಲಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ನೀರುಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೮೦ ಮಿ.ಮೀ. ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪಮಾನ ೩೦ ಡಿ. ಸೆಂ. ಇದ್ದು ಚಳಿಯು ೨೭ ಡಿ.

ಸೆಂ.ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬರಗಾಲದಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಅಮಾನಿಕೆರೆ ಇದೆ. ಕೆರೆ ತುಂಬಿದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಕೆರೆಯ ಹಿಂದೆ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯ ದೇವಾಲಯ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಿಂಗ ಮುದ್ರೆ ಕಲ್ಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೆರೆಯಳೂಗೆ ಶಾಸನ ಇದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ.

ಕುಪ್ಪಾಳು

ಕುಪ್ಪಾಳು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೧೫೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಎಕರೆನಲ್ಲಿದೆ.

ಕುಪ್ಪೆ, ದಿಬ್ಬ, ಬಾರಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕುತ್ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುದರಿಂದ ಕುಪ್ಪಾಳು ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಬೆಟ್ಟವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಶೇ. ೪೨ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ, ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್‌ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಗ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೧೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೩ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಮಳೆಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಕೆರೆ-ಕುಂಟೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಂದು ಕೆರೆ ಹಾಗೂ ಕುಂಟೆ

ಇದ್ದು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ತೆರೆದ ಬಾವಿ ೨ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು, ೫ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ನಾಯಕ, ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದಿ, ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೫೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೫೬೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ, ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೨ ಟಿವಿಎಸ್, ೦೨ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ೦೨ ಲಾರಿಗಳು, ೧೫ ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ೦೪ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ೧ ನಂದಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ.

ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿತನ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಪ್ರೊ. ಕೆ.ಎಸ್. ಜಗದೀಶ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಸೇರಿದಂತೆ, ೫ ಜನ ಶಿಕ್ಷಣ, ಒಬ್ಬರು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕುಪ್ಪಾಳು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ. ಹಾಗೂ ಕುಪ್ಪಾಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಇದೆ, ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೨೯ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೪೦ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸಂಯುಕ್ತ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೯೯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಾನ್ವೆಂಟ್ ಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೨೪೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಪಶು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ವಸತಿಗಳು ಮತ್ತು ೦೪ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೦೩ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕಿಮ್ಮು, ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗ ಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ, ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆಯು ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ

ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತ ಉಗ್ರಪ್ಪ ಈ ಭಾಗದ ಪ್ರಮುಖ ಕಲಾವಿದರು. ಪುರಾ ಕೆ.ಎಸ್. ಜಗದೀಶ್ ಲೇಖಕರಾಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಧರ ಎಂಬ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಬಲವಾದಕ(ಶಿ೦ ವರ್ಷ) ರಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊಂಡಿಘಟ್ಟ

ಕೊಂಡಿ ಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೨೮೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಎಕರೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜಾತಕ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ (ಕೊಂಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ) ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಕೊಂಡಿ ಘಟ್ಟ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಿ ಘಟ್ಟ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಅಥವಾ ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಶೇ. ೪೨ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ, ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್‌ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೨೫೦೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೫ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೫ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಲವು

ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಮಳೆಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಕೆರೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು, ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಇದ್ದು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ವೀರಶೈವ, ಕುರುಬರು, ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೭೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೭೩೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ ಮನೆಗಳು, ೦೧ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಮನೆ, ೦೩ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೦೧ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ವಸತಿ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ೧೬, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ -೧೦, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ-೦೪ ಇವು ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು. ಒಟ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯ. ೧೮, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ೦೪ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಲಾರಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ ವ್ಯವಸಾಯ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಕುಪ್ಪಾಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೮೨ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೩೦ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೦೨ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗ ಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ

ಕಾಡಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ

೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೧೪೬.೩೨ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಶೆಟ್ಟಿ, ಎಂಬುವವರು ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮ ಬೆಳೆದುದರಿಂದ ಕಾಡಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಶೇ. ೧೬ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ, ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್‌ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೮೦.೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ಂ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦ಂ-೧೩ಂ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ನಾಯಕರು, ಕುರುಬರು, ಕುಂಬಾರರು, ವೀರಶೈವರು ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೭೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೨೭೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ವಸತಿ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಟ್ಟು ೦೬ ಇವೆ. ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ೦೬, ಸಾಮಾನ್ಯ ೦೪, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇದ್ದಾವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೭ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಲಾರಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೭ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಾಡಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬಿನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹಾಗೂ ಕುಪ್ಪಾಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸರಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೪ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗ ಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆಯು ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೊಟ್ಟಿಗೆಹಳ್ಳಿ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ

ಕೊಟ್ಟಿಗೆಹಳ್ಳಿ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊರಾಂಗಣದಲ್ಲಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಹೊರಗೆ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ. ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಹಳ್ಳಿ ಎಕೆ ಕಾಲೋನಿ, ಹರಿಜನ ಕಾಲೋನಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹೆಂಚಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ಆಶ್ರಯ, ಇಂದಿರಾಆವಾಸ್, ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಈಶ್ವರ ದೇವಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಹರಕೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೀರಿನ ಕೊಳಾಯಿ ಇದ್ದು ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದ್ದು ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಕೊಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕುಪ್ಪಾಳು ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಕಟ್ಟೇಹಳ್ಳಿ

ಕಟ್ಟೇಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೬೩.೬೪ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಕೊಳ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಕಟ್ಟೇಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಶೇ. ೨ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ, ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್‌ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೮೦.೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ಂ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦ಂ-೧೩ಂ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ೧೬ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೫ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ವೀರಶೈವರು ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೬೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೨೭೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೪ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ೦೫ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ೦೩ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೦೧ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ವಸತಿ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬ ಗಳು ಒಟ್ಟು ೦೪, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕುಟುಂಬಗಳು ೦೪ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೨. ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೦೮ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೭ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಲಾರಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ತೆಂಗು,

ಕೊಬ್ಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಒಟ್ಟು ೧೯ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಬೀರಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಕೋಟಿ ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಆದರೆ ಬೀರಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಉತ್ಸವ, ಆಂಜನೇಯನ ಆರತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೊಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ

ಕೊಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೭೦೪ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಲ್ಲಿದೆ.

ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ದನಗಳ> ಕೊಟ್ಟಿ ಮೂಲದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಿಶ್ರ ತಳಿ, ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಚೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್‌ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೨ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ವೀರಶೈವರು, ನಾಯಕ, ಕುರುಬರು, ಮಡಿವಾಳರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೪೦ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೫೮೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೭ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಲಾರಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ೧೬ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೋಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಒಂದು ನಂದಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳಾಗಲಿ, ಶಾಸನಗಳಾಗಲಿ, ಪ್ರತಿಮೆಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದು, ಜನರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಬ್ಬದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಹೋಳಿಗೆ, ಪಾಯಸ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಾಗೂ ದಸರಾ ದಿನಗಳಂದು ಅಭಿಷೇಕ ಉತ್ಸವ ಇರುತ್ತದೆ. ಈಶ್ವರ ದೇವರ ಮೇಲೆ ಖಡ್ಗದ ಪದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕರಡಾಳು

ಕರಡಾಳು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೬೮೩ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಲ್ಲಿದೆ. ಕರಡಿ - ಹಾಡಿ > ವಸತಿ ಸ್ಥಳ ಎಂಬ ಅರ್ಥವೂ ಇದೆ. ಕರಡು ಹುಲ್ಲು ಎಂಬ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಈ ಬಗೆಯ ಕಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮನೆ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಕರಡಾಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಿಶ್ರ ತಳಿ, ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೩ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಹಳ್ಳಿ, ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೪ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು, ಹಾಗೂ ಕರಡಾಳು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಕುರುಬರು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಕುಂಬಾರರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೨೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೮೬೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೬ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ೦೪ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ೦೨ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೦೩ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದಭಿಕ್ಷವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಲಾರಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕರಡಾಳು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಕುಪ್ಪಾಳು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೯ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ

ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೫೯ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಕುಪ್ಪಾಳು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದ್ದು ೪೪೨ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಾಗಲಿ, ಅಂಗಡಿಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ರುದ್ರೇಶ್ವರನ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದು, ಕಾರ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ವಾರ್ಷಿಕ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಜಾನುವಾರು ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸದಿ, ಕೋಟೆ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಜರುಗಿದ ಸ್ಥಳಗಳು ಇವೆ. ದೇವಮ್ಮ ಎಂಬುವ ಸಂಗೀತಗಾರ್ತಿ ಇದ್ದಳೆ. ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾ ವಿದರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯದ ಪಕ್ಕ ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಆತ್ಮಬಲಿದಾನ ಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಶಿಲಾ ಶಾಸನವಿದೆ. ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಗಳು ನಡೆದಿದೆ. ಹರೀಶ್ ಬಾಬು ಎಂಬ ದಲಿತ ಸಂಘಟಕರು ಇದೇ ಗ್ರಾಮದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿವಾರ ದನಗಳ ವಾರದ ಸಂತೆ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಮ್ಮನ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ಊರಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕರಡಾಳುಪಾಳ್ಯ

ಕರಡಾಳುಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ

೨೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೩೦೧.೩೧ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಲ್ಲಿದೆ.

ಕರಡು ಹುಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಮೂಲಹಳ್ಳಿ ಕರಡಾಳ ಸಮೀಪ ಹೊಸದಾಗಿ ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶ ಆರಂಭವಾದ ಕಾರಣಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಕರೆದರು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡ, ಅರೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ೦೮ ಹಸು, ೦೬ ಎಮ್ಮೆ, ೦೮ ಎತ್ತು, ೩೫ ಕುರಿ, ೨೨ ಕೋಳಿಗಳು, ೧೨ ನಾಯಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಪಾರಿವಾಳಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೮೦.೯ ಸೆ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ಂ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಳೆ ಇದ್ದು, ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಹಾಗೂ ೪ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇವೆ. ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೪೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೨೦೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ೩೫ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ೦೩ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಕುಂಬಾರರ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ

ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಪಲಾವ್, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೨ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ೧೪ ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ೦೪ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವವರು ಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಯಾವುದೇ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಲಿ, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕರಡಾಳುಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರುನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದ್ವಿತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಂತವು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಆಟದ ಮೈದಾನ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ, ಮಾಸಾಶನ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೫, ೩, ೨ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಯಾವುದೇ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಶಾಸನ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕರಡಾಳು ಸಂತೆ

ಕರಡಾಳು ಸಂತೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೩೦೧.೩೧ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಕರಡಿ ಹಾಡಿ - ವಸತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಕರಡಾಳು ಎಂದಾಗಿದೆ. ರೈತರು ಸಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕರಡಾಳು ಸಂತೆ ಎಂದೂ ಆಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಶೇ. ೧೬ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ, ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್‌ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೮೦.೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ಂ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦ಂ-೧೩ಂ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ನಾಲ್ಕು ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ಹಾಗೂ ೧ ಹಳ್ಳವಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ನಾಯಕರು, ಕುರುಬರು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೪೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೫೭೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೨ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ೦೪ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ೦೩ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೦೫ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೭ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಲಾರಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೬ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೮, ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೫ ಇವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು

ಖಾಸಗಿ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕರಡಾಳ ಸಂತೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಹಾಗೂ ಕುಪ್ಪಾಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೮ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಒಟ್ಟು ೨೯ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೩೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶನೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ

ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೨೬೮ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಕೆರೆಯ ಕೋಡಿಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ರಚನೆಯಾದುದರಿಂದ ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೨೯೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೩ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದ್ದು ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು, ವೀರಶೈವರು, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರುಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ

ಒಟ್ಟು ೩೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ,

ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದು ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ತಿಪಟೂರು, ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧೯ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ೧ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೨೩ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ೧ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನೆಲೆಗಳಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ, ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ದೇವರ ಉತ್ಸವ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ನಂದಿ ಧ್ವಜ, ವೀರಗಾಸೆ ಕುಣಿತಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕುರುಬರ ಲಕ್ಷ್ಮಿಹಳ್ಳಿ

ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೪೦೪ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವರ ವಕ್ಕಲಾದುದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವರಹಳ್ಳಿ ನಂತರ ಲಕ್ಷಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕುರುಬರ ಲಕ್ಷಿಹಳ್ಳಿ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಕೆ. ಲಕ್ಷಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಕುರುಚಲು ಗಿಡಮರ, ಗುಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೧೨೨೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೯-೪೧ಂ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೩ಂ-೧೫ಂ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡ ಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಬೋವಿ, ನಾಯಕರು, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೯೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ೧೧೦೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೪ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಉಪಬೆಳೆಯಾಗಿ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ತರಕಾರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಆರ್ಥಿಕ ಚೇತರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಬಿದರೆಗುಡಿ-ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ಲಕ್ಕಿಹಳ್ಳಿ ಮೂಲಕ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹಾಗೂ ಗ್ಯಾರಫಟ್ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೬ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಾಮದ ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೀರದೇವರು, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವರ ಪೌಳಿಗಳಿವೆ. ಬೀರದೇವರ ಉತ್ಸವನ್ನು ದಸರಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಬ್ಬಿನ ಕೆರೆ

ಕಬ್ಬಿನ ಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಿದರಮ್ಮನ ಗುಡಿ ಕಾವಲಿನ ಕಂದಾಯ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಇದು ತಗ್ಗಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ತಗ್ಗಿನ ಕೆರೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದು ನಂತರ ಕಬ್ಬಿನ ಕೆರೆ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಕಾವಲಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಗುಡ್ಡ, ತಗ್ಗಿನ, ಗಿಡ ಮರಗಳ ಪ್ರದೇಶ. ಹಾಗಾಗಿ ಕಾಡಿನ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೃಷಿ ಅವಲಂಬಿಕೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೨೫೩ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಇದೆ. ಒಂದು ಕಿರು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದ ಮಾತ್ರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ

ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳೂ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು, ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ರಸ್ತೆ, ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಹುರುಳಿಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದ ಕಚೇರಿ, ಪಶು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕಟ್ಟಡ, ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿವೆ. ಪಡಿತರ, ಆರೋಗ್ಯ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಬಿದರೆಗುಡಿ, ಹಾಗೂ ಕೊನೆಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿದರೆಗುಡಿ ಕೊನೆಹಳ್ಳಿ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣವಿದೆ. ಬಸ್ ಸಂಚಾರ ತಿಪಟೂರು-ಅರಸೀಕೆರೆಗೆ ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಬ್ಬಿನಗೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿದರಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ, ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೊರಚರ ಹಟ್ಟಿ

ಕೊರಚರ ಹಟ್ಟಿಯು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಬಿದರೆಗುಡಿ ಕಾವಲಿನ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ.

ಮೊದಲಿಗೆ ಕುರುಚಲು ಕಾಡಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಅದೇ ಜನಾಂಗಿಕ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇದೊಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕುರುಚಲು ಕಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬಿದರೆಗುಡಿ ಕಾವಲು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ, ಪಶು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ರೈತ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಲಯದ ಕಚೇರಿ, ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೨೫೩ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರಚ ಜನಾಂಗದ ಮಾತ್ರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು, ಒಟ್ಟು ೧೫೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ರಸ್ತೆ, ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಹಗ್ಗದ ಎಣಿಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಹುರುಳಿಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೊರಚರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಬಿದರಮ್ಮ ಕಾವಲು ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ

ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ್ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಸೌಕರ್ಯ ಫಾರಂನಿಂದ ಇದೆ. ಪಡಿತರ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದು ಹೋಗಬೇಕು. ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ ಬಿದರೆ ಗುಡಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಬಿದರೆಗುಡಿ ಕಾವಲಿನಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿದರಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರಿತ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟೆ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡಕ್ಕೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರಪ್ಪ ಎಂಬ ೭೦ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಕೊರಚ ಜನಾಂಗದ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಂಗ ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಮಾಸ್ಟರ್ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಮಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಕಾಮಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೧೯೯ ಎಕರೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಕಾಮಗೊಂಡ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ಕಾಮಗೊಂಡ ದಿಂದಾಗಿ ಕಾಮಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸು ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲಿನ ಶಿಲೆಗಳ ಬಿಳಿ ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯ ತೋಪುಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಸುಬದಾರನ ತೋಪುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ನೀಲಗಿರಿ, ಜಾಲಿ, ಜಾಣೆ, ತುಗ್ಗಲಿ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಹಸು, ಎತ್ತು, ದನ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳ, ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೯ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೨೦-೨೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೨ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳವಿದ್ದು, ೦೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು, ೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು, ೦೬ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ನಾಯಕ, ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೯೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೪೦೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಮನೆಗಳು, ಜನತಾ ಮನೆಗಳು, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೫ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ೫೦ ಟಿವಿಎಸ್, ೦೨ ಆಟೋ ಹಾಗೂ ೮೦ ಬೈಕ್ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಸುವರ್ಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಮತ್ತು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಹುರುಳಿಕಾಳು, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಮತ್ತು ತೋಗರಿಕಾಳು ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುವರು.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪಶು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಆಧುನಿಕವಾದ ಆರೋಗ್ಯ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಕೆರೆ ಮತ್ತು ಕೊಳ, ಹೊಂಡಗಳ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಪದ್ಧತಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ವಯಂ ಕೃಷಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲ.

ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಸರಕನ್ನಾಗಿ ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ಗೂಡೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರುಗಳಾದ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪೋಲೀಸ್, ವೈದ್ಯ ಮತ್ತು ಐಟಿ ಮತ್ತು ಬಿಟಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮಾಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಬಡಿಗೆತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಕಿಬ್ಬಿನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದು ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ, ತಂತಿ, ಈಮೇಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್, ಕೊರಿಯರ್ ಮುಂತಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಾಮಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬಿನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಹಿಂಡಿಸೈರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬಿನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ. ಅಂಚೆ, ದೂರವಾಣಿ,

ಈಮೇಲ್ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಸೈನಿಕ ನೆಲೆ, ಖಾಸಗಿ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿತರಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ತಿಪಟೂರು ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ, ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು ಸಿ.ಎ.ಟಿ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ದುರ್ಗಾ ಶಕ್ತಿ, ಕೆಂಪಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜನಾಥ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧ ರಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರಿಗಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೩೧ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದು, ೦೪ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಜನವಸತಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಬಹು ಗ್ರಾಮ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ, ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕುಂದೂರು

ಕುಂದೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂವ್ವ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ

ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೧೧.೫೮ ಎಕರೆ ಇದ್ದು ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕುಂದೂರುಪಾಳ್ಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆ.

ಕುಂದ ಎಂದರೆ ಹಸು ಎಂದೂ, ಪಶು ಮೂಲದ ಗ್ರಾಮ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಕುಂದೂರು ಎಂದಾಗಿದೆ. ಕುಂದೂರುಪಾಳ್ಯ ಎಂಬ ಉಪಗ್ರಾಮ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲು ಇದ್ದು ತರಿ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಪೂರ್ವದ ಭಾಗಗಳು ಫಲವತ್ತಾದ ಕೆಂಪು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಗುಡ್ಡ ಎಂಬ ಒಂದು ಗುಡ್ಡವಿದೆ. ಮತ್ತು ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬ ದೇವಾಲಯ ಗಳಿದ್ದು ಬೆಟ್ಟ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದನಗಳು, ಹಸುಗಳು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಡುವಿನ ಹಳ್ಳವಿದ್ದು, ೨ ತೆರದ ಬಾವಿಗಳು ಹಾಗೂ ೦೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇವೆ. ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೫ ನಲ್ಲಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದ ವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೧೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೮೬೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್

ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಂದಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಾನೂನು, ಪೋಲೀಸ್ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಾಹಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೫ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಕಮ್ಮಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕುಂದೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಿಂಡಿಸೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಬಿ.ಎಸ್.ಎನ್.ಎಲ್. ಹಾಗೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಲೇಶ್ವರ, ಕೆಂಪಾಂಬ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧ ರಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಒಟ್ಟು ೧೫

ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಟೀ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ಮಶಾನವಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಲೇಶ್ವರ, ಕೆಂಪಾಂಬ, ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ ಗಳಿದ್ದು, ಏಕಾದಶಿಯಂದು ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ, ಬಾನದ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕುಂದೂರುಪಾಳ್ಯ

ಕುಂದೂರುಪಾಳ್ಯವು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂವ್ವ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಕುಂದೂರಿನೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಕುಂದೂರು ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳು ಕುಂದೂರಿನ ಸಮೀಪ ದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರಿಂದಾಗಿ ಕುಂದೂರುಪಾಳ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೂ ಭಾಗವು ಫಲವತ್ತಾದ ಕೆಂಪು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದನಗಳು, ಹಸುಗಳು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಿಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬ ರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಿರು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳರು ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೧೭೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪದ ಸೌಲಭ್ಯ ವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಶೌಚಾಲಯ ಮುಕ್ತ ಗ್ರಾಮ. ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕುಂದೂರಿನಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪಡಿತರ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಈ ಬಗೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕುಂದೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಿಂಡಿಸೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಬಿ.ಎಸ್.ಎನ್.ಎಲ್. ಹಾಗೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿ

ಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೫೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್. ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಿಗೆಯವನಹಳ್ಳಿ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾಳು ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಿಶ್ರತಳಿ ಮಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳು,

ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಿಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೨೦-೨೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದ ವರಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳರು, ವಕ್ಕಲಿಗರು, ಮಡಿವಾಳರಪ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೫೯೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ೩ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ೧೦ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೨ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೪ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಸಾರಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯ ನಂದಿನಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ೦೪ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವಕೀಲರಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂಡಿಸೈರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪ್ರೋಲೀಸ್ ತಾಣ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಜಾತ್ರೆಯು ಸಹ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆರತಿ, ಬಲಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಜಾತ್ರೆಯು ದಸರಾ ಹಬ್ಬದಂದು ಉತ್ಸವ ಹೊರಡು ತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರನ ದೇವರ ಉತ್ಸವವು ಸಹ ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ ಪೂಜೆ, ಪ್ರಸಾದಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ

ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂದು ವೀರಗಾಸೆ ವಿಶೇಷ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಇದು ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾಳು ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಿಶ್ರತಳಿ ಮಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರು ಮಾತ್ರ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೯೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ಯೋಗ ಕುರಿ ಪಾಲನೆ. ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಊರಿಂದ ಊರಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ನೀರಿಗೆ ಹೋಗುವ ವಲಸೆ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೋಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಾದುಹೋಗಿದ್ದು, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು,

ಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಡಿತರ ಶಾಲೆ, ಮತ್ತಿತರ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೭ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ಏಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದ ಏಳು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ದೀಪ ಏರಿಸುವ, ದೀಪ ಇಳಿಸುವ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚಿತ್ರದೇವರ ಹಬ್ಬ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಾಲು ತುಪ್ಪದ ಹಬ್ಬವಾಗಿ, ಜನಪದ ಕಲೋತ್ತರ ಕೋಲಾಟದೊಂದಿಗೆ ಚಿತ್ರದೇವರ ಕೋಲುದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಡುಗಲ್ಲುಪಾಳ್ಯ

ಕೋಡುಗಲ್ಲುಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಯಗಚಿಕಟ್ಟೆಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಯಗಚಿಕಟ್ಟೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಕೋಡುಗಲ್ಲುಪಾಳ್ಯವು ಹತ್ತಾಳು ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟದ ಸಮೀಪ, ಎತ್ತರದ ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಕೋಡು ಎತ್ತರದ ಕಲ್ಲು (ಬೆಟ್ಟ) ಎಂದೂ, ಅದರ ಸನಿಹದಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುದರಿಂದ ಕೋಡುಗಲ್ಲುಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣು ಕಂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಿಶ್ರತಳಿ ಮಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಿಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೧೮೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ಯೋಗ ಕುರಿ ಪಾಲನೆ. ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಊರಿಂದ ಊರಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ನೀರಿಗೆ ಹೋಗುವ ವಲಸೆ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾರಿಗೆ, ಅರಣ್ಯ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ೩ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಮೈನ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಪಡಿತರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹತ್ಯಾಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಾದುಹೋಗಿದ್ದು, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೋಡುಗಲ್ಲುಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು,

ಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಡಿತರ ಶಾಲೆ, ಮತ್ತಿತರ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಯಗಚಿಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪.೬ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾಕುನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ದೇವರಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಏಕಾದಶಿ, ಶ್ರೀರಾಮನವಮಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರ್ಕೇಕುರ್ಚಿ ಬೇಚಾರಕ್ ಗ್ರಾಮ

ಕಾರ್ಕೇ ಕುರ್ಚಿ ಬೇಚಾರಕ್ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೨೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಹೋಬಳಿ ಹತ್ಯಾಕು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳು ಇಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬಂದು, ಕಗ್ಗಲಿ, ಜಾಣೆಗಿಡ, ಕಂಬಿಗಿಡ, ಬನ್ನಿ, ಗೇರು, ತೇಗ, ಆಚಲ, ನೀಲಗಿರಿ, ಮುತ್ತಗ, ಕಾಡುನೆಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಿಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೮೦.೯ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೩ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ೬-೭ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬತ್ತಿವೆ. ಇದು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಹೋಬಳಿ, ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಕೆ.ಬಿ. ಕ್ರಾಸ್‌ನಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಂತ ಗಂಗಮ್ಮ ದೇವಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಮದುವೆ ಆಗದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಈ ಗಂಗಮ್ಮನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ನೇರವೇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳು ಆಗದಿದ್ದವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಳೆಯಾದರೆ ಹೊಳೆಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ರೈತರಿಗೆ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಲ್ಕೆರೆ

ಕಲ್ಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೨೦ ಎಕರೆ ಇದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಮವು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಕಲ್ಲುಕೆರೆ ಕಲ್ಕೆರೆ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪುಕಲ್ಲು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಬೋರಪ್ಪನ ಗುಡ್ಡ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅರೆ ಕಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ೫೦ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಚಿರತೆ, ಕರಡಿ, ಕಿರುಬಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಹಂದಿ, ನಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಕೋಳಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೪೩ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಳ್ಳ ಎಂಬ ಹಳ್ಳವಿದ್ದು, ಹಲವಾರು ಹೊಳೆ-ಹಳ್ಳಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮಾವಿನ ಕೆರೆ ಎಂಬ ಕೆರೆ, ಹಾಗೂ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ೧, ಮತ್ತು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ೧೦, ನಲ್ಲಿಗಳು ೨೦೦ ಇದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೦೦ ರಜಪೂತ್ ಸಮುದಾಯವು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು ೧೦ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ಉಳಿದಂತೆ ಹಿಂದಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಹಾಗೂ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಹಾಗೂ ಕುಂಬಾರ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ನಂದಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು

ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್, ಶಿಕ್ಷಣ, ವಕೀಲ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨೫ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದು, ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಮಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸೈನಿಕ ನೆಲೆ ಇದ್ದು, ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೦೨ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಗ್ರಾಮದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿರುವ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆದ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಂಚೆ ಕಲೆಕ್ಟರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊವುಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂಡಿಸ್ಕರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರುವ ಮಂಜುನಾಥ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಇರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೭೦ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು, ಗಂಡು ೪೦ ಹಾಗೂ ೩೦ ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಜನ ಶಿಕ್ಷಕ ಹಾಗೂ ೧ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೬ ಮಂದಿ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೨೦ ಮಂದಿ ವಿಧವಾ ವೇತನದ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ ಭತ್ತ, ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ, ೬ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೨ ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನೆಲೆ ಇದ್ದು ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ರಾಜಮನೆತನ ಎಂದು ರಜಪೂತ ಮತ್ತು ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಮನೆತನವನ್ನು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಚೀನ ೨ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಮಸೀದಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿ, ಆಂಜನೇಯ, ಗಣಪತಿ, ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಹಾಗೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಮೃಯ್ಯಕ್ಕ ಎಂಬುವವರು ಜಾನಪದ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಸ್.ಟಿ. ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ೬೦ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಚಲನಚಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂದೀಪ ಎಂಬುವವರು ಕಿರುತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಂಬದಹಳ್ಳಿ

ಕಂಬದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಕಂಬದಹಳ್ಳಿಯ ೧೭೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಂಬದ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಒಕ್ಕಲಾದುದರಿಂದ ಕಂಬದ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಹಳ್ಳಿ ಎಂಬುದರ ಬದಲಾಗಿ ಕಂಬದಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಕೂಡಿದ ಮಣ್ಣು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೩೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕೈ ಪಂಪು, ೧ ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳು ಇವೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೭೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಕಾರುಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಮಾಡುವುದು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೆಂಗಸರು ಗರಿಕಟ್ಟಿ ಸಿಗಿಯುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಂಬದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮಣಕಿಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ-ತಿಪಟೂರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ವಿದ್ದು, ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿಯ ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ದಸರ ಹಬ್ಬದಂದು ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿಯ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದಸರಾ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಂಚಿ ಮಾರನಹಳ್ಳಿ

ಕೆಂಚಿ ಮಾರನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ೨೪೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆ ಯಾಗಿದೆ.

ಕೆಂಚಿಮಾರ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದ ಗಾಮಕ್ಕೆ ಕೆಂಚಿಮಾರನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದು ಮರಳಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಣ್ಣು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೩೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕೈ ಪಂಪು, ೧ ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳು ಇವೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಕಾರುಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಮಾಡುವುದು. ಸಾಂಪ್ರದಾ ಯಿಕವಾಗಿ ಹೆಂಗಸರು ಗರಿಕಟ್ಟಿ ಸಿಗಿಯುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಂಬದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮಣಕಿಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ-ತಿಪಟೂರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ವಿದ್ದು, ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿಯ ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದು, ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ದೀಪೋತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದಸರಾ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕರಡಿ

ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೫೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆ ಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ

ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟ, ಕರಡಿ ಗುಡ್ಡ, ಕರಡಿ ಬಂಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಕರಡಿ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡ ಕಾರಣದಿಂದ ಕರಡಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೨೮೦.೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೨ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೨೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಕರಡಿ ಕೆರೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಹಳ್ಳ ಮತ್ತು ಕರಡಿ ಕೆರೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ೧೦ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೬ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ದಾಸ, ನಾಯಕ ಜನಾಂಗ ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೬೨೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳು ೨೦ ಇದ್ದು, ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦ ಹೊಂದಿದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 31 ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೧೪ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ,

ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೮೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗಿದೆ.

ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದ್ದು ೨೪೪ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗಡಿಗಳು, ೪ ಹೋಟೆಲ್ ಹಾಗೂ ೭ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಕ್ರಿ.ಶ ೧೧೩೩ ರ ಸುಮಾರಿನ ದಾಸನಾಯಕ ಎಂಬುವನನ್ನು ಸಾಮಂತನಾದ ಮಾರನಾಯಕ ಎಂಬುವನು ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ಆತನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ದೇವರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ದಾನ ನೀಡಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದ ಮಾರನಾಯಕನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರುವ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ, ಕೆಂಪ್ಪ ದೇವರು, ಬಂಡೆ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕುಪ್ಪೂರು

ಕುಪ್ಪೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೋಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೭೮ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ. ದಿಬ್ಬ - ದಿಣ್ಣೆ - ಕುಪ್ಪೆ ಎಂಬ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ ಕುಪ್ಪೂರು ಎಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ದೊಂದಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಪಟ್ಟಣ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.ಹಸುಗಳು ಶೇ. 31 ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ

ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೨ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೩೮೦.೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಕೆರೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ೦೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದ್ದು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಕುಂಬಾರರು, ನಾಯಕರು, ವೀರಶೈವರು ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮತ್ತು ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೬ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜೀವನ ಮುಖ್ಯ

ಬೇಸಾಯದಿಂದ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕುಪ್ಪೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ೧ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧೫ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೀರಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೀರದೇವರ ಉತ್ಸವ, ಡೊಳ್ಳುಕುಣಿತ, ಭಂಡಾರ

ಸೇವೆ, ದೋಣಿ ಸೇವೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನೆರವೇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಗೆಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲು

ಕಾಗೆಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲು ಬೇಚಾರಕ್ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೧೧ ಎಕರೆ, ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬೇಚಾರಕ್ ಆಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಚಲ ಮರ, ಕಗ್ಗಲಿ, ಬನ್ನಿ, ಮುತ್ತಗ, ನೀಲಗಿರಿ, ಜಾಣೆ, ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕತ್ತೆ ಕಿರುಬ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಉಡ, ಮೊಲ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿ, ತೋಳಗಳು, ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕಾಡುಕೋಳಿ, ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ರಣಹದ್ದು, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವಲಿ, ಕಾಡುಹಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮಳೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೩೮೦.೯ ಇದ್ದು, ಚಳಿ ೧೩ ಡಿ. ಸೆಂ. ಇದ್ದು, ಬಿಸಿಲು ೩೬ ಡಿ. ಸೆಂ. ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳಗಳು ಇಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಳಿ ಮರ ಇತ್ತಂತೆ. ಈ ಮರಕ್ಕೆ ಸದರಿ ಕಾಗೆಗಳು ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕಾಗೆಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಸರ್ವೆ ನಂ. ಇದ್ದು, ಇದರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ೫೧೧ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಸುತ್ತಲಹಳ್ಳಿಗಳ ರೈತರು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಳಿಹಟ್ಟಿ

ಕೋಳಿಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಅರಳುಗುಪ್ಪಗೆ ಸೇರಿದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ೧೧೧೬ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜನವಸತಿ ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದಲೂ, ಇದೊಂದು ಕೊಂಡಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ನಂತರ ಕೋಡಯ್ಯ>ಕೋಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಲ್ಲೇಶಯ್ಯ ಎಂಬುವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಹಾಗೂ ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳು ಇದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೫೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮತ್ತು ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ-ಕೋಳಿಹಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಓಡಾಡಲು ಸುಗಮವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೋಳಿಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಗುಂಪುಗಳಿವೆ. ಇವು ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಹಿರಿಯರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಯುಗಾದಿಯ ನಂತರ ಮಾರಿಹಬ್ಬ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಲ್ಲಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ

ಕಲ್ಲಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೮೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಲ್ಲು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಲಿಜಿಗ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೊದಲು ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕಲ್ಲಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವು ಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಸಿಂಧಿ ಹಸು, ನಾಟಿ ಹಸು, ದನ, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವರು.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಕೋಡಿಕಲ್ಲು ಹಳ್ಳ, ತೊರೆಹಳ್ಳ, ೦೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು, ೦೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ಗಿಣಿಕಿನಕೆರೆ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ೧೨ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೫ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಈ ಕೊಳಾಯಿ ನೀರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಬಲಿಜಿಗ, ಕುಂಬಾರ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೭೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೭೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೬ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿಎಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ನಂದಿನ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿ ಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಲ್ಲಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ

ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪ್ರೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೬೭ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದ್ದು ೨೨೨ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೆ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಕಲ ಚೇತನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ೦೪ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ವಸತಿಗಳು, ೦೫ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮದೇವಿ, ಶನೇಶ್ವರ, ಯಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಬಹಳ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಿಕಟ್ಟೆ ಶ್ರೀಮಠ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಳ್ಳಿಕೊಪ್ಪಲು

ಕಳ್ಳಿಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಹುಲಿಹಳ್ಳಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕಳ್ಳಿಜಾತಿಯ ಸಸ್ಯ ಮೂಲದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳಿಕೊಪ್ಪ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕರಿಕಲ್ಲು, ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಬೆಟ್ಟ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಗುಡ್ಡಗಳು ಇವೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೩೦೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು, ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರ ಜನಾಂಗವು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳ, ಉಪ್ಪಾರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು

ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಳ್ಳಿಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹುಲ್ಲುಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ.ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತವು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ತುಮಕೂರು, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ತಿಪಟೂರು ಹುಳಿಯಾರಿನಿಂದ ಇದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಯು ದೇವಸ್ಥಾನ, ಕ್ಯಾಟ್ ಮತ್ತು ಸಿ.ಎ.ಟಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದು ೧೫ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಬ್ಬರು, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮ, ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಜಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಆರತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಹೊಯ್ಸಳರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಶಾಸನವಿದೆ. ೨ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಪಾತಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ, ಉತ್ಸವ, ವೀರಗಾಸೆ, ಸೋಮನ ಕುಣಿತ, ಕೋಲಾಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಡಗರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕುಂಬಾರಹಟ್ಟಿ

ಕುಂಬಾರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೨೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ತಿಪಟೂರು-ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಬಳುವನೇರಲು ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರಹಟ್ಟಿ ಇದ್ದು ಇದು ಬಿ.ಗೌಡನಹಳ್ಳಿಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಕುಂಬಾರ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜನವಸತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರಣ ಕುಂಬಾರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೬ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಡಕೆ ಸುಡುವ ಕಾಯಕದ ೬ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಕೆಲವರು ಕೃಷಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕುಂಬಾರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಬಿ. ಗೌಡನಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡಿತರ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ದಸರಾ ಹಾಗೂ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಯಂದು ದೇವರ ಉತ್ಸವ ಹೊರಡುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕುರಿಯನಪಾಳ್ಯ

ಕುರಿಯನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮುಖ್ಯಗ್ರಾಮ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಕುರಿಪಾಲನೆಯ ವೃತ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಕುರಿಯನಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಇದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಲೆಗಳು ಕಪ್ಪು ಮೈ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೮ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹವಾಮಾನ ಪ್ರತಿಕೂಲದಿಂದ ಬಿಸಿಲು ಮತ್ತು ಚಳಿ ಇದ್ದು ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಚಳಿ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೮ ಡಿ.ಸೆಂ.

೨ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು, ನಲ್ಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಉಪ್ಪಾರ, ಕುರುಬರು, ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೮ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೪೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕುರಿಯನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಆರು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ-ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ಬಸ್ ಸಂಚಾರವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ ಗೂಡಂಗಡಿಗಳು, ಟೀ ಅಂಗಡಿ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಎದುರೆತ್ತಿ ಆರತಿ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೊಡಗೀಹಳ್ಳಿ

ಕೊಡಗೀಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೧೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೯೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಎಕರೆ ಆಗಿದೆ.

ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಗೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಜಮೀನುಗಳು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕೊಡಗೀಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗಿಡ, ಮರ, ಹಳ್ಳ ದಿಣ್ಣೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳು, ದನ, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವೀರಶೈವ, ನಾಯಕ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ,

ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಹುಣಸೆ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ. ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ೧ ನಂದಿನಿ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ೪೦೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲೂ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೫ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೊಡಗೀಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಟಾರು ರಸ್ತೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ರಸ್ತೆಗೆ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮತ್ತು ಟಾರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ತಿಪಟೂರು-ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ ಇದ್ದು, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿ, ಕೆಇಬಿ, ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಮಾರಮ್ಮನ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ದೇವರಿಗೆ ಹರಕೆ, ಆರತಿ, ಬಾನ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೊಬರಿ ದೊಡ್ಡಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ

ಕೊಬರಿ ದೊಡ್ಡಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ದೊಡ್ಡಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಈತನ ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಬರಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಂಗ್ರಹದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕೊಬರಿ ದೊಡ್ಡಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಯಲು ಗಿಡಮರಗಳ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿ ನವಿಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೨೧೪೩ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಆಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಉಪ್ಪಾರ, ನಾಯಕ ಜನಾಂಗದವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೦೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಒಟ್ಟು ೩ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೊಬ್ಬರಿ ದೊಡ್ಡಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ತಿಮ್ಮಲಾಪುರದಿಂದ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಪಡಿತರ ಮೊದಲಾದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್ನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮನ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಕರಿಯಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಂಚುಗಾರನಹಳ್ಳಿ

ಕಂಚುಗಾರನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೩೩೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಂಚಿನ ಸಾಮಾನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಕಂಚುಗಾರನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಬಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿ ನವಿಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದ್ದು, ತುಂಬುವುದು ಅಪರೂಪವಾಗಿದೆ. ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ೩ ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳಿವೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ಉಪ್ಪಾರರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಅಗಸರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಶುಪಾಲನೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಂಚುಗಾರನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ,

ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಡಸಲಮ್ಮನ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ ಮಾಡುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಯಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಹಾಗೂ ರೇವಣ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಮಠಕ್ಕೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕರೆಬಂಡಿಪಾಳ್ಯ

ಕರೆಬಂಡಿಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಮಜರಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೩೩೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಿರಿಯ ಬಳಿ ಗ್ರಾಮ ರಚನೆಯಾದ ಕಾರಣ ಕಿರೆ ಬಂಡೆ ಗ್ರಾಮ ಎಂದಾಗಿದ್ದು ನಂತರ ಕಿರೆಬಂಡಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಶಿಲೆಯು ಕಪ್ಪು ಮೈಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿ ನವಿಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದ್ದು ೪ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ವಕ್ಕಲಿಗರು ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೭೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ೪ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ೬೯ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ೧ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ೧ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಬಿ ಟಿಎಸ್, ಲ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ೧೬ ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಶುಪಾಲನೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಯಂ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರು, ವೈದ್ಯರು, ವಕೀಲರು, ಐಟಿ, ಬಿಟಿ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಸಣ್ಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೆರೆಬಂಡಿಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ ಇಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಟ್ ಮತ್ತು ಸಿಎಟಿ ಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿವೆ.

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೆರವು ಪಡೆದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಸುಬುಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೪ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ

ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೭೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರ ಗ್ರಾಮ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಆಗಿದ್ದು, ಬಂಡೆಕಲ್ಲು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿ ನವಿಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು, ವೀರಶೈವರು, ವೈಶ್ಯರು, ಅಗಸರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ೨ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ೪ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ೨೫ ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ೦೬ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ೦೩ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ೦೧ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೦೪ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ೦೨ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು,

ಯೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ೬ ಟಿವಿಎಸ್, ೧೫ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ೧೫ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ೧೬ ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೦೨ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೨೧ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೦೫ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಭವನಗಳಿವೆ. ಮಠದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ೦೨

ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಐತಿಹಾಸಿಕ ನೆಲೆಯರಾದ ಮುನಿಯಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ (೧೨೦೦) ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೀರೇಶ್ವರ ದೇವರ ಉತ್ಸವ ಗುರ ರೇವಣರ ಪೂಜಾ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಗೊರವರ ಕುಣಿತದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗಂಗನಘಟ್ಟ

ಗಂಗನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೯೨.೨೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ನೀರಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಗಂಗ ರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯೊಂದು ನಿರ್ಮಾಣವಾದುದರಿಂದ ಅದರ ಸನಿಹದಲ್ಲಿಯೇ ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುದರಿಂದ ಗಂಗನಘಟ್ಟ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ

ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಓವರ್ ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್, ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಈಡಿಗರು, ಕುರುಬ, ತಿಗಳ, ವೀರಶೈವ, ಕುರುಬ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ತೆಲುಗು, ಹಿಂದಿ, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೪೪೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೨೪೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೦೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೦೨೦ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೭ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ವೈದ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೩೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ವೈದ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಕಮ್ಮಾರರು, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗಂಗನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೆಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಸರೀಘಟ್ಟ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೩೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೪೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೭೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು

ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ, ಕಾಳಿಕಾಂಬೆ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ದೇವಾಲಯ ಗಳಿದ್ದು, ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನಿಗೆ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತಾ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಪ್ರೊ|| ಬಸವೇಗೌಡರು, ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ರಾಗಿದ್ದು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಕುರಿತಂತೆ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಂಪಯ್ಯ, ಲಿಂಗರಾಜು, ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಗಂಗನಘಟ್ಟ ಮೇಲನಹಳ್ಳಿ

ಜಿ. ಮೇಲನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೪೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಗಂಗನಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಮಲಯ್ಯ ಎಂಬುವರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಾಲ್ವೈದು ಮನೆಗಳಾಗಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜಿ. ಮೇಲನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಗಂಗನ ಘಟ್ಟದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಊರಿನ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಂಡ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮೇಲನಹಳ್ಳಿ ಜಿ. ಮೇಲನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಂಡು ಕಲ್ಲು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ,

ಸಾಂಬಾರಕಾಗಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಎರಡು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ರಲಿಂಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಕುರುಬ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಗಳ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ದಂತಹ ಜನಾಂಗಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೦೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೧೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೪೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೪೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ

ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಆರ್.ಟಿ.ಒ. ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೩ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ. ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು, ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವ ಕಸೂತಿಯಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜಿ. ಮೇಲನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಸರೀಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೩೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೧೮ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ

ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಹೋಟೆಲೆ, ೪ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೧ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊಂಗಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವರ, ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ ವಿದ್ದು, ಹೊಂಗಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಹೊಂಗಲಕ್ಷ್ಮಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಆಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜನಗಳ ಜಾತ್ರೆ ಒಂದು ವಾರಗಳು ಕಾಲ, ದಾನ, ಮಡೆ, ಬಾನ, ಅಕ್ಕಿ ಅಳಿಯುವುದು, ಮಂಡೆ, ಸೇವೆಗಳು ಒಂದು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇದೇ ಗ್ರಾಮದಹಳ್ಳಿ ಸುರೇಶ್ ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕರಾಗಿ, ಅಂಕಣ ಬರಹಗಾರರಾಗಿ, ಪತ್ರಕರ್ತರಾಗಿ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗೊರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಗೊರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಪೂರ್ವಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುರುಬರ ಗೊರವೇಗೌಡ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲ ದಿಂದಾಗಿ ಗೊರವ>ಗೊರವಗೊಂಡ ಎಂದು> ಗೊರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಗೊರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಊರಿನ ಕೆರೆ ಇದೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ದೇವಾಂಗ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೫೫೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೮೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೩೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೩೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧೧ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗೊರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಗೊರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಇದೆ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಈಮೇಲ್, ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಸಂಘದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯ, ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ

ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೬೧ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಹೋಟೆಲ್, ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೧ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ೧ ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ೧೦೯ ಶಾಸನವಿದ್ದು ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸನವಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಭೈರವೇಶ್ವರ, ರಂಗನಾಥ, ಪ್ರಜೇಶ್ವರ, ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದಲಿತ ಸಂಘವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಗೌಡನ ಕಟ್ಟಿ

ಗೌಡನ ಕಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೨೯.೨೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ ಗೌಡನ ಕಟ್ಟಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಊರಿನ ಯಜಮಾನನಾದ ಗೌಡನು ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ದನಕರುಗಳು ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ

ಒಂದು ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಅದರಿಂದ ಗೌಡನ ಕಟ್ಟೆ ಎಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಬಂದಿತ್ತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲುಗಳಾದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾಡಿದ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಹೆಟ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ದನಕರುಗಳು ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಯಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ತಿಗಳ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಈಡಿಗರು, ಕುರುಬ, ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೫೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೨೭೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೬೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೬೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೭೫ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೃಷಿ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಐದು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ವಕೀಲರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗೌಡನಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗರುಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೆಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು

ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಗೌಡನಕಟ್ಟಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಈಮೇಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೪ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೫೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೮ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೧೦ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೬೦ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಹೋಟೆಲ್, ೯ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೧ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ೨ ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮ, ಬಿದರಮ್ಮ, ಬಸವೇಶ್ವರ, ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಬಿದರಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೇವಾಂಗ ಜನಾಂಗದ ತಿಮ್ಮಯ್ಯನವರು ನಗೆಹನಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ ಮಳೆ ಭಾಗವತ ಬಸವರಾಜು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಸವರಾಜು ಎಂಬ ೬೪ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಡಲಪಾಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಭಾಗವತರಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಗೌಡನ ಕಟ್ಟೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಗೌಡನ ಕಟ್ಟೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨.೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗೌಡನಕಟ್ಟೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಗೌಡನ ಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಗೊಲ್ಲ ಜಾತಿಯು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಗೌಡನಕಟ್ಟೆ ಗೊಲ್ಲರ ಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲುಗಳಾದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ತಿಗಳ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಈಡಿಗರು, ಕುರುಬ, ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೯, ಹೆಣ್ಣು ೨೯, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ತೆಂಗಿನಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗೌಡನಕಟ್ಟೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗರುಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೆಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಗೌಡನಕಟ್ಟೆಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವಿಲ್ಲದೆ ಇವರು ಗೌಡನಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ಕೃಷ್ಣನ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಆಂಜನೇಯ ದೇವರಿಗೆ ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿ ಮತ್ತು ಹನುಮಜಯಂತಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗರುಗದಹಳ್ಳಿ

ಗರುಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೩೯.೯೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯ ಉಪದೇಶದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವಂತಹ ಗುರುಗಳು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಗುರುಗದಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರಾಯಿತು. ನಂತರ ಗುರುಗ ಎಂದಾಗಿ ಗುರುಗದಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಂಡುಕಲ್ಲು, ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೇ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೬೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವೀರಶೈವ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ತಿಗಳ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುರುಬ, ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೨೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೮೫೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೯೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೯೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ

ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಹೀಗೆ ಏಳು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಟೈಲರಿಂಗ್, ತೆಂಗಿನಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವ ಕಸುಬುಗಳಿವೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗುರುಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಗುರುಗದಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುರುಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೬ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೆಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಗರುಗದಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲ ಕ್ಯಾಬಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೭೩ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೭೩ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೯೧ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಹೋಟೆಲ್, ೧೪ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೧ ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ವೀರಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮ, ದೇವಾಲ ಯಗಳಿವೆ. ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮ, ವೀರಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ನರಸಿಂಹರಾಜು-ಭೀಮನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ, ಗೋವಿಂದರಾಜು -ಧರ್ಮರಾಯನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ, ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕವಾದ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ನಾಟಕದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ. ಕೆ.ಆರ್. ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ ಉತ್ತಮ ಕವಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕವನ ಸಂಕಲನ ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಗಂಜಲಘಟ್ಟ

ಗಂಜಲಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೫೨.೯೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಮಸವನಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗಂಜಲಘಟ್ಟವು ದೇವರ ಭಕ್ತರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಗಂಜಲಘಟ್ಟ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಪಶು ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಅದರ ವಾಸಸ್ಥಳ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಗಂಜಲಘಟ್ಟ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸತ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ

೨೭ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಚಿಗ್ಗಾವಿಹಳ್ಳಿ ಪೂಜಾರಿ ಕೆರೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಾರ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಈಡಿಗ, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ತಿಗಳರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೧೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೫೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೫೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೫೩ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ತೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ

ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಮಿಲ್, ಭತ್ತದ ಮಿಲ್‌ಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗಂಜಲಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮಸವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಸವನಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೧ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಭತ್ತ, ಒಂದು ವೀರಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಎಲ್ಲಮ್ಮ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ಮಸ್ತಿಯಮ್ಮ, ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಓಕುಳಿ, ಹರಕೆ, ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಬಲಿ, ಆರತಿ, ಹರಕೆ,

ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರರಿಗೆ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮನಿಗೆ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೋಪಾಲಪುರ

ಗೋಪಾಲಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೦೦.೯೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ವೇಣುಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಗೋಪಾಲ ಪುರ ಎಂದು ಊರಿಗೆ ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುಜುಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟೆಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ

ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಈಡಿಗರು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೨೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೧೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೦೫, ಹೆಣ್ಣು ೩೦೯, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೪ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸು ಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ

ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಸೈನಿಕ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೪ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗೋಪಾಲಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಗೋಪಾಲಪುರಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೨೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೫ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಐದು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಮ್ಮ, ವೇಣುಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಬೇವಿನ ಮಾರಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ,

ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹರಕೆ, ಓಕುಳಿ, ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಗೋಪೇಗೌಡನಪಾಳ್ಯ

ಗೋಪೇಗೌಡನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ನಾಗರಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಗೋಪೇಗೌಡರು ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು ಇವರ ಮರಣದ ನಂತರ ಸವಿನನಪಿಗಾಗಿಯೇ ಗೋಪೇಗೌಡನಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕೆ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಳಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ

ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೪ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೨೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೫೯, ಹೆಣ್ಣು ೫೯, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸು ಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೧೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗೋಪೇಗೌಡನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ನಾಗರಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗುಂಗುರು ಮಳೆ

ಗುಂಗುರು ಮಳೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ

ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೭೩೪.೫೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಮೇಗಲಕೊಪ್ಪಲು, ಕೆಳಗಲಕೊಪ್ಪಲು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ.

ಕುರುಚಲು ಕಾಡಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿ ರಚನೆಯಾದಾಗ ಜನರು ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಎಂದು ಕರೆದರು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ, ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೬ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕೈಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಈಡಿಗರು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಕುರುಬ, ಬೆಸ್ತರು, ಉಪ್ಪಾರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಓಣಿ ಇದೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೯೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೪೫೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೭೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೭೦೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೫೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೯೧ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯ್ತಿ ಇಲಾಖೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರಿಗೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨೦ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವೈದ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ೫೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಕಮ್ಮಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ.

ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನೌಕರರು ೧೫ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಗುಂಗುರುಮಳೆಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಈಮೇಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್, ಡಿಟಿಹೆಚ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೪೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೬೪ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೯೮ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೧.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು ನೆಗೆಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೪ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೧೫ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಬಸವಣ್ಣ, ಭೈರೇದೇವರು ದೇವಾಲಯ ಗಳಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹರಕೆ, ಓಕುಳಿ, ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ

ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಮುರಳೀಧರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಲೇಖಕ, ಅಂಕಣ ಬರಹಗಾರರಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ

ಜಿ. ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೩೨.೩೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಹೊಸೂರು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಗುಂಗುರುಮಳೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಎಂಬುವರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಜಿ. ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ

ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೯ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ರಲಿಂಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಕುಂಬಾರರು, ಕುರುಬ, ಉಪ್ಪಾರರು, ಈಡಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೫೫೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೭೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೫೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೭೭ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಹೀಗೆ ೬ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೧೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು, ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವ ಕಸುಬಿನವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜಿ. ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಜಿ. ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೩೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೮ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ಹೊಂಗೇಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಹೊಂಗೇಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು,

ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹರಕೆ, ಓಕುಳಿ, ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಗಡಬನಹಳ್ಳಿ

ಗಡಬನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೧೭೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ. ಗೌಡಣ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದ ಗಡಬ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲು ಇದ್ದು, ತರಿ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಗಳು ಫಲವತ್ತಾದ ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾಣೆ ಗಿಡ, ಕಂಬಿಗಿಡ, ಚಮ್ಮೇರಕ್ಕನ ಗಿಡ, ಕಗ್ಗಲಿ ಮೆಳೆ, ಚುಜಲಿ ಬನ್ನಿ ತೇಗ, ಗೇರುಮರ, ಕಾಡುನೆಲ್ಲಿ, ಮುತ್ತುಗ, ಈಚಲು, ಗಂಧ, ನೀಲಗಿರಿ ಮತ್ತು ತೊಪರ ಮರಗಳ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಬಣ್ಣದ ಆಟಕೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಲಿಲೆಮರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ನರಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಾಡು ಮೊಲ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ಕೋಳಿ, ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು ಕಾಡು ಹಕ್ಕಿ, ಕಾಡುಕೋಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಗ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಮತ್ತು ನೀರು ಕೋಳಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭.೯ ಸೆ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪ ರಷ್ಟು ಚಳಿ, ೩೮ ರಷ್ಟು ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪಮಾನವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೇಮಾವತಿ ನಂತಿ ಎಂಬ ಹೊಳೆ ಇದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ೧ ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಒಂದು ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಛಾಟು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ವಕೈಲಿಗರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಮಡಿವಾಳರು ನೆಲೆಸಿದ್ದು, ೨೨೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದೆ.

ಗೋಮಾಳ ಮತ್ತು ಕಾಡಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲು ಗಿಡದ ಓಣಿ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮದ ಹೊಲ, ಗೋಮಾಳ ಮತ್ತುಕಾಡನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದಟಿಎಸ್, ಬೈಕ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್, ಆಟೋರಿಕ್ಷಾ ಮತ್ತು ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳೊಂದಿಗೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳು ಸಹ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ೫೬ ಕಲ್ಲಿನ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ೬ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು, ೩ ಕುಂಬಾರ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೇಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಕಟ್ಟಡ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಭತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿ, ತೋಗರಿ, ಹೆಸರು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ ಮತ್ತು ಅನ್ನ, ಅಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವ್, ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬಾಡೂಟ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಐ ಮತ್ತು ಗ ಆಕೃತಿ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ. ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ೦೪ ಟಿವಿಎಸ್, ೮ ಸೈಕಲ್‌ಗಳು, ೦೪ ಬೈಕ್, ಹಾಗೂ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಪಶು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ

ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗಡಬನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಟಪೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಈ ಗ್ರಾಮವು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಬಳಗೇ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಇದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಬಿಎಸ್‌ಎನ್‌ಎಲ್ ದೂರವಾಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ಸಂಘಗಳ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇಲ್ಲ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗೆ ಬಳಗೇಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೦೩ ವಿಕಲ ಚೇತನ ವೇತನಗಳು, ೦೨ ವಿಧವಾ ವೇತನಗಳು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಮಾಸಾಶನಗಳು ಸಹ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಹೋಟೆಲ್, ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ.

ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಗೌರಿ ಗಣೇಶ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಹ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗಿಣಕಿ ಕೆರೆ

ಗಿಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೯೧.೧೩ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.

ಗಿಣಕಿಸೊಪ್ಪು ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುದ್ದರಿಂದ ಗಿಣಕಿ>ಗಿಣಕಿ ಕೆರೆ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಶೇ. ೪೨ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ, ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ಂ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦ಂ-೧೩ಂ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಗಿಣಕಿಕೆರೆಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಗಿಣಕಿಕೆರೆ ಕೆರೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೬ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು, ೭ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ನಾಯಕರು, ಕುರುಬರು, ವೀರಶೈವರು ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೮೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೩೫೧೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೬ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ೧೫ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ೧೨ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೧೦ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ, ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೮, ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೮ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೭ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಲಾರಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ೧ ನಂದಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿತನ. ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕುಪ್ಪಾಳು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಕುಪ್ಪಾಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೮ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದು, ೦೨ ಚಿಲ್ಲರೆ

ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗ ಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ ದೇವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆಯು ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ

ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೨೯೭ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಲ್ಲಿದೆ. ಮಂಗಗಳ ವಾಸಸ್ಥಳ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹಿರಿಯರ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಲೆಗಳು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಲ್ಲುಗಳಾಗಿವೆ. ಕಾವಲಮ್ಮನ ಕಾವಲು ಎಂಬ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೀಲಗಿರಿ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ಮರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಸು, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳ ಇನ್ನು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೯ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೩ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ, ಹಳ್ಳ, ಜಲಪಾತ, ಗಿರಿಧಾಮ, ಬೀಚ್, ಬುಗ್ಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ೦೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು, ೨೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಹಾಗೂ ೧೦ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ನಾಯಕ, ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೨೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೫೩೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಮನೆಗಳು, ಜನತಾ ಮನೆಗಳು, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ವಸತಿ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಹ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ ಹಾಗೂ ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಸುವರ್ಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ೩೩ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗೂಡೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ಅಮುಖ್ಯ ಸರಕುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫ ಮಂದಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದು, ವೈದ್ಯ, ವಕೀಲು, ಹಾಗೂ ಐಟಿ-ಬಿಟಿ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಸ್ವಯಂಕೃಷಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ೧೫ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ೦೫ ಮಂದಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ. ಅಂಚೆ, ದೂರವಾಣಿ, ಈಮೇಲ್ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಸೈನಿಕ ನೆಲೆ, ಖಾಸಗಿ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗವು ತಿಪಟೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ತಿಪಟೂರು ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ, ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು ಸಿ.ಎ.ಟಿ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜನಾಥ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧ ರಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರಿಗಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ೫೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದ್ದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದು, ೦೫ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೀರಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವರ ದೊಡ್ಡ ಗುಡಿ ಇದ್ದು ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ,

ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಲು-ಆಲದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ, ಸಾಲು ಮರಗಳ ಬೀರಜ್ಜನಿಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ದೊರೆತಿರುವುದು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಗೌರವಿಸಿರುವುದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗುಡ್ಡದಪಾಳ್ಯ

ಗುಡ್ಡದಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೧೫೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ರಜತಾದ್ರಿ ಪುರದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಹತ್ಯಾಳು ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಗುಡ್ಡದಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಹತ್ತಿರ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟವಿದ್ದು ಇದು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೋಪುಗಳಿದ್ದು ಹಿಪ್ಪೆತೋಪು ಎಂಬ ತೋಪು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದನಗಳು, ಹಸುಗಳು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೯ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಾಚನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಇರುವ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಹರಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿಗಿರುವ ಗದ್ದೆ ಹಳ್ಳಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ೧ ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಒಂದು ನೀರಿನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ೦೮ ನಲ್ಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯತರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಬೇಡ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದ ವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೨೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಶೀಟಿನ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಕಾರು, ಆಟೋಗಳು ಹಾಗೂ ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ರಸ್ತೆ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದಾರೂ, ಕಟ್ಟಡ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿ, ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ದಿನ ೪೦೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಆರ್ಥಿಕ ಚೇತರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆ ಮುಖ್ಯ ಸರಕುಗಳಾಗಿವೆ.

೦೩ ಶಿಕ್ಷಣ, ೦೧ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗುಡ್ಡದಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ, ಹಿಂಡಿಸೈರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಕೆ.ಬಿ. ಕ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಗುಡ್ಡದಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ.

ರಜತಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ತಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಇದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ಹಾಗೂ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ಕೂಡಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ ಇಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಿ.ಎಟಿ ಇತರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಂಪಮ್ಮದೇವಿ ಸಂಘ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧ ರಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಟ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾಕಂದ ಭತ್ತ, ಹಾಗೂ ೦೩ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿದರೆಕಟ್ಟೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಾದ ದೇವರಗುಡಿ ಎಂಬ ಒಂದು ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಉತ್ಸವ, ಉಡಸಲಮ್ಮ ದೇವರ ಉತ್ಸವಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೆಡ್ಡೆಹಳ್ಳಿ

ಗೆಡ್ಡೆಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೧೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಮಜರೆ ಗೊಲ್ಲರ ಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯಾಗಿದೆ. ಗೆಡ್ಡೆಲು ಹಿಡಿಯುವ ಅಥವಾ ಹುತ್ತ ಕಟ್ಟುವ ಭೂಪ್ರದೇಶವಾದುದರಿಂದ ಗೆಡ್ಡೆಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆ, ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಕುರಿಗಳು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಆಡು, ನಾಯಿ, ದನಗಳು, ಎತ್ತುಗಳು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲಿ ಗೆಡ್ಡೆಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಹಾಗೂ ಹೊಂಡ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಕೊಳವೆ

ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ೧೨ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣವು, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ೦೪ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ೧೦ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ೬೦ ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ೬೦ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ ಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಅಂಚೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೯ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪಟ್ಟೆಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ತಿಪಟೂರು ಹುಳಿಯಾರು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯವಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಕಾನೂನು ಮಂಡಳಿ ನೆರವು ಕೇಂದ್ರ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘ, ಹುಚ್ಚಮ್ಮದೇವಿ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಸಂಘ, ಯಾದವರ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು ೧೬ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೨೬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಶಿಕ್ಷಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೦೨ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೧೫ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ೫ ಅಂಗಡಿಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೆದ್ದಲಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಗೆದ್ದಲಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿಯು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೧೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಇದು ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಬುಡುಕಟ್ಟು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಕಾಡು ಗೊಲ್ಲರು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆ, ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಮತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಕುರಿಗಳು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಆಡು, ನಾಯಿ, ದನಗಳು, ಎತ್ತುಗಳು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲಿ ಗೆದ್ದಲಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಹಾಗೂ ಹೊಂಡ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆರೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೧೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಅಂಚೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೯ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗೆದ್ದಲಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್

ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪ್ರೋಲೀಸ್ ರಾಣಿ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ತಿಪಟೂರು ಹುಳಿಯಾರು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಗೆಡ್ಡೆಹಳ್ಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ಅಂಗಡಿಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರ ಪೌಳಿ ಇದ್ದು, ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗುಡಿಗೆಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಗುಡಿಗೆಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೬೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಗುಡಿಗೆಂಡ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕೊಂಡ ಎಂದಾಗಿ ಗುಡಿಗೆಂಡನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಉಪ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿದ್ದು ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೧೮ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿ ನವಿಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ೯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು, ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಹಳ್ಳವಿದ್ದು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುವುದು ಅಪರೂಪ. ರೈತರು ಮಳೆಯ ನೀರಿನ ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು, ಸಾದು, ನೊಳಂಬ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದಂತೆ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ನಾಯಕ, ಕುಂಬಾರ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಅಗಸ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವರಿದ್ದಾರೆ.ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೯೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೮೧೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಬಸವ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯ ಫಲದಾಯಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ೫ ಟಿವಿಎಸ್, ೮ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ

ಗಾಡಿಗಳು, ೧೬ ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ೧೬ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ, ಬಿಲ್ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಸೇರಿ ೬ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ನೀರು ಬಿಡುವ ಅರೆ ಕೂಲಿ ನೌಕರರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ತಿಪಟೂರು-ಅರಸೀಕೆರೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಸ್ ಸಂಚಾರವಿದೆ. ಸುತ್ತಲ ಆರುಹಳ್ಳಿಗೆ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹೈಯರ್ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೬.೬ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ, ಈಶ್ವರ, ಹಾಗೂ ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವರ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ಈಶ್ವರ ದೇವರ ವಿಶೇಷ ಉತ್ಸವ ದಸರಾ ಹಾಗೂ ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ, ಬಲಿ, ಅರ್ಪಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಬಿದರೆ ಗುಡಿ ಬಿದರಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಾಯಿಬೀಗ, ಹರಕೆ ಹೊರುವ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೬೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿ ನವಿಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಗೊಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೧೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಕೃಷಿಯೊಂದಿಗೆ ಕುರಿಗಾಯಿತನವಿದೆ. ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ನೀರಿಗಾಗಿ ಪರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ

ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರ ಉತ್ಸವ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ದೀಪ ಏರಿಸುವ, ಹಾಲು ಮೀಸಲು, ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ ಎಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಡು ಗೊಲ್ಲರ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ದೇವರ ಭಜನೆ, ಗಣೆ ವಾದ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇರುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ

ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಉಪ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ವಡ್ಡ ಅಥವಾ ಬೋವಿ ಜನಾಂಗದವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಂಡದ್ದರಿಂದಾಗಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿ ನವಿಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಬೋರ್ ವೆಲ್ ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬೋವಿ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೦೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ

ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ವ್ಯವಸಾಯ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಮಕ್ಕಳು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಘಟಕಿನಕೆರೆ

ಘಟಕಿನ ಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೬೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಎತ್ತರದ ಘಟ್ಟದ ಮೂಲದಿಂದ ಘಟಕಿನಕೆರೆ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲುನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಾವಿನತೋಪು, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ವನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ.೨ ಮಿಶ್ರತಳಿ ಅಥವಾ ವಿಲಾಯತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇದೇ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳು, ದನ, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳ, ೦೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಹಾಗೂ ಗೋಪಾಲನ ಕೆರೆ, ಹಾರಿನ ಕೆರೆ, ಅತ್ತಿಮರದ ಕೆರೆಗಳಿದ್ದು, ಇವುಗಳಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ೨೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆಚಾರಿ, ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಕ್ಷೇರಿಕರು, ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೬೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೦೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೬೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಹುಣಸೆ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹಾಲು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಬೇಸಾಯದಿಂದ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಈ ಘಟಕಿನ ಕೆರೆ ಕೃಷಿ ಗ್ರಾಮ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಘಟಕಿನ ಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ

ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್‌ನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದೆ. ೧೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೩ ಕಿರು ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಚೌಡಮ್ಮ, ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮ ಮತ್ತು ಚೌಡಮ್ಮ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಿಟ್ಟಹಳ್ಳಿ

ಚಿಟ್ಟಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೮೮.೪೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಕುಳ್ಳನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಚಿಟ್ಟನಹಳ್ಳಿ>ಚಿಟ್ಟಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಸೊಣ್ಣಪ್ಪ > ಸಣ್ಣಪ್ಪ > ಚಿಟ್ಟಹಳ್ಳಿ ಆಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೭೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೨೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೭೪ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೨೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೪ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೆಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪ್ರೋಲೀಸ್ ತಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ತಡಸೂರು ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೩೩ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೪೧ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಹೋಟೆಲ್, ೩ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೧ ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವರಿಗೆ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕದ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರುಗಳಾಗಿ ಶಂಕರ್ -ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ,

ಮೋಹನ್-ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಪಾತ್ರದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಾಟಕದ ಕಲಾವಿದರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ದಲಿತಾ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಚಿಕ್ಕರಂಗಾಪುರ

ಚಿಕ್ಕರಂಗಾಪುರಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬.೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೯೫.೧೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ರಂಗಾಪುರದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಜನರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ವಾಸವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರಾಯಿತು. ರಂಗಾಪುರದ ಪಕ್ಕದ ಇನ್ನೊಂದು ರಂಗಾಪುರ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ದೊಡ್ಡ-ಚಿಕ್ಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗೊಲ್ಲ, ದೇವಾಂಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಶೆಟ್ಟರು, ಆಚಾರಿರಂತಹ ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೭೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೫೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೪ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೩೨ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ

ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಚಿಕ್ಕರಂಗಾಪುರಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೯ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೧ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಹನುಮ ಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಿಕ್ಕ ಬಿದರೆ

ಚಿಕ್ಕ ಬಿದರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೫೦.೦೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಭೈರವೇಶ್ವರ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಬಿದರೆಯಮ್ಮನ ಗುಡಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಬಿದರೆ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿವೆ. ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗೊಲ್ಲ, ದೇವಾಂಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಶೆಟ್ಟರು, ಆಚಾರಿರಂತಹ ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ

ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೩೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೪೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೯೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೨ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಬಿದರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ

ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗರುಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೆಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಚಿಕ್ಕಬಿದರೆಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಹೋಟೆಲ್, ೩ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಮದೇವರು, ಮಲೇದೇವರು, ಬಿದರೆಗುಡಿಯಮ್ಮ, ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಬಿದರೆಗುಡಿಯಮ್ಮ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ

ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಸೋಮನ ಕುಣಿತದ ಕಲಾವಿದರಾದ ಕುಮಾರಯ್ಯ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ರಂಗ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಚಿಕ್ಕಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿ

ಚಿಕ್ಕಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೨೦.೪೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶವರ(ಶಿವ)ನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದಹಳ್ಳಿ ಎಂಬರ್ಥವೇ ಚಿಕ್ಕಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಆಗಿದೆ ಎಂದೂ ಕಟ್ಟಿಗೆಸೌದೆ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿ ಎಂದೂ ೨ಹಳ್ಳಿಗಳು ಅವುಗಳ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಧಾರದಿಂದಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಕಟ್ಟಿಗೆನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ

ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ದೇವಾಂಗ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬರಂತಹ ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೪೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೪೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಳ್ಳಿಕಟ್ಟೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೭ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೧ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಿಕ್ಕ ಮಾರಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ

ಚಿಕ್ಕಮಾರಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೯೩.೨೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಯೋಜಿತ ಮಾರಪ್ಪನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮವೇ ಚಿಕ್ಕ ಮಾರಪ್ಪನಹಳ್ಳಿಯಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದ ಹೆಸರಿನಹಳ್ಳಿಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನ ವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೦೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೪೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೯೬, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ

ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 31 ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ 31 ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಮಾರಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಮಣಕೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಚಿಕ್ಕಮಾರಪ್ಪನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ

ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 31 ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, 31 ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 12 ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦3 ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. 1 ಹೋಟೆಲ್, ೬ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚೋಳೇನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦.೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಚೋಳೇನಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಚೋಳೇನಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಮತ್ತು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಕಮ್ಮಾರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಚೊಳ್ಳೇನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಭತ್ತ, ಅಂಗಡಿ, ಸ್ಥಾನ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುನಿಯಪ್ಪ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ, ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಗಳಿವೆ.

ಚಿಗ್ಗಾವಿ

ಚಿಗ್ಗಾವಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೦೨.೮೮ ೧/೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಚಿಕ್ಕಗವಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿ ಆರಂಭವಾದಾಗ ಚಿಕ್ಕ ಗವಿಯ ಪಕ್ಕದಹಳ್ಳಿ ಚಿಕ್ಕಗವಿ-ಚಿಗ್ಗಾವಿ ಆಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ-ಚಿಗ್ಗಾವಿ ಆಗಿರುವ ತರಹದಲ್ಲಿ ಚಿಗ್ಗಾವಿ ಆಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಂಡು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೩ ಮನೆಗಳಿಗೆ

ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಪೂಜಾರಿಹಳ್ಳ ಮತ್ತು ಚಿಗ್ಗಾವಿ ಹಳ್ಳಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಾರ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೬೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೩೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೫೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೬ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ

ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಕೀಲ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ರಾಗಿಮಿಲ್, ಒಂದು ಭತ್ತದ ಮಿಲ್‌ಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚಿಗ್ಗಾವಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಚಿಗ್ಗಾವಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೧ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಭತ್ತದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ಮಾಸ್ತಮ್ಮ ದೇವಾಲಯ ಗಳಿದ್ದು, ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಕಾರ್ತಿಕ ಪೂಜೆ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸಿ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹರಕೆ, ಓಕುಳಿ, ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಾದ ಜನಾಂಗದ ಜಯಮ್ಮ ಸೋಬಾನ ಸಂಗೀತ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಚೌಡ್ಲಾಪುರ

ಚೌಡ್ಲಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ೨೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ರಕ್ತಕಿತ ಅರಣ್ಯ, ಕುರುಚಲು ಗಿಡ, ಕಾಡುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ೨೨೨೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಚೌಡಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಚೌಡ್ಲಾಪುರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಇದೊಂದು ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕುರುಚಲು ಕಾಡು, ಗಿಡ ಮರ ಪೊದೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕರಡಿ, ಜಿಂಕೆ, ಹಂದಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಗರುಡ, ಗೂಬೆ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೩೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದು ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೯ಡಿ.ಸೆಂ. ಹಾಗೂ ಚಳಿ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಇರುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ರಜತಾದ್ರಿ ಪುರ, ಪರಿಸರದ ಕಾಡಿನ ಭೂಭಾಗ ವಿದ್ದು ಒಂದು ಹಳ್ಳವಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ. ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ. ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಿಹಿ ನೀರು ಬಾವಿ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಅಗಸ, ಕುಂಬಾರ, ವೀರಶೈವರ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೫ ಮನೆಗಳಿದ್ದು ಅವು ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದ ವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ಸರ್ಕಾರದ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಜನತಾ, ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆಯ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೧೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಚೌಡ್ಲಾಪುರ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಗೆ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್ ಮೂಲಕ ಬಸ್ ಸಂಚಾರವಿದೆ. ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಅನ್ನ, ರೊಟ್ಟಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ಬಾಡೂಟ, ಹೋಳಿಗೆ, ಪಾಯಸ ವಿಶೇಷ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಭೋಜನವಾಗಿದೆ.

ರಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ, ಹೆಸರು, ಹುರುಳಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು, ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ ಪಶುಪಾಲನೆ ಇದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ, ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಂಗಸರು ಗರಿಕಡ್ಡಿ ಸಿಗಿಯುವುದು, ಉಪಕಸುಬು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಬಿಳಿಗರೆ-ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದರೆ, ಉಪಕಛೇರಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದೆ.

೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಧವಾ ವೇತನ, ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ದಲ್ಲಿ ಮಾರಮ್ಮನ ಪೌಳಿ ಇದ್ದು, ಉಡಸಲಮ್ಮನ ಆರತಿ, ಬಾನ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹತ್ಯಾಳು ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ ಆರತಿ, ಬಲಿ ಅರ್ಪಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆ ಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೇಮಾವತಿ ಕಾಲೋನಿ

ಹೇಮಾವತಿ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಟಪೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ, ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ೨೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ-ತುರುವೇಕೆರೆ ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಗೆ, ಕೆ.ಬಿ.ಕ್ರಾಸ್‌ಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಹೇಮಾವತಿ ಕಾಲುವೆಯ ಕೆಲಸದ ನಿಮಿತ್ತ ಬಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಒಂದೆಡೆ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ನೆಲಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಮಾವತಿ ಕಾಲೋನಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ

೧೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಹೆಂಚಿನ, ಸೀಟಿನ, ತಗಡಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಮನೆಗಳೂ ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಗೊಲ್ಲರು, ಅಗಸರು ಈ ಬಗೆಯ ಜನ ವರ್ಗವಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ನೀರು, ಪಡಿತರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್‌ಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ದಸರಾ, ದೀಪಾವಳಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೂಲಿ, ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರ ಇತರ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದೆ.

ಚೌಡೇನಹಳ್ಳಿ

ಚೌಡೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೨೫೦ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.

ಚೌಡಯ್ಯ ಮೂಲದ ಈ ಹೆಸರು ಚೌಡಯ್ಯ ಬಹುವಚನ ರೂಪ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಚೌಡೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳು, ಹಾಗೂ ಮಿಶ್ರತಳಿ ಶೇ. ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್ ಎಫ್‌ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಕೂಡ ಇದೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೯ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೩ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದ್ದು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತುಂಬುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು ಜನಾಂಗದವರು ಮಾತ್ರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೫೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೮೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾಗಲಿ, ಬಡಗಿತನ ಇಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆರು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ವಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್ ಹಾಗೂ ಭೇತ್ರಿಗಳಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚೌಡೇನಹಳ್ಳಿ ಧರ್ಮದೇವತೆ, ಅಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದು, ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹಬ್ಬಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಪರಂಪರಗತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಂದಿರುವ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಹಾಗೂ ರೈತ ಚಳುವಳಿಗಳು ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಬಗೆ ಹರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಬೀರದೇವರು ಉತ್ತಮ ಎರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಭಂಡಾರ ಸೇವೆ, ದೋಣಿ ಸೇವೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಯುಗಾದಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಿಕ್ಕವನ್ನವಳಿ

ಚಿಕ್ಕವನ್ನವಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೨೩೨ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಮವು ಬಡಾವಣೆಯು ಸೇರ್ಪಡೆ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳು ಇವೆ. ಬಯಲುನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಿಶ್ರ ತಳಿ, ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೨೬೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ೭೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ದಾಖಲೆ ಇದೆ. ಹವಾಮಾನ ವೈಪರಿತ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಇದ್ದು, ಹೊಳೆ, ಕೆರ, ಕುಂಟೆ ಇದ್ದು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ೧೦ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ೫ ನಲ್ಲಿಗಳಿ ಇದ್ದು, ೮೦೦ ರಿಂದ ೧೬೦೦ ಅಡಿ ಆಳದ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗರು, ವೀರಶೈವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳರು ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೬೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೬೭೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಟೆಂಪೋ ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ೬೭ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ರಾಗಿ, ಹಿಪ್ಪೆನೇರಳೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೊಪ್ಪು, ಮತ್ತು ಮಾವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ರಸ್ತೆಗಳು ಡಾಂಬರೀಕರಣವಾಗಿದ್ದು, ಐ ಆಕೃತಿಯ ಗ ಆಕೃತಿಯ ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಒಂದು ನಂದಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ೨೦೦೧ ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಘವು ಪ್ರತಿ ದಿನ ೪೦೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಗೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಗ್ರಾಮದ ಆರ್ಥಿಕ ಚೇತರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಪೋಲೀಸ್, ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್, ವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ೧೫ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಡ ಕೆಲಸಗಾರರು ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸಬು ಬೇಸಾಯ. ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಸರಕು ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ. ರಕ್ಷಣಾ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕ ನೆಲೆ, ಖಾಸಗಿ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ತಿಪಟೂರು, ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಮಂಡಲಿ ತಿಪಟೂರು, ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಛೇರಿ ತುಮಕೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಒಟ್ಟು ೪೭ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೭ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ, ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರೈತ ಚಳುವಳಿ ಹೋರಾಟ ಇದೆ. ರೈತ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚನ್ನರಾಯಪ್ಪನಪಾಳ್ಯ

ಚನ್ನರಾಯಪ್ಪನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್-ತುರುವೇಕೆರೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಾಮ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬೀರಸಂದ್ರದ ಉಪ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಬೀರಸಂದ್ರ ಮೂಲದ ಚನ್ನರಾಯಪ್ಪ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೊದಲಿಗೆ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಚನ್ನಿಗರಾಯಪ್ಪ ಬದಲಾಗಿ ಚನ್ನರಾಯಪ್ಪ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಿಶ್ರತಳಿ ಮಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಚೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ವಕ್ಕಲಿಗರು, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ಕುರುಬರ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೨೦೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಕೆ.ಬಿ. ಕ್ರಾಸ್, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ತಿಪಟೂರು, ತುರುವೇಕೆರೆಗೆ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾದ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೀರಸಂದ್ರಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಿಂಡಿಸೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ, ಅರಣ್ಯ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟು ೬ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೀರಸಂದ್ರದಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ಥಿರ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಪಡಿತರ ಸೌಲಭ್ಯ ಬೀರಸಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಮುನಿಯಪ್ಪನ ಒಂದು ಪೌಳಿ ಇದೆ. ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆರತಿ, ಬಲಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಿಕ್ಕಈರನ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಚಿಕ್ಕಈರನ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರದ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಚಿಕ್ಕಯ್ಯನ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಅಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೫೯.೬೫ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾ ರಣ್ಯವಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್. ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೨ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೨೮೦.೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೨ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೨೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫- ೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹಳ್ಳವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ೯ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೬ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಈ ನೀರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿಗ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳ ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೦೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮತ್ತು ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ೦೪ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ೦೨ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೦೨ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ೦೧ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦ ಇದ್ದು, ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦ ಇದ್ದಾವೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಕುರನಗೊಲ್ಲರ ಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೨೫ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಾಗಲಿ, ಅಂಗಡಿಗಳಾಗಲಿ, ಭತ್ತಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ, ಬಸವೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಜಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬಯಲು ರಂಗ ಮಂದಿರ, ಟೆಂಟ್, ಕಲಾ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚೌಲಿಹಳ್ಳಿ

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪುರ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೮೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಕೂದಲಿನಿಂದ ಚೌಲಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಚೌಲಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜನ ವಸತಿ ಗ್ರಾಮ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಮತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೧೩೩ ಹಸುಗಳು, ೧೦ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ೧೩ ಎತ್ತುಗಳು, ಮೇಕೆ, ೧೦ ಕುರಿ, ೨೨ ಕೋಳಿ, ೧೧ ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು, ೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಕೃಷಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಲಿ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬರು, ನಾಯಕರು, ವೀರಶೈವರು, ಮಡಿವಾಳ, ಬೆಸ್ತ ಜನಾಂಗದ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೯೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೭೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿರು ವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ೮ ಟಿವಿಎಸ್, ೦೭ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ೧೪ ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಮತ್ತು ಹುಳಿಯಾರು ಮಧ್ಯೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚೌಲಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಲಿ ತಿಪಟೂರು. ಹಾಗೂ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಚೇರಿಗಳು ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಸಂಚಾರ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಲಿ, ಕ್ಯಾಟ್ ತುಮಕೂರು, ಸಿಎಟಿ ಬೆಂಗಳೂರು.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು, ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೨ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ರಿಂದ ೪ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೦೪ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೦೩ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೦೨ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲ, ಬೀರೇದೇವರು, ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚೌಲೀಹಳ್ಳಿ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ

ಚೌಲೀಹಳ್ಳಿ ಎ.ಕೆ.ಕಾಲೋನಿ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಹಸುಗಳು, ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಎತ್ತುಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ಕೋಳಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದ್ದು, ಕೊಳಾಯಿ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೦೩ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚೌಲಿಹಳ್ಳಿ ಎ.ಕೆ.ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಪಡಿತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಚೌಲಿಹಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು, ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೨ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ರಿಂದ ೪ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೦೪ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೦೩ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೦೨ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲ, ಬೀರೇದೇವರು, ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ,

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜನತಾ ಕಾಲೋನಿ

ಜನತಾ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೪.೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಜನ ಸಮುದಾಯವು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಜನತಾ ಕಾಲೋನಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಂಡು ಕಲ್ಲು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭೋವಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೮೫,

ಹೆಣ್ಣು ಲಿಂಗಿ, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೪ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ತಡಸೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೯ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ ಅಂಗಡಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜಾಬಘಟ್ಟ

ಜಾಬಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೮೬.೫೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಜಾಂಬವರ ಬೆಟ್ಟ ನಂತರ ಜಾಬಘಟ್ಟ ಎಂದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಥಳೀಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕು

ಸಾಂಬಾರಕಾಗಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಚಿಗ್ಗಾವಿಹಳ್ಳ, ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಮೂರು ಮಿನಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಾರ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಈಡಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೫೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೭೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೫೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೭೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ, ಹೀಗೆ ಳ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೨೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಮಿಲ್, ಭತ್ತದ ಮಿಲ್‌ಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜಾಬಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮಸವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಸವನಘಟ್ಟ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೮ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ಮಾಸ್ತಿಯಮ್ಮ, ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಓಕುಳಿ, ಬಲಿ, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ಕಾರ್ತಿಕ ಪೂಜೆ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಹಬ್ಬದ ಜೊತೆಗೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗಮಂದಿರವಿದೆ.

ಚಾಬಘಟ್ಟ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ

ಜೆ. ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೩೨.೩೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಗುಂಗುರ ಮಳೆ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೯೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಈಡಿಗರು, ತಿಗಳ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಹ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೪೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೦೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೨೫, ಹೆಣ್ಣು ೩೨೫, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೫೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೯೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ,

ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೬ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜಿ. ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಜಿ. ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೩೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೫

ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಜಾಬಲಾಪುರ

ಜಾಬಲಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬.೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ವಿಘ್ನಸಂತೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಜಾಬಲ ಎಂಬ ಮುನಿಯು ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ರಿಂದ ಜಾಬಲಾಪುರ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೭ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಮೂರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಉಪ್ಪಾರ, ತಿಗಳರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೬೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೨೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೭೫, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೨೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ

ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೨೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು, ತೆಂಗಿನ ಪೊರಕೆ ತಯಾರಿಸುವ ಕಸೂತಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜಾಬಲಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಬಜಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಬಜಗೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಜಗೂರು ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೯ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೩ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಚರಾಯಸ್ವಾಮಿ, ಆಂಜನೇಯ, ಶಕುನಿರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ, ಜಗನ್ನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಹರಕೆ, ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಚರಾಯ, ಜಗನ್ನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹರಕೆ, ಓಕುಳಿ, ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜಯಪುರ

ಜಯಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೦೭.೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಜಯಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಜಯಪುರ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೭ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೫೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೮೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೨೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೪೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೬ ಮನೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜಯಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಆರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೭ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨.೦೧ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಸ್ಮಶಾನ ವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹನುಮಜಯಂತಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜೂಗನಹಳ್ಳಿ

ಜೂಗನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧.೦೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಜೂಗನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಜೋಗ>ಜೂಗ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಆದಿ ಚುಂಚನಗಿರಿ ಭೈರವನ ಒಕ್ಕಲಿನ ಜೋಗಿಗಳು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂಲದಿಂದಲೂ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ, ಒಂದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೪ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಗರು ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೮೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೮೫, ಹೆಣ್ಣು ೯೯, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೧೪

ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ ಮನೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೨೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜೂಗನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ

ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೧ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಸವಜಯಂತಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ

ಜಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ., ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೨೨೦.೦೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ. ಜನಕನಹಳ್ಳಿ ಮೂಲವಾಗಿ ಜಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗೊಲ್ಲರ ಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲು ನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಜಕ್ಕಣ್ಣನಹಳ್ಳಿ, ಜಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರೆ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ ಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ತೋಪುಗಳು ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಮತ್ತು ಬಸವಣ್ಣ ತೋಪುಗಳು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕುರುಚಲು ಗಿಡ, ತೆಂಗಿನ ತೋಟ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಜಿಂಕೆ, ಬೆಕ್ಕು, ಉಡ, ಇಲಿ, ಹೆಗ್ಗಣ, ನರಿ, ತೋಳ, ಮೊಲ, ಮೊದಲಾದ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ ಬದುಕು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಪಶುಪಾಲನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ ಹಾಗೂ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ನಾಟಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕಾಗೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಹದ್ದು, ಗೊರವಂಕ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಗಿಳಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಪಾರಿವಾಳ, ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೨ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ೧೦೨ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ದಾಖಲೆ ಇದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊಂಡೇನಹಳ್ಳಿ, ಮೂಳೇಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಇರುವ ಉತ್ತರದಿಂದ ಹರಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ೪೦೦ ರಿಂದ ೫೦೦ ಅಡಿ ಆಳದ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹಾಗೂ ೦೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿವೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ೧ ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಒಂದು ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಭಾವಣಿ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ ಕೊಳಾಯಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವೀರಶೈವರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಬೇಡರು ಕಿರುಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೩೩ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೦೩೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅವುಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು ಒಟ್ಟು ೨೦೦ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಒಟ್ಟು ಮನೆಗಳು ೨೩೩ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಮಂಗಳೂರು ಹೆಂಚು, ಕಲ್ಲಿನ, ಮಾಳಿಗೆ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು, ಫಲಾರು ಇವರ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಭೋಜನವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಗೋಮಾಳ, ಮತ್ತು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಲು ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಓಡಿ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ, ಟೈರ್ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಓಶಿ ಟಿವಿಎಸ್, ಓಶಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಓ೨ ಕಾರು, ಓ೪ ಆಟೋ ಹಾಗೂ ೨೫ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೮೦ ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ಗ್ರಾಮವಾದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂತಹ ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರೆ, ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಹುರುಳಿಕಾಯಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಅವರೆಕಾಳು ಎಂಬ ಉಪಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ನಂದಿನಿ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಪಶು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕಲ್ಪತರು ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಪ್ರೊ. ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಸೇರಿದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ, ಕಂದಾಯ, ರಕ್ಷಣೆ, ಅರಣ್ಯ, ಸೈನಿಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ೨೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ.

ಜಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ- ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾಪಂಚಾಯತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಬಿಳಿಗರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೪ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಚೇರಿ ಇದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಗ್ರಾಮದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ನೌಕರರು ಇಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಿಳಿಗರೆಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದು, ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ನಂತರ ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸಹ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ಗ್ರಾಮದ ತಾಲ್ಲೂಕು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರವು ಸಹ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಸಹ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಕ್ಯಾಟ್ ಯೋಜನೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ತುಮಕೂರಿನಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಿ.ಎಟಿ. ಇತರೆ ಎಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದು, ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ೦೧ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ, ಬಸವೇಶ್ವರ, ಕೆಂಪಮ್ಮದೇವಿ ಸಂಘಗಳು ರಚನೆಯಾದವು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ೧೫ ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯು ಸಹ ಇದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೪ ಮಂದಿ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೦೩ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೦೨ ಮಂದಿ ಮಾಸಾಶನ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೫ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಕಾಲರಾ, ಚಿಕನ್‌ಗುನ್ಯಾ, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿಗಳಂತಹ ರೋಗಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಬಸವೇಶ್ವರ, ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ, ಗೊಲ್ಲರ ಬಸವಣ್ಣ ಎಂಬ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮನ ರಥೋತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚಳುವಳಿಗಳು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಕ್ಷಣಾ ವೇದಿಕೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಜಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ, ಕಲ್ಪತರು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದು, ವೀರಶೈವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರ ಲೇಖನ ಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಜಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರದ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೨೦೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮಣ್ಣು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮುಳ್ಳಂದಿ, ಕಂಕನರಿ, ತೋಳ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥವು ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ಕೋಳಿ, ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ೫೮೦.೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪ ರಷ್ಟು ಚಳಿ, ೩೦ ರಷ್ಟು ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪಮಾನವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ೧ ಹೊಳೆ ಇದ್ದು ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ೪ ನಲ್ಲಿಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿವ್ರಾಟಿ ಹಾಗೂ ನಾಯಕ ಸಣ್ಣ ಸಮುದಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನರು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ರಾಗಿ, ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು, ಚಿಶಾನ್ಯ, ಫಲಾವ್, ಇಡ್ಲಿ, ಸಿಹಿ ಆಹಾರವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆಯೂ ಸಹ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ೦೪ ಟಿವಿಎಸ್, ೮ ಸೈಕಲ್‌ಗಳು, ೦೪ ಬೈಕ್, ಹಾಗೂ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳೆ ಎಂದರೆ ರಾಗಿ, ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉಪಬೆಳೆಯಾಗಿ ಅವರೆ, ತೋಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಕೆಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ, ಸೊಪ್ಪು, ಕೋಕ್ ಮತ್ತು ಮಾವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಪಶು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮ ಮುಖ್ಯ ಸರಕುಗಳಾಗಿ ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಮಜರೆ ಗೊಲ್ಲರ ಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಈ ಗ್ರಾಮವು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ೨. ಈ ಗ್ರಾಮವು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಜಕ್ಕನಹಳ್ಳಿಯ ಮಜರೆ ಗೊಲ್ಲರ ಹಟ್ಟಿಯ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಹೋಬಳಿಗೆ ಸೇರಿದಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಹಾಗೂ ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಖ್ಯರೋಗ ಮಲೇರಿಯಾ, ಡೆಂಗ್ಯುಜ್ವರ, ಚಿಕನ್‌ಗುನ್ಯಾದಂತಹ ರೋಗಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೪ ವಿಕಲ ಚೇತನ ವೇತನಗಳು, ೦೨ ವಿಧವಾ ವೇತನಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನಗಳು ಸಹ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಹಸುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦ ರಷ್ಟಿದೆ. ೦೫ ರಷ್ಟು ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ೧೦ ರಷ್ಟು ಎತ್ತುಗಳು, ೩೮೪ ಕುರಿಗಳು, ೨೪ ಕೋಳಿಗಳು, ೧೮ ನಾಯಿಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರ ಪೌಳಿಯಿದೆ. ಕಂಬದ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ ಆರತಿ ಮಾಡುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ದೀಪಾವಳಿ ಈ ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷ ಹಬ್ಬವಾಗಿದೆ. ಹಾಲು ಮೀಸಲು ಹಬ್ಬ ಎಂತಲೂ, ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ ಎಂತಲೂ ಆಚರಿಸುವುದು ರೂಢಿಯಾಗಿದೆ. ಗೌರಿ ಗಣೇಶ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಹ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜಯಂತಿ ಗ್ರಾಮ

ಜಯಂತಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೯೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಸಿದ್ಧಹಳ್ಳಿ ಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕಾಟಂ ಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ದೀಪ ಏರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಜ್ಯೋತಿ ಮೂಲ ನಂತರ ಜಯಂತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹೀರೀಕ ಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು, ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೧೦೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ/ಮಿಲಾಯಿತಿ

ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೧೮ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಕೆರೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕೋಲುಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದ್ದು ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ೮ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸ ಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ, ಬೋವಿ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಮಡಿವಾಳ, ನಾಯಕ ಜನಾಂಗವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೬೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೨೮೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳಿದ್ದು, ೧೫ ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕಂಬಗಳಿದ್ದು, ಮೀಟರ್ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬ ಒಂದು ಇದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ವಾಹನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜಯಂತಿಗ್ರಾಮ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೬ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೩೭ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ

ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂಡಲಗಿರಿ, ತಿಮ್ಮಪ್ಪ, ಕಾಟಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಕಾಟಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಾಗೂ ದೀಪಾವಳಿಯಂದು ಜಾತ್ರೆ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ವಾನ, ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ದೇವರ ಉತ್ಸವವು ಏಕಾದಶಿ ದಿನ ನಡೆದು, ವೀರಗಾಸೆ, ಜನಪದ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಕರಡಿವಾದ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಡಸೂರು

ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೪೦.೨೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಡಸು ಎಂಬುದು ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೂರು(ಮನೆ)ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೆ ತಡಸೂರು ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೫೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ತೊರೆಹಳ್ಳ, ತಡಸೂರು ಕೆರೆ ಇದೆ. ೬ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಮೂರು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದಂತಹ ಜನಾಂಗಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೫೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೮೬೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೯೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೯೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೂತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು

ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಏಳು ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೩ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ವೈದ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ ತಯಾರಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ, ಕಮ್ಮಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ೧೮ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ತಡಸೂರಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಈಮೇಲ್, ಇಂಟರ್ ನೆಟ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ರೈತ ಸೇವಾ ಸಂಘ ಹಾಗೂ ತಡಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೪೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೧೩೫ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೮ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೧೦೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೮ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೧೦ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೧೨೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ. ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪಶು ವೈದ್ಯಶಾಲೆ, ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೪ ಹೋಟೆಲ್, ೧೪ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೧ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ೨ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನದ ಉಲ್ಲೇಖ ೨೧.೨೫ ರಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ, ಈಶ್ವರ, ಆಂಜನೇಯ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವರು ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಮತ್ತು ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಕವಿ ಷಡಕ್ಷರಿ ಇದ್ದೇ ಗ್ರಾಮದವರಾಗಿದ್ದು ಮೌನಗೀತೆ, ಕವನ ಸಂಕಲನ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡೂ ಕಾಲು ಇಲ್ಲದ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಉತ್ತಮ ಕವಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ದಿವಂಗತರು.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಡಸೂರು ಭೋವಿ ಕಾಲೋನಿ

ತಡಸೂರು ಭೋವಿ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯.೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಬನ್ನಿಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ತಡಸೂರಿನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದ್ದು ಭೋವಿ ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಡಸೂರು ಭೋವಿ ಕಾಲೋನಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುಜುಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭೋವಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೯೦, ಹೆಣ್ಣು ೯೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗತನವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ.ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ತಡಸೂರಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ತಡಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೧ ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಗೌರಿಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಿಮ್ಮಲಾಪುರ

ತಿಮ್ಮಲಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೦೫.೪೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ತಡಸೂರಿನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದ್ದು ಭೋವಿ ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಡಸೂರು ಭೋವಿ ಕಾಲೋನಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಅರೆಕಲ್ಲು, ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ

ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವಕ್ತಲಿಗ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೫೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೫೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೨೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ತಿಮ್ಮಲಾಪುರಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೪೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೧ ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹನುಮಜಯತಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಿಮ್ಮಾಪುರ

ತಿಮ್ಮಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೧೩೮.೦೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದು ತಿಮ್ಮಯ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತಿಮ್ಮಾಪುರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲು ನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾಣೆ, ಗಿಡ, ಮರ, ತುಂಬಗಿಡ, ಚಮ್ಮೇರಕ್ಕನ ಗಿಡ, ತುಗ್ಗಲಿ ಮೆಳೆ, ಚುಜಲಿ, ಬನ್ನಿ, ಈಚಲು, ಗಂಧ, ನೀಲಗಿರಿ, ಮತ್ತು ತೊಪರ ಮರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕತ್ತೆ, ಕಿರಬ, ಕಾಡುಮೊಲ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ ಬದುಕು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಪಶುಪಾಲನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ದನ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕತ್ತೆ, ನಾಯಿ ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ನಾಟಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಕಾಡುಕೋಳಿ, ಕಾಡುಹಕ್ಕಿ, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವಲಿ ಮೃತು ನೀರು ಕೋಳಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೫೨.೫ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ಂ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೆರೆದ ಬಾವಿಇದ್ದು, ೧೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೧ ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಒಂದು ನೀರಿನ ಮೇಲ್ವಾಟು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದ್ದು, ೭ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಮಡಿವಾಳ, ಕಮ್ಮಾರರು ಕಿರುಸಮುದಾಯದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಗೋಮಾಳ ಮತ್ತು ಕಂಡಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಓಣಿಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೯೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೯೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ ಗಂಡು ೧೮, ಹೆಣ್ಣು

೧೯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು ೦೪, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು ೮೫, ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಐ ಆಕೃತಿ ಮತ್ತು ಗ ಆಕೃತಿ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ. ಶೇ. ೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ, ಟೈರ್ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನ ಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ತೆಂಗು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಟ್ಟಡ ಕೆಲಸಗಾರರು ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ೦೧ ವೈದ್ಯರು, ೦೨ ವಕೀಲರು, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿಮ್ಮಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಿಳಿಗರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿಲ್ಲ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದು ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಬೆಂಗಳೂರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ರಸ್ತೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೆಯ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಒಟ್ಟು ೮ ಹೆಣ್ಣು, ೧೪ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಸೈಕಲ್, ಹಾಗೂ ಕೌಂಪೌಂಡ್, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೦೪ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೦೩ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೦೨ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸ್ಮಶಾನವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಿಮ್ಮಲಾಪುರ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ತಿಮ್ಮಲಾಪುರ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಿಮ್ಮಲಾಪುರ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ತಿಮ್ಮಲಾಪುರದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ತಿಮ್ಮಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ೩೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ತಿಮ್ಮಲಾಪುರ ಗೊಲ್ಲರ ಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ೧೪೫ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇವರ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ, ಸೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಇವು ಸರ್ಕಾರದ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯಾದ ಜನತಾ, ಆಶ್ರಯ, ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದು, ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕುರಿ ಪೋಷಣೆ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಧಾನ ಕಸುಬಾಗಿದೆ. ಕುರಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಹಾಗೂ ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಇದೆ. ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇವರುಗಳಾದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ, ಹಾಲು ತುಪ್ಪದ ಆಚರಣೆ, ದೀಪ ಏರಿಸುವ, ಇಳಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಚರಣೆ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಜನಪದ ಕೋಲು ಕೋಲಾಟದ ಆಚರಣೆ, ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಉತ್ಸವದ ದಿನ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರಯ್ಯ, ಈರಣ್ಣ ಕೋಲಾಟದ ಕಲಾವಿದರು.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ, ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಮ್ಮಲಾಪುರದಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶೇ. ೫೪ ರಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಿಮ್ಮರಾಯನಹಳ್ಳಿ

ತಿಮ್ಮರಾಯನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೭೪ ಎಕರೆ ಇದ್ದು, ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಎಂಬ ಉಪಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ತಿಮ್ಮರಾಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತಿಮ್ಮರಾಯನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕಾನರಿ, ಚಿರತೆ, ಕರಡಿ, ಕತ್ತೆ ಕಿರುಬಗಳು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರತಳಿ ಮತ್ತು ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಕುರಿ, ಮೇಕೆಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ೨ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಬೋವಿ, ಅಗಸ, ಕುಂಬಾರರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೪೩೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಹಾಗೂ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಹಾಗೂ ಕುಂಬಾರ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ

ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ನಂದಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿಮ್ಮರಾಯನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಣಕಿರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದೆ. ಒಟ್ಟು ೩೨ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಧವ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧ ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಿಯ್ಮ ದೇವಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ದಸರಾ ದಿನದಂದು ದೇವರ ಉತ್ಸವ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಿಮ್ಮರಾಯನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ತಿಮ್ಮರಾಯನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೭೪ ಎಕರೆ ಇದ್ದು, ಮೂಲಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಇದು ತಿಮ್ಮರಾಯನಹಳ್ಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಕಲ್ಲು ಕರೆಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ಕೆಂಪು ಆಗಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಇದೊಂದು ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕಾನರಿ, ಚಿರತೆ, ಕರಡಿ, ಕತ್ತೆ ಕಿರುಬಗಳು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರತಳಿ ಮತ್ತು ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಕುರಿ, ಮೇಕೆಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು, ೫ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರು ಮಾತ್ರ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿಮ್ಮರಾಯನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಇದರ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯಾಗಿ ತಿಪಟೂರುನ್ನು, ಕ್ಯಾಟ್ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ೧ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಬಸವೇಶ್ವರ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ತಿಮ್ಮರಾಯನಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೦೩ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೦೧ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೦೧ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧ ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್ನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ದೀಪಾವಳಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಜಾತ್ರೆಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಿಪಟೂರು ರೂರಲ್

ತಿಪಟೂರು ರೂರಲ್ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗ್ರಾಮಾಂತರವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಿಪಟೂರು ರೂರಲ್ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದ ಸೇರಿ ತಿಪಟೂರು ರೂರಲ್ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಸು ಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ,

ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬರು ಇಂಜಿನಿಯರ್, ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿಪಟೂರು ರೂರಲ್ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಮಣಕೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ತಿಪಟೂರು ರೂರಲ್‌ಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೦.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ ಅಂಗಡಿ ಇದ್ದು, ೧ ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗೌರಿ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಮ್ಮಡಿಹಳ್ಳಿ

ತಮ್ಮಡಿಹಳ್ಳಿ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೨೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತ ಮಠ ಎಂಬ ಮಠವಿದ್ದು, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಹಾಗೂ ಪರ್ವತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮೂಲಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಟ್ಟ ಮತ್ತು ಮಠವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತಹ ಸುಕ್ಷೇತ್ರವು ತಮ್ಮಡಿಹಳ್ಳಿಯಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮಯ್ಯ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ

ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಒಂದು ಬೆಟ್ಟವಿದ್ದು ಅದರ ಹೆಸರು ಪರ್ವತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟ ಎಂಬ ಪ್ರತೀತವಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ತೋಪುಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ತೋಪುಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಜಾಲಿಮರ, ತೇಗದ ಗಿಡ, ತೆಂಗಿನ ಮರ, ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರ, ಈಚಲಮರ, ಹುಣಸೇ ಮರ, ನೀಲಗಿರಿ ಮರ, ಹಿಪ್ಪೆಮರ ಮರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ೨ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕುಡಿಯು ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೩ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಾಗೂ ೩ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳು ಇವೆ. ೧ ಕಲ್ಯಾಣಿ, ೨ ಕೆರೆಗಳಿದ್ದು ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದೆ. ಕೆರೆ ಅಂದಾಜು ೩ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮೦೦ ರಿಂದ ೧೦೬೧ ರ ಅಡಿ ಆಳದ ೨೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಕನಿಷ್ಠ ೨ ಇಂಚು ನೀರು ಇದ್ದು, ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಇದರಿಂದ ಕೃಷಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ೧೮೬ ನೀರಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ಟ್ಯಾಂಕನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತರೇ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಲೆ ಟಿವಿಎಸ್, ೧೩ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ೩ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ೧೨ ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಐ ಮತ್ತು ಗ ಆಕೃತಿಯ ಚರಂಟಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. .

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಎರಡು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದ್ದು ಪ್ರತಿದಿನ ೨ ರಿಂದ ೧೩೦೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ೨೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಟಾರು ರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆಗಳು ಡಾಂಬರಿಕರಣದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಮ್ಮಡಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ, ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೩ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ರಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧೩೮ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೫ ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆ. ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳು ತಂಗಲು ಎರಡು ಕಡೆ ಮಠದ ಜಾಗಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೫ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೨ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೦೩ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್ನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರಳಿಕಟ್ಟೆ, ಒಂದು ನಾಗರಕಟ್ಟೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ೧೦ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಜಾತ್ರೆ ಪರ್ವತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಜಾತ್ರೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತೆಪ್ಪೋತ್ಸವ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ, ೨ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಬಾಣ ಬಿರುಸು ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೇ ಇದ್ದರೂ, ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಿಪ್ಪೇಪಾಳ್ಯ

ತಿಪ್ಪೇಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೩೩೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲಿಗೆ ತಿಪ್ಪೆ ಅಥವಾ ಕಸದ ಬಳಕೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಭೂ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನ ವಸತಿ ರಚನೆಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಿಪ್ಪೇಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಶಿಲೆಯು ಕಪ್ಪು ಮೈಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿ ನವಿಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ನಲ್ಲಿಗಳು, ೧ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಉಪ್ಪಾರವಕ್ಕಲಿಗರು ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ೪ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ೬೯ ಕಲ್ಲಿನ

ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ೧ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ೧ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಔಟೋ, ಲೆ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ೧೬ ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿಪ್ಪೇಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ

ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ ಇಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಟ್ ಮತ್ತು ಸಿಎಟಿ ಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯಗಳಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಿಮ್ಮಲಾಪುರ

ತಿಮ್ಮಲಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೬೭ ಎಕರೆ ಇದೆ. ಕೊಬರಿ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನಪಾಳ್ಯ ಎಂಬ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ದೇವರ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ತಿಮ್ಮಲಾಪುರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಯಲು ಗಿಡಮರಗಳ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿ ನವಿಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೨೧೪೩ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಆಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಕಿರು ತೊಟ್ಟಿಗಳಿದ್ದು, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು, ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಉಪ್ಪಾರ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿವಾರು ಓಣಿಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೧೮ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೬೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೧೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ, ಕಂದಾಯ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಒಟ್ಟು ೯ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಗರಿಕಡ್ಡಿ ಸಿಗಿಯುವುದು, ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪಿನ ವ್ಯಾಪಾರ, ಬಡಗಿತನ, ಕಮ್ಮಾರ ಕುಲಮೂಲ ಕಸುಬಿನವರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಾಗತೀಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಿಪಟೂರು-ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ೩ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ೪ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೪ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಶಕ್ತಿ ದೇವತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ನರಸಿಂಹಯ್ಯ, ಅರೆವಾದ್ಯ ಕಲಾವಿದರು ಒಂದು ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಂಘವಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದಸರೀಘಟ್ಟ

ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೩೯.೩೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಈಡಿಗರ ಹಟ್ಟಿ, ಹುಚ್ಚನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಗಳಾಗಿವೆ.

ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪ್ರದೇಶವಾದುದರಿಂದ ದಸರೀಘಟ್ಟ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ದತ್ತೂರಿ ಎಂಬ ಸಸ್ಯ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ದಸರೀಘಟ್ಟ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ದಾಸರ ಮೂಲವೂ ಆಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಸು ಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ಮಿನಿ

ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಕುರುಬ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಗಳ, ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೮೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೪೦೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೬೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೬೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೪ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೬ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಿಕೆ, ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವ ಕಸುಬುಗಳಿವೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಸರೀಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೯ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೧೦೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಶ್ರೀ ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೧೩ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ೫ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೧೫ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದ್ದು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ೧ ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ತೋಪಿನ ಆಂಜನೇಯ, ಚನ್ನಕೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಚೌಡೇಶ್ವರಿಗೆ ತೇರು, ಉತ್ಸವ, ಜಾತ್ರೆ ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಿಗೆ ಮುಳ್ಳುಗದ್ದಿಗೆ ಉತ್ಸವ ಇದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ಆದಿಚುಂಚನಗಿರಿ ಮಠ ಇದೆ. ಚೈತ್ರ ಮತ್ತು ಭರತ ನೃತ್ಯ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದಯಾನಂದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ದಲಿತಾ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ ಇದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟದ ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ಜಾತ್ರೆ ಒಂದು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅನ್ನ ದಾಸೋಹವೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ದಾಸೀಹಳ್ಳಿ

ದಾಸೀಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೯೫.೨೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸಿಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ದಾಸೀಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ ಎಂದರೂ ದಾಸ ಮೂಲದ ತಿರುಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಒಕ್ಕಲುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ದಾಸಯ್ಯನ ಊರು ದಾಸೀಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೬ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೮೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ವೀರಶೈವ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ತಿಗಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಈಡಿಗರು, ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೪೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೭೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೧೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೬೩, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ,

ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ ರಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದಾಸೀಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಸರೀಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೪೧ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ೩೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಅಂಗಡಿ ಇದ್ದು, ೧ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಮ್ಮನ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಮಾರಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ದಲಿತಾ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದೊಡ್ಡ ಮಾರಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ

ದೊಡ್ಡ ಮಾರಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೦೯.೮೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಮಾರಪ್ಪ ಎಂಬುವವರು ಗ್ರಾಮದ ಮೂಲ ಪುರುಷರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಮಾರಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಗೂ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ

ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೦೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೨೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೭ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ತೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ, ಗುಡಿಗಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದೊಡ್ಡಮಾರಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮಣಕೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಮಾರಪ್ಪನಹಳ್ಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೩೭ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೨೦ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೬ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಇದ್ದು, ೧ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದೇವತೆ, ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಧರ್ಮಗೌಡನಪಾಳ್ಯ

ಧರ್ಮಗೌಡನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಕುಡುವನಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಧರ್ಮಯ್ಯನವರು ಊರಿನ ಯಜಮಾನ(ಗೌಡ)ನಾಗಿದ್ದು, ಊರಿನ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದವರು. ಇವರ ಹೆಸರು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಧರ್ಮಗೌಡನಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಹಾಸುಬಂಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಗಳರ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೬೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಲೆಳಿಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ

ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೪೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಧರ್ಮಗೌಡನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಮೂವರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೩೭ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೪೪ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಐದು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮತ್ತು ಗೌರಿಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ,

ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದೇವರಹಳ್ಳಿ

ದೇವರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರದ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮದ ೩೩೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಮದೇವರ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ದೇವರಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾ ರಣ್ಯವಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೨ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೩೮೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ತೆರೆದ ಬಾವಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ೯ ಕೈ ಪಂಪು ಗಳಿದ್ದು, ೪ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಈ ನೀರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳ ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೭೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೨೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮತ್ತು ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೧೯ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಾಗಲಿ, ಭತ್ತಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಮೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಜಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಮನವಮಿ ದಿನ ರಾಮದೇವರ ಉತ್ಸವ, ಕರಡಿವಾದ್ಯ, ಜನಪದ ಕುಣಿತಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ರಾಮೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಪಾನಕ ಫಲಹಾರ, ಮೂರು ದಿವಸ ಸಾಮೂಹಿಕ ಭೋಜನ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದಾಸೇಗೌಡನ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ದಾಸೇಗೌಡನ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿಯ ೧೬೦ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಇದು ಅಣ್ಣೇಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿಯ ಉಪಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ದಾಸೇಗೌಡ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ದಾಸೇಗೌಡನ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್. ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೨ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫- ೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಸೇತುವೆ ಹಳ್ಳವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮತ್ತು ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ

ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಣ್ಣೇ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಾಗಲಿ, ಅಂಗಡಿಗಳಾಗಲಿ, ಭತ್ತಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪನ ಪೌಳಿ ಹಾಗೂ ಕಾಟಂ ದೇವರ ಗುಟ್ಟಗಳಿದ್ದು, ದೀಪಾವಳಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಉತ್ಸವ ಕಾಡು ಗೊಲ್ಲರ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಜರುಗುತ್ತವೆ. ದೀಪ ಏರಿಸುವ, ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ, ಜನ್ನಿಗೆ ಮೀಸಲು, ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ವಿಶೇಷ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಮನವಮಿಯಂದು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ, ಸೇವೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದೊಡ್ಡನಪಾಳ್ಯ

ದೊಡ್ಡನರಪಾಳ್ಯ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಬಳುವನೇರಲೆ ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೭೦೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ದೊಡ್ಡಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಳುವನೇರಲು ಕಳ್ಳ ಕೊಪ್ಪಲು ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾರಣ ಆತನಿಂದಲೇ ಗ್ರಾಮ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಗ್ರಾಮ-ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಊರು>ದೊಡ್ಡ>ಪಾಳ್ಯ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ.

ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಎರಡು ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕೊಳಾಯಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು, ಉಪ್ಪಾರರು, ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯ ಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೬೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಶೌಚಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ಪಾಲನೆ ಕೃಷಿ ಅವಲಂಬಿತರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಹುಲ್ಲು ನೀರಿಗಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಪಡಿತರ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳವನೇರಲು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದೊಡ್ಡನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ - ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಬಸ್ ಸಂಚಾರವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಡುಸಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಬಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ದೊಡ್ಡನಪಾಳ್ಯ

ದೊಡ್ಡನಪಾಳ್ಯ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಬಳುವನೇರಲೆ ಸನಿಹದಲ್ಲಿದೆ. ಬಳುವನೇರಲು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ೧೪೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕೃಷಿಭೂಮಿ ಹೊಂದಿದೆ.

ಬಳುವನೇರಲು ಸಮೀಪದ ಹೊಸದಾಗಿ ವಸತಿಗಳು ರಚನೆಯಾದಾಗ ಮೊದಲಿನ ದೊಡ್ಡಯ್ಯ ಎಂಬುವವರು

ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಆತನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಬೆಳೆದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೂಲ, ಬಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಎರಡು ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕೊಳಾಯಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗವು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೬೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ಪಾಲನೆ ಕೃಷಿ ಅವಲಂಬಿತರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಹುಲ್ಲು ನೀರಿಗಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಪಡಿತರ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳವನೇರಲು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕುರಿ ಪೋಷಣೆ ಇದ್ದು, ಕುರಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದೊಡ್ಡನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ - ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಬಸ್ ಸಂಚಾರವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಬಳವನೇರಲು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ, ಬಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ರಾಮದೇವರ ಉತ್ಸವ, ಭಜನೆ, ಮೇಳವನ್ನು ರಾಮನವಮಿ ದಿನ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಪಾನಕ ಫಲಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಳನಾಡು ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ದಾಸನಕಟ್ಟೆ

ದಾಸನಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯಕ್ಕೆ ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೦೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ.

ದಾಸಯ್ಯ ತಂಗುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ದಾಸನಕಟ್ಟೆ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಇದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೨೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ. ೮ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು, ೫ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬರು, ನಾಯಕರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೪೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇವೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದಾಸನಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ೪ ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೩೮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೬ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಬಸವಜಯಂತಿ ಹಾಗೂ ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ದೇವರ ಉತ್ಸವ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಮಜಲು, ವೀರಗಾಸೆ, ನಂದಿಧ್ವಜ ಕುಣಿತದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ಸವ ಹೊರಡುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದಾಸನಕಟ್ಟೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟೆ

ದಾಸನಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯಕ್ಕೆ ೨೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ದಾಸನಕಟ್ಟೆಯ ಉಪಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಇದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೨೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು, ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕುರಿಗಳ ಹುಲ್ಲು ನೀರಿಗಾಗಿ ಊರಿಂದ ಊರಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದುಂಟು. ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಪಡಿತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ದಾಸನಕಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದಾಸನಕಟ್ಟಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೩೮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೬ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಮಮಂದಿರ ಚಿತ್ರದೇವರ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಹಬ್ಬವಾಗಿದ್ದು, ಚಿತ್ರದೇವರಿಗೆ ದೀಪ ಏರಿಸುವ, ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದೊಡ್ಡಕಟ್ಟೆ

ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೬೯ ಎಕರೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮ. ದನಗಳ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ಪ್ರದೇಶ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಇದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೮ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹವಾಮಾನ ಪ್ರತಿಕೂಲದಿಂದ ಬಿಸಿಲು ಮತ್ತು ಚಳಿ ಇದ್ದು ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಚಳಿ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೮ ಡಿ.ಸೆಂ.

ಮಳೆಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಕೆರೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

೮ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು, ನಲ್ಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಿವಾಳ, ಸವಿತ, ನಾಯಕ, ಉಪ್ಪಾರ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೮೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದೊಡ್ಡಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ-ತಿಪಟೂರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ, ಬಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರಾವಣ ಏಕಾದಶಿಯಂದು ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಆರತಿ, ಉತ್ಸವ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾರಸೀಕಟ್ಟೆ

ನಾರಸೀಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೧೬.೯೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಕಲ್ಲಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ, ಪೂಜಾರಿಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮಗಳು. ನಾರಸಿ ಎಂಬ ಋಷಿಯು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ನಾರಸೀಕಟ್ಟೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತು ಎಂಬ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಗೂ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೫೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೬ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಎರಡು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೬೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೪೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೨೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೫೭೫, ಹೆಣ್ಣು ೫೭೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೧೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ,

ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು, ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವ ಕಸುಬಿನವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಾರಸೀಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ನಾರಸೀಕಟ್ಟೆಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೨೪ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧ ಹೋಟೆಲ್ ಇದ್ದು, ೧ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ೨ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಡುಸಲಮ್ಮ, ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಡುಸಲಮ್ಮ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದಲಿತ ಸಂಘವಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನವಿಲಾಪುರ ಮೇಲನಹಳ್ಳಿ

ನವಿಲಾಪುರ ಮೇಲನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೭೩.೬೭೧/೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವು ಕಬ್ಬಾರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ನವಿಲಾರಪ್ಪನ (ಶಿವ) ದೇವಾಲಯವಿರುವುದರಿಂದ ನವಿಲೂರು ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಎನ್. ಮೇಲನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ ಎಂಬ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಎರಡು ಹಾಸು ಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ

ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ, ಕೆಲವು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಮೇಲನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ, ಕುಂಬಾರ ರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೦೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೫೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೫೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ೫ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೩೪ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರರು, ಗುಡಿಕಾರ ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಎನ್. ಮೇಲನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಎನ್. ಮೇಲನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ

ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೭೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೭ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧ ಮಾಸ್ತಿಲ್ಲು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ, ಮಂಚಪ್ಪ, ಭೈರವೇಶ್ವರ, ನವಿಲಾರಪ್ಪ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ನವಿಲಾರಪ್ಪನ ಪರಿಸೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಬ್ಬಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅಂಬುಹಾಯಿಸುವುದು, ಕಾರಬ್ಬ, ಮಾರಿಹಬ್ಬವನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕವಾದ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮುನಿರಾಜು ಭೀಮನ ಪಾತ್ರ, ರವಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಪಾತ್ರದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನಾಗರಘಟ್ಟ

ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೯೯.೫೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವು ಗೋಪೇಗೌಡನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಗರಹಾವುಗಳು ವಾಸಿಸುವ ತಾಣವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾಗರಘಟ್ಟ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ

ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ, ಕೆಲವು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಹಳ್ಳ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೫೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ತಿಗಳ, ಈಡಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೯೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೮೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೮೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೯೬ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ೬ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೩೪ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರರು, ಗುಡಿಕಾರ ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ.

ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಆರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ೨೮ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ನಾಗರಘಟ್ಟಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೪೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೨೩ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೬.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಕೆಂಪಮ್ಮ, ವೀರಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು. ಹರಕೆ, ಬಲಿ, ಓಕುಳಿ, ಬಾಯಿಬೀಗ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿಗೆ ಪರಿಸೆ, ಕರಗ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜೀವನ್ ವಾಲಿಬಾಲ್ ಕ್ರೀಡೆಯ ಆಟಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್.ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ ಪ್ರಗತಿಪರ ಲೇಖಕರಾಗಿದ್ದ ೫ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಈಗ ದಿವಂಗತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನಾಗರಘಟ್ಟ ಕಾವಲು

ನಾಗರಘಟ್ಟ ಕಾವಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦.೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೮೧.೨೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ರಷ್ಟಿದೆ.

ನಾಗರಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಜನಾಂಗದವರು ಪಕ್ಕದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಪ್ರದೇಶ ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಾಗರಘಟ್ಟ ಕಾವಲು ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ, ಕೆಲವು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೫೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಉಪ್ಪಾರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೨೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೫೫, ಹೆಣ್ಣು ೫೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೧೪ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರ ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ.

ನಾಗರಘಟ್ಟ ಕಾವಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಆರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ನಾಗರಘಟ್ಟಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ೬೪.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಖ್ಯ ರೋಗಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಅಂಗಡಿ ಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನೆಲಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ನೆಲಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೩೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ (ಅಂಚೆ) ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ (ಹೋ) ಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಬಡಾವಣೆಯ ಹೆಸರು ಹೊಡೇರ್‌ಹಳ್ಳಿ ನೆಲಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ.

ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದು ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿತು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನೆಲೆಸಿದ ಗೌಡ > ನೆಲಗೊಂಡ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ, ಆಲದ ಮರಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಮತ್ತು ಕುಂಟೆಗಳು ಇದ್ದು, ಬಸವೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಆಂಜನೇಯ ಕೆರೆ ಎಂಬ ೨ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮೦೦ ರಿಂದ ೧೬೦೦ ಅಡಿ ಆಳದ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು, ೬ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಕೃಷಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ೧೨ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು, ಕುರುಬರು, ನಾಯಕರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೩೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು.

ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಐ ಮತ್ತು ಗ ಆಕೃತಿಯ ಚರಂಟಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. .

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಪೋಲೀಸ್, ನಿರ್ವಾಹಕಿ, ವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೧೧ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೆಲಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಲಿ ತಿಪಟೂರು. ಹಾಗೂ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಚೇರಿಗಳು ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘ, ಬಸವೇಶ್ವರ ರೈತ ಸೇವಾ ಸಂಘ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ, ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಸರಕಾರಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ೧ರಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು, ಸಂಗೀತವನ್ನು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾ, ಪ್ರಾಚೀನ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ, ರುದ್ರಯ್ಯ ಎಂಬ ೭೦ ವರ್ಷದವರ ತಂಡ ಭಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಶರಣರ ತತ್ವಪದಕ್ಕೆ, ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಲ್ಲಿಕೆರೆ

ನಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೭೯.೦೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾದ ನಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮ ಸೇರಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಮರಗಳು ಕೆರೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ನಲ್ಲಿಕೆರೆ ಎಂಬ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ, ಕೆಲವು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಹಳ್ಳ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೨೫ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ತಿಗಳ, ಈಡಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೯೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೪೬೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೭೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೭೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ

ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೯೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸಿನಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರರಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆ ೬ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೨೬ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರ, ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ.

ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ೧೮ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಲ್ಪಿತರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೨೩ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೮೬ ಮಕ್ಕಳು, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೩೪ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೧.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧ ವೀರಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ, ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವಿ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು. ಕೆಂಪಮ್ಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡಮ್ಮ - ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ, ಬಲಿ, ಓಕುಳಿ, ಬಾಯಿಬೀಗ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿಗೆ ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ,

ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೫.೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ, ಕೆಲವು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಗಾಗಿ ಹಳ್ಳ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೫ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೦೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸಿನಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರ, ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ.

ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ

ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧೫ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೧ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನೋಣವಿನಕೆರೆ

ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೨೨.೪೦೧/೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ರಷ್ಟಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನೋಣಬೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ಕೆರೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಊರಿಗೆ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಎಂಬ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮ ನೊಳಂಬರ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು

ಸಹ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ನೋಳಂಬ> ನೋಳಬ> ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡಗಳು ಹಾಗೂ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೪೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೬ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ನೋಣವಿನ ಕೆರೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೯೦೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆಚಾರಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ತಿಗಳ, ಕುಂಬಾರರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು, ಹಿಂದೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೨೦೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೪೫೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೧೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೧೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೫೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧೦ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ವಕೀಲರು, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ, ವೈದ್ಯ ಹೀಗೆ ೫೦ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೪೦೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ವೈದ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್ ಕ್ರೀಂ, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಕಮ್ಮಾರ, ಗುಡಿಕಾರ, ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ.

ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ೧೧ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ೧೯ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ

ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ನೋಣವಿನಕೆರೆಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಈಮೇಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್, ಕೊರಿಯರ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಲ್ಪತರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಒಂದು ಎಟಿಎಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೂರು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೨೨೧ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಮಾದರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೩೨೧ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಮಾದರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೧೫ ಮಕ್ಕಳು, ಹಾಗೂ ಕಾಡಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೦೯ ಮಕ್ಕಳು, ಕಾಡಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೩೬ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಮಾದರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು, ಕಾಡಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಐ.ಟಿ.ಐ. ಕಾಲೇಜು, ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೮೧.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ, ಒಂದು ಕ್ಲಿನಿಕ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೫೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧ ವೀರಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಛತ್ರವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನದ ಉಲ್ಲೇಖ ೧೫೨೩ರ ೧೨೫೦ ರಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟರಾಯ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ, ಈಶ್ವರ, ಕರಿಬಸವಯ್ಯ, ಆಂಜನೇಯ, ಬಾಲಮರಿಸ್ವಾಮಿ,

ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ, ಸಿದ್ಧರಾಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳು ಇದೆ. ಮಸೀದಿ ಇದೆ. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ, ಸಿದ್ಧರಾಮಸ್ವಾಮಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ, ಬಲಿ, ಓಕುಳಿ, ಬಾಯಿಬೀಗ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿಗೆ ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಾಬಯ್ಯನ ಪರಿಸೆ ಇದೆ.

ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕವಾದ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ನಾಟಕದ ಕಲಾವಿದರುಗಳಾದ ಭೀಮನ ಪಾತ್ರದ ಹರೀಶ, ಧರ್ಮರಾಯನ ಪಾತ್ರದ ಜಗದೀಶ, ಅರ್ಜುನ ಪಾತ್ರದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ, ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಂಗಭೂಮಿ, ಚಲನಚಿತ್ರದ ಹೆಸರಾಂತ ಕಲಾವಿದೆ ಉಮಾಶ್ರೀ ಇದೇ ಗ್ರಾಮದವರಾಗಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಚಿವರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿರುವ ಡಾ.ರೇಣುಕಾ ಪ್ರಸಾದ್ ಲೇಖಕರಾಗಿದ್ದು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದಲಿತ ಸಂಘವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಕಾಡುಸಿದ್ದೇಶ್ವರನ ಮಠವಿದ್ದು, ಅಪಾರ ಭಕ್ತರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ದಾಸೋಹ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿ ಉತ್ಸವ ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ.

ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಅಮಾನಿಕೆರೆ ಬಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ

ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಅಮಾನಿಕೆರೆ ಬಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೨೨.೦೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ರಷ್ಟಿದೆ.

ನೋಣವಿನ ಅಮಾನಿಕೆರೆ ಬಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಸೀದಿ ಇತ್ತು ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಜೈನ ಮೂಲ ಬಸದಿ > ಬಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿರಲೂಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ,

ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮೂರು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ, ಆಚಾರಿ, ಉಪ್ಪಾರ, ಕುಂಬಾರರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೬೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೪೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೯೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೬ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ,

ಯೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆ, ಒಟ್ಟು ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನೆಲ್ಲಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೆಲ್ಲಿಗೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ನೆಲ್ಲಿಗೆರೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೯ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ

ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೈದ್ಯಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಅಂಗಡಿ ಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಂಕರೇಶ್ವರ, ಬಸವಣ್ಣ, ಅಂತರ್ಘಟ್ಟಮ್ಮ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು. ಬಸವೇಶ್ವರ ಕಾರ್ತಿಕ ಪೂಜೆ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹರಕೆ, ಬಲಿ, ಓಕುಳಿ, ಬಾಯಿಬೀಗ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ ಸೋಬಾನೆ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನ್ಯಾಕೇನಹಳ್ಳಿ

ನ್ಯಾಕೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೨೪ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಬೊಮ್ಮದೇವರ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ>ಹಳ್ಳಿ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು, ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲುಗಳು, ಕರೆಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ದನ, ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ನಾಯಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ

ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫- ೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬೊಮ್ಮಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಹಳ್ಳವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೃಷಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ೦೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೦೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದ್ದು ೧ ಕೈ ಪಂಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ೧ ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಒಂದು ನೀರಿನ ಮೇಲ್ವಾಟು ಇದ್ದು ೩೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ೦೧ ಟ್ಯಾಂಕು ಇದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ಮಾತ್ರ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೨೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೦೭, ಹೆಣ್ಣು ೨೧೩ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೩ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಡಾಂಬರು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಐ ಆಕೃತಿ ಮತ್ತು ಗ ಆಕೃತಿ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ. ಕಟ್ಟಡ ಕೆಲಸಗಾರರು ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪೋಲೀಸ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ೦೪ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನ್ಯಾತೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಯಾವುದೇ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೮ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಗುಂಪುಗಳಿವೆ. ಇವು ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಒಟ್ಟು ೧೯ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೮೩.೬ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೦೩ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೦೨ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೦೧ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಭತ್ತಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ೦೩ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ

ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಬೊಮ್ಮಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಎರಡು ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬೊಮ್ಮಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಹಾಗೂ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ತೇರು, ವಾನ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವಗಳು ಜನಪದ ವಾದ್ಯ, ಕರಡಿಮೇಳ, ಚಮ್ಮೇಳ, ವೀರಗಾಸೆ, ನಂದಿ ಧ್ವಜ ಕುಣಿತ ಕಲೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾಗತೀಹಳ್ಳಿ

ನಾಗತೀಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೪೯ ಎಕರೆ ಇದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ನಾಗಮ್ಮ ಮೂಲದಿಂದ ನಾಗತಿ>ಗೌಡತಿ> ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಾಗತಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಗ್ರಾಮದ ಹಿರಿಕರಾದ ಸಿದ್ದರಾಮಣ್ಣನವರು.

ಗ್ರಾಮವು ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಯಲು ಗಿಡಮರಗಳ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಬಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿ ನವಿಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ೪ ಸಿಸ್ಪನ್‌ಗಳು ಇದ್ದು, ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು

ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ನಾಯಕ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಕೇರಿಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೧೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೨೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೯೭ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ, ಕಂದಾಯ, ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಒಟ್ಟು ೭ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಗರಿಕಡ್ಡಿ ಸಿಗಿಯುವುದು, ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪಿನ ವ್ಯಾಪಾರ, ಬಡಗಿತನ, ಕಮ್ಮಾರ ಕುಲಮೂಲ ಕಸುಬಿನವರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ

ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಾಗತೀಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ತಿಪಟೂರು-ಅರಸೀಕೆರೆ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ಸೌಕರ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗಳು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ೨ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ೩ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ಒಂದು ಗುಡಿ ಇದ್ದು, ಉಡಸಲಮ್ಮನ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ಯುಗಾದಿಯ ನಂತರ ಉಡಿಸಲಮ್ಮನಿಗೆ ಆರತಿ, ಬ್ಯಾಟಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ, ಅರೆವಾದ್ಯ ಕಲಾವಿದರು ಒಂದು ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಂಘವಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪೂಜಾರಿಪಾಳ್ಯ

ಪೂಜಾರಿಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ನಾರಸೀಕಟ್ಟೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ದೇವಾಲಯಗಳ ಅರ್ಚಕರಿರುವ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪೂಜಾರಿಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಗೂ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೨ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ, ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೭೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೫೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು, ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವ ಕಸುಬಿನವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪೂಜಾರಿಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಸರೀಘಟ್ಟ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೧ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ಮಾರಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪಿಚ್ಚೇನಹಳ್ಳಿ

ಪಿಚ್ಚೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಮಾಕನಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಪಚ್ಚಪ್ಪ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಪಚ್ಚ ನಂತರ ಪಿಚ್ಚನಹಳ್ಳಿ ಎನಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುಜುಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುಂಬಾರರು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಆಚಾರಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೦೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸಿನಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರಿದ್ದಾರೆ.

೧೬ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರರು, ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಪಿಚ್ಚೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೆಲ್ಲಿಗೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಾಕನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೦.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಅಂಗಡಿ ಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪೆದ್ದಿಹಳ್ಳಿ

ಪೆದ್ದಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೦೯ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಪದ್ಮಾವತಿ ಎಂಬ ದೈವ ಮೂಲದಿಂದ ಪದ್ಮಾವತಿ>ಪದ್ಮೆಯಹಳ್ಳಿ> ಪೆದ್ದಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಹಿರಿಯಕ್ಕ ಎಂಬ ಅರ್ಥವೂ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೨ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ

ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫- ೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕೆರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕರಡಿ ಗುಡ್ಡದಿಂದ ಒಂದು ಕೊರಕಲು ಹಳ್ಳ ಬರುತ್ತದೆ. ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ೩ ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳಿದ್ದು, ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಬೆಸ್ತ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮತ್ತು ಶೀಟಿನ ಹಾಗೂ ಮಾಳಿಗೆ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಗರಿಕಡ್ಡಿ ಸಿಗಿಯುವುದು, ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪು, ಮೊಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾರಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೆ.ಇ.ಬಿ. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ೯ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ನೌಕರರು, ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕುಪ್ಪೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ೨ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಗುಂಪುಗಳಿವೆ. ಇವು ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೭.೪ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಮ್ಮನ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ಯುಗಾದಿಯ ನಂತರ ಮಾರಿಹಬ್ಬ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ,

ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ

ಪಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೨೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿ ಬೆಟ್ಟದ ಸಾಲುಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡ್ಡಗಳು, ನದಿ ಕಂದಕಗಳು ಹಾಗೂ ಬಾರೆಗಳು ಕಾಣಲು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಕೆಂಪು, ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೫೦ ಕುರಿಗಳು, ೫ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ೫೦ ಆಡು, ನಾಯಿ ೨೫, ೧೫೦ ದನ, ೧೨ ಎತ್ತುಗಳು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ೧೩೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ೦೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ನೀರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ೫ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತರ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ತಮಿಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಕೊರವರು, ಹಂದಿಗಾಡಿಗರು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಮಡಿವಾಳರು ಮತ್ತು ಸವಿತಾ ಸಮಾಜ ಅಥವಾ ಭಜಂತ್ರಿಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೩೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಕುಂಬಾರು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ ಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹುಲಿಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘ, ಧನಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಂಘ, ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದು ೧೦ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೨೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೩ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೨ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೨ ವಿಧವಾ ವೇತನ, ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಸಮುದಾಯ ಭವನವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಂಕರೇಶ್ವರ, ಬಸವೇಶ್ವರ, ಬೊಮ್ಮದೇವರು, ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಂಕರೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ, ತೆಪ್ಪೋತ್ಸವ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ, ತೇಮಾಲಸೇವೆ, ಬಾಣ ಬಿರುಸುಗಳು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜರುಗುತ್ತವೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ನಿತ್ಯ ಅನ್ನಸಂತರ್ಪಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪೆರುವಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಪೆರುವಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೧೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಪಾರ್ವತಗೌಡ ಮೂಲದಿಂದ ಪರ್ವಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆ, ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆಸಿಫಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಕುರಿಗಳು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಆಡು, ನಾಯಿ, ದನಗಳು, ಎತ್ತುಗಳು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳ ಮತ್ತು ಹೊಳೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ೫ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬರು, ವಕ್ಕಲಿಗ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೧೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೬೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ೧೦ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ೫ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ೬೦ ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ೧೦ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ೫೧ ಕುಂಬಾರ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ ಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೧೫ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ೧೫ ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ೨೦ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ೧೫ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ವಕೀಲ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘ, ಧನಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಂಘ, ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೫ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೦೬ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೨೫ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೧೦ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಚಿಲ್ಲರೆ ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ದೇವರ ಹಬ್ಬ, ತೇರು, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ ಕರಗ ಉತ್ಸವ, ಸಿಡಿ, ಓಕುಳಿ, ಬಲಿ, ಹರಕೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪುಟ್ಟನಾಯ್ಕನಪಾಳ್ಯ

ಪುಟ್ಟನಾಯ್ಕನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಶ್ಚಿಮದ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ರುದ್ರಾಪುರದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ

ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೪ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳ, ಉಪ್ಪಾರ ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೨ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೬೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಿದ್ದು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಲಲು ಅಲ್ಲಸ್ವಲ್ಲ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪುಟ್ಟನಾಯ್ಕನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐದು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗನಾಥ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗುಡಿ ಪೂಜೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ,

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಸವನಹಳ್ಳಿ

ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬.೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೪೭.೨೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ದೇವಾಲಯ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೦೭ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆ ಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು

ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೫೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೫೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೧೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೧೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ.

ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಸವನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಸವನ ಪುರ

ಬಸವನಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭.೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ರಂಗಾಪುರ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಇದರ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ದೇವಾಲಯ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಸವನಪುರ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸು ಬಂಡೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆ ಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೪೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೩೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೭ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೭ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ, ಕಮ್ಮಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಸವನಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಆಲದಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೭ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಳ್ಳೇಕಟ್ಟೆ

ಬಳ್ಳೇಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭.೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ರಂಗಾಪುರ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಇದರ ಬಳ್ಳೆಸೊಪ್ಪಿನಿಂದ ಆವೃತ್ತವಾದ ಕೆರೆ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಬಳ್ಳೆಕಟ್ಟೆ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸು ಬಂಡೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆ ಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಕೊಳಾಯಿ

ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು ದೇವಾಂಗ, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೦೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೫೮, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ

ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಸವನಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಳ್ಳೇಕಟ್ಟಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೫.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗೌರಿಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬುಡಬುಡಕೆ ಕಾಲೋನಿ

ಬುಡಬುಡಕೆ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಜನವಸತಿ ಕಾಲೋನಿ

ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಬಳಕೆಗೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಈ ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡಬುಡಕೆ ಜನಾಂಗ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಶಕುನವನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಈ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸು ಬಂಡೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬುಡಬುಡಕೆ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ

ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಶಕುನ ಹೇಳುವುದು, ಕೂರಲು,ಹಳ್ಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬುಡಬುಡಕೆ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಈ ಕಾಲೋನಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ

ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೫.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬನ್ನಿಹಳ್ಳಿ

ಬನ್ನಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಬ್ಯಾಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತಡಸೂರು ಭೋವಿಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೮೪.೩೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿ ಮರಗಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಡ್ಡದ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆ ಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೪ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು ತಿಗಳ, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಆಚಾರಿರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೮೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೪೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೧೩, ಹೆಣ್ಣು ೨೧೩, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ,

ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಯಾವುದೇ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ತಡಸೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೨ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೩೮ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೩ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆಚರಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಂಡೆಗೇಟ್

ಬಂಡೆಗೇಟ್ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬.೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಬಂಡೆಕಲ್ಲಿನ ಭೂಪ್ರದೇಶವಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೋವಿಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ಇವರ ಕಸುಬು ಬಂಡೆ ಸೀಳುವುದರಿಂದ ಬಂಡೆಗೇಟ್ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಗೂ ಹಾಸು ಬಂಡೆ, ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ

ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಗಳಿದ್ದು, ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆ ಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೨ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭೋವಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೪೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೧೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೧೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಎರಡು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಂಡೇಗೇಟ್ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧೬ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಸ್ಮಶಾನ ವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಬಸವಜಯಂತಿ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೇಲೂರನಹಳ್ಳಿ

ಬೇಲೂರನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧.೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಶಿವರ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಬೇಲೂರು ಚನ್ನಕೇಶವನ ದೇವರ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರು ಚನ್ನಕೇಶವನ ಒಕ್ಕಲು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಬೇಲೂರನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಈ ಊರು ಹೆಸರಿನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಗೂ ಹಾಸು ಬಂಡೆ, ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಈರಕೆರೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೨ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಉಪ್ಪಾರ, ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ತಿಗಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಆಭಾರಿ, ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೬೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೨೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೨ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಐಟಿ ಬಿಟಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ೧೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು, ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗರುಗದಹಳ್ಳಿ

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಗರುಗದಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆಟೋಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೪ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ೯ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಹರಕ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್‌ಘಟ್ಟಮನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ

ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೬೧.೦೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ, ಬಂಡೆಗೇಟ್ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ.

ಶಿವನ ಅಂಶದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯ ಇರುವುದರಿಂದ ಬೆನವನಾಯಕ > ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಗೂ ಹಾಸು ಬಂಡೆ, ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಚರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೪೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿವೆ. ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಈರಕೆರೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೬೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ತಿಗಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷೇತ್ರೀಕ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಕುರುಬರಂತಹ

ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೯೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೯೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೯೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಐದು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆಟೋಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೭೫ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಹೋಟೆಲ್, ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದ್ದು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮದೇವಿ, ವೀರಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ, ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯ ಗಳಿದ್ದು ಕೆಂಪಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು

ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಕ್ರಲಿಗ ಜನಾಂಗದ ಸೋಮಶೇಖರ್ ಶನಿಮಹಾತ್ಮ ಪಾತ್ರದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬.೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗೊಲ್ಲಜಾತಿಯ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆ ಯಾಗಿರುವ ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ

ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೨೫ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೮೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೩೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ

ಎರಡು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆಟೋಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೪೧ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೦.೦೧ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಯಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಣ್ಣೇನಹಳ್ಳಿ

ಬೆಣ್ಣೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯

ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೬೪.೩೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ದನಕರುಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಬೆಣ್ಣೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಗೂ ಹಾಸು ಬಂಡೆ, ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಚರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೬ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೨೬ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಉಪ್ಪಾರ, ಆಚಾರಿ, ಒಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೦೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೪೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗಂಡು ೨೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ತೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೯೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಊಟದ ಎಲೆ, ಟೈಲರಿಂಗ್ ಕಸೂತಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೆಣ್ಣೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗರುಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬೆಣ್ಣೇನಹಳ್ಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೨೨ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ ಹೋಟೆಲ್, ೩ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಎರಡು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ೨ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದ್ದು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಪ್ಲೇಗಿನಮ್ಮ, ಮುತ್ತುರಾಯಸ್ವಾಮಿ, ಆಂಜನೇಯ, ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಿದರೆಗುಡಿ ಸರ್ಕಲ್

ಬಿದರೆ ಗುಡಿ ಸರ್ಕಲ್ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಹಿರೇಬಿದರೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಬಿದರಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ವಾಹನ ನಿಲುಗಡೆಯ ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಬಿದರೆ ಗುಡಿ ಸರ್ಕಲ್ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿ ಬೆಳೆದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಗೌಡನಕೆರೆ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಕೆರೆ, ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿಕೆರೆ ಇದೆ. ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೬ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಒಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೫೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೭೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು

೧೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೨೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪ್ರೋಲೀಸ್, ಪ್ರೋಸ್ಟ್ ಮಾರ್ಸರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಿದರೆಗುಡಿ ಸರ್ಕಲ್ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ

ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಿದರಗುಡಿ ಸರ್ಕಲ್‌ಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೭೮ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೧.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿದರಮ್ಮ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮದೇವಿಯ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿದರಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ಒಂದು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಬಿದರಮ್ಮನ ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸುತ್ತಲ ಹತ್ತಾರುಹಳ್ಳಿ ಜನಗಳು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬಿದರಗುಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ತತ್ವದಪ ಗೀತೆಗಳ ಗಾಯಕರಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಬ್ಯಾಟಗನಹಳ್ಳಿ

ಬ್ಯಾಟಗನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯.೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಬನ್ನಿಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಬ್ಯಾಟಪ್ಪ ಎಂಬುವರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಅವ ಹೆಸರೆ ಬ್ಯಾಟಗನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಆಯಿತು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುಜುಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೭ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಆಚಾರಿ, ತಿಗಳರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫, ಹೆಣ್ಣು ೨೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಿದರೆಗುಡಿ ಸರ್ಕಲ್ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ತಡಸೂರು ಸರ್ಕಲ್‌ಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಆಟೋಗಳ

ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಬನ್ನಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೦.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭೈರಾಪುರ

ಭೈರಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೦೯.೯೮೧೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಭೈರೇ ದೇವಾಲಯವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಭೈರಾಪುರ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಭೈರವ ಪುರ> ಭೈರಾಪುರ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಕರೆಕಲ್ಲು, ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೪೫ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳ, ಗೊಲ್ಲ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ತಿಗಳರಂತಹ ಸಮುದಾಯ ಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೮೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೦೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೯೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೯೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೭ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ,

ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಭೈರಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಭೈರಾಪುರಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೩೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧೪ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ಬಸವಣ್ಣ, ಬಿಸಲುಮಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಕಲ್ಲಾಳಮ್ಮ, ಕರಿಯಮ್ಮ, ಭೈರೇದೇವರು ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಭೈರೇದೇವರಿಗೆ, ಆಂಜನೇಯ, ಬಿಸಲುಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವರುಗಳಿಗೆ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಜಣ್ಣ ಚಿಟ್ಟಿ ಮೇಳ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಭೈರವೇಶ್ವರ ನಗರ

ಭೈರವೇಶ್ವರ ನಗರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧.೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಚಿಕ್ಕಬಿದರೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಭೈರವೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯ ದೇವಾಲಯ ಇರುವುದರಿಂದ ಭೈರವೇಶ್ವರ ನಗರ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವೀರಶೈವ, ಮಡಿವಾಳ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೨೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೫೫, ಹೆಣ್ಣು ೫೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ,

ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಭೈರವೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗರುಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಭೈರವೇಶ್ವರ ನಗರಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಚಿಕ್ಕಬಿದರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೦.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಭೈರವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಹರಕೆ, ಆಚರಣೆಯಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಜಗೂರು

ಬಜಗೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೬೯.೯೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ರಷ್ಟಿದೆ.

ಬಜೆ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಿಂದಾಗಿ ಬಜಗೂರು ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಬಂಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಒಂದು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೦೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ತಮಿಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಕುರುಬ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ತಿಗಳ, ಈಡಿಗ ಉಪ್ಪಾರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪೬೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೨೮೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೦೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೦೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೮೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೬೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ವಕೀಲರು, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಒಟ್ಟು ೫ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರ, ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಟೈಲರಿಂಗ್, ಕಸೂತಿಯವರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಬಜಗೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ಬಜಗೂರು

ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಬಜಗೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಐದು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ೧೫ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಜಗೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕಲ್ಪಿತರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೯ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೭೦ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು, ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೫೦ ಮಕ್ಕಳು, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೬೫ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೧ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೋಟೆಲ್ ನಾಲ್ಕು, ಭತ್ತ ಎರಡು, ೧೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಮುಳಕಟ್ಟಮ್ಮ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮ, ಆಂಜನೇಯ, ಬಸವೇಶ್ವರ, ಕ್ಷಣಮ್ಮ, ಮರುಕುಂಟಮ್ಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿ, ಈಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಹರಕೆ, ಬಲಿ, ಓಕುಳಿ, ಸಿಡಿ, ಕೊಂಡ, ಬಾಯಿಬೀಗ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಮುಳಕಟ್ಟಮ್ಮ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆ ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿಯ ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು

ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಬಜಗೂರು ಯಲ್ಲಯ್ಯ ೭೦ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ಉತ್ತಮ ಚೌಡಿಕೆ ಕಲಾವಿದ ರಾಗಿದ್ದು, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದಿರುವುದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಬಳ್ಳೇಕೆರೆ

ಬಳ್ಳೇಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೯೩.೬೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ರಷ್ಟಿದೆ.

ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಗಿಡವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಬಳ್ಳೆಕೆರೆ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಬಳ್ಳೆಯ ಕೆರೆ - ಬಳ್ಳೇಕೆರೆ ಆಗಿರಲೂಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ೫ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಆರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೫೯ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಗಾಣಿಗರು, ಉಪ್ಪಾರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೧೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೦೮೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೫೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೫೬೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ,

ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಅಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೨೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು, ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು, ಕಸೂತಿಯವರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಬಳ್ಳೇಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಬಜಗೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಜಗೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೨ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಹೋಟೆಲ್ ೨ ಅಂಗಡಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಂಭುಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯ ಗಳಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹನುಮಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಳ್ಳೇಕೆರೆ ಹೊಸೂರು

ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯.೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳೇಕೆರೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಬಳ್ಳೇಕೆರೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸೂರು ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಮೂರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೫ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ

ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ತಮಿಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಉಪ್ಪಾರ ರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೫೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೮೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೨೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ

ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರ, ಬಡಗಿತನ, ಕಮ್ಮಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು, ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು, ಕಸೂತಿಯವರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಬಜಗೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಜಗೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕರು ಇದ್ದು ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೧ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಗೌರಿಗಣೇಶನ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಟ್ಟರಹಳ್ಳಿ

ಭಟ್ಟರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧.೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಹಾರೋಫಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಭಟ್ಟ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಭಟ್ಟರಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೫೯ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ತಿಗಳ, ಲಿಂಗಾಯಿತರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೨೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೬೦, ಹೆಣ್ಣು ೬೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೧೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಭಟ್ಟರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹಾರೋಫಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಜಯಂತಿ ಯಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಳಗರಹಳ್ಳಿ

ಬೆಳಗರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೫೩.೫೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಲೋಹವನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸುವ ಒಂದು ಬಗ್ಗೆಯ ಖನಿಜ ಲವಣವು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಜನಾಂಗಿಕ ಮೂಲದಿಂದಲೂ ಬೆಳಗರಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ,

ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೫೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ತಿಗಳ, ಪರಿಷಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಉಪ್ಪಾರ, ಕುರುಬ, ಈಡಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೯೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೬೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ,

ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರಿಗೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ವಕೀಲ, ವೈದ್ಯ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಒಟ್ಟು ೮ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೪೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರ, ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಬೆಳಗರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬೆಳಗರಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೬೭ ಮಕ್ಕಳು, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೧೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ

ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೬.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಹೋಟೆಲ್ ೩, ೮ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕ್ರಮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹನುಮ ಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರೊ|| ಬಿ.ಎಂ. ಲಿಂಗಪ್ಪ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದು ಲೇಖಕರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಳಗರಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ

ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬.೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗರಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ವಡ್ಡ ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ವಡ್ಡರ ಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸು ಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬೋವಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೧, ಹೆಣ್ಣು ೧೧, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು

ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು, ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಸೀಳುವುದು ಇವರ ಕಸಬಾಗಿದೆ.

ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬೆಳಗರಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೀರಪ್ಪನಪಾಳ್ಯ

ಬೀರಪ್ಪನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೫೬.೧೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಬೀರಪ್ಪ ಎಂಬುವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಬೀರಪ್ಪನಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿತ್ತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೭ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೧ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೩ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫, ಹೆಣ್ಣು ೧೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೦೩ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ,

ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೭ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೪೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬೀರಪ್ಪನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮಸವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಸವನಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೫.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ,

ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಿದರಕೆರೆ

ಬಿದರಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೨೨.೪೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಹಾರನಕಟ್ಟೆ, ಹಾರನಕಟ್ಟೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ.

ಬಿದರುಗಳು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಕೆರೆಯು ಇರುವುದರಿಂದ ಬಿದರೆ ಕೆರೆ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೪ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೫೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೬೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೨೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೨ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೧ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಬಿದರಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಬಜಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಮೂರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು

ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೫ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ಹುಚ್ಚಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಹನುಮಜಯಂತಿ ದಿನ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಬಿಸಲೇಹಳ್ಳಿ

ಬಿಸಲೇಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೬೧.೯೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕಮಲ ಹಾಗೂ ತಾವರೆಯ ಹೂವುಗಳು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶವಾದುದರಿಂದ ಬಿಸಲೇಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಬಿಸಲೇ>ಬಿಸಲಿನ ರೂಪಾಂತರವಾಗಿ ಬಿಸಲೇಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೫೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬರು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಉಪ್ಪಾರ, ಈಡಿಗರುರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೯೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೬೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಅಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೨ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಊಟದ ಎಲೆ, ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು ಕಸೂತಿಗಳಿವೆ.

ಬಿಸಲೇಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮಸವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಿಸಲೇಹಳ್ಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೪೩ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೫ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಹನುಮಜಯಂತಿ ದಿನ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕವಾದ ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕವನ್ನು ಬಸವರಾಜು ನಲತಂಗ ಮಹಾರಾಜನ ಪಾತ್ರದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಬೋಚಿಹಳ್ಳಿ

ಬೋಚಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೯೫.೨೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಮೋಚಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಮೋಚಿ> ಬೋಚಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೬ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ರಲಿಂಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ, ಉಪ್ಪಾರ, ಕುರುಬ, ಈಡಿಗರುರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೨೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೨೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೨೪ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ,

ಯೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಅಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಸಾರಿಗೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಇಲಾಖೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ೭ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೩೨ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಬೋಚಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೪೫

ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೫೯ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೧.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೩ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೮ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲ, ಬೈರೇದೇವರು ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಬೈರೇದೇವರಿಗೆ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಬುರುಡೇಘಟ್ಟ

ಬುರುಡೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೯೮.೩೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ವೀಣೆ, ತಂಬೂರಿ ಮುಂತಾದ ತಂತಿವಾದ್ಯಗಳ ತುದಿಗೆ ಅಳವಡಿಸುವ ಸೋರೆ, ಕುಂಬಳ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಬುರುಡೇಘಟ್ಟ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ,

ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ನೀರೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೩೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಅಯ್ಯನಕಟ್ಟೆ, ಬುರುಡಘಟ್ಟ ಕೆರೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುರುಬ ರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೭೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೭೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೭೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಅಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಹೀಗೆ ಉ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೪ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ವಕೀಲ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಬುರುಡೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಏಳು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬುರುಡೇಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೬ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆ, ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೩ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೭ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ, ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗಮಂದಿರವಿದೆ.

ಬಿಳಿಗರೆ

ಬಿಳಿಗರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೭೮೨.೦೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ ವಾಗಿ ಬಿಳಿಗರೆಪಾಳ್ಯ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವಿದೆ.

ಬಿಳಿಯ ಕೆರೆ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಬಿಳಿಯ ಕೆರೆ>ಬಿಳಿಗರೆ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಬಿಳಿಗರೆ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಗುಡ್ಡ, ಗಿಡ ಮರಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳ, ದಿಣ್ಣೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪಂಕಟಿ, ಬಂದೆ, ತುಗ್ಗಲಿ ಹಾಗೂ ಹೊಂಗೆ, ಜಾಲಿ, ಬೇವಿನ, ಸೀಮೆ, ಜಾಲಿ ಮರಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಜಿಂಕೆ, ಬೆಕ್ಕು, ಉಡ, ಇಲಿ, ಹೆಗ್ಗಣ, ನರಿ, ತೋಳ, ಮೊಲ, ಮೊದಲಾದ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ ಬದುಕು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಪಶುಪಾಲನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ ಹಾಗೂ ನಾಟಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕಾಗೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಹದ್ದು, ಗೊರವಂಕ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಗಿಳಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೨೫೫೭.೫ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೭.೦ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೩.೦ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮಾದರಿಯ ೧೧ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಎಲ್ಲವೂ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿವೆ. ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ೨೫೦೦ ಲೀಟರ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ನಲ್ಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಬೆಸ್ತ, ಕುಂಬಾರ, ಮಡಿವಾಳರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಮುಸ್ಲಿಂರು ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರುಸಮುದಾಯದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಉರ್ದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮೬೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ, ಟ್ರೈರ್ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನ ಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಲಾರಿ, ಟೆಂಪೋ ಹಾಗೂ ಬೈಕ್ಗಳಿವೆ. ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೧೪ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಹೆಸರು, ಇಲ್ಲಿನ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳು. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆ, ವೀಳ್ಯದೆಲೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ೧ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಸರಾಸರಿ ೮೫೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾರಿಗೆ, ಕಂದಾಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೬೪ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ-ಲೇಖಕ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಇದೇ ಗ್ರಾಮದವರಾಗಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ವಕೀಲರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗರಿಕಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ಬಿಡಿ ವಾಹನಗಳ ರಿಪೇರಿ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಕಮ್ಮಾರ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ, ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬಿಳಿಗರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿದೆ. ೪ ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರು, ೪ ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರು-ತುಮಕೂರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಈ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊಬೈಲ್ ಬಳಕೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ತಿಪಟೂರು, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವಿದೆ. ಒಂದು ಎಸ್.ಬಿ.ಎಂ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ನ ಶಾಖೆ ಇದೆ. ರೈತ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ, ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ತರಕಾರಿ, ರಸ್ತೆಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಚರದೂರವಾಣಿಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ೧೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೬ ಹೋಟೆಲ್, ಕರೆಂಟ್ ಉಪಕರಣಗಳ ಅಂಗಡಿ, ಕಟಿಂಗ್ ಶಾಪ್, ಪುಸ್ತಕದ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

೦೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ೦೨ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಸಂಯುಕ್ತ ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಆಟದ ಮೈದಾನ, ಬಿಸಿಎಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಸೈಕಲ್, ಹಾಗೂ ಕೌಂಪೌಂಡ್, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಪಂಚಾಯತಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದ್ದು, ೧೦೦ ಪುಸ್ತಕ ಇರುತ್ತವೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೪ ಹೋಟೆಲ್, ೦೬ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಬಿಸಿಎಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯವಿದೆ. ಈ

ಗ್ರಾಮದ ಕಂಬಣ್ಣ ಎನ್ನುವವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರಗತಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗ್ರಾಮದ ಹಿರಿಯರಾದ ಚನ್ನಬಸವಯ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಬಿಳಿಗರೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದ ಹಲವಾರು ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಈ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ಆಟೋ ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಗರೆ ಹೊನ್ನಾದೇವಿ ಜಾತ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೊನ್ನಾದೇವಿ ಜಾತ್ರೆ ಏಳು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆರತಿ ಹರಕೆ ಹಾಗೂ ಬಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕೈವಾರದ ಪರಿಸ ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯತೆ. ಇದು ಕುಲಾಚಾರದ ಒಂದು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದೆ. ಹೊನ್ನಾದೇವಿ, ಈಶ್ವರ, ಉಡಸಲಮ್ಮ, ಮಾಸಮ್ಮನ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಡಾ. ಬಿಳಿಗರೆ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಹಿರಿಯ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದು ಹತ್ತು ಕವನ ಸಂಕಲನ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು ಒಂದು ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಸಾವಯರ ಗೊಬ್ಬರ,ಕೃಷಿ ಕುರಿತ ಜಾಗೃತಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ.

ಬಿಳಿಗರೆಪಾಳ್ಯ

ಬಿಳಿಗರೆಪಾಳ್ಯವು ಬಿಳಿಗರೆ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ತಿಪಟೂರಿನ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೫೦೭.೭೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದು ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಬಿಳಿಗರೆ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಜನ ವಸತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಾಸಿಸುತ್ತಾ ಗ್ರಾಮ ಬೆಳೆದುದರಿಂದ ಬಿಳಿಗರೆಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಮೂಲ ಹೆಸರಿಗೆಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕುರುಚಲು ಗಿಡ, ತೆಂಗಿನ ತೋಟ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಜಿಂಕೆ, ಬೆಕ್ಕು, ಉಡ, ಇಲಿ, ಹೆಗ್ಗಣ, ನರಿ, ತೋಳ, ಮೊಲ, ಮೊದಲಾದ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ ಬದುಕು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಪಶುಪಾಲನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ ಹಾಗೂ ನಾಟಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕಾಗೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಹದ್ದು, ಗೊರವಂಕ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಗಿಳಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೫೭.೫ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೭ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೩ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಮೊರೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ೨೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಹಳ್ಳಿ ಇದ್ದು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿ ಕೃಷಿ ಮೊದಲಾದ ಬಳಕೆಗೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅಂತರ್‌ಜಲ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಈ ಹಳ್ಳಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ೨ ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಕ್ಕಲಿಗರು, ವೀರಶೈವರು, ಕುರುಬರು ಕಿರು ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರುಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೫ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಹಾಗೂ ಉಚಿತ ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೂತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ರೊಟ್ಟಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ

ಭೋಜನವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ, ಟೈರ್ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನ ಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಲಾರಿ, ಟೆಂಪೋ ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೧೪ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಅವರೆ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಹೆಸರು ಇಲ್ಲಿನ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳು. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆ ಕೊಬ್ಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಬಿಳಿಗರೆ ಕೆರೆ ತುಂಬಿದರೆ ಇದರ ಸದುಪಯೋಗ ಬಿಳಿಗರೆಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿ, ವಿವಿಧ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದಾರೆ. ಗರಿ ಕಡ್ಡಿ ಸುಲಿಯುವುದು, ಅಡಿಕೆ ಸುಲಿಯುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಿಳಿಗರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿದೆ. ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮುಖೇನ ನೀರು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ತುಮಕೂರು-ಬಿಳಿಗರೆ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಬಿಳಿಗರೆ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಮೊಬೈಲ್ ಬಳಕೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ತಿಪಟೂರು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹಣಕಾಸು ನಿರ್ವಹಣೆ, ಬಿಳಿಗರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಬೇಕಿದೆ.

೦೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ೦೧ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘವಿದ್ದು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಿಳಿಗರೆ, ತಿಪಟೂರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಗೂಡಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೧ ಟೀ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ಗ್ಯಾಸ್ಟ್ರಿಕ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರೋಗಗಳಾಗಿವೆ. ಆಶಾಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ತಿಪಟೂರು-ತುಮಕೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಆಂಜನೇಯನಿಗೆ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಉತ್ಸವ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬದನೆಕಟ್ಟೆ

ಬದನೆಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ೭೨,೭೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಬದನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾದುದರಿಂದ ಬದನೆ ಪಟ್ಟು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲು ನಾಡಾಗಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುರುಚಲು ಗಿಡ, ಮರ, ಪೊದೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಉಡ, ತೋಳ, ಕರಡಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗದ ಜನರು ಹಸು, ಎತ್ತು, ಕುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಗಿಳಿ, ಕಾಗೆ, ಗೊರವಂಕ, ಬೆಳವ, ಹದ್ದು, ಗಿಡುಗ, ಗೌಜುಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಯಿಯನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯ ಸರಾಸರಿ ೫೦೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದು, ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೨-೧೩ ಸೆಂ. ಇದ್ದರೆ, ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪಮಾನ ೩೭ಡಿ. ಸೆಂ. ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಗರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದೆ. ಒಂದು ಹಳ್ಳವಿದ್ದು, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದ ವರಾಗಿದ್ದು ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕರು, ಮಡಿವಾಳರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಇಲ್ಲಿನ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು ಅವು ಶೀಟಿನ, ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವು ಜನತಾ, ಆಶ್ರಯ ವಸತಿ

ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಭಾಗ್ಯ ಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಹೆಸರು, ಅವರೆ, ಹಾಗೂ ಭತ್ತ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರೊಟ್ಟಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಶೇಷ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಹೋಳಿಗೆ, ಪಾಯಸ, ಬಾಡೂಟ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೬ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಹಾಗೂ ಬಿಳಿಗರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಹೋಬಳಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಗೆ ಬಿಳಿಗರೆ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಅದು ಬಿ.ಹೆಚ್. ರಸ್ತೆ (ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊಬೈಲ್ ಬಳಕೆ ಇದೆ. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಿಪಟೂರು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸ್ವಸಹಾಯಕ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಹಾಗೂ ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ ವಿತರಣೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಶೇ. ೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಧವಾ ವೇತನ, ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೨೫ ಗೂಡಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಬಸವೇಶ್ವರ, ಈಶ್ವರನ ಗುಡಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ, ಅಭಿಷೇಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಶಿವಣ್ಣ ಎಂಬ ಜನಪದ ಸಂಗೀತ ಕಲಾವಿದರಿದ್ದು, ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಗೌರಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬುಡುಬುಡುಕೆ ಕಾಲೋನಿ

ಕರಡಾಳ ಸಂತೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೯೧.೧೩ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.

ಬುಡುಬುಡುಕೆ ಜನಾಂಗ ಮೊದಲಿಗೆ ಜನವಸತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಬುಡುಬುಡುಕೆ ಕಾಲೋನಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಶೇ. ೨ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ, ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್‌ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ಂ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦ಂ-೧೩ಂ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೇಮಾವತಿ ಹೊಳೆ, ತೋವಿನ ಕಟ್ಟೆಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

೧೨ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೭ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬುಡುಬುಡುಕೆ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ದಾಸರು ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೮೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೩೫೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ,

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೭ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಲಾರಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬುಡಬುಡಿಕೆ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಕುಪ್ಪಾಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ೪ ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಒಟ್ಟು ೨೭ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ,

ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೫ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮಯ್ಯ ಬುಡಬುಡಿಕೆ ಸಂಬಂಧ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದು, ವಯಸ್ಸಾದ ಕಾರಣ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಳ್ಳೇಕಟ್ಟೆ

ಬಳ್ಳೇಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೧೭೦ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಬಸವನಕಟ್ಟೆ ಮೂಲ ಬಳ್ಳೇಕಟ್ಟೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡದ ತೋಪು, ಬೇವಿನ ಮರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ೩೦ ಹಸು, ೧೦ ಎಮ್ಮೆ, ೦೪ ಎತ್ತು, ೬ ಕುರಿ, ೧೦ ನಾಯಿ, ೭೫ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಕಾಡುಕೋಳಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೫ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೫ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಿಘಟ್ಟ ಹಳ್ಳ ಎಂಬ ಹಳ್ಳ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ೨ ಕೈಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ೧ ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಒಂದು ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಪಾಟು ಇದ್ದು ೪ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಸಮುದಾಯವು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಕುರುಬರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಗೋಮಾಳವಿಲ್ಲದರಿಂದ ಓಣಿಗಳು ಇಲ್ಲ.

ಒಟ್ಟು ೬೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೨೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೩ ಟಿವಿಎಸ್, ೦೪ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ೨ ಆಟೋಗಳು, ೧೦ ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ೧೨ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಚರಂಡಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಐ ಆಕೃತಿ ಮತ್ತು ಗ ಆಕೃತಿ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ೧೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ. ಕಟ್ಟಡ ಕೆಲಸಗಾರರು ಹಾಗೂ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಒಂದು ನಂದಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೫ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಳ್ಳೇಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಕುಪ್ಪಾಳು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇಲ್ಲ. ರೈತ ಸೇವಾ ಸಂಘಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಬಸವೇಶ್ವರ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಕಲ್ಲಾಳಮ್ಮ ಎಂಬ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಇವು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದು, ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಅಮ್ಮನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಿದರೆಗುಡಿ ಕಾವಲ್

ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೧೦೨೨ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಬಿದರೆ ಗುಡಿ ಕಾವಲ್, ಬಿದರಮ್ಮನ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಾವಲ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ಜನವಸತಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲಿಗೆ ಪೂರ್ಣಭಾಗ ಅರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯದಂತಿದ್ದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲ (ಜಿಕೆವಿಕೆ)ಯ ಒಂದು ಶಾಖಾ ಕಛೇರಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಕೃಷಿ ತರಬೇತಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಿವೆ. ರೈತ ಭವನಗಳಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶು ಸಂಗೋಪನಾ ಇಲಾಖೆಯ ಕಛೇರಿ ಇದ್ದು, ಪಶು ಆರೋಗ್ಯ ಔಷಧಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಘಟಕ ಇದೆ. ಇದೇ ಈ ಸ್ಥಳದ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಛೇರಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ವಸತಿ ನಿಲಯಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೩ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ (ಜಿಕೆವಿಕೆ) ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ಲಾಟರ್ಸ್, ಆಫೀಸ್, ಹಾಗೂ ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಾಟರ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ನಲ್ಲಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರಚರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳರು, ದಾಸರು, ಕುರುಬರು, ದೇವಾಂಗ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು

ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೦೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು, ಒಟ್ಟು ೪೬೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆದಿ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೊರಚರ ಮನೆಗಳಿವೆ. ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ರಸ್ತೆ, ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಹುರುಳಿಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದು, ಆರೋಗ್ಯ, ಕೃಷಿ, ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ, ವಾಹನ ಚಾಲನೆ, ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ೯೭ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿದರೆ ಗುಡಿ ಮೂಲಕ ತಿಪಟೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಸ್ತೆ, ಕೊನೆಹಳ್ಳಿ ರೈಲು ಸಂಪರ್ಕವೂ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನಾವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನಾವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೭ ಮಂದಿ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ೫ ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೩೭ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೮೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಿದಮ್ಮ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೀರಸಂದ್ರ

ಬೀರಸಂದ್ರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೬೧ ಎಕರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಬೀರಪ್ಪ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ನಂತರ ವೀರನ ಕೆರೆ ಎಂದೂ ಆ ನಂತರ ಬೀರಸಮುದ್ರ ಬೀರಸಂದ್ರವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಿಶ್ರತಳಿ ಮಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೇಮಾವತಿ ಚಾನಲ್ ತುಮಕೂರಿನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ೮ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೫ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ವೀರಶೈವ, ವಕ್ಕಲಿಗರು, ಮಡಿವಾಳ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೧೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೧೧೫೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾದ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೀರಸಂದ್ರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಿಂಡಿಸೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ಥಿರ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ. ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೯ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪.೫ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೨ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಈ ದೇವರ ಉತ್ಸವವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆರತಿ, ಬಲಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ,

ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೀರಸಂದ್ರದಪಾಳ್ಯ

ಬೀರಸಂದ್ರಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್-ತುರುವೇಕೆರೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಾಮ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬೀರಸಂದ್ರದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಬೀರಸಂದ್ರದ ಕೆಲವರು, ಇದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಮೂಲಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಬೀರಸಂದ್ರದಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಕರೆದು ಕೊಂಡರು.

ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಿಶ್ರತಳಿ ಮಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆಸಿಫ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಿಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ವಕ್ಕಲಿಗರು, ಮಡಿವಾಳ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೩೦೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಟ್ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾದ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೀರಸಂದ್ರಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಿಂಡಿಸೈರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ಥಿರ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ. ಕೆ.ಬಿ. ಕ್ರಾಸ್ ಮೂಲಕ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ

ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಈ ದೇವರ ಉತ್ಸವವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆರತಿ, ಬಲಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೀರಸಂದ್ರ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ

ಬೀರಸಂದ್ರ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಬೀರಸಂದ್ರ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಗ್ರಾಮ.

ಬೀರಸಂದ್ರದ ಸಮೀಪ, ವಡ್ಡ ಜನಾಂಗದವರು ಮೊದಲಿಗೆ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಇದು ಬೀರಸಂದ್ರದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ

ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಿಶ್ರತಳಿ ಮಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಿಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ವಕ್ಕಲಿಗರು, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ಕುರುಬರ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೧೦೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ

ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಕೆ.ಬಿ. ಕ್ರಾಸ್, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ತಿಪಟೂರು, ತುರುವೇಕೆರೆಗೆ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾದ ಕಲ್ಲು ಕುಟ್ಟುವುದು, ಬಂಡೆ ಸೀಳುವ ಕೆಲಸಗಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೀರಸಂದ್ರ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಿಂಡಿಸೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಗಾರಮ ಬೀರಸಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಪಡಿತರ ಸೌಲಭ್ಯ ಬೀರಸಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಮುನಿಯಪ್ಪನ ಒಂದು ಪೌಳಿ ಇದೆ. ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆರತಿ, ಬಲಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ,

ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಾರೆಪಾಳ್ಯ

ಬಾರೆಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಬೀರಸಂದ್ರ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ದಿಬ್ಬದ ಮೇಲೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಬಾರೆಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಿಶ್ರತಳಿ ಮಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಿಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೆರದ ಬಾವಿ ಇದ್ದು ಹೇಮಾವತಿ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೧೫೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಕೆ.ಬಿ. ಕ್ರಾಸ್, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ತಿಪಟೂರು, ತುರುವೇಕೆರೆಗೆ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೀರಸಂದ್ರ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಿಂಡಿಸೈರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ, ಕ್ಯಾಟ್ ಮತ್ತು ಸಿಎಟಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ೧೭ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ಪುಟ್ಟ ಗುಡಿ ಇದೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿಯಿಂದ ವಿಶೇಷ ಉತ್ಸವ, ಕೋಲಾಟ ಇರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆರತಿ, ಬಲಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ

ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೫೮ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಬೊಮ್ಮದೇವರ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ>ಹಳ್ಳಿ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಕರಡಿ ಗುಡ್ಡ, ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ,

ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೨ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫- ೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕರಡಿ ಕೆರೆಯಿಂದಲೂ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೃಷಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕುರುಬರು, ದಾಸರು ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೯೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೨೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮತ್ತು ಶೀಟಿನ ಹಾಗೂ ಮಾಳಿಗೆ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಸರಾಸರಿ ೬೫೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಸಂಗ್ರಹ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾರಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೆ.ಇ.ಬಿ. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ೧೫ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ವಕೀಲರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೊಮ್ಮೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹಾಗೂ ಕರಡಿಯಿಂದ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತಿಪಟೂರು-ಕರಡಿ ನಡುವೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ೨ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಗುಂಪುಗಳಿವೆ. ಇವು ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೮೩.೬ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ, ಮಾರಮ್ಮನ ಗದ್ದಿಗೆ ಇದೆ. ಕರಡಿ ರಂಗನಾಥನ ಜಾತ್ರೆಯ ದಿನ ಇಲ್ಲಿಯೂ ರಂಗನಾಥನ ಆರತಿ, ಅಭಿಷೇಕ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭದ್ರಾಪುರ

ಭದ್ರಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೦೫ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದೊಂದು ಅರಳುಗುಪ್ಪೆಯ ಉಪ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಭದ್ರಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದ ಭದ್ರಾಪುರ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು, ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲುಗಳು, ಕರೆಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್

ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೧೮ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕೊಳಾಯಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ೨ ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳಿವೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೬೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೮. ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೦೯. ಉಚಿತ ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ವಿವರ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಡಾಂಬರು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಐ ಆಕೃತಿ ಮತ್ತು ಗ ಆಕೃತಿ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಡೈರಿ ಒಂದನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವೆಂದರೆ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಭದ್ರಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐದು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಯಾವುದೇ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ, ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಅಂಚೆ ದೂರವಾಣಿ, ತಂತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಸಂತೆ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೆ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಕಲ ಚೇತನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೈರಾಪುರ

ಬೈರಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೫೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು, ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾಣೆಗಿಡ, ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳಿದ್ದು, ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವು ಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಎಮ್ಮೆ, ದನ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳನ್ನು, ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ೮೦ ಹಸುಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಪೂರ್ವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ೩ ಕಟ್ಟಿಗಳಿವೆ. ೨ ಹಳ್ಳಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಅಗಸ, ಕುರುಬ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದ ವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೩೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೪೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ೦೫ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ೦೨ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ೨ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ೨ ಕುಂಬಾರು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ ಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ನಂದಿನ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಎಂಬ ಒಂದು ಡೈರಿ ಇದೆ. ೦೫ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೈರಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ,

ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಬಿಳಿಗರೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್‌ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಇದೆ.

ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ಅಂಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದು ಅರಳುಗುಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯವಿದ್ದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮದ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಲ್ಯಾಣಮೈ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ, ಅಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೪ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿದ್ದು, ೩೦ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂವರು ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೦೪ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೦೩ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೨ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಿಲ್ಲ, ೨ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಮೈ, ಅಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಮೈನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯ ಎಂಬುವರು ಜಾನಪದ ಗೀತೆ ಗಾಯನದಿಂದಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಳುವಣಿರಲು

ಬಳುವಣಿರಲು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೭೦೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿ ದೊಡ್ಡಪಾಳ್ಯ ಬಿ. ಹೊಸೂರು, ಬಿ. ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ, ಬಿ.ಹೆಚ್.ಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮಗಳು ಈ ಕಂದಾಯ ಸರ್ವೆ ನಂ. ಎಲ್ಲವೂ ಬಳುವಣಿರಲು ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ನೇರಲು ಮರಗಳ ಭೂಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಜನವಸತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮ ರಚನೆಯಾದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ಬಳುವ ನೇರಲು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಎತ್ತರದ ನೇರಳೆ ಮರಗಳ ಭೂಪ್ರದೇಶ ಎಂಬ ಅರ್ಥವೂ ಇದೆ.

ಕುರುಚಲುಗಿಡ, ತಗ್ಗು, ಬಾರೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಇಲ್ಲಿನ ಭೂ ಮೇಲ್ಮೈ ಕಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದಿಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ಖುಷ್ಕಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಮತ್ತಿತರ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತಗ್ಗು ಭೂ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ತೋಟವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಬಳುವಣಿರಲು ದಿಣ್ಣೆ ಹಾಗೂ ಮರ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ

ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಬಳುವ ನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮತ್ತು ೦೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಮೂಲಕ ೧೭೫೦ ಲೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಗೂ ನಲ್ಲಿನಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ನಾಯಕ, ಬೆಸ್ತ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೨೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೫೯೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೧೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದ್ದು ಪ್ರತಿದಿನ ೭೮೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಸುಬುಗಳಾದ ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಕಮ್ಮಾರಿಕೆ, ಬಡಗಿ ಕಸುಬಿನವರು

ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆಯಗಾರಿಕೆ ತಪ್ಪಿ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಂಪಾದನೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಕೋರ್ಟ್ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು.

ತಿಪಟೂರು ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ -ಬಿದರೆಗುಡಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಒಂದು ಎಸ್.ಬಿ.ಎಂ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆ ಇದೆ.ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಮಾದರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದ್ದು ೨೭೩ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿದೆ.

ಸಾರಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ, ರಕ್ಷಣಾ, ಆರೋಗ್ಯ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ೪೩ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್, ೬ ಟೀ ಅಂಗಡಿ, ೬ ಕಿರಾಣಿ ಗೂಡಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್‌ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ,

ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೇದಾರೇಶ್ವರ, ಉಡುಸಲಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಕಾಳಮ್ಮನ ಗುಡಿ, ಮಾರಮ್ಮನ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ಉಡುಸಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ಊರಹಬ್ಬವಾಗಿ ರಥೋತ್ಸವ, ತೆಪ್ಪೋತ್ಸವ ಮಾಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ, ರಂಗಪ್ಪ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಒಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಟವಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಹಿರಿಯರಾದ ಪುಟ್ಟರಾಮಣ್ಣನವರು.

ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೇ ಇದ್ದರೂ, ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಸ್ತರ ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ಶ್ರೀ ವಿನಾಯಕ ಕಲಾ ತಂಡಗಳಿದ್ದು, ವೀರಗಾಸೆ, ಡೊಳ್ಳು ಕಲಾ ತಂಡಗಳಿದ್ದು, ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯುವಕರು ೧೭ ಜನರು ತಂಡ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕಲಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ.

ಬಳುವನೇರಲು ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಬಳುವನೇರಲು ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿಯು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಚೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್

ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದೆ. ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕೊಳಾಯಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ನಾಯಕ, ಬೆಸ್ತ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಶೌಚಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ಪಾಲನೆ ಕೃಷಿ ಅವಲಂಬಿತರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಹುಲ್ಲು ನೀರಿಗಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಪಡಿತರ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳವನೇರಲು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಳವನೇರಲು ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಕೋರ್ಟ್ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು.

ತಿಪಟೂರು - ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಸ್ ಸಂಚಾರವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಬಳವನೇರಲು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್ನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಟಂಲಿಂಗನ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ದೀಪಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ದೀಪ ಏರಿಸುವ ವಿಶೇಷ ಉತ್ಸವ ೩ ದಿನಗಳ

ಕಾಲ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೋಲು ಮೇಳದ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಡುಸಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಬಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಬಳವನೇರಲು ಹೊಸಪಾಳ್ಯೆ

ಬಳವನೇರಲು ಹೊಸಪಾಳ್ಯೆ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಬಳವನೇರಲು ಗ್ರಾಮದ ಹೊರ ವಲಯದಲ್ಲಿದೆ. ಬಳವನೇರಲು ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಜನ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಬಳವನೇರಲು ಹೊಸಪಾಳ್ಯೆ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡರು. ನಂತರ ಬಿ.ಹೆಚ್.ಪಾಳ್ಯೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೨ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕೊಳಾಯಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಉಪ್ಪಾರರು, ನಾಯಕ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಶೌಚಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ಹಸು ಪಾಲನೆ ಇದೆ. ಹಸುಗಳಿಂದ ಹಾಲೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಬಳುವಣಿಯನ್ನು ನಂದಿನಿ ಡೈರಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮೂಲ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪಡಿತರ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ನೇರಲು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಡ್ರೈವರ್ ಇದ್ದು, ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಿ.ಹೆಚ್.ಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವಣಿಯ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪ್ರೋಲೀಸ್ ತಾಣ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ - ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಬಳುವಣಿಯ ಮೂಲಕ ಬಸ್ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಬಳುವಣಿಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬಳುವಣಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೂಲಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಳುವಣಿಯ ಗ್ರಾಮದ ಉಡಸಲಮ್ಮ, ಹುಚ್ಚಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಹುಚ್ಚಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಡುಸಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಬಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಬಳುವಣಿಯ ಹೊಸೂರು

ಬಿ. ಹೊಸೂರು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಬಳುವ ನೇರಲುವಿನ ಮಜರೆದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮದ ಸಮೀಪ ಹೊಸದಾಗಿ ಮನೆಗಳು ರಚನೆಯಾದುದರಿಂದ ಹೊಸೂರು ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡರು.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಗಿಡ ಇದೆ.

ಈ ಭಾಗದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾಣೆಗಿಡ, ಜಾಣೆಮರ, ಕಂಬೀಗಿಡ, ಕಗ್ಗಲಿ, ಮೆಳೆ, ಜಾಲಗಿರಿ ಮರ, ಗೇರುಮರ, ತೇಗ, ಕಾಡುನೆಲ್ಲಿ, ಮುತ್ತುಗ, ಈಚಲ, ಶ್ರೀಗಂಧ, ನೀಲಗಿರಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಒಂದು ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ಊರು ಕೆರೆ ಇದೆ. ಐದು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದ್ದು, ಮೂರು ನಲ್ಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕೊಳಾಯಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬರು, ಗಾಣಿಗರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೫೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ನಿರ್ವಾಹಕ, ಗುಮಾಸ್ತ ಸೇರಿದಂತೆ ೯ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಿ. ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ.

ಹುಳಿಯಾರು - ತಿಪಟೂರು ಮಧ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರವಿದೆ. ಕಲ್ಕೆರೆ ಅಂಚೆ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ

ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ, ತಿಪಟೂರು ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಬೋರಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ, ಬಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಳುವಣಿರಲು ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ

ಬಿ.ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ, ಬಳುವಣಿರಲು ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಈಹಳ್ಳಿ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ೨೭೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ. ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಜನವಸತಿ ರಚಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಆತನ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆದರು.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಚಲುಗಿಡ, ತೆಂಗಿನ ತೋಟಗಳ ವಿರಳ ಸಸ್ಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಜನಾಂಗವು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಬೆಸ್ತರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ದೇವಾಂಗ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೫೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೬೧ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ

ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಕಿರು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರಿಗೆ, ಕಂದಾಯ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೧೩ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು ಇದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಿ. ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ.

ಹುಳಿಯಾರು - ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಮಧ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರವಿದೆ. ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ೨ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೪ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಟೀ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ

ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಸುತ್ತಲ ಹಲವಾರು ಭಕ್ತರು ಶ್ರೀರಾಮದ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಮನವಮಿಯಂದು ರಾಮೋತ್ಸವ, ಏಳು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಖಂಡರಾಮಭಜನೆ, ಜನಪದ ಕಲೋತ್ಸವ, ಶ್ರೀರಾಮ ದೇವರ ಉತ್ಸವ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಬಾವಿ ಇದೆ. ೨ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಳುವನೇರಲು ರಂಗಾಪುರ

ಬಿ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಶ್ಚಿಮದ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೪೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್. ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ, ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿಯು ಸೇರ್ಪಡೆ ಆಗಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕರೆ ಕಲ್ಲುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸುಗಳು ಇಲ್ಲ. ರಂಗಾಪುರದ ತೋಪು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೊಳೆಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರಂಗಾಪುರದ ಹಳ್ಳ ಹಾಗೂ ಕೆರ ಇದೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ೨ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೧೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೩೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ, ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಿ.ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮದ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಇದೆ. ಅಂಚೆ ಕಾಮಲಾಪುರದಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಯು ದೇವಸ್ಥಾನ, ಕ್ಯಾಟ್ ಮತ್ತು ಸಿ.ಎ.ಟಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ೦೩ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈರಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಛತ್ರವಿದೆ. ೦೨ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೧ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ, ಬೀರಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಕಾಟಮಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ೫ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ

ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ ಎಂಬ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜಾತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೀರಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆದು ಗೊರವರ ಕುಣಿತ, ದೋಣಿಸೇವೆ, ತ್ರಿಶೂಲ ಪವಾಡ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಳುವಣಿರಲು ರಂಗಾಪುರ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಬಿ. ರಂಗಾಪುರ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಬಿ.ರಂಗಾಪುರದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೨೬ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬

ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಪಶುಸಂಗೋಪನ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಬೇಸಾಯದಿಂದ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ

ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮದ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್‌ನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಳುವನೇರಲು ಗೌಡನಕಟ್ಟೆ

ಬಳುವನೇರಲು ಗೌಡನಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೨೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೪೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ. ಮರಿಸಿದ್ದಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ, ಲಂಕೇಹಡ್ಡು, ಕುಂಬಾರಹಟ್ಟಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು.

ಬಿ. ಗೌಡನಕಟ್ಟೆ ಎಂದೇ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಗೌಡನಕಟ್ಟೆ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಹೋಬಳಿ, ಬಳುವ ನೇರಲು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ. ಆ

ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬಳುವ ನೇರಲು ಗೌಡನಕಟ್ಟೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೨೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ೨ ಹಳ್ಳಗಳಿವೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೀರು ತುಂಬುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳು, ೬ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು, ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ನಾಯಕ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೧೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು,

ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ೧೪ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಹಾಗೂ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೆಹಣ್ಣಿನ ವ್ಯಾಪಾರವೂ ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮುದ್ದನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಬಳುವನೇರಲು -ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಸ್ ಸಂಚಾರವಿದ್ದು, ಬಳುವನೇರಲು ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ತಿಪಟೂರು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ೨ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯಕ ಸಂಘವಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ

ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ತಿಪಟೂರು, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ಅಂಗವಿಕಲ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಕಿರು ಅಂಗಡಿ, ೨ ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೨ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮ, ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವಿಗೆ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಳುವನೇರಲು ಹೊಸಹಳ್ಳಿ

ಬಿ. ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ. ಬಿ.ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಎಂಬುದು ಬಳುವನೇರಲು ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಎಂಬುದು ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು.

ಇದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ

ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೨೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಇದ್ದು, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದ್ದು, ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕಳಿಗರು, ವೀರಶೈವರು ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೂತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೯ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಿ. ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ತಿಪಟೂರು- ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದ್ದು, ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕ ವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಬಳುವನೇರಲುವಿನಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಕಾನೂನು ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ತಿಪಟೂರು, ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ೨ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಟೀ ಅಂಗಡಿ ಹಾಗೂ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೨ ವೀರಗಲ್ಲಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬದಂದು ಜಾಗರಣೆ, ಉತ್ಸವ, ನಂತಹ ಪಾನಕ ಫಲಹಾರ ಸೇವೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೊಮ್ಮೇನಹಳ್ಳಿ

ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೪೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ.

ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ >ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಇದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುರುಚಲು ಗಿಡ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿದೆ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೩೩ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ. ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಕಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೯೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್

ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಅರಣ್ಯ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ೯ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಚಾಲಕರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ತಿಪಟೂರು- ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದ್ದು, ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕ ವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಬಳುವನೇರಲುನಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುಡಿ ಕಛೇರಿ, ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಇಬಿ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕಾನೂನು ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ತಿಪಟೂರು, ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ಏಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಟೀ ಅಂಗಡಿ ಹಾಗೂ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೨ ವೀರಗಲ್ಲಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್ನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ, ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ಗುಡಿ, ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಮೂರು ವೀರಗಲ್ಲಗಳಿವೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿಯ ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಊರಹಬ್ಬವಾಗಿ ಕರಿಯಮ್ಮ ಉತ್ಸವ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭೈರಾಪುರ

ಭೈರಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೦೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ.

ಭೈರವ ಪುರ> ಭೈರಾಪುರವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ, ನೀಲಗಿರಿ ಮುಂತಾದ ಸಣ್ಣ ತೋಪುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಇದೆ. ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ತೋಪು ಇದೆ. ಕುರುಚಲು ಗಿಡ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿದೆ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಊರವಾದ್ಯ ಹಳ್ಳಿವಿದೆ. ೦೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೦೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ಹೊಳೆ-ಹಳ್ಳಗಳು, ೦೮ ನಲ್ಲಿಗಳು, ೩ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ವೀರಶೈವ ಜನಾಂಗವು ಸಮ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಬೇಡರು, ಉಪ್ಪಾರರು, ಅಗಸರು ಜನಾಂಗಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಓಣಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೩೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೪೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೬೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಪಶುಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಉಪಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಇವರು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸರಕಾಗಿ ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಭತ್ತವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 2 ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಂಗಿಇಖಿ ತ್ತು ಚೆಂಡು ಹೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಬಡಿಗತನ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಭೈರಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರು ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ವಾಹನಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು-ಹುಳಿಯಾರು ಮಧ್ಯೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಬಿ.ಎಸ್.ಎನ್.ಎಲ್. ದೂರವಾಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ, ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ, ಮತ್ತು ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ತಿಪಟೂರು, ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು, ಸಿಎಚ್ ಇತರೆ ಬೆಂಗಳೂರು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕರಿಯಮ್ಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಶ್ರೀದೇವಿ ಸಂಘಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧ ರಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿರವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೦೩ ಏಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೦೩ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೦೧ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರ ಉತ್ಸವ, ಊರ ಹಬ್ಬವಾಗಿ, ಆರತಿ, ಬ್ಯಾಟಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೋಮನ ಕುಣಿತ ಆಕರ್ಷಕ ಕಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭೈರಾಪುರ ಮೂಡಲಪಾಯ ಯಕ್ಷಗಾನದ ತೊರುನೆಲೆ ಭಾಗವತ ನರಸಪ್ಪ, ಈ ಭಾಗದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಗವತರು. ಇವರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ಕೊನೆಯ ಮೂಡಲಪಾಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಂದಿನ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಂಜಣ್ಣ, ರಾಮಣ್ಣ, ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ, ಚಿಟ್ಟಿಮೇಳದ ಕಲಾವಿದ ರಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಡಸಯ್ಯ ಸೋಮನ ಕುಣಿತದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಸವರಾಜಪುರ

ಬಸವರಾಜಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೯೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಎಕರೆ ಆಗಿದೆ. ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿ ಕೊಡಿಗೆಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಗೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಜಮೀನುಗಳು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕೊಡಗೀಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು,

ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೨೦ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ನಾಯಕ ಜನಾಂಗ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೮ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ

ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಹುಣಸೆ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳಿದ್ದು ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಸವರಾಜಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ ಟೀ ಅಂಗಡಿ ಇದ್ದು, ೧೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ,

ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಡೆ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದ ರಥಸಪ್ತಮಿ ಹಬ್ಬ ಸಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಹ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೊಮ್ಮಲಾಪುರ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಬೊಮ್ಮಲಾಪುರ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿಯು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಬೊಮ್ಮಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಅದರ ಮಜರೆಯಾಗಿ ಜನವಸತಿಯನ್ನು ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೧೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಎಕರೆ ಆಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೨೦ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೩೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಹುಣಸೆ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕುರಿಗಾಯಿಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ಬದುಕನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೊಮ್ಮಲಾಪುರ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ

ಪೋಲೀಸ್ ತಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರ ಪೌಳಿಯಿದೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಹಬ್ಬವಾಗಿದೆ. ದೇವರ ಹೊಳೆ ತೆಗೆಯುವುದು, ಉತ್ಸವ, ಜಿನ್ನಿಗೆ ಹಾಲು ಸೇವೆ, ಹರಕೆ, ಆಚರಣೆ, ಕೋಲು ಮೇಳ, ಭಜನೆ ಜನಪದ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ

ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೦೦ ಎಕರೆ ಹಾಗೂ ಬಡಾವಣೆಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೭೩.೦೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡು/ಮಲೆನಾಡು/ಕರಾವಳಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಬೇಡ> ನಾಯಕ ಜನಾಂಗಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬ್ಯಾಡರ ಮನೆಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೪ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳ ಇದ್ದು, ೦೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು, ಹಾಗೂ ೦೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ೦೧ ಊರಹಳ್ಳ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗರು, ಕುರುಬರು, ಮಡಿವಾಳ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಓಣಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ೦೧ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ೧೨ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಹಾಗೂ ೦೩ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೭ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೧ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ರಿ, ೨ ಆಟೋ, ೪೮ ಸೈಕಲ್‌ಗಳು, ೧ ಕಾರುಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨೦ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆಧರೆ ಪೈಪುಡ್ ವಾಲರ್ ಸಪ್ಲೈ ಮತ್ತು ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮಣಕಿಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೧ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಇದರ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯಾಗಿ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರು, ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ತಿಪಟೂರು ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ ಮಣಕಿಕೆರೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು. ಈ ರೀತಿಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಾದ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ಸಂಘ, ಬಸವೇಶ್ವರ ಸಂಘ, ಬಯಪ್ಪನ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನ ಆದರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಹುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಗುಲಾಳ

ಬಾಗುಲಾಳ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೪೯೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಬಾಗವಾನೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಮರದ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಾಗವಾಳ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕರೆಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಮರಳಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಬಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವುರ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ಕುರುಬರು, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೩೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಗಳ ಅಭಾವದಿಂದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯಾಪರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು ಮತ್ತು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ತಳ್ಳುವ ಗಾಡಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿರಳವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ಕೆಲಸಗಳು ವಿರಳವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಾಗುವಾಳ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ, ತಂತಿ, ಮೋಬೈಲ್ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು, ಸಿಎಟಿ ಯು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೫ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೨ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೬ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಬಾಗವಾಳದಲ್ಲಿ ಆಲದ ಮರದಯ್ಯ (ಮುನಿಯಪ್ಪನ) ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾಗವಾಳ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಬಾಗುಲಾಳ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಭಾಗವಾಳ ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕರೆಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಮರಳಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರು ಜನಾಂಗದವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೫೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ೨ ಹುಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕುರಿಗಾಯಿಗಳಾದುದರಿಂದ ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಾಗುಲಾಳ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡಿತರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಕ್ಕದ ಭಾಗವಾಳದಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತು, ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ, ತಂತಿ, ಮೋಬೈಲ್ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೫ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೨ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೬ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಬಾಗವಾಳದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರು, ನರಸಿಂಹ ದೇವರುಗಳ ಪೌಳಿಗಳಿವೆ. ದೀಪಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಂತೆ ದೀಪ ಏರಿಸುವ, ಹಾಗೂ ಹಾಲು ಮೀಸಲು ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೊಮ್ಮಲಾಪುರ

ಬೊಮ್ಮಲಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೧೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ದೈವ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬೊಮ್ಮಲಾಪುರ ಎಂದು ನಾಮಕರಣವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿದೆ. ಕುರುಚಲು ಗಿಡ, ಮರ, ದಿಣ್ಣೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕುರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೨೬ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ವಿಲಾಯತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಎರಡು ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳು ಇದ್ದು, ೬ ನಲ್ಲಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕದ ಮೂಲಕ, ೪ ಕೊಳವೆಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಕೊರಮರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಜನಾಂಗಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಾವಣೆ, ಬೀದಿ ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೧೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೬೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಒಟ್ಟು ೧೩ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಲಾರಿ, ಕಾರು, ಟಿಎಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೊಮ್ಮಲಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ತಿಪಟೂರು- ಅರಸೀಕೆರೆಗೆ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ ಹಾಗೂ ಚರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ ಇದ್ದು, ಸ್ಥಳೀಯ ಕೋರ್ಟ್ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೪ ಕಿರಾಣಿ, ಗೂಡಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಡಸಲಮ್ಮ, ಈಶ್ವರನ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಉಡುಸಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು

ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಹಿರಿಯ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರಿದ್ದು, ಮುಖ ವೀಣೆಯ ಕಲೆಯ ಕೊರಮರ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಯಕ್ಷಗಾನ ತಂಡ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಭಾಗವತ ಮಂಜುನಾಥ ತಂಡದಿಂದ ಮುಖವೀಣೆ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ದೆಹಲಿ, ಬಾಂಬೆ, ಬೆಂಗಳೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅರೆವಾಡ್ಯ ಕಲಾವಿದರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಿದ್ಧನಂಜಯ್ಯ ೬೩ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ರಂಗ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಮದ್ದಲೆ ಕಲಾವಿದರು.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭೈರನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ

ಭೈರನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಹೋಬಳಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೩೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಭೈರನಾಯಕ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕರೆಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ಜನಾಂಗದವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು

ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೭೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೮೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ೧೫೦ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ೨೦ ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ೫೦ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಇದ್ದು ೫ ಕುಂಬಾರ ಹೆಂಚು ಮನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆಧುನಿಕವಾದ ಸರ್ಕಾರಿ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ೮೦೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಗ್ರಾಮದ ಆರ್ಥಿಕ ಚೇತರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದು, ೧೫೬, ಬಿಟಿಯ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೨ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಟಿವಿಎಸ್, ೩೦ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ೨೫ ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಭೈರನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆ ಭೈರನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಭೈರನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು, ಸಿಎಟಿ ಯು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಮಂಜುನಾಥ, ಬಸವೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಸಂಘಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವು ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧ ಶಿಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯ ಕನ್ನಡ ಇಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದೆ. ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦ ಇದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ೩. ೧ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯಗಳು ೮ ಇವೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೨ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ನೆಲೆ ಶಿಲಾಗೋರಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಮಣ್ಣಿನ ಬಾವಿಯೂ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ತಿಪಟೂರಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ದುರ್ಗಮ್ಮನ ಗುಡಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿ ಹಬ್ಬದಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಬಸವೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಾಡಿಹಳ್ಳಿ ಮಂಜುನಾಥ ಪುರ

ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಚಿಕ್ಕಬಿದರೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಭೈರವೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯ ದೇವಾಲಯ ಇರುವುದರಿಂದ ಭೈರವೇಶ್ವರ ನಗರ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೮೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೨೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೮೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೮೩, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೮೩ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೪೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ನಗರಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೨೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೦ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗೆಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹನುಮ ಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಡೇನೂರು

ಮಡೇನೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೬೯೨.೩೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಡೇನೂರು ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ, ಮಡೇನೂರು ಭೋವಿ ಕಾಲೋನಿ, ಅಂಬಿಕಾನಗರ ಗ್ರಾಮಗಳ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ.

ದೇವರುಗಳ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆಂದು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಗದ್ದುಗೆ ಮಡೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಮಡೇನೂರು ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ ಎಂಬ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಷ್ಟಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೬೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ದೇವಾಂಗ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಗೊಲ್ಲರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಶೆಟ್ಟರು, ಆಚಾರಿರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು,

ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೮೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೭೪೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೮೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೮೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೪೭ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ಶಿ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೩೨ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಡೇನೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐದು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಡೇನೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ಲಗಿ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಲಗಿ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೯ನೇ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಾಂಬಿಕ, ಅಂಜನೇಯ, ಮಹಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಈಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಿದಿರಾಂಬಿಕ ದೇವರಿಗೆ ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ, ಬಲಿ, ಓಕುಳಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಯಿದೆ. ತೋಂಟಾರಾಧ್ಯ, ನಿರಂಜನ

ಮೂರ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮಡೇನೂರು ಬೋರಪ್ಪ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತರಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಡೇನೂರು ಭೋವಿ ಕಾಲೋನಿ

ಮಡೇನೂರು ಭೋವಿ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬.೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಮಡೇನೂರು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಮಡೇನೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಭೋವಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮಡೇನೂರು ಭೋವಿ ಕಾಲೋನಿ ಎಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೨೭ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭೋವಿ ಜಾತಿಯು ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಇವರು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೯೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೭೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೭೪ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೩೨ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಭೋವಿ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ

ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಡೇನೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೨೧ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೨೫ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೯ನೇ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೬ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹನುಮಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಡೇನೂರು ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಮಡೇನೂರು ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬.೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಮಡೇನೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಡೇನೂರು ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಷ್ಟಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೫ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಜಾತಿಯು ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಇವರು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ.

ಒಟ್ಟು ೩೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೬೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೭೦, ಹೆಣ್ಣು ೭೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೩ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು

ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಡೇನೂರು ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಡೇನೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ

ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವು ಕಂಡು ಬರದೇ ಇದ್ದು ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ

ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೬೬೨.೮೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ, ಕಂಚಾಘಟ್ಟ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ.

ಮಾದಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ವಾಸವಾಗಿ ಅವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಊರಿಗೆ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ,

ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೪೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಎರಡು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೨೫೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ದೇವಾಂಗ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಗೊಲ್ಲರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಶೆಟ್ಟರು, ಆಚಾರಿರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೪೬೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೩೩೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೧೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೧೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೩೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೬೨ ಮನೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ೬ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ, ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ

ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಈ ಮೇಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೩೪ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೫೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ ಹೋಟೆಲ್, ೨ ಡಾಬಾಗಳು, ೨ ಭತ್ತಗಳು (ಬಾಲಾಜಿ, ವೀರಭದ್ರ), ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು, ೧ ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಶಾಸನದ ಉಲ್ಲೇಖ ಪ್ರತಿ ೧೦.೧೧ ರಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಜನೇಯ, ಬಸವಣ್ಣ, ವೀರಭದ್ರ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ, ರಂಗನಾಥ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಬಲಿ, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರು ಜಾತ್ರೆ ಇದೆ. ಕಾರಹಬ್ಬವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕವಾದ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾಗರಾಜು ಶಕುನಿಯ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ, ಲಿಂಗಯ್ಯ ಭೀಷ್ಮನ ಪಾತ್ರದ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೊ. ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೂ ಆಗಿದ್ದು, ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ

೩.೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಮಾದಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ವಾಸವಾಗಿ ಅವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಊರಿಗೆ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೯ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೭೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೫, ಹೆಣ್ಣು ೪೨, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್

ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ, ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಯಿದೆ. ಗೌರಿಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಲ್ಲಿದೇವರಹಳ್ಳಿ

ಮಲ್ಲಿದೇವರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಹೊಗವನಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಚಿಕ್ಕ ಬಿದರೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಲ್ಲಿದೇವರ ಭಕ್ತರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಲ್ಲಿದೇವರಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ,

ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ತಿಗಳ, ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೫೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೭೦, ಹೆಣ್ಣು ೭೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೨ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ,

ಯೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೧ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿತನ ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಲ್ಲಿದೇವರಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಸರೀಘಟ್ಟ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ, ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ದಸರೀಘಟ್ಟ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೭.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ ಅಂಗಡಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಚಿಕೊಪ್ಪಲು

ಮಂಚಿಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ರಾಮಚಂದ್ರಪುರ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಪೂರ್ವಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಮರಗಳಿದ್ದು ನಾನಾ ರೀತಿಯ ತಯಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಮಂಚಿಕೊಪ್ಪಲು ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಮಂಚನಕೊಪ್ಪು> ಮಂಚಿಕೊಪ್ಪಲು ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಡ್ಡಕಲ್ಲು, ಕೆಂಪು ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೫ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಸ್ತರು ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೭೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೭೫, ಹೆಣ್ಣು ೭೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ

ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೧ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗತನ ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಂಚಿಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗೌರಿ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಾರನಗೆರೆ

ಮಾರನಗೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨

ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೮೦.೦೧ ೧/೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಮಾರಯ್ಯನೆಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಗ್ರಾಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಇವನ ಹೆಸರೇ ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುಜುಗಲ್ಲು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೫೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೦೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೦೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೫೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೭೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ

ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಹೀಗೆ ೫ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೩೩ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾರನಗೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಾರನಗೆರೆಗೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ

ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಈ ಮೇಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಳ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೩೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ೩೭ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೧.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೭ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು, ೨ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲುಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ಗಣಪತಿ, ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಭದ್ರಯ್ಯ, ಚನ್ನಕೇಶ್ವರ, ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಕೆಂಪಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿರುವ ಈ ಗ್ರಾಮದ, ಚನ್ನಪ್ಪ, ಬೋರಯ್ಯ, ದಾಸಪ್ಪ, ಲಿಂಗಪ್ಪ, ಬೇಲೂರಯ್ಯ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹೋರಾಟಗಾರರಾಗಿ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಿದ ಹಿರಿಯರು.

ಮಾರನಗೆರೆ

ಮಾರನಗೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೮೦.೦೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಮಾರಯ್ಯ ಎಂಬುವವರು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಸವಿ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಮಾರನಗೆರೆ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಮಾರನಗೆರೆ > ಗೆರೆ - ಮಾರನಗೆರೆಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೫೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಮಡಿವಾಳ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೨೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೬೦, ಹೆಣ್ಣು ೬೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು

ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೧೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾರನಗೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಾರನಗೆರೆಗೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ

ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೫.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ

ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೨೮.೯೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿ ಮರಗಳು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೬ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಎರಡು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಒಂದು ಓವರ್ ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೦೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಮಡಿವಾಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುರುಬ, ತಿಗಳ, ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೬೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೩೩೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೬೧೦, ಹೆಣ್ಣು ೬೧೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೧೭ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೬೭ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ರೈಲ್ವೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಉಳಿ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೦೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಕಮ್ಮಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೭ ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೯ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಈ ಮೇಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಲ್ಪತರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೪೨ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೨.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಮೂರು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಹತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ವೀರಭದ್ರ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಇದೊಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕಲಾ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಮೂಡಲಪಾಯ ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಶಿಕ್ಷಕ ಹಾಗೂ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತ ಮಂಜುನಾಥರವರು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾ ತಂಡವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಲಾಮೇಳ, ದೆಹಲಿ, ಪಂಜಾಬ್ ಕಡೆಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ ವತಿಯಿಂದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ದಿ|| ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡಯ್ಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವಂತಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರತಿ ರಚಿಸಿದ ಹಿರಿಮೆಗೂ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ೧೦.೧೦. ನಾಗರಾಜ್, ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಭಾಗವತ, ಮೃದಂಗದ ಶಂಕರಪ್ಪ, ಸೋಮನ ಕುಣಿತದ ದೊಡ್ಡಯ್ಯ, ನಾಗರಾಜು, ಕವಿಯಶವಂತ, ನಾಟಿ ವೈದ್ಯ ಲೋಕೇಶಪ್ಪ, ಕೋಲಾಟದ ೧೦.೧೧. ರಮೇಶ್, ಹನುಮಂತಯ್ಯ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದ ಭಜನೆ ೧೦.೧೨. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ, ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿರುವ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಿದರಾಂಬಿಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಂಡಳಿ ಹಾಗೂ ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರ ವೀರಗಾಸೆ ಕಲಾ ತಂಡಗಳಿವೆ.

ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಹಾಗೂ ಗೊಲ್ಲರ ಜಾತಿಯ ವಾಸವಾಗಿ ರುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೭ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಒಂದು ಓವರ್ ಹೆಡ್ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೩ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಜಾತಿಯ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೬೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೩೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ

ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೩ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೯ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಈ ಮೇಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೨ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಗಿರಿಯಪ್ಪ ಮತ್ತು ಪಿಳ್ಳಯ್ಯ ಎಂಬ ಕಲಾವಿದರು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಸಂಗೀತ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದು, ರಂಗನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಾಪುರ

ಮೇಲಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೦೫.೫೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ.

ಮೇಲಪ್ಪ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ ಮೇಲಾಪುರ ಎಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ತಿರುಪತಿಯ ವೆಂಕಟೇಶನ

ಒಕ್ಕಲಾಗಿದ್ದು, ಮೇಗಲ ದೇವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೇಲೇಗೌಡ, ಮೇಲಣ್ಣ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮೇಲಾಪುರ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಮೈಲಾಪುರ ಕೆರೆಯಿದೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೨ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜಾತಿಯ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೩೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೬೦, ಹೆಣ್ಣು ೬೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು

ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೭ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಟ್ಟಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ತಡಸೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೧ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ

ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇವೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಾಕಟಕ, ಈಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಬ್ರಹ್ಮಕಾಕಟಕ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಾಚಘಟ್ಟ ಜೋಗನಹಳ್ಳಿ

ಎಂ.ಜೋಗನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಮಾಚಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಮಾಚಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ,

ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಡ್ಡರ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ,

ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಕೂಲ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಕಮ್ಮಾರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜೋಗನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಜೋಗನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಹೋಟೆಲ್, ಭತ್ತ, ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಕರುಗಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಹರಕೆ, ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಸವಜಯಂತಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಈ ಜನತಾ ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ತಮಟೆ, ಜನಪದ ಸಂಗೀತ ಸೋಬಾನೆ ಕಲಾವಿದರಿದ್ದಾರೆ.

ಮೂಚಘಟ್ಟ

ಮೂಚಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೫೧.೦೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಮಾಚಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಮಾಚಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟೆವ್ವಟೆಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ನೀರೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ, ಮಡಿವಾಳ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೧೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೫೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಅಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ೬ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ವಕೀಲ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಮಾಚಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಾಚಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೩೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೪೬ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೬ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಿಗರಾಯಸ್ವಾಮಿ, ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಚನ್ನಿಗರಾಯಸ್ವಾಮಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ,

ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಮಾಚನಹಳ್ಳಿ (ಮಾರುತಿನಗರ)

ಮಾಚನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೭. ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕುಡುವನಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಮಾಚಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಮಾಚನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಗಳ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಉಪ್ಪಾರ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯ ಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೭ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಅಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ೧ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೧೩ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ

ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಮಾಚನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕುಡುವನಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೭ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೭ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಹನುಮಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ

ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೬೧.೩೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಮಾದಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೬೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕೈಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಉಪ್ಪಾರ, ಮಡಿವಾಳ, ಆಚಾರಿ ರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೨೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು

ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಅಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹೀಗೆ ೬ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೪೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಬಜಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು

ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೩೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೪ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಏಳು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀರಂಗನಾಥ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು ರಂಗನಾಥನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಂಗರಾಜು ಹರಿಕಥೆ ದಾಸರಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾಕನಹಳ್ಳಿ

ಮಾಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೮೩.೬೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಿಚ್ಚೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಮೇಕೆ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಮೇಕೆರಹಳ್ಳಿ-ಮಾಕನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ರೂಪಾಂತರವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೧ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೭ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳ, ವಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೫, ಹೆಣ್ಣು ೩೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ,

ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೧೨ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬಿನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಸುಗೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸುಗೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೫.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಮಲ್ಲಸಂದ್ರ

ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿರುವ ಮಲ್ಲಸಂದ್ರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೬.೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುಗೂರು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಪೂರ್ವಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಯುದ್ಧದ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಮಲ್ಲಸಂದ್ರ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಸೇನಾಪಡೆಯಿದ್ದ ಸ್ಥಳ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್., ರೆಡ್‌ಸಿನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಣೆ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೧ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್, ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೭ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯ್ತಿಯಿಂದ ಕಿರುನೀರು ಮತ್ತು ಪೈಪ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳ, ವಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೫, ಹೆಣ್ಣು ೩೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ,

ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ, ಸಾಸಿವೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಟೊಮ್ಯಾಟೋ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೧೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಮಲ್ಲಸಂದ್ರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಸೂಗೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸೂಗೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೫.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಮಾರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಮಾರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೭೫.೨೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ವಿದ್ಯುತ್ ಪರ್ವತದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನಾಂಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಮಾರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಮಾರೇಗೌಡ> ಮಾರಗೊಂಡ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೭ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೫೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ

ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕೈಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ತಿಗಳ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಉಪ್ಪಾರ, ಈಡಿಗರುರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೪೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ೫ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಮಾರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಬಜಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿ ಸದಸ್ಯರು ೪ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಾರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕರು ಇದ್ದು ೩೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೯ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನದ ಉಲ್ಲೇಖ ೧೦೯ ರಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗನಾಥ, ಆಂಜನೇಯ, ನರಸಿಂಹ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಹನುಮಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕವಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಮಾಯಣ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಜನಾಂಗದ ಮಹೇಶ್ ರಾಮನ ಪಾತ್ರ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗದ ಗೋವಿಂದರಾಜು, ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಪಾತ್ರದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಮಸವನಘಟ್ಟ

ಮಸವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೩೦.೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮರಾದ ಮಸವನಘಟ್ಟ ಎ.ಕೆ.ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮ ಸೇರಿದೆ. ಬಸವನಘಟ್ಟ > ಮಸವನಘಟ್ಟ ಎಂದಾಗಿದೆ

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೪೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೧ ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ೭ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು

ಕೆಲವು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಆರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೮೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಶೆಟ್ಟರು, ಕುರುಬರು, ರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪೪೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೨೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೦೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೦೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್, ರೈಲ್ವೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ೧೬ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೫೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಾರರು, ಬಡಿಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಮಸವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ಮಸವನಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ೨ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ೧೮ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಸವನಘಟ್ಟಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕರು ಇದ್ದು ೨೯ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೭ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ವೀರಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ, ರಾಮೇಶ್ವರ, ಆಂಜನೇಯ, ಹನುಮಂತರಾಯ, ಬಿಸಿಲುತಿಮ್ಮಪ್ಪ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು ಹರಕೆ, ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕದ ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಜನಾಂಗದ ಬಸವರಾಜು ನಲ್ಲತಂಗ ಪಾತ್ರದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತರ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಒಂದು ದಲಿತಾ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಮಸವನಘಟ್ಟ ಎ.ಕೆ.ಕಾಲೋನಿ

ಮಸವನಘಟ್ಟ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೦.೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಮಸವನಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಮಸವನಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಹರಿಜನಾಂಗದವರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿ ರುವುದಕ್ಕೆ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಎರಡು

ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೮೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೮೦, ಹೆಣ್ಣು ೮೦ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೧೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಮಸವನಘಟ್ಟ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮಸವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಸವನಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೩ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಮಸವನಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆ, ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೧ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಮ್ಮನ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಮಾರಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ

ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೪೮.೧೫ ೧/೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ರಾಮಡಿಹಳ್ಳಿ, ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ, ಕಬ್ಬಾರಹಳ್ಳಿ, ಜೂಗರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ.

ಮತ್ತಿಮರಗಳು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶವಾದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಹಾಸುಬಂಡೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ನೀರೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೮೦

ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಮಡಿವಾಳ, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೦೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೪೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೯೦ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ಐದು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮತ್ತಿಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಇಮೇಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್, ಡಿಟಿಹೆಚ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೨೫ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೮೦ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆ, ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನದ ಉಲ್ಲೇಖ ೩೯ ರಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ, ವೀರಭದ್ರ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ವೀರಭದ್ರಸ್ವಾಮಿಯ ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹನುಮಜಯಂತಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ, ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ

ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಬೋವಿ ಜನಾಂಗ(ವಡ್ಡ)ದವರು ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ತೆರೆದು ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳು ೧೫ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು

ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬೋವಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೨೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೮೦, ಹೆಣ್ಣು ೮೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದು, ೧೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಬಂಡೆ ಸೀಳುವುದು ಇವರ ಕಸುಬಾಗಿದೆ.

ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಲಿಂಗದೇವರಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಇದ್ದು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಮಂಜುನಾಥ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರುಸಾಲಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೧ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗಡಿ, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಹರಕೆ, ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಬಸವ ಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಮೇಗಲಕೊಪ್ಪಲು

ಮೇಗಲಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಾಮವಿರುವುದರಿಂದ ಮೇಗಲಕೊಪ್ಪಲು ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಕಪ್ಪು ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಬೆಸ್ತರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಉಪ್ಪಾರ, ಈಡಿಗರು, ವಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೪೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೧೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೩೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೩೦ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ,

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೩ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಮೇಗಲಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ

ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೭ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೪ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು ಹರಕೆ, ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಬಸವಣ್ಣನ ಜಾನುವಾರು ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹನುಮಜಯಂತಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ, ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದ ಬಸವರಾಜು ವಾಲಿಬಾಲ್ ಕ್ರೀಡೆಯ ಆಟಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೂಡಲಕೊಪ್ಪಲು

ಮೂಡಲಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೫೬.೧೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಮಸವನಘಟ್ಟದಿಂದ ಸೂಯ ಉದಯಿಸುವ ಮೂಡಲ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಗ್ರಾಮವಿರುವುದರಿಂದ ಮೂಡಲಕೊಪ್ಪಲು ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು ಎಂದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಕಪ್ಪು ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗರು, ಕುರುಬರು, ಕುಂಬಾರರು, ಶೆಟ್ಟರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೫೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೫೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೨೦ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೨ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ

ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ಎರಡು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೬ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕುಂಬಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಮೂಡಲಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮರವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮೂಡಲಕೊಪ್ಪಲುಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ

ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೦ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೫೭ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರ ಹಬ್ಬದ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹನುಮಜಯಂತಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ, ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮುದ್ದರಂಗಯ್ಯಪಾಳ್ಯ

ಮುದ್ದರಂಗಯ್ಯಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ವಿಘ್ನಸಂತೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಮುದ್ದರಂಗಯ್ಯ ಎಂಬುವವರು ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮುದ್ದರಂಗಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮೂರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕೊರಮರು, ತಿಗಳರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯ ಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೬೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೩೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೫೦ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಅಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೬ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಮುದ್ದರಂಗಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಬಜಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಬಜಗೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಜಗೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೩ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ, ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗೌರಿ ಗಣೇಶನ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಚೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹನುಮಜಯಂತಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ, ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೂಗುತಿಹಳ್ಳಿ

ಮೂಗುತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೩೬.೭೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಮೂಲದವರು ಮೂಗುತಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರ ಮೂಗುತಿ ಮಾಡಿಸಲು ಇದೆಹಳ್ಳಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಮೂಗುತಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು ಸಾಂಭಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ನೀರೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೮ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗರು, ಉಪ್ಪಾರ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೬೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೧೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೫೦ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ

ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ಎರಡು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೧೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಮೂಗುತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮೂಗುತಿಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೩೨ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೫ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಾಟನಹಳ್ಳಿ

ಮಾಟನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೯೭.೩೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗೊಂಬೆ ಮಾರಿ ಭೂತಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮಾಟ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಆರಾಧನೆಯಿಂದಾಗಿ ಮಾಟನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ನೀರೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೪ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಕುರುಬರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೭೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೯೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೭೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೭೦ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೨ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಮಾಟನಹಳ್ಳಿಗೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮಸವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಮೂರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಾಟನಹಳ್ಳಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೩ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೪೪ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹನುಮಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಹೊಸೂರು

ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಜಿ. ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ.

ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸೂರು ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೬ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೧೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಜಿ. ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಜಗೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಮ್ಮ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಮಾರಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೂಗುತಿಹಳ್ಳಿ ಹೊಸೂರು

ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೭.೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಮೂಗುತಿಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸೂರು ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲಿನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಂಡುಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ನೀರೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಾರ ಜಾತಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಕುರುಬರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೫೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೫೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೧೫, ಹೆಣ್ಣು ೧೧೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ,

ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ೧೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮೂಗುತಿಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೬ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ,

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಣಕಿಕೆರೆ

ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೮೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆ. ಮಣಿಗಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂಲದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲುನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಬೋರಪ್ಪನ ಗುಡ್ಡ ಹೊಂದಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವಿಯ ವನ (ತೋಪನ್ನು) ಹೊಂದಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೫೩ ಮಿ. ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳ (ದೊಡ್ಡಹಳ್ಳ) ಇದೆ. ೧೦ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೪೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಾರ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ರಜಪೂತ ಸಣ್ಣ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೯೪೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫

ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಉಚಿತ ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ದೀಪದ ಸೌಕರ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ನಂದಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪಶುಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಐಟಿ ಬಿಟಿ, ೩ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಡಗಿತನ, ಕಮ್ಮಾರರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಾದುಹೋಗಿದ್ದು, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ಹತ್ಯಾಳು ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂಡಿಸ್ಕರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ೨ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೯೦ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು, ೪ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೦, ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ೬ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿದ್ದು ೩೦೦೦ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ೧೫೦ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ೧೦೦ ದೀಪಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೨ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೧೦ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಹಾಗೂ ೪ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಹೋಟೆಲ್, ೨ ಭತ್ತಗಳು, ೬ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದು ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನೆಲೆ ಇದ್ದು ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವಿ, ಮಹಿಷಾಸುರ ವಿಗ್ರಹ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ವೀರಗಲ್ಲು, ಈಶ್ವರನ ದೇವಸ್ಥಾನ, ೧ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಮಶಾನ, ರಾಜಮನೆತನ, ರಜಪೂತ (ಮನೆತನ) ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಮಸೀದಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವಿ ಜಾತ್ರೆ, ಕಡೆ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕರಿಯಮ್ಮ ಎಂಬ ಕ್ರೀಡಾ ಪುಟುವಿದ್ದು ವಾಲಿಬಾಲು ಆಟಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಣಿಕೆರೆ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ

ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಮಣಿಕೆರೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಉಪ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಮಣಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ವಸತಿ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಿಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೫೩ ಮಿ. ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ೧ ಬೋರ್ ವೆಲ್ ಹಾಗೂ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಣಿಕೆರೆ ಇದ್ದು, ಅದು ತುಂಬಿದರೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಗ್ರಾಮದವರು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದದ್ರಾವಿಡ, ನಾಯಕ, ಉಪ್ಪಾರ ಜನಾಂಗದ ಸಮುದಾಯಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೧೨೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ನಂದಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪಶುಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಾದುಹೋಗಿದ್ದು, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ಹತ್ಯಾಳು ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಣಕಿರೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂಡಿಸರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಮಣಕಿರೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ.ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಕೃಷಿ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು. ಗರಿಕಡ್ಡಿ ಸಿಗಿಯುವುದು ಮಹಿಳೆಯರ ಕಸುಬಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮನ ಗದ್ದಿಗೆ-ಪೌಳಿ, ಬೇವಿನ ಮರವಿದೆ. ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬಲಿ ಅರ್ಪಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೀಸೆ ತಿಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ

ಮೀಸೆ ತಿಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೦೨ ಎಕರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆ ಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕಾನರಿ, ಚಿರತೆ, ಕರಡಿ, ಕತ್ತೆ ಕಿರುಬಗಳು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರತಳಿ ಮತ್ತು ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಕುರಿ, ಮೇಕೆಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗ ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೩೬೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇದರಿಂದ ವಾಹನಗಳ ಓಡಾಟಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೀಸೆತಿಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಕಲ ಚೇತನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಭೈರವೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ದಸರಾದಲ್ಲಿ ಭೈರವೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯ ಉತ್ಸವ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ತಮಟೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗಕಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿದೆ. ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ಬರಹಗಾರರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾರುತಿ ಬಡಾವಣೆ

ಮಾರುತಿ ಬಡಾವಣೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮದ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.

ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮದವರು ಕೆಲವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜನವಸತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾರುತಿ ಬಡಾವಣೆ ಎಂದು ಕರೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು, ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೧೦೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ/ಮಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೨೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಕೆರೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕೋಲುಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸ ಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ದಾಸರು, ಬೋವಿ, ಮಡಿವಾಳ, ನಾಯಕ ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೫೮ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೩೬೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆ ಇದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ವಾಹನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಲು ಸೀಳುವ ಬೋವಿ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾರುತಿ ಬಡಾವಣೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ, ಕೆ.ಇ.ಬಿ ಇಲಾಕೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ, ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗೆ ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಲಬದಿಗೆ ಒಂದು ಅರಳಿ ಕಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಮೂರು ಮಂದಿರದ ಗದ್ದುಗೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಲ್ಲೇಪಟ್ಟಣ

ಮಲ್ಲೇಪಟ್ಟಣ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦

ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೭೮ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ. ಮಲ್ಲೇಹೂವಿನ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೨ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫- ೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳ, ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ೯ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೦೫ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಈ ಕೊಳಾಯಿ ನೀರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಕುಂಬಾರರು, ನಾಯಕರು, ಬೆಸ್ತ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೩೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೭೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮತ್ತು ಶೀಟಿನ ಹಾಗೂ ಮಾಳಿಗೆ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ

ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೮ ಇದ್ದು, ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ನಂದಿನಿ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಲ್ಲಿಪಟ್ಟಣ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐದು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ೧ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೩೨ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೩೦ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಉತ್ಸವ ಪಾನಕ ಫಲಹಾರ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪಾಯಸ, ಅನ್ನ ಸಾರಿನ ದಾಸೋಹ ಇರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಲ್ಲಿಪಟ್ಟಣದ ರಂಗಣ್ಣ ಎಂಬ ೬೦ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದ ಕೋಲಾಟ ಕಲೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಮದ್ದೇಹಳ್ಳಿ

ಮದ್ದೇಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೪೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುದರಿಂದ ಮೊದಲಹಳ್ಳಿ ಮದ್ದೇಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವು ಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೪೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ/ಮಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೨ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಕರುವಿನಕಟ್ಟಿ, ೦೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೦೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಹೊಸ ಕೆರೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ೧೬ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೨ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀರು ಪೂರೈಸ ಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಸತಿ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಟ್ಟು ೧೮, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ೦೮ ಇವೆ. ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಟ್ಟು ೧೪ ಇವೆ. ವೀರಶೈವ, ಕುರುಬರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೬೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೬೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳು ೦೫ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ೦೩ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೦೨ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ೦೧ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ ಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೯೯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೫. ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೩ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿಎಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ನಂದಿನ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮದ್ದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಹಾಗೂ ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ವಕೀಲ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿದ್ದು, ೨೦ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೫ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೆ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಿಲ್ಲ, ವಸತಿ ಹಾಗೂ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ರುದ್ರೇಶ್ವರ, ಆಂಜನೇಯ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಸ್ಥಾನ ವಿವಿ. ಹಾಗೂ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮದ್ದೇಹಳ್ಳಿ ಜನತಾ ಕಾಲೋನಿ

ಮದ್ದೇಹಳ್ಳಿ ಜನತಾ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.

ಇದು ಮದ್ದೇಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿ ಮೂಲದವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡರು ಹಾಗಾಗಿ ಮೂಲ ಗ್ರಾಮ ಮದ್ದೇಹಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ, ಮದ್ದೇಹಳ್ಳಿ ಜನತಾ ಕಾಲೋನಿ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡರು.

ಗ್ರಾಮವು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವು ಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೪೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ/ಮಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೨೫೨ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೨-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು, ಕುಂಬಾರರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಗಾಣಿಗ ಸಮುದಾಯದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೫ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೫೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ನಂದಿನ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ

ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಧ್ಯಹಳ್ಳಿ ಜನತಾ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೆ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಿಲ್ಲ, ವಸತಿ ಹಾಗೂ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರನ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ಉಡಸಲಮ್ಮನ ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ, ಆರತಿ, ತಮಟೆ, ಉತ್ಸವವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಿರುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ

ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೧೩.೭೨ ಎಕರೆ ಇದೆ. ಮಲ್ಲೇಶ್ ವ್ಯಕ್ತಿಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಕೆಂಪು, ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾ ರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವು ಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೩೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಮಳೆಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ತೊರೆಹಳ್ಳಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು, ೦೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ೦೧ ಕಟ್ಟಿ ಇವೆ. ೧೯ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೯ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ವೀರಶೈವ, ಮಡಿವಾಳ, ವಕ್ಕಲಿಗರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದ ವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೬೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಕುಂಬಾರು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ೦೪ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ೦೩ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೦೨ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ೦೧ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ ಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವಸತಿ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಟ್ಟು ೨೪ ಇವೆ ಹಾಗೂ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ೧೩ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ನಂದಿನ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ

ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೧ ಜನ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಬೈರಾಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮಕ್ಕಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೦೪ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೦೩ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೨ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲ, ೧ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಾಳಮ್ಮ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಾವಿನಹಳ್ಳಿ

ಮಾವಿನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೪೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ತೋಟಿನ ಬಳಿ ವಸತಿ ರಚನೆ ಯಾದುದರಿಂದ ಮಾವಿನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಕೆಂಪು,

ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೧೦೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೮ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ೨೦ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ೨೦ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಮಳೆಗಾಳ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಿ ಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ, ಒಕ್ಕಲಿಗರ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೩೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಕುಂಬಾರು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ ಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿಎಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾವಿನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಜನ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಡಕ್ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವೂ ಸಹ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹುಚ್ಚಮ್ಮದೇವಿಯ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ, ಮತ್ತು ಹುಚ್ಚಮ್ಮದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಕಡೇ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ರಥಸಪ್ತಮಿ ಹಬ್ಬ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಹುಚ್ಚಮ್ಮದೇವಿ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತೇರು-ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ-ತೆಪ್ಪ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಾವಿನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಮಾವಿನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೪೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಜನಾಂಗ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಾವಿನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಕೆಂಪು, ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೧೦೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೨೫೦೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೨೦-೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಮಳೆಗಾಳ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್, ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಸಾರ್ಥಕವಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗವು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಕುಂಬಾರು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ ಯಡಿಯ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾವಿನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಾರ್ಥಕವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಡಕ್ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವೂ ಸಹ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರು, ಪಾತೇದೇವರ ಪೌಳಿಯಿದ್ದು, ದೀಪಾವಳಿ ಯಂದು ವಿಶೇಷ ಜಾತ್ರೆ, ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬ ಮಾಡುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಲ್ಲಿದೇವಿಹಳ್ಳಿ

ಮಲ್ಲಿದೇವಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ೨೫೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಮಲ್ಲಿಗಮ್ಮ ದೇವರ ಮೂಲದಿಂದ ಮಲ್ಲಿದೇವಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಲೆಗಳು ಕಪ್ಪು ಮೈ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜಾಲಿಮರ, ನೀಲಗಿರಿ ಮರ, ಗೇರುಮರ, ಕಾಡುನಲ್ಲಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್

ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೨ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಹಳ್ಳ ಮತ್ತು ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ೪ ಮಿನಿ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿಗ ಜನಾಂಗವು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೨೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬಂಡೆ ಸೀಳುವುದು, ಕಲ್ಲು ಕುಟ್ಟುವುದಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹುಲಿಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ತಿಪಟೂರು ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ, ಸಿಎಟಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಅಡಮಾನ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರ್ ಚಿಟ್ ಫಂಡ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧ರಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಮಲ್ಲಮ್ಮದೇವಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಸಂಗೀತ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಚಿತ್ರ, ಶಿಲ್ಪ, ನೃತ್ಯಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ರಂಗಮಂದಿರ, ಬಯಲು ರಂಗಮಂದಿರ, ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರ, ಟೆಂಟ್ ಮುಂತಾದ ಕಲಾ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮುದ್ದನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ

ಮುದ್ದನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು-ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಳುವನೇರಲು ಸಮೀಪ ದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಸೂರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಸೂರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯ ಮುದ್ದನಾಯಕ ಎಂಬುವವರು ಮೊದಲಿಗೆ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಸತಿ ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಮುದ್ದ ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಆತನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೨೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಕಿರು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದ್ದು, ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೪೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡಿತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಸೂರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೆಹಣ್ಣಿನ ವ್ಯಾಪಾರವೂ ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮುದ್ದನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಬಳುವನೇರಲು ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯಕ ಸಂಘವಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವರ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಾಮದವರು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ, ಬಲಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕರಿಯಮ್ಮನ ಪುಟ್ಟ ಪೌಳಿ ಇದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮರಿಸಿದ್ಧಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ

ಮರಿಸಿದ್ಧಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಬಿ. ಗೌಡನಕಟ್ಟೆ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಇದು ಮರಿಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲಿನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೇವಿನಮರ, ಅರಳೀಮರ, ಬುಗರಿಮರ, ಸಿಲ್ವರ್ ಮರ, ಮುತ್ತುಗದ ಮರ ಇವು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ

ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೆಹಣ್ಣಿನ ವ್ಯಾಪಾರವೂ ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗೌಡನಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ತಿಪಟೂರು, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು, ಸಿ.ಇಟಿ ಬೆಂಗಳೂರು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ೨ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು

ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೧೯ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ತಿಪಟೂರು, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಜಾತ್ರೆ, ಹಬ್ಬಗಳಿಲ್ಲ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾಜಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಮರಿಸಿದ್ದಪ್ಪನವ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಜನಪದ ಕಲಾಮೇಳ ಇಲ್ಲಿ ಆಯೋಜನೆಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಮಂಜುನಾಥಪುರ

ಮಂಜುನಾಥಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಸತ್ತೇಕಾಮನಹಳ್ಳಿಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೧೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಸತ್ತೇರಾಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳು ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ತೋಪುಗಳು ಇದ್ದು, ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕರಿಬಿಳಿ ಕಲ್ಲು ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ತಳಿಯ

ಹಸುಗಳು, ದನ, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ಹಳ್ಳವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನ ಕಟ್ಟಿ ಇದೆ. ೫ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದ್ದು ಇದರಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಲಂಬಾಣಿ, ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೯೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೦೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೪ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ೧೦ ಟಿವಿಎಸ್, ೧೦ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ೪ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ೧೨ ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ

ಅವರೆ, ತೋಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಇದ್ದು ಆಧುನಿಕ ನಂದಿನಿ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಂಜುನಾಥಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಟಾರು ರಸ್ತೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ರಸ್ತೆಗೆ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮತ್ತು ಟಾರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ತಿಪಟೂರು-ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ, ಹುಳಿಯಾರು ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ ಇದ್ದು, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು. ಕಾನೂನು ನೆರವು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಸಿಎಟಿ-ಬೆಂಗಳೂರು, ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ, ತಿಪಟೂರು ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ೧೯ ಇದ್ದು, ೨ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಳೇಕನಮ್ಮಿಗೆ ಆಶಾಡ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಆರತಿ ಸೇವೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬಾನ, ಆರತಿ, ಬಲಿ ಇದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಾಯಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಮಾಯಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೩೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗಿಡ, ಮರ, ಹಳ್ಳ ದಿಣ್ಣೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳು, ದನ, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳು, ೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಇದರಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ಕುರುಬರು ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳ, ಉಪ್ಪಾರರ ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಳಿ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಹುಣಸೆ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ, ಅರಣ್ಯ, ಕೆಇಬಿ ಇಲಾಕೆಗೆ ಸೇರಿದೆ ೭ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗರಿಕಡ್ಡಿ ತೆಂಗಿನಚಿಪ್ಪು, ಇದ್ದಿಲು ಸುಡುವುದು ಇದೆ. ಖಾಸಗಿ ವಾಹನ ಚಾಲಕರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾಯಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಟಾರು ರಸ್ತೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ರಸ್ತೆಗೆ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮತ್ತು ಟಾರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ತಿಪಟೂರು-ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ ಇದ್ದು, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿ, ಕೆಇಬಿ, ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮ, ಈಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರ ಉತ್ಸವ ದಸರಾ ಹಬ್ಬದಂದು ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಬಾನ, ಆರತಿ, ಬ್ಯಾಟೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಾರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಮಾರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೩೦ ಎಕರೆ ಇದೆ.

ಮಾರೇಗೌಡ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಮಾರಗೊಂಡ ಎಂದಾಗಿ ಮಾರ ಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ತರಿ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಉತ್ತರದ ಭಾಗಗಳು ಫಲವತ್ತಾದ ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲು ಇದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಯಲಿನಾಡು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿ ನವಿಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚೌಳದ ಹಳ್ಳವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ೧೦ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಮತ್ತು ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ದಿನನಿತ್ಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ೨ ಆಧುನಿಕ ಫೌಂಡನ್‌ಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ೧೫ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೩೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು,

ಯೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಒಟ್ಟು ೧೫ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾದಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಮಾರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೮ ಜನ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ

ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಗೂಡಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ, ಕೆಂಪಮ್ಮದೇವಿ, ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಆರತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಯಡಗರಹಳ್ಳಿ

ಯಡಗರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೩೩.೩೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಬಿದಿರಿನಿಂದ ಮಾಡುವ ದೊಡ್ಡ ಕೊಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮವು ಹೆಸರಾಗಿದರಿಂದ ಹೆಡಗರಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ ಯಡಗರಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು ಹೆಡಗರಹಳ್ಳಿ

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ನೀರೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಹೇಮಾವತಿ ನಾಲೆ, ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ, ಉಪ್ಪಾರ, ಈಡಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೯೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೬೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೫೦ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ,

ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಇಲಾಖೆ ಒಟ್ಟು ಳ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೩೪ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಕಮಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಯಡಗರಹಳ್ಳಿಗೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಯಡಗರಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಈ ಮೇಲ್, ಇಂಟರ್ ನೆಟ್, ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೩೪ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯ ಮಕ್ಕಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೋಟೆಲ್, ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವರು, ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಮಠವಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಯಡೇಹಳ್ಳಿ

ಯಡೇಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೮೧.೮೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಒರಟು ಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಯಡೇಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ನೀರೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೨ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಯಡೇಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಯಡೇಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ಉಪ್ಪಾರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೫೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೯೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೨೫, ಹೆಣ್ಣು ೧೬೬ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ,

ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಎರಡು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಹೀಗೆ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಯಡೇಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನೋಣವಿನಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಯಡೇಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಈ ಮೇಲ್, ಇಂಟರ್ ನೆಟ್, ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೦ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ನೆಲ್ಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೋಟೆಲ್, ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಆಂಜನೇಯ, ಈಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಮತ್ತು ಈಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಓಕುಳಿ, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಡಿ ಆಟಗಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಯಗಚಿಕಟ್ಟೆ

ಯಗಚಿಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೪೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ. ಯಲಚಿಹಣ್ಣಿನ ಮರದ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಯಗಚಿಕಟ್ಟೆ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಹತ್ತಿರ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟವಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೋಪುಗಳು ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಈಚಲ, ಹುಣಸೆ, ಹೊಂಗೆ, ನೀಲಗಿರಿ ಮರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದನಗಳು, ಹಸುಗಳು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಿಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೯ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದೊಡ್ಡಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಇರುವ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಹರಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಎರಡು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಪುರಾತನ ಒಂದು ಕೆರ ಇದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ೧ ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನ

ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ೦೭ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ೩೦ ನಲ್ಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಅಗಸ, ಉಪ್ಪಾರ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೫೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮನೆಗಳು, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಶೀಟಿನ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಜನ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಇದ್ದು, ೬೦ ಜನ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ವರ್ಗದ ಜನರಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೦೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೩ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ೦೫ ಟಿವಿಎಸ್, ೦೧ ಕಾರು, ೦೨ ಆಟೋಗಳು ಹಾಗೂ ೨೫ ಬೈಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ರಸ್ತೆ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದಾರೂ, ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಹುರುಳಿ, ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಆರ್ಥಿಕ ಚೇತರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದ್ದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆ ಮುಖ್ಯ ಸರಕುಗಳಾಗಿವೆ.

೦೩ ಪೋಲೀಸ್, ೦೩ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಯಗಚಿಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ, ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪ ಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ.

ರಜತಾದ್ರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗಗಳಿದ್ದು, ಯಗಚಿಹಟ್ಟಿ ಗೇಟ್ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಇದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ಹಾಗೂ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ಕೂಡ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ ಇಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಿ.ಎಚಿ ಇತರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ, ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿ ಸಂಘಗಳು ಗ್ರಾಮದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾಕಂದ ಭತ್ತ, ಹಾಗೂ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿ ದೇವಾಲಯ ಗಳಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಷಾಢ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ, ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರೆ ಇದ್ದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಜಾತ್ರೆ, ತೆಪ್ಪೋತ್ಸವ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಉತ್ಸವ, ತೋಮಾಲ ಸೇವೆ, ಗರುಡೋತ್ಸವ ಮತ್ತು ಬಾಣ ಬಿರುಸು ಉತ್ಸವಗಳು, ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜರುಗುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಯಗಚಿ ಹೊಸಹಟ್ಟಿ

ಯಗಚಿ ಹೊಸಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.

ಹೊಸಹಟ್ಟಿಯು ಯಗಚಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಮೀಪದ ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆ ಯಾಗಿದ್ದು, ಯಗಚಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಮೀಪದ ಹೊಸದಾಗಿ ಜನವಸತಿ ಬಡಾವಣೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುದರಿಂದ ಹೊಸಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣು ಕಂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗವು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವಕ್ಕಲಿಗ, ಮಡಿವಾಳ ಮತ್ತು ಬೇಡ ಜನಾಂಗದ ಸಮುದಾಯದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೨೧೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಂಚಿನ

ಮನೆಗಳು, ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ಯೋಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಹಾಗೂ ಮೈನಿಂಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಕೆಗೆ ಸೇರಿದ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಪಡಿತರ, ಅಂಚೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ಯಾಳು ಹಾಗೂ ಯಗಚಿಕಟ್ಟೆ ಯಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಾದುಹೋಗಿದ್ದು, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊಸಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು,

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೂಡಂಗಡಿ, ಟೀ ಅಂಗಡಿಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾಳುನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ದೇವರಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಏಕಾದಶಿ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಸಹಕರಿಸುವುದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಹಟ್ಟಿದಮ್ಮನಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಲಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಯಗಚಿಕಟ್ಟೆ ಹರಿಜನರ ಕಾಲೋನಿ

ಯಗಚಿಕಟ್ಟೆ ಹರಿಜನರ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮ.

ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಡಾವಣೆ ಇದ್ದು ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ ಎಂದೂ, ಮಾದಿಗರ ಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣು ಕಂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಿಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೋರ್ ವೆಲ್ ಇದ್ದು, ೨೫ ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೨೬೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಉಚಿತ ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ದೀಪದ ಸೌಕರ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪಶುಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೩ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಡ್ರೈವರ್, ಹಾಗೂ ಮೈನ್ಸ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹೆಂಗಸರು ಗರಿಕಡ್ಡಿ ಸಿಗಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಾದುಹೋಗಿದ್ದು, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ರಜತಾದ್ರಿ ಪುರದ ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಯಗಚಿಕಟ್ಟೆ ಹರಿಜನರ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂಡಿಸ್ಕರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ, ಕರಿಯಪ್ಪ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು,

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾಕುನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ ಆರತಿ, ಬಲಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವಾರ್ಷಿಕ ಆಚರಣಾ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ. ಏಕಾದಶಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ದೇವರಿಗೆ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿ ಮಾಡಿಸುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಯಗಚಿಕಟ್ಟೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಯಗಚಿಕಟ್ಟೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಯಗಚಿಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಅದರ ಉಪಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಯಗಚಿಕಟ್ಟೆಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಿಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೨೦-೨೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೮೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಉಚಿತ ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ದೀಪದ ಸೌಕರ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪಶುಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ನೀರಿಗೂ ಪರಸ್ಪರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಶಾಲೆ, ಪಡಿತರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಯುಗಚಿಕಿಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರು- ಹೊನ್ನಾವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಾದುಹೋಗಿದ್ದು, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ಹತ್ಯಾಳು ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಯುಗಚಿಕಿಟ್ಟಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾಳು ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಏಕಾದಶಿ ಯಂದು ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ ಆರತಿ ಸೇವೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯರ ಗುಡ್ಡೆಗೆ ಹಾಲು ಹಾಕುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಂಗಾಪುರ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ರಂಗಾಪುರ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬.೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಚಿಕ್ಕರಂಗಾಪುರ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಗೊಲ್ಲ ಜಾತಿಯು ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬಿಳಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ,

ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮೂರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೧ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೭೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೮೦, ಹೆಣ್ಣು ೮೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೨ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೆಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಚಿಕ್ಕರಂಗಾಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ, ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಹೋಟೆಲ್, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರಪುರ

ರಾಮಚಂದ್ರಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೮೯.೪೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಮಂಚಿಕೊಪ್ಪಲು, ಎಂ.ಎಸ್.ಪಾಳ್ಯ.

ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದ ರಾಮಚಂದ್ರಪುರ ಎಂಬುವವರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಕುಟುಂಬವೇ ನಾಲ್ಕೈದು ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿದ್ದರಿಂದ ರಾಮಚಂದ್ರಪುರವರ ಹೆಸರು ರಾಮಚಂದ್ರಪುರ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟೆವ್ವಟೆಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಮೂರು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೭೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಜಾತಿಯ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ತಿಗಳ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೫೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೫೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ,

ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ತಡಸೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೨೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಹೋಟೆಲ್, ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು

ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇವೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಕ, ಉಡುಸಲಮ್ಮ, ಅಂಜನೇಯ, ಬಸವಣ್ಣ, ಬನ್ನಿ ಮಹಾಕಾಳಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಬನ್ನಿ ಮಹಾಕಾಳಿ ಮತ್ತು ಉಡುಸಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮನಗರ

ರಾಮನಗರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಹೊಗವನ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಮನ ಭಕ್ತ ಅಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯ ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಮನಗರ ಎಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೭ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೧ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜಾತಿಯ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೦೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ,

ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವ, ಕಸುಬು ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಾಮನಗರ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಸರೀಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಹೊಗವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೦೧ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ

ರಾಮಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೩೫.೨೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ ಹುಚ್ಚನ ಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಬಳೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ರಾಮಶೆಟ್ಟಿ ಈ ಗ್ರಾಮದ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣ. ಆದುದರಿಂದ ಊರಿನ ಯಜಮಾನ ರಾಮಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದ ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ, ಗುಂಡುಕಲ್ಲು, ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ

ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜಾತಿಯ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ನೇಕಾರರು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಗಳ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೧೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೮೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೮೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ

ಸೇರಿದಂತೆ ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಾಮಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ಮಣಕೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ರಾಮಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೩೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೮ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಅಂಗಡಿ ಗಳು, ಎರಡು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ವಶಾಸನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಂಗಾಪುರ

ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೮೮.೧೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಹುಚ್ಚನ ಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಊರಿನ ಯಜಮಾನ ಶೆಟ್ಟರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ರಾಮಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದ ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ, ಗುಂಡುಕಲ್ಲು, ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೬ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆ, ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆ ಹಳ್ಳವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೫೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜಾತಿಯ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ದೇವಾಂಗ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಗಳ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಶೆಟ್ಟರು, ಆಚಾರಿರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ಹಿಂದಿ, ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೨೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೧೩೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೫೧೫, ಹೆಣ್ಣು ೫೧೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨೬ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ, ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಳ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ, ಕಮ್ಮಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಂಗಾಪುರ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ೨೧ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ರಂಗಾಪುರಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕಲ್ಪಿತರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೩೭ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೩೮೪ ಮಕ್ಕಳು, ಹಿರಿಯ ಆಂಗ್ಲ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೭೭ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಕಿರಿಯ ಆಂಗ್ಲ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೬೨ ಮಕ್ಕಳು, ಹಿರಿಯ ಆಂಗ್ಲ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೭೭ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ. ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಕುಟುಂಬ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿದ್ದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಭತ್ತವಿದೆ. ೧ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನದ ಉಲ್ಲೇಖ ೭೪.೭೭ ರಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ, ಆಂಜನೇಯ, ಮಾರಮ್ಮ, ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ

ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ತೇರು, ತೆಪ್ಪ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪರದೇಶಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಮಠವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತಾ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ರಾಮಡಿಹಳ್ಳಿ

ರಾಮಡಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೮೧.೮೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ರಾಮಯ್ಯ ಎಂಬುವರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರು ಈ ಊರಿಗೆ ರಾಮಡಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೭ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು

ನೀರೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೬ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೦ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ರಾಮಡಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೩.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಯಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ

ರಾಯಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೭೩.೩೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಯಜಮಾನ (ರಾಯ) ಶೆಟ್ಟಿನಾಗಿದ್ದರಿಂದ ರಾಯಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಅವನ ಹೆಸರು ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ನೀರೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೯ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ತಿಗಳ, ಶೆಟ್ಟರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೭೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೨೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೫೦ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ,

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 30 ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ 2 ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಎರಡು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ 2 ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, 20 ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ರಾಯಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬಿನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಬಸವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಸವನಘಟ್ಟ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 2 ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ 02 ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 01 ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಶೌಚಾಲಯ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. 67.00 ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಓಕುಳಿ, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆ ಯಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ

ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ 02 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಹೋಬಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು 0102 ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ರಾಮಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿ ರಾಮನಪಾಳ್ಯ, ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಇಲ್ಲಿ ಜಾಣೆಗಿಡ, ಜಾಲಿಮರ, ಜಾಲಗಿರಿಮರ, ಆಲದಮರ, ಹೊನ್ನೆ, ಬೀಟೆ, ತೇಗ, ಗಸಗಸೆ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅರಳಿಮರ, ಬೇವಿನ ಮರವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ,

ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕೊಳಾಯಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ನಾಯಕರು, ಗೌಡರು ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೪೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ೫೯೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೬ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಉಪಬೆಳೆಯಾಗಿ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ತರಕಾರಿ, ಎಳ್ಳು, ಟೊಮೋಟೋ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆ, ಸುಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು, ರಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದು ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ೮೦೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಗ್ರಾಮದ ಆರ್ಥಿಕ ಚೇತರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐಟಿ ಬಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇರಿದಂತೆ ೨೦ ಜನ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ದೂರವಾಣಿ ಮೊಬೈಲ್‌ಗಳು ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹಾಗೂ ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹಾಗೂ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ೬ ಕೃಷಿ ರೈತ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಜೀತಪದ್ಧತಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶಾಲಾ, ಕಾಲೇಜುಗಳು ಇಲ್ಲ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಲೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಶಾಡ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ, ತೆಪ್ಪೋತ್ಸವ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ, ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೮೦ ವರ್ಷದ ವೆಂಕಟಮ್ಮ ಸೋಬಾನೆ ಪದವನ್ನು ಹಾಡಿ ಎಲ್ಲರ ಮನೆ ಮಾತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮನಹಳ್ಳಿಪಾಳ್ಯ

ರಾಮನಹಳ್ಳಿಪಾಳ್ಯ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೊಂದು ರಾಮನಹಳ್ಳಿಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕುರುಬ, ಅಧಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದ ೩೨ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧೯೭ ಇದ್ದು, ಕೃಷಿ ಅವಲಂಬಿತರು.

ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಕೆಲವರು ಸರ್ಕಾರದ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಆಶ್ರಯ, ಜನತಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ ಹಾಗೂ ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಶು ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿ ಯಾಗಿ ಕೋಳಿಯನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಾಮನಹಳ್ಳಿಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಗ್ಯಾರಫಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಧವಾ ವೇತನ, ಅಂಗವಿಕಲ, ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಗ್ಯಾರಾಫಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅನಿವಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಪಡಿತರ, ಮತ್ತಿತರ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಅನಿವಾಡ ಗ್ರಾಮದಿಂದಲೇ ಪಡೆಯಬೇಕಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮನ ಪುಟ್ಟ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗ್ಯಾರಫಟ್ಟದ ವೀರೇಶ್ವರ ಒಕ್ಕಲು

ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ

ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಬೋವಿ ಜನಾಂಗದವರು ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ, ಅನಿವಾಳ, ಗ್ಯಾರಫಟ್ಟ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜನ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರಿಂದ ವಡ್ಡರ ಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೇ ಕರೆದುಕೊಂಡರು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೨೯೪ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಡ್ಡ ಜನಾಂಗದವರು ಮಾತ್ರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೪೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ೨೧೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ

ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಬಂಡೆ ಸೀಳುವುದು, ಜಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಕುಟ್ಟುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಆರ್ಥಿಕ ಚೇತರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ-ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಪಡಿತರ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತಿತರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೭ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು

ಬರುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಡಸಲಮ್ಮನ ದೇವಾಲಯ ಇದೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ಆರಿತ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿಯರ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಊರ ಹಬ್ಬದ ಮಾದರಿ ಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಟ್ಟೇನಹಳ್ಳಿ

ರಟ್ಟೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೩೫೮ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ರಾಟಿಯಿಂದ ಕಂಬಳಿ ತಯಾರಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಟಿ ಎಂಬುದು ರಟ್ಟಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗುಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆ ಗಳ ಹಾಸುಗಳು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೯೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೩ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ, ಹಳ್ಳ, ಬುಗ್ಗೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು, ೨೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ಹಾಗೂ

ಅಂಮಂಜಿ ಕಟ್ಟಿಯಿದೆ. ೨೦ ನಲ್ಲಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಜಲಪಾತ, ಗಿರಿಧಾಮ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕಿರು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಬೆಸ್ತರು, ನಾಯಕ, ಕುರುಬರು ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೯೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು, ಒಟ್ಟು ೪೫೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ೨ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೦೫ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ರಸ್ತೆ, ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಹುರುಳಿಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದು, ಪಶು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ನಂದಿನಿ ಡೈರಿ ಇದೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಸ್ವಯಂ ಕೃಷಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾದ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ. ಗೂಡೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಮಂದಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವೈದ್ಯ, ವಕೀಲ, ಐಟಿ-ಬಿಟಿ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ವಿರಳವಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ, ಮಧ್ಯಮ, ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಉದ್ಯೋಗ ಗಳು ವಿರಳವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ರಸ್ತೆ, ಚರಂಡಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಟ್ಟೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ೨ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ೧೫ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿಯು ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ವಾಹನಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಅಂಚೆಯು ಹುಲಿಹಳ್ಳಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ದೂರವಾಣಿ ಬಿ.ಎಸ್.ಎನ್.ಎಲ್. ಇದ್ದು ತಂತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ, ಕ್ಯಾಟ್ ಮತ್ತು ಸಿಎಟಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ೭ ಮಂದಿ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ೫ ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೩೭ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ, ಈಶ್ವರನ ದೇವಾಲಯ ಇದ್ದು, ಹಬ್ಬಗಳು ಹಾಗೂ ಜಾತ್ರೆಗಳು ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ

ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಜತಾದ್ರಿಪುರ

ರಜತಾದ್ರಿ ಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೧೫೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಗುಡ್ಡದಪಾಳ್ಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಹತ್ತರ ಅಳುದ್ದದ ಬೆಟ್ಟ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹತ್ಯಾಳು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಈ ಗ್ರಾಮ ನಂತರ ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಬದಿಗೆ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಟ್ಟ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ರಜತಾದ್ರಿ ಪುರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾಳು ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಕೆಳ ದಿಕ್ಕುಗಳು ಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡಪಾಳ್ಯ ತೋಪು, ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ತೋಪುಗಳೆಂಬ ತೋಪುಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದನಗಳು, ಹಸುಗಳು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಿಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೯ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರೆ ಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಗಟ್ಟಿಯುನ ಹಳ್ಳವಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ತೆರೆದ ಕಲ್ಲಿನ ಬಾವಿಗಳು, ೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ೧ ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಒಂದು ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಪಾಟು ಇದ್ದು ೨೫ ನಲ್ಲಿಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ೦೮ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದ ವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕರು, ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಗೋಮಾಳ ಮತ್ತು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಲು ಗ್ರಾರ್ಡ್ಲಿ ಓಣಿ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮದ ಹೊಲ, ಗೋಮಾಳ ಮತ್ತು ಕೂಡನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೧೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೬೨೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಶೀಟಿನ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ೮೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೮ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ೬೦ ಟಿವಿಎಸ್, ೦೫ ಕಾರು, ೦೬ ಆಟೋಗಳು ಹಾಗೂ ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರು-ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿವೆ. ಐ ಆಕೃತಿ ಮತ್ತು ಗ ಆಕೃತಿ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದಾರೂ, ಕಟ್ಟಡ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿ, ಅವರೆ, ತೋಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು

ನಂದಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

೦೫ ಶಿಕ್ಷಣ, ೦೧ ಪೋಲೀಸ್ ಹಾಗೂ ೦೧ ನಿರ್ವಾಹಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಜತಾದ್ರಿಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ, ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ. ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಬಿ.ಎಸ್.ಎನ್.ಎಲ್. ಹಾಗೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ, ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬ ೩ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧ ರಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದ್ದು ಅದು ಈಗ ಮುಚ್ಚಿದೆ. ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್ ಮತ್ತು ೦೫ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರೆ, ತೆಪ್ಪೋತ್ಸವ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ ಮತ್ತು ಬಾಣ, ಬಿರುಸು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆರತಿ, ಬಲಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸೋಮನ ಕುಣಿತ, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೀಯ ಕಲೆ. ನರಸಪ್ಪ, ಕೆಂಪಣ್ಣ ಸೋಮನ ಕುಣಿತದ ಕಲಾವಿದರು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಂಗನಾಥಪುರ

ರಂಗನಾಥಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೨೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಕರಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ರಂಗನಾಥ ದೇವರ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ರಂಗನಾಥಪುರ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆ ಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಕೆರೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ೬ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೋವಿ, ಕುಂಬಾರ, ನಾಯಕ ಜನಾಂಗ ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ವಾಹನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಂಗನಾಥಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೫೦ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆಂಜನೇಯನ ಉತ್ಸವವು ಏಕಾದಶಿ ದಿನ ನಡೆದು, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಅರೆವಾದ್ಯ, ದೇವರ ಕುದುರೆ ಕುಣಿಸುವುದು ಇದೆ. ನಂತರ ಹರಿಸೇವೆ ಮೂಲಕ ಅನ್ನ ದಾಸೋಹ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ

ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೋಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೩೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮಜರೆ ಚಿಕ್ಕಕುರನ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ದೇವರಹಳ್ಳಿ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯಾದ ಈ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ರಾಮದೇವರ ಮೂಲದಿಂದ ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಿಳಿ ಕಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಗ್ರಾಮವು ತರಿ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗುಂಡು ತೋಪು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ೧೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ದಾಖಲೆ ಇದೆ. ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦೦ ರಿಂದ ೫೦೦ ಅಡಿ ಆಳದ ೦೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ೪೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ೧ ಲಕ್ಷ ಲೀಟರಿನ ೭ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಕೊಳಾಯಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗರು ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕುಂಬಾರ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗ ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೭೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೦೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೫೯, ಹೆಂಗಸರ ಪ್ರಮಾಣ ೩೫೦ ಆಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ೬ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ೨೦ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ೫೧ ಕುಂಬಾರ ಹೆಂಚು, ಮಂಗಳೂರು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ದಿನ ೪೦೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಎಂಬ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩ ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಲಿ ಬಿಳಿಗರೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆ ಕರಡಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊನ್ನಾವರದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಅಂಚೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಕರಡಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಹಾಗೂ ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದ

ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ತಾಲ್ಲೂಕಾದ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಇಲಾಖೆ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಸಿಎಟಿ ಇತರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೧೬ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೧೬ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗಡಿಗಳು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ಮತ್ತು ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಈಶ್ವರ ಮತ್ತು ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರ ಉತ್ಸವ, ಪ್ರತಿ ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಭಜನೆ, ತತ್ವಪದ, ಗಾಯನ ಎರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಪಾನಕ ಫಲಹಾರ ಸೇವೆ ಇದ್ದು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಸಿಹಿ ಊಟದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಭೋಜನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರುದ್ರಾಪುರ

ರುದ್ರಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೮ ಕಿ.ಮೀ.

ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ೫೭೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಪುಟ್ಟರಂಗಾ ನಾಯ್ಕನಪಾಳ್ಯ ಎಂಬ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯಾಗಿದೆ. ಶಿವನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದು, ರುದ್ರ, ವೀರಪ್ಪ ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಪಟ್ಟಣ ಗ್ರಾಮ ರಚನೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲುನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಚರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ೪ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು, ವಕ್ಕಲಿಗರು ಜನಾಂಗವು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೭೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೬೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರುದ್ರಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಳುವನೇರಲು ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ತಿಪಟೂರು ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ

ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ, ಸಿಎಟಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ೯ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ, ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು. ಸಿದ್ಧಪ್ಪ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಂಗಾಪುರ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ

ರಂಗಾಪುರ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ರಂಗಾಪುರದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.

ಇದು ಹರಿಜನರ ಕಾಲೋನಿಯಾಗಿದ್ದು, ರಂಗನಾಥನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದ್ದು, ರಂಗಾಪುರವಾಗಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕರೆ ಕಲ್ಲುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸುಗಳು ಇಲ್ಲ. ರಂಗಾಪುರದ ತೋಪು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿವಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಓಣಿಗಳು ಇಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೬೩ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು.

ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ, ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಿ.ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪ ಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಇದೆ. ಅಂಚೆ ಕಾಮಲಾಪುರದಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಂಚಾರಗಳು ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಇಲ್ಲ. ರಕ್ಷಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಯು ದೇವಸ್ಥಾನ, ಕ್ಯಾಟ್ ಮತ್ತು ಸಿ.ಎ.ಟಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೭೦ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯಗಳಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ

ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೪೫.೭೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ ಜನತಾಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಶಿವ ದೇವಾಲಯದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ಎಂದೂ ಕರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿವಲಿಂಗ ಮೂಲದಿಂದಲೂ ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗುಡ್ಡೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೂರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಚೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್, ಎರಡು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜಾತಿಯ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೯೭೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೬೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೬೦, ಹೆಣ್ಣು ೪೬೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೪ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಉ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ತಡಸೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೪೧ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭ ಅಂಗಡಿ ಗಳು, ಎರಡು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಇದೆ. ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು,

ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಲಿಂಗದೇವರಹಳ್ಳಿ

ಲಿಂಗದೇವರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೬೮.೨೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮಜರೆ ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ಸೇರಿದೆ.

ಶಿವನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಲಿಂಗದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಲಿಂಗದೇವರ ಗುಡಿ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಲಿಂಗದೇವರಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಲಿಂಗದೇವರಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು

ನೀರೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೮೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೮೫, ಹೆಣ್ಣು ೮೫ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೪ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೧ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಲಿಂಗದೇವರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೧ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಶೌಚಾಲಯ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೧೮.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಓಕುಳಿ, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆ ಯಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ

ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ

೯.೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ವಡ್ಡ ಜನಾಂಗ(ಬೋವಿ)ದವರು ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ತೆರೆದು ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ಮನೆಗಳು ೧೬ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬೋವಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೫೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೭೦, ಹೆಣ್ಣು ೭೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ

ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೧ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದು, ೧೪ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಬಂಡೆ ಸೀಳುವುದು ಇವರ ಕಸುಬಾಗಿದೆ.

ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಲಿಂಗದೇವರಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಇದ್ದು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಮಂಜುನಾಥ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರುಸಾಲಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ

ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಲಿಂಗದೇವರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗೆಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಬಸವ ಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣಪುರ

ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೧೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣಪುರ ಗ್ರಾಮವು ಕಲ್ಲೆರೆ ಅಂಚೆ ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಹೋಬಳಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೯೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೪ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಹಾಗೂ ೧೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಹಾಗೂ ೩ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಕುರುಬರು, ವಕ್ಕಲಿಗರು, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೬೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೬೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ೨ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ ಹಾಗೂ ೪ ಕುಂಬಾರ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ೨ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯಾಗಿದೆ.

ಇದರ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯಾಗಿ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರು, ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ತಿಪಟೂರು ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ ಮಣಕಿಕೆರೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು. ಈ ರೀತಿಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಕಲ್ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘ, ಜಲಾನಯನ ಸಂಘಗಳು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ೧೦, ಹೆಣ್ಣು ೯ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ೨೨ ಜನ ಗಂಡು, ೨೨ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರು, ಹಾಗೂ ೨ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಉತ್ತಮ ಶಾಲಾ, ಕಾಲೇಜುಗಳಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧ ಹೋಟೆಲ್ ಹಾಗೂ ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನೆಲೆ, ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಶಾಸನ-ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣಪುರ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪುರ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.

ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿಯು ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪುರದ ಉಪಗ್ರಾಮ. ಇದು ಲಕ್ಷ್ಮಣಪುರದ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೯೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೪ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಕುರುಬರು, ವಕ್ಕಲಿಗರು, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೫೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೩೩೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ

ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೬ ಜನ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ, ೧ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಡ್ರೈವರ್ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯಾಗಿದೆ.

ಇದರ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯಾಗಿ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರು, ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ತಿಪಟೂರು ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ

ಮಣಕಿಕೆರೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು. ಈ ರೀತಿಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಗೂಡಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ

ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿಯ ಉಪ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೪೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿಯ ಒಂದು ಕುಟುಂಬ ಮೊದಲಿಗೆ ಊರಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲೊಂದು ಶಿವಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪದ ದೇವರ ಪೌಳಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡರು.

ಗ್ರಾಮವು ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಕೆಂಪು, ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೧೦೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೨೫೦೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೨೦-೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಮಳೆಗಾಳ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ, ನಾಯಕ ಸಮುದಾಯದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೩ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಕುಂಬಾರು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ ಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಡಕ್ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವೂ ಸಹ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದಿಂದಲೇ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಲಂಕೇಹಡ್ಡು

ಲಂಕೇಹಡ್ಡು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೨೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೪೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಿ.ಗೌಡನಕಟ್ಟೆಗೆ ಸೇರಿದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜನವಸತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಲಂಕಪ್ಪನ ಹೆಸರಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಲಂಕೇಹಡ್ಡು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲುನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ

ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೨ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಕಿರು ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿದ್ದು, ೨ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ

ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಪಶು ಸಂಗೋಪನಾ ಇದೆ. ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಇವರ ಕಸುಬು.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಲಂಕೇಹಡ್ಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಬಿ.ಗೌಡನಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಪಡಿತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಲಾರಿ ಡ್ರೈವರ್ ೨ ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ೨ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೧೯ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸೇವಾಲಾಲ್ ದೇವಾಲಯದ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಆಚರಣೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿ ಕುಣಿತ ಇರುತ್ತದೆ. ನೃತ್ಯಕೂಟ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಾಜಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಮರಿಸಿದ್ದಪ್ಪನವ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಜನಪದ ಕಲಾಮೇಳ ಇಲ್ಲಿ ಆಯೋಜನೆಗೊಂಡಿತ್ತು.

ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ

ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬.೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಚಿಕ್ಕರಂಗಾಪುರ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ವಡ್ಡರಜಾತಿಯು ವಾಸವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ. ೪ ಮಿನಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೨೮ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭೋವಿ ಜಾತಿಯ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೭೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೫೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೬೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೬೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೨೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್

ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಚಿಕ್ಕರಂಗಾಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು ೨೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೪೧ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೧ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಅಂಗಡಿ ಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಡ್ಡರ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ

ವಡ್ಡರಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೧೩.೧೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ವಡ್ಡರ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಎಂಬುವರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ವಡ್ಡರ ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈಗ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ವಿ. ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುಜುಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ನೀರೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೮ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಉಪ್ಪಾರ, ಈಡಿಗರು, ಒಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೯೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೯೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೯೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಹೀಗೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರ, ಕಮ್ಮಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ವಡ್ಡರಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೨೧ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಪದ್ಧತಿ (ಹುಳುಕು) ತೆಗೆಯುವವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆ ಯಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ವೆಂಕಟಾಪುರ

ವೆಂಕಟಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೫೩.೩೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ವೆಂಕಟಪುರವರು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ವೆಂಕಟಾಪುರ ಎಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ,

ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೫ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಕುರುಬ, ಒಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೩೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ

ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಹೀಗೆ ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರ, ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ.

ವೆಂಕಟಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮಸವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಸಣ್ಣನಹಳ್ಳಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೧ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೧ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಪದ್ಧತಿ (ಹುಳುಕು) ತೆಗೆಯುವವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಹರಕೆ, ಬಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ವಿಘ್ನಸಂತೆ

ವಿಘ್ನಸಂತೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೩೦.೩೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಜನ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬರುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಊರಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೬ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಆರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೯೫ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ರಲಿಂಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ತಮಿಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕೊರಮರು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಉಪ್ಪಾರ, ತಿಗಳ, ಈಡಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೫೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೨೯೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೭೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೭೦೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೯೭ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಅಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಹೀಗೆ ೫ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರ, ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು, ಕಸೂಬಿನವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ವಿಘ್ನಸಂತೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಬಜಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಬಜಗೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಜಗೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೫೩ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೦೨ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, 2 ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಾಲಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಭೈರೇದೇವರು, ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ, ನರಸಿಂಹ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಾಲಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ನರಸಿಂಹ, ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಿಪುರ

ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೯೯.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ರಚನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಿಪುರ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಉಪ್ಪಾರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೫೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೯೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೨೫, ಹೆಣ್ಣು ೧೭೩, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೨ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ,

ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಹೀಗೆ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರ, ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ.

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮಸವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಮಸವನಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೨೦ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಪದ್ಧತಿ (ಹುಳುಕು) ತೆಗೆಯುವವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ, ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಹನುಮ ಮತ್ತು ಬಸವ ಜಯಂತಿಯ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವೀರನಕಲ್ಲು ಕಾವಲು

ವೀರನಕಲ್ಲು ಕಾವಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ... ಹೆಕ್ಟೇರ್.

ವೀರಗಾರನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಗೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಭೂಮಿಯಾದುದರಿಂದ ವೀರನ ಕಾವಲು ಎಂಬುದು ನಂತರ ವೀರನಕಲ್ಲು ಎಂದಾಗಿದೆ.

ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುರುಚಲು ಗಿಡ ಮರಗಳಿವೆ. ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಲೆಗಳು ಕೆಂಪು ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವು ಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಸಿಂಧಿ ಹಸು, ನಾಟಿ ಹಸು, ದನ, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವರು.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಕಟ್ಟೆಯಿದೆ. ಕುಡಿಯಲು ಅರಳಗುಪ್ಪೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸ ಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಾರ, ಮಡಿವಾಳ, ಉಪ್ಪಾರ ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿಎಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವೀರನಕಲ್ಲು ಕಾವಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು

ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅರಳಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಅರಳಗುಪ್ಪೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೆ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಕಲ ಚೇತನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಕೇಶವ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಡೇರಹಳ್ಳಿ

ವಡೇರಹಳ್ಳಿಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೨೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೩೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ. ವಡೇರಯ್ಯ ಎಂಬ ವೀರಶೈವ ಜಂಗಮ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ವಡೇರಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೨೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೭ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೋಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡಿತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಬಿ.ಗೌಡನಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಡೇರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೮.೪ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ದಸರಾ ಹಾಗೂ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಯಂದು ದೇವರ ಉತ್ಸವ ಹೊರಡುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಾಸುದೇವರಹಳ್ಳಿ

ವಾಸುದೇವರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಗ್ನೇಯ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ

ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮಜರೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿಗಳಿವೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೨೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ವಾಸುದೇವರಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವು ಭೈರನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ, ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಂಚೆಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕರೆಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಹಳ್ಳಿ, ಗುಂಡು ತೋಪು, ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ೪ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗದವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬರು, ಮರಾಠಿಗರು, ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮರಾಠ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು.

ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾದ ಪೌಡರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಾಸುದೇವರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು, ಸಿಎಟಿಯು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡಿತರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಕ್ಕದ ಭಾಗವಾಳದಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತು, ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ, ತಂತಿ, ಮೋಬೈಲ್ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೧ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೩ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ, ರಾಮಮಂದಿರ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ದೀಪೋತ್ಸವ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವವಿದೆ. ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ವಿ.ಟಿ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಎಂಬುವ ೭೫ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ವಾಸುದೇವರಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ವಾಸುದೇವರಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ವಾಸುದೇವರಹಳ್ಳಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕರೆಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೈ ಪಂಪು ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಕುರಿಗಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ

ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಾಸುದೇವರಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ, ತಂತಿ, ಮೋಬೈಲ್ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಕೆಂಪಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್ಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ವಾಸುದೇವರಹಳ್ಳಿಯ ರಾಮದೇವರ ದೇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದಂದು ಚಿತ್ರದೇವರ ದೇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆರತಿ, ದೀಪೋತ್ಸವ, ಹಿರಿಯ ಹಾಲು ತುಪ್ಪದ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ದೀಪೋತ್ಸವ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವವಿದೆ. ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ವಿ.ಟಿ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಎಂಬುವವರು ೭೫ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ವಿಠಲಾಪುರ

ವಿಠಲಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೦೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ವಿಠಲಾಪುರ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮೊದಲು ಹೆಸರು ಸುಬೇದಾರನಹಳ್ಳಿ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವಿಠಲಾ ಪುರವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಕರೆಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಬಗ್ಗುವ ಬಾವಿ ಇದ್ದು ೩ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಜನಾಂಗದವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೮೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ೧ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ೪೦ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ೩ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಇದ್ದು ಕುಂಬಾರ ಹೆಂಚುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಕುರಿಗಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೧ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ೮ ಟಿವಿಎಸ್, ೧೫ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ೨೫ ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು ತೆಂಗು,ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನರ್ಸರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪುಷ್ಪ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ ಅಣಬೆ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದು ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಠಲಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ, ತಂತಿ, ಮೋಬೈಲ್ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಂಘ, ವೈಭವಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಜಲಾನಯನ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಇವು ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇಲ್ಲ.ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಮೊದಲು ಇದ್ದು ಈಗ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೨ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೩ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೨ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ತಿಪಟೂರಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿ ಹಬ್ಬದಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪುರ

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪುರ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೯೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜನ ವಸತಿ ಗ್ರಾಮ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಕೃಷಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ೩ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೫೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಲ ಟಿವಿಎಸ್, ೧೩ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ೩ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ೧೨ ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಐ ಮತ್ತು ಗ ಆಕೃತಿಯ ಚರಂಟಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. .

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು

ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ, ಕಂದಾಯ, ಕೆಇಬಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಒಟ್ಟು ೯ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಲಿ ತಿಪಟೂರು. ಹಾಗೂ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಚೇರಿಗಳು ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಸಂಚಾರ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಲಿ, ಕ್ಯಾಟ್ ತುಮಕೂರು, ಸಿಎಟಿ ಬೆಂಗಳೂರು.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘ, ಕರಿಯಮ್ಮ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಲ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ರಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧೩ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ೭೫.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ,

ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯಗಳಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ, ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಂಕರನಹಳ್ಳಿ

ಶಂಕರನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೭೧.೪೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಈಶ್ವರನ ದೇವಾಲಯ ಇರುವುದರಿಂದ ಶಂಕರನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೨೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೨೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೬ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ

ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜಾತಿಯ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೫, ಹೆಣ್ಣು ೩೬, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಢೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶಂಕರನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ.

ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಚಿಕ್ಕರಂಗಾಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಟೋಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯.೦೧ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಂಕರಿಕೊಪ್ಪಲು

ಶಂಕರಿಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫.೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಕೊನೇಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಕೊನೇಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮವೇ ಶಂಕರಿಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಶಂಕರಪ್ಪ ಎಂಬುವವರು ಗ್ರಾಮದ ಮೂಲ ಪುರುಷರಾಗಿದ್ದು ಈತನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗ್ರಾಮ ರಚನೆಯಾಗಿ ಶಂಕರಕೊಪ್ಪಲು ನಂತರ ಶಂಕರಿ ಕೊಪ್ಪಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಹಾಸು ಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಕೆಂಪು

ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜಾತಿಯ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ದೇವಾಂಗರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೫೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೫೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦, ೧೫೦ ಹೆಣ್ಣು, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೩ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ

ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೬ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶಂಕರಿಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಕೊನೇಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೯ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗಡಿ, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಾಂತನಹಳ್ಳಿ

ಶಾಂತನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೧೯.೨೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಶಾಂತಪ್ಪ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಶಾಂತನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕು ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೨೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕಲಿಗ ಜಾತಿಯ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೩೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೮೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೮೦, ೮೦ ಹೆಣ್ಣು, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ,

ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೧ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶಾಂತನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈಚನೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಶಾಂತನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಾಂತಿನಗರ

ಶಾಂತಿನಗರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩.೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಈಡೇನಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಹೊಸದಾಗಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಜನರು ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಶಾಂತಿನಗರ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಮತ್ತೆ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟೆವ್ವಟೆಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೨೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಾಂಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗಾಯಿತ,

ವಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೬೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೧೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦, ೧೫೦ ಹೆಣ್ಣು, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶಾಂತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮಣಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ

ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಈಡೇನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೭ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಬಸವಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ

ಶಾಂತಿನಿವಾಸ

ಶಾಂತಿನಿವಾಸ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬.೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಶಾಂತಿ(ನಿಶ್ಯಬ್ದ)ವಾದ ನಿವಾಸ(ಮನೆ)ಯಾಗಿದೆ ಎಂಬರ್ಥವೇ ಶಾಂತಿನಿವಾಸ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಿಪ್ಪೆ

ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೨೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೪೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೫೦, ೧೫೦ ಹೆಣ್ಣು, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ,

ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೨೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶಾಂತಿನಿವಾಸ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೯ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಬೆನ್ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಬಸವಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ

ಶಿವರ

ಶಿವರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೯೧.೦೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಬೇಲೂರುನಹಳ್ಳಿ, ಹೊಸೂರು, ಕೋಡಿಕೊಪ್ಪಲು ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ.

ಪಾಳೇಗಾರರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರ ತಂಗುಶಿಬಿರ ಎಂಬುದು ಶಿವರ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಹೊಯ್ಸಳರ ಸೈನ್ಯದ ಒಂದು ತುಕಡಿ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೀಡು > ಶಿಬಿರ - ಶಿವರವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುರುಜುಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೬ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಗಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡಕೆರೆ ಮತ್ತು ಈರಕೆರೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೪೫ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ತಿಗಳ, ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೫೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೨೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೦೦, ೪೦೦ ಹೆಣ್ಣು, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೂತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨೩ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶಿವರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗರುಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಶಿವರಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೩ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೫೬ ಮಕ್ಕಳು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನದ ಉಲ್ಲೇಖ ೬೬೬೨ ರಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂತರಘಟ್ಟದಮ್ಮ, ಆಂಜನೇಯ, ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ, ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಅಂತರಘಟ್ಟದಮ್ಮ ಮತ್ತು ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವರುಗಳ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಧುಕರ ಎಂಬುವವರು ಅರೆವಾದ್ಯ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಜುನಾಥ ಎಂಬ ಲಿಂಗಿ ವರ್ಷದ ವ್ಯಕ್ತಿ ೨ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿವರ ಹೊಸೂರು

ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧.೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಶಿವರ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಶಿವರದ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಮನೆ (ಸೂರು)ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸೂರು ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಶಿವರ ಹೊಸೂರು ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ನೀರಿನ ಆಸರೆ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು, ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯ ಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೮೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೩೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೫೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೩೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ

ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಬಾಳೆ, ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೧೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ. ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು, ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು, ಟೈಲರಿಂಗ್, ಕಸೂತಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗರುಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಶಿವರಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೪ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೪ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೦ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಕಟ್ಟಿರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಕಟ್ಟಿರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಕುನಗಿರಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಶಕುನಗಿರಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೬೩.೬೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಶಕುನಿ ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಶಕುನಗಿರಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುಜುಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೫ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ, ಮತ್ತು ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೨೫, ಹೆಣ್ಣು ೨೨೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ

ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಹೀಗೆ ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೩೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶಕುನಿಗಿರಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಶಕುನಿಗಿರಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೭ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೪೫ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಕುನಿರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಸ್ವಾಮಿಯ ಜಾತ್ರೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗದ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿವಪುರ

ಶಿವಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೪೬೯ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.

ಬಸವೇಶ್ವರ, ಶಿವದೇವಾಲಯ ಮೂಲದಿಂದ ಶಿವಪುರ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಶೇ. ೧೬ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ, ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್‌ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೮೦.೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೮ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೩ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಾನಲ್ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಹಳ್ಳವಿದೆ. ಒಂದು ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ಶಿವಪುರ ಕೆರೆ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ನಾಯಕರು, ಕುರುಬರು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೨೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೪೭೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೪ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ೦೩ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ೦೨ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೦೧ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೭ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಲಾರಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಸುವರ್ಣಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶಿವಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಕುಪ್ಪಾಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸರಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೭ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೪ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಕುಪ್ಪಾಳು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದ್ದು ಪುಸ್ತಕಗಳಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದು, ಮೂರು ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗ ಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆಯು ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಿವಪುರ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ

ಶಿವಪುರ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಶಿವಪುರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಹೋಬಳಿಯ ಕುಪ್ಪಾಳು

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈಹಳ್ಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ೧೪ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಆದಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜನವಸತಿ ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಬಡಾವಣೆ ಅಥವಾ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಭೂ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ೧೪ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇವು ಸರ್ಕಾರದ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯ ಆಶ್ರಯ, ಜನತಾ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೂತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನವಾಗಿದ್ದು ಅಮುಖ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬಾಡೂಟ ವಿಶೇಷ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳಂದು ಪೂಜೆ, ಆರತಿ ಉತ್ಸವ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೆಂಪಮ್ಮನಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ, ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ

ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೭೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮೂಲಗ್ರಾಮ ಮಲ್ಲಿಪಟ್ಟಣ ದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಬಲಿಜನ ಲಿಂಗಾಯಿತರ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸು ಹಾಗೂ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಬೆಟ್ಟ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗುಡ್ಡವು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಲೆಗಳು ಬಿಳಿ ಸುಣ್ಣದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣು ಬಿಳಿಯ ಮೈ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಫಲವತ್ತಾಗಿದೆ.

ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೀಲಗಿರಿ, ಜಾಲಿ, ಜಾಣೆ, ತುಗ್ಗಲಿ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು,ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸಿಂಧಿ ಹಸು, ನಾಟಿ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳವು ಹರಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡು ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ಮತ್ತು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ. ೨ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ನಲ್ಲಿಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ ಹೊಳೆ, ಬುಗ್ಗೆ, ಜಲಪಾತ, ಗಿರಿಧಾಮ, ಬೀಚ್, ಜಲಾಗಾರ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಕುರುಬರು, ನಾಯಕರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೩೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೨೯೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಗುಡಿಸಲು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೯ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫೦ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳಿದ್ದು, ೫೦ ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಹಾಗೂ ೦೨ ಮೀಟರ್ ಇರುವ ಕಂಬಗಳಿದ್ದು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧೦ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೫ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ೨೫ ಟಿಎಎಸ್, ೫೦ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ೧೦೦ ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ೦೨ ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಅದರ ವಿಧವಾದ ಕೆರೆ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಪದ್ಧತಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಳೆ, ಹೊಂಡ ಸ್ವಯಂ ಕೃಷಿ

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ. ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ಗೂಡೆ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಅಬಲಖಜ, ನರೇಗ ಮುಂತಾದವು ಕಂಡು ಬರದಿದ್ದರೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿವೆ.

ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಹುಚ್ಚೆಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ, ಕೆ.ಬಿ.ಕ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅರಳುಗುಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಟ್ ಮತ್ತು ಸಿಎಟಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಇದೆ ರೀತಿ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಡಮಾನ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರ್ಡ್ ಚಿಟ್ ಫಂಡ್‌ಗಳು,

ಮಾಲ್‌ಗಳು, ಸಂತೆಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮೇಳಗಳು ಕಂಡು ಬರದಿದ್ದರೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಹುಚ್ಚಮ್ಮನ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ೨೫ ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಲಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನದ ೭ ಜನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೦೮ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೦೩ ಹೋಟೆಲ್ ಹಾಗೂ ೨ ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಬೀರದೇವರ ಬೃಹತ್ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನೂರೊಂದು ಕುಲದ ದೇವರನ್ನು ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆ ತರುವುದು, ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೀರದೇವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಗದ್ದಿಗೆ ಮಾಡಿ ನಿತ್ಯವೂ ಒಂದೊಂದು ಊರಿನ ವೀರದೇವರ ಉತ್ಸವ, ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಜಾತ್ರೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಂದಿಧ್ವಜ, ಕರಡಿವಾದ್ಯ, ವೀರಗಾಸೆ, ಜನಪದ ಕಲೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇರುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಮ್ಮನ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಲ್ಲಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೮೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಯಾಗಿದೆ.

ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೊದಲಿಗೆ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಸಿಸುತ್ತಾ ನಂತರ ಜನವಸತಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಮೂಲ ಪುರುಷನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಎರೆ ಹಾಗೂ ದಿಣ್ಣೆ ಕರಲು ಮಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವು ಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಸಿಂಧಿ ಹಸು, ನಾಟಿ ಹಸು, ದನ, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವರು.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು, ಕುರುಬರು, ಕುಂಬಾರ, ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೮ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ

ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿಎಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ನಂದಿನ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೆ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಕಲ ಚೇತನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್ನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಪುಟ್ಟ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ನಾಗರ ಕಲ್ಲುಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಹರಿಜನ ಕಾಲೋನಿ

ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಹರಿಜನ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಲ್ಲಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕಂದಾಯ ಇದು ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯನಪಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಅದರ ಹೊರ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಎ.ಕೆ.ಕಾಲೋನಿ ಇದೆ.

ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಹರಿಜನ ಕಾಲೋನಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಎರೆ ಹಾಗೂ ದಿಣ್ಣೆ ಕರಲು ಮಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವು ಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಸಿಂಧಿ ಹಸು, ನಾಟಿ ಹಸು, ದನ, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವರು.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಲಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ನಂದಿನ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು

ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ಹರಿಜನ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಅರಳುಗುಪ್ಪೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಅರಳುಗುಪ್ಪೆ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೆ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಮ್ಮ, ಚಿಕ್ಕಯ್ಯನ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ಊರ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ, ಆರತಿ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ತಮಟೆ, ಕುಣಿತ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇರುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಾಂತಿ ಗ್ರಾಮ

ಶಾಂತಿಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೮೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಈಡೇನಹಳ್ಳಿ ಹೊರ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮನೆ ರಚನೆಯಾದುದರಿಂದ ಶಾಂತಿ ಗ್ರಾಮ ಎಂದು ಕರೆದರು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೫ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಮಡಿವಾಳರು, ಕುರುಬರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೩೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೨ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೬೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ೦೪ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ೦೯ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ೦೩ ಇಂದಿರಾ

ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೦೫ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ೫ ಟಿವಿಎಸ್, ೧೨ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ೨೫ ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ೦೩ ಲಾರಿಗಳು ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಎರಡು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದ್ದು ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗವೆಂದರೆ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶಾಂತಿಗ್ರಾಮ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ೧ ಟೀ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಲ್ಲಮ್ಮದೇವಿ, ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ವಾಸಿಪಾಳ್ಯ

ಶ್ವಾಸಿಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೊಂದು ಸೋರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಸೂರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯ ೩೪೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖಂಡ ನ್ಯಾಯ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತನಾಗಿದ್ದು, ಆತನ ನಾರಾಣಪ್ಪ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಿಗೆ ಶ್ವಾ ಎಂದೇ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮ ಬೆಳೆದಂತೆ ಈತನ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಹಾಗಾಗಿ ಶ್ವಾಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೨೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬

ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಕಿರು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದ್ದು, ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೮ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡಿತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಸೂರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶ್ವಾಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಬಳುವನೇರಲು ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯಕ ಸಂಘವಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೮೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್ನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿದ್ಧರಾಮದೇವರಪಾಳ್ಯ

ಸಿದ್ಧರಾಮದೇವರಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೪೦.೨೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರಿನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಗಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮೂರು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೨೮ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೬೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೪೦, ೧೪೦ ಹೆಣ್ಣು, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ

ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೨ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ತಡಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೧ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೩೫ ಮಕ್ಕಳು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿ ಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಂಗೇನಹಳ್ಳಿ

ಸಿಂಗೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೧೮.೪೨ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸೀಗೆ ಮರಗಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸೀಗೆನಹಳ್ಳಿ ಯಾಗಿದ್ದು ನಂತರ ಸಿಂಗೇನಹಳ್ಳಿಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕೆಂಪು, ಗಿಡ, ಮರಗಳ ಪೊದೆಯ ಈ ಪರಿಸರ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದುದರಿಂದ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಉತ್ಪನ್ನ ಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ,

ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಬಯಲು ಸೀಮೆ ನೀರಿನ ಆಸರೆ ಕಡಿಮೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಗಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೨೩ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ನಾಯಕ, ಅದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ತಿಗಳ ಸಮುದಾಯವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೯೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ೩೦೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರು, ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು ಮುಂತಾದ ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕಸುಬಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗರುಗದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೧ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೪ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಆಂಜನೇಯ, ಅರಳಿಕಟ್ಟೆ, ನಾಗರಕಲ್ಲು ದೇವಾಲಯ ಗಳಿದ್ದು, ಆಂಜನೇಯ ದೇವರಿಗೆ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿ ಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಂಗೇನಹಳ್ಳಿ ಬೇಚಾರಕ್ ಗ್ರಾಮ

ಸಿಂಗೇನಹಳ್ಳಿ ಬೇಚಾರಕ್ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಇದು ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇರುವ ಭೂಮಿ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂಮಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಗಿಡ ಮರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಮುತ್ತುಗ, ಈಚಲ, ತುಗ್ಗಲಿ, ಮುಳ್ಳಿನ ಗಿಡಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿ ನವಿಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರಾಯಾಸದಿಂದ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಜೊತೆ ಕಾಲು ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಿದ್ಧಾಪುರ

ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೭೮.೯೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಬಯಲು ಸೀಮೆ ನೀರಿನ ಆಸರೆ ಕಡಿಮೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ

ಭಾಗಶಃ ಲಗಿ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೦೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೩೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೮೧, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೩೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ

ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಡಗಿ, ಕಮ್ಮಾರರು, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಿದ್ದಾಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಸಿದ್ದಾಪುರಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೧ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೩೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೭ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್., ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆರು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಿದ್ದರಾಮದೇವರ ಲಕ್ಕಿಹಳ್ಳಿ

ಎಸ್. ಲಕ್ಕಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ

೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೪೧.೧೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಸಿದ್ದರಾಮೇದೇವರಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮ, ಲಕ್ಕಿ ಎಂಬುದು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ರೂಪ ವಾದುದರಿಂದ ಎಸ್. ಲಕ್ಕಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುಜುಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಲಕ್ಕಿಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯಿದೆ. ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೫೦ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕುರುಬ, ತಿಗಳ ಸಮುದಾಯಗಳು ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೭೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೭೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೭೫, ಹೆಣ್ಣು ೧೭೫, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೨೭ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ

ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೧೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐಟಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮಿಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೧ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೪ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೨ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕವಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ನಾಗರಾಜು-ರಾಮನ ಪಾತ್ರ, ನಿಂಗರಾಜು-ಹನುಮಂತನ ಪಾತ್ರದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಸಲಹಳ್ಳಿ

ಸಾಸಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೬೬.೮೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಸಸ್ಯಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಸಸಿಹಳ್ಳಿ ಸಾಸಲಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುಜುಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ೩೫ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ವೀರಶೈವ, ತಿಗಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುರುಬ, ತಿಗಳ ಸಮುದಾಯಗಳು ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೫೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೮೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೨೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೨೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೪೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೧೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು, ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು. ಕಸೂತಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗುಡಿಯಿಗಾಗಿ ಬಡಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಾಸಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಸಾಸಲಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೧ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ

ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೧ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೬.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ, ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಣ್ಣೇನಹಳ್ಳಿ

ಸಣ್ಣೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೨೩.೩೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಧ ಹಾಗೂ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನು ತಿಕ್ಕುವ ಸಾಣೇಕಲ್ಲುಗಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸಾಣೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಸಣ್ಣೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ ಎಂಬ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು ಸಾಣೇನಹಳ್ಳಿಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪುಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲುಗಳಿದ್ದು, ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ೨ ಗುಡ್ಡಗಳಿವೆ. ೨ ಹಾಸುಬಂಡೆಗಳಿದ್ದು, ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ರಾಮೇಶ್ವರ ಬೆಟ್ಟ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಆರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೬೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಕೆರೆಯಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಉಪ್ಪಾರ, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ, ಆಚಾರಿ, ಈಡಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ಇವರ ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೦೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೧೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೪೨೫, ಹೆಣ್ಣು ೪೯೩, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಹೀಗೆ ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೩೮ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶಕುನಿಗಿರಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಸಣ್ಣನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ

ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೨೦ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೪ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಆಂಗ್ಲ ಸೇಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೩೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೪.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹೋಟೆಲ್, ಏಳು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಗೇಶ್ವರ, ಮಣಿಕಂಠೇಶ್ವರ, ಕುರುವಗಲ್, ಹನುಮಂತ, ಭೈರೇದೇವರು, ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಓಕುಳಿ, ಹರಕೆ, ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕ ಪೂಜೆ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗಮಂದಿರವಿದೆ. ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚರ್ಚ್ ಇದೆ. ಭಾನುವಾರದಂದು ಸುತ್ತಲ ಗ್ರಾಮಗಳ ಭಕ್ತರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಸೂಗೂರು

ಸೂಗೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೭೩.೩೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ ಮಲ್ಲಸಂದ್ರ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಸೋಗೆ ಮೂಲದಿಂದ ಸೂಗೂರು ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಕೆರೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಮಡಿವಾಳ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ಇವರ ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೩೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೬೮೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೮೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೮೦೦ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೮೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ,

ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೩೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಹೀಗೆ ೧೪ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೦೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಿಗೆ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಕಮ್ಮಾರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಸೂಗೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಹುಣಸೆಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೆಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು

ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಸೂಗೂರಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಈಮೇಲ್, ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಲಳಿ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೮೬ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೯೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಆಂಗ್ಲ ಸೇಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೩೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಹೋಟೆಲ್, ಎರಡು ಭತ್ತಗಳು ಹಾಗೂ ಒಂದು ೧೫ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧ ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ, ಕಾಳಿಕಾಂಬ, ಶಿವ, ವೀರಭದ್ರ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಓಕುಳಿ, ಹರಕೆ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಕೊಂಡ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಹಾನವಮಿಯ ದಿನ ಆಯುಧಪೂಜೆಯ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಈ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ಶ್ರೀಕಾಳಿಕಾದೇವಿ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿ ಇಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವ ವಾಡಿಕೆಯಿದೆ. ಕಾಳಿಕಾಂಬ ದೇವಿಗೆ ಆಷಾಢ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ, ತೆಪ್ಪೋತ್ಸವ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕ ಪೂಜೆ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ

ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗಮಂದಿರವಿದೆ. ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಟಾಕುಣಿತ, ಡೊಳ್ಳುಕುಣಿತ, ತಮಟೆ, ಹಚ್ಚಿ ಹಾಕುವ, ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗಯ್ಯ ಇದ್ದಾರೆ.

ಸೂರನಹಳ್ಳಿ

ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೨೫೭ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಸೂರಪ್ಪ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು, ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ಹಾಗೂ ೦೪ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಕಿರು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಬೋವಿ

ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೩೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಶಿಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ೧೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಾಗಿ ಗಣಪತಿ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕಲೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ರಸ್ತೆ, ಚರಂಡಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗ್ಯಾರಫಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಾಗೂ ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ತಿಪಟೂರೂ, ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೩೪ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದು, ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಬೀರಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ, ಬಸವಣ್ಣನ ಪುಟ್ಟ ಗುಡಿ ಇದೆ. ಸೂರನಹಳ್ಳಿ ಬೀರೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಮಜೋಗಿಪಾಳ್ಯ

ಸಮ ಜೋಗಿಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದು ಅನಿವಾಳ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮದ ಉಪ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅನಿವಾಳ ಗ್ರಾಮ ಹೊಂದಿದೆ.

ಸಾಮೆ ಜೋಗಿ ಎಂಬ ವೃತ್ತಿ ಮೂಲದ ಜೋಗಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದು ನಂತರ ಸಾಮೆ ಜೋಗಿ ಸಮಜೋಗಿಪಾಳ್ಯ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೨೯೪ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದವರು ಮಾತ್ರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕುರಿ ಪೋಷಣೆಯೂ ಇದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಕುರಿ ತುಪ್ಪಟ ಕತ್ತರಿ ಸುತ್ತಿದ್ದು, ಈಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಕೃಷಿಯೇ ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಆರ್ಥಿಕ ಚೇತರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಾಮೇನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ

ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅನಿವಾಳದ ಮೂಲಕ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡಿತರ, ಪೋಲೀಸ್, ಆರೋಗ್ಯ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ಬರಬೇಕಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೭ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಬರಪಾಳ್ಯ

ಅನಿವಾಳ ಸಾಬರಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ. ಇದು ಅನಿವಾಳ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮದ ಉಪಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅನಿವಾಳ, ಬಿದರೆಗುಡಿ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಕಡೆಯ ಅನಿವಾಸಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ಜನ ವಸತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾರಣ ಸಾಬರಪಾಳ್ಯ ಎಂದೇ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಒಟ್ಟು ೧೬ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಕೃಷಿ, ಪಶುಪಾಲನೆ, ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಪಾತ್ರೆ, ಬಟ್ಟೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಯ ಸರ್ಕಾರದ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವತಿಯಿಂದ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿದರೆಗುಡಿ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ-ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಪಡಿತರ, ಶಾಲೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಪೋಲೀಸ್ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ, ಅನಿವಾಳ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಾಬರಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ. ಹಾಗೂ ಗ್ಯಾರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೪೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಜಾನ್, ಈದ್‌ಮಿಲಾದ್, ಬಕ್ರೀದ್ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸೀಗೇಪಾಳ್ಯ

ಸೀಗೇಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಹಿಂಡಿಸ್ತರೆ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸೀಗೇ ಮರಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ರಚನೆಯಾದ ಕಾರಣ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೀಗೇಪಾಳ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಹತ್ಯಾಳು ನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲುಗಳು. ಕಿರು ಗಿಡ ಮರಗಂಟೆಗಳ ಸಾಲು, ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗದವರು ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ಹಸು, ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಿಕ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ, ನಾಯಕ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ, ಟೈರ್ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಆಟೋಗಳಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸೀಗೇಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಿಂಡಿಸೈರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಪಡಿತರ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಹಿಂಡಿಸೈರೆ ಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ. ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ

ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟೆ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಡ್ಲೆಹಳ್ಳಿ

ಸಿಡ್ಲೆಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೯೦ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದ್ದು, ಇದು ಜಯಂತಿ ಎಂಬ ಉಪಗ್ರಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸಿಡ್ಲೆ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಸಿಡ್ಲೆಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್. ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೨ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫- ೬

ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗಿಡದ ಹಳ್ಳ, ೦೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೦೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಹೊಳೆಹಳ್ಳ, ಮಾಯಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ೧೨ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ೧೫ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಈ ಕೊಳಾಯಿ ನೀರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಬೋವಿ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೪೮ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೩೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮತ್ತು ಶೀಟಿನ ಹಾಗೂ ಮಾಳಿಗೆ ಸ್ವರೂಪದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೬ ಮನೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦ ಇದ್ದು, ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೮ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ನಂದಿನಿ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಜನ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ

ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಿಡ್ಲೇಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೫ ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರು ನಿರ್ವಾಹಕರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೧೨ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೮೫ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲ. ೫ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶನೇಶ್ವರ, ಬನದಮ್ಮ, ಬಸವೇಶ್ವರ, ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಬಸವೇಶ್ವರ, ಬನದಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಬನಶಂಕರಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಆಂಜನೇಯ, ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರುಗಳು ಜಾತ್ರೆ ವಾರ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಚನ್ನಬಸವಯ್ಯ ಎಂಬ ಕರಪಾಲ ಕಲಾವಿದರಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ೯೪ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು ಆಗಿದ್ದು, ತಿರುಗಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇವರು ಕರಪಾಲ ಕಲೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ದೇವರ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನರಸಿಂಹ ಎಂಬ ನಾಯಕ ಜನಾಂಗದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅರಣ್ಯನಾಶ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ೨ ವರ್ಷ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾರ್ಥವಳಿ

ಸಾರ್ಥವಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೪೯ ಎಕರೆ ಇದೆ. ಸ್ಮಾರ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಸಾರ್ಥ ಎಂದಾಗಿ ಸಾರ್ಥಹಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾ ರಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವು ಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಮತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೩೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಚೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಚಿಲುಮೆಹಳ್ಳ, ಲಚ್ಚೇಮನೆಹಳ್ಳ, ಗಾಣಿಗರ ಹಳ್ಳಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು, ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ಅಮ್ಮನಕೆರೆ, ಸಾರ್ಥವಳಿ ಕೆರೆಗಳಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ೧೦ ಕೈ ಪಂಪು, ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ವೀರಶೈವ, ನಾಯಕ, ಕುರುಬ, ಮಡಿವಾಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದ ವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪೭೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೮೭೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಕುಂಬಾರು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು, ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ, ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಜನ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಚರ ದೂರವಾಣಿಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಡಕ್ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ೧೮ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೧೫೦ ಮಕ್ಕಳು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯ್ತಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದ್ದು ೩೧೯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಮಾಸಾಶನ ವೇತನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ೨ ಹೋಟೆಲ್, ೪ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ, ತಿರುಮಲ, ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ, ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಹುಚ್ಚಮ್ಮ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಮ್ಮ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಓಕುಳಿ, ಬಲಿ, ಹರಕೆ, ಕೊಂಡ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಕಾವಡಿ, ತೇರು, ತೆಪ್ಪ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕಡೇ ಕಾರ್ತಿಕ, ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ರಥಸಪ್ತಮಿ ಹಬ್ಬ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಡೊಳ್ಳು ಕಲಾವಿದರು ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವರಾಯ ಜಾನಪದ ಕಲಾಸಂಘ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮಾರುತಿ ಜಾನಪದ ಕಲಾತಂಡ ಎಂಬ ಕಲಾತಂಡಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಡೊಳ್ಳು ಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೋಮನ ಕುಣಿತದ ಪೂಜರು, ಶಿವಪ್ಪ, ನಂಜುಂಡನಾಯ್ಕ, ನಾಯಕರು ಇವರು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನವಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘವಿದೆ.

ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ ಪೆದ್ದಿಹಳ್ಳಿ

ಪೆದ್ದಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೫೪೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿಯ ಬದಿಗಿದ್ದು, ಪದ್ಮಾವತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಪದ್ದಿಪೆದ್ದಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣು ಕೆಂಪು, ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೧೦೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ಎಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು

ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೨೯೦೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೨೩-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಮಳೆಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕರು, ಮಡಿವಾಳ, ಬೋವಿ ಜನಾಂಗವು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೦೩ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಕುಂಬಾರು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ ಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ

ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾವಿನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಡಕ್ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವೂ ಸಹ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ, ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುನಿಯಪ್ಪ, ಈಶ್ವರ ದೇವರ ಪೌಳಿಯಿದ್ದು, ಆಂಜನೇಯ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸೋರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಸೋರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೪೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಶ್ರಾಪಾಳ್ಯ, ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಮುದ್ದನಾಯಕನಪಾಳ್ಯ ಎಂಬ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಸೋರಗೊಂಡ ಮೂಲದಿಂದ ಸೋರಗೊಂಡ ಎಂದಾಗಿ ಸೋರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕುರುಚಲು ಮರ, ಗಿಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೨೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ಕಿರು ನಲ್ಲಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ನಾಯಕ, ವಕ್ಕಲಿಗರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫೮ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೫೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೭ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಪಶುಸಂಗೋಪನ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಬೇಸಾಯದಿಂದ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ. ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪು, ಮಟ್ಟಿಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸೋರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಬಳುವಣಿರಲು ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಬಳುವಣಿರಲು - ತಿಪಟೂರು ಮೂಲಕ ರಸ್ತೆ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಲ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯಕ ಸಂಘವಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿ, ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಚಿಕ್ಕ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ, ೨ ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳಿಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅದಿದೇವತೆ ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿ ಈ ಜಾಗದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವತೆ, ಗೌರಿ ಹಬ್ಬದಂದು ವಿಶೇಷ ಉತ್ಸವ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ವಿವಾಹಿತ ಜೋಡಿಗಳು ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವಾಡಿಕೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಡಿಸಲಮ್ಮನ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಉಡಿಸಲಮ್ಮನ ಊರಹಬ್ಬ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸೋರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ

ಸೋರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಳುವಣಿರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ, ಸೋರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ. ಹಾಗಾಗಿ ಶೂರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಬೋವಿ ಜನಾಂಗ ಮಾತ್ರ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕುರುಚಲು ಮರ, ಗಿಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೨೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಿರು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಡ್ಡರ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೪೩ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ

ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ವ್ಯವಸಾಯ ಹಾಗೂ ಬಾವಿ ಕಟ್ಟುವುದು, ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆಯುವುದು ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು. ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಪಡಿತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಶೂರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ. ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪು, ಮಟ್ಟೆಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸೋರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಬಳುವನೇರಲು ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಲ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯಕ ಸಂಘವಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿ, ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೪೭ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವರಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಏಕಾದಶಿಯಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉತ್ಸವ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಉಡಿಸಲಮ್ಮನಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಬಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸೋರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಸೋರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿಯು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೊಂದು ಸೋರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮ.

ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಸತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕುರುಚಲು ಮರ, ಗಿಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೨೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಕಿರು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೩ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿದೆ. ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ನೀರಿಗೆ ಪರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ. ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪು, ಮಟ್ಟೆಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸೋರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಬಳುವನೇರಲು ಮೂಲಕ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಲ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯಕ ಸಂಘವಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಂಗನಾಥ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಶ್ರಾಪಾಳ್ಯ, ಮುದ್ದನಾಯಕನಪಾಳ್ಯ, ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿಯ ಭಕ್ತರು ಇಲ್ಲಿನ ಸೇವಾಕರ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ಉತ್ಸವ

ಜನಪದ ಕಲಾ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಕೋಲಾಟ, ಸೋಮಕುಣಿತ ಏರ್ಪಾಟಾಗುತ್ತದೆ. ದೀಪಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸತ್ತೇರಾಮನಹಳ್ಳಿ

ಸತ್ತೇರಾಮನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ೧೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೧೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರು ಮಜರೆ ಮಂಜುನಾಥ ಪುರ.

ಈ ಗ್ರಾಮ ಹೊಲದಕಳೆ ತೆಗೆಯುವ ಮುಖ್ಯ ವಿಶೇಷ ಪರಿಣತಿಯ ರಾಮಣ್ಣ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸತ್ತೇರಾಮ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟ ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬೆಟ್ಟ ರೇವಣಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡ-ಜುಂಜಿಕಲ್ಲು ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕರಿಬಿಳಿ ಕಲ್ಲು ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾಣೆಗಿಡ, ಜಾಣೆಮರ, ಕಂಬಿಗಿಡ, ಚಮ್ಮೇರನಗಿಡ, ಕಗ್ಗಲಿಮರ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರ, ತೇಗದ ಮರದ, ಜಾಲಿ, ಆಲದ ಮರ, ಅರಳಿಮರ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಮರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳು, ದನ, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ನಾಯಕ, ಉಪ್ಪಾರ, ಮಡಿವಾಳರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೧೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ನಂದಿನಿ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಸುಮಾರು ೪೦೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸತ್ತೇರಾಮನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಹುಳಿಯಾರು-ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬೈರಾಪುರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ, ಇದ್ದು ಬಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಬಳುವನೇರಲು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ದೂರವಾಣಿ ಮೊಬೈಲ್‌ಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು. ಕಾನೂನು ನೆರವು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘ, ಪ್ಲೇಗಿನಮ್ಮ, ಬಸವೇಶ್ವರ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ, ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೨೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ೨ ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬಸವೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ

ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಪ್ಲೇಗಿನಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಹರಕೆಯಾಗಿ ಆರತಿ, ಬಲಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಶಾಢ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಊರ ಉತ್ಸವವಾಗಿ ಪಳೇಕನಮ್ಮನ ಆರತಿ ಸೇವೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೯೦.೯೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಕಲ್ಲೇಗೊಡನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಹುಚ್ಚಯ್ಯ ಎಂಬ ಊರಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ(ಗೊಂಡ) ನಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಾಗಿದೆ ಎಂಬ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ. ಹುಚ್ಚೇಗೊಡ > ಹುಚ್ಚಗೊಂಡ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುಜುಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೬ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೧ ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಗೋಡಿಹಳ್ಳವಿದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳು

ಇದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೩೭ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ತಿಗಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯಗಳು ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೧೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೮೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೫೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೮೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ತೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ,

ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೨೯ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಚಿಪ್ಪು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ೨೪ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೩೪ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೫೫ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೮ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೧೦ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೯೫ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಏಳು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇವೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು,

ಒಂದು ಸೃಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ, ಮಾರಮ್ಮ, ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಮಾರಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿವನಂಜಪ್ಪ-ಭಜನೆ, ದೇವರಾಜು-ಚಿತ್ರಕಲೆ, ನಂದನ-ಜಾನಪದ ಗೀತೆ, ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಹಾವೇನಹಳ್ಳಿ

ಹಾವೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೪೪.೩೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಹಸು > ಹಾಲು ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಹಾವೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ ಎಂಬ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ತೆರೆಗ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡಕಟ್ಟೆ ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೩೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳ, ಆಚಾರಿರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೨೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೬೦೨ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೯೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೯೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೨೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಳ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ,

ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಐದು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೨೬ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಾವೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹಾವೇನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೬೦ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐದು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾದೇವಿ, ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಂಜನೇಯ, ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಬೀರಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯ ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ

ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೫೧.೨೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಕಿರಿಯ ನೀರು ಹಿಂದಿನಕೆರೆ ಅಥವಾ ಕೆರೆ ಹಿಂದಿನಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೪೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ

ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೮೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಮುಸ್ಲಿಂ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಗಲ, ಕೌರಿಕ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದಿ, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೬೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೩೩೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೬೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೬೦೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೧೩೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೂತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪ್ರೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಐದು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪ್ರೋಲೀಸ್ ತಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹಿಂಡಿಸ್ಕೆರೆಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೫೫ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೮ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ, ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ಜಾತ್ರೆ

ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಿರೇಬಿದರೆ

ಹಿರೇಬಿದರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೧೪.೮೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಬಿದರೆ ಗುಡಿ ಸರ್ಕಲ್ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಬಿದರೆಯಮ್ಮನ ದೇವಾಲಯವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹಿರೇಬಿದರೆ ಎಂದು ಎರಡು ಬಿದರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹಿರೇಬಿದರೆ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ೪ ಮಿನಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೫ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುರುಬ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೦೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೦೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೨೫, ಹೆಣ್ಣು ೨೨೫, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೫೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿಪ್ಪು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಿರೇಬಿದರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚೆಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಿದರೆ ಗುಡಿ ಸರ್ಕಲ್‌ಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿದರಮ್ಮ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿದರಮ್ಮ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೊಗವನ ಘಟ್ಟ

ಹೊಗವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೮೧.೮೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಮಲ್ಲಿದೇವರಹಳ್ಳಿ, ರಾಮನಗರ, ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ.

ವಗ್ಗನ ಘಟ್ಟ ಎಂದಿದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ಹೊಗವನಘಟ್ಟ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಗೊರವ ಮೂಲದ ಶಬ್ದವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ, ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ೪ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕಳಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಗಳರು, ಕುರುಬ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೩೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೪೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೯೫, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೪೫ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ,

ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೧೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಲೆ ತಯಾರಿಕೆ, ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು, ಕಸೂತಿಗಳಿವೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊಗವನಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹೊಗವನಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೧ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಐದು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಕೇಶವ ಸ್ವಾಮಿ, ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಕೇಶವ ಸ್ವಾಮಿಯ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ

ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೫೦.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಹೊನ್ನೆಯ್ಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟೆವ್ವಟೆಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಹೂವಿನ ಹಳ್ಳ ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೊಸಕೆರೆ ಇದೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೫ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಮೂರು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳರು, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿರಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೮೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೩೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೦೫, ಹೆಣ್ಣು ೨೦೫, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೨೭ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧೦ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೧೩ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಡಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೧೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೭೦ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐದು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೋಡಿಯಮ್ಮ, ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೋಡಿಯಮ್ಮ ದೇವಿಗೆ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೊಸಹಳ್ಳಿ

ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೨೭.೪೪ ೧೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಹೊಸದಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ನುಜುಗಲ್ಲು, ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೬೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆ ಇದೆ. ೫ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೭೦ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದೇವಾಂಗ, ತಿಗಳ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೨೫೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೨೪೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೫೭೦, ಹೆಣ್ಣು ೫೭೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ತೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೬೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಬಾಳೆ, ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೨೪ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೊ. ಶಂಕರ ಲಿಂಗಯ್ಯ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರವಾದಿಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹೊಸಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ೨೩ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೬ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೬೯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ಬೀರಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀರಾಮದೇವರು, ಆಂಜನೇಯ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಬಸವಣ್ಣ, ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಬೀರಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯ ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ ಆಭರಣಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೊಗನಘಟ್ಟ ಹೊಸೂರು

ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಹೊಗನಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಹೊಸದಾಗಿ ಮನೆ(ಸೂರು) ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಸೂರು ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸು ಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಕುರುಬ, ತಿಗಳ, ವಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫, ಹೆಣ್ಣು ೨೫, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮ್ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ,

ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಬಾಳೆ, ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ. ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವ ಕಸೂತಿ ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ರಂಗಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಸರೀಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಭರಣಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುಚ್ಚನಹಳ್ಳಿ

ಹುಚ್ಚನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ

೧೦.೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಹುಚ್ಚಯ್ಯ ಎಂದರೆ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯದಿಂದಾಗಿ ಹುಚ್ಚನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೫ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಕುರುಬ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ತಿಗಳರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೯೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೬೬ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೦೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೬೬ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ

ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೩ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಬಾಳೆ, ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹುಚ್ಚನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ದಸರೀಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ದಸರೀಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಸರೀಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ

ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು, ೨೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹನುಮಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುಚ್ಚನಹಳ್ಳಿ

ಹುಚ್ಚನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು ೫.೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ರಾಮಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಆಂಜನೇಯ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹುಚ್ಚನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಂಡು ಕಲ್ಲು, ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೩ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೫ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೮೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೪೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೦೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೪೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ

ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಬಾಳೆ, ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹುಚ್ಚನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮಣಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ರಾಮಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು, ೪೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೪ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುಲ್ಲುಕಟ್ಟೆ

ಹುಲ್ಲುಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮವು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೬೨.೧೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಸಂವೃದ್ಧವಾದ ಹುಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ದನಕರುಗಳು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹುಲ್ಲುಕಟ್ಟೆ ಈ ಊರಿನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಹಾಸು ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದನಕರುಗಳು ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಯಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ರಂತಹ ಜಾತಿಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೯೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೫೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೬೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೯೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೩೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ,

ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹುಲ್ಲುಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಈಚನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈಚನೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಅರಳುಗುಪ್ಪೆಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು, ೩೬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ೭ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೋಟೆಲ್, ಮೂರು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಎರಡು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು

ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ, ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವರ ದೇವಾಲಯ ಗಳಿದ್ದು, ಕೆಂಪಮ್ಮ ಮತ್ತು ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವರಿಗೆ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಳೇಪಾಳ್ಯ

ಹಳೇಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ತಿಪಟೂರು ಅಣ್ಣಾಪುರದ ನಡುವೆ ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ಮಾಣ ವಾದಾಗಿಪಾಳ್ಯ ಎಂದಿದ್ದು, ನಂತರ ಹಳೇಪಾಳ್ಯ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಹಾಸು ಬಂಡೆ, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ೨ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೨೫ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಪೈಪುಡ್ ವಾಟರ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಾಂಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಕುರುಬ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ತಿಗಳರು ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೧೦೦೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೦೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೯೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೧೯೦೦, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦೦ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೭ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ,

ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಬಾಳೆ, ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಳೇಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಮಣಕಿರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪ್ರೋಲೀಸ್ ತಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹಳೇಪಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು, ೬೦ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಬಸವಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಳೇಪಾಳ್ಯ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಉತ್ತಮ ರಂಗಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಳೆಪಾಳ್ಯದ ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದ್ದು ಒಂದು ವಾರಗಳ ಕಾಲ, ಜಾತ್ರೆ, ಯಾಗ, ಹವನ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಭೋಜನ ರಥೋತ್ಸವ, ಅಗ್ನಿಕೊಂಡ ಆಚರಣೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ರಘುನಾಥ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾರನಕಟ್ಟೆ ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿ

ಹಾರನಕಟ್ಟೆ ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨.೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಬಿದರೆಕೆರೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗವು ಹಾರನಕಟ್ಟೆ ಯಿಂದ ಬೇರೆಕಡೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಾರನಕಟ್ಟೆ ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಊರಿಗೆ ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೪೮ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೧೧೫, ಹೆಣ್ಣು ೧೧೫, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೮ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೧೫ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾರನಕಟ್ಟೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಬಜಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ೨ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ೨ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕರು ಇದ್ದು ೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೧ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೧.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಗೌರಿ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ,

ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾರೋಘಟ್ಟ

ಹಾರೋಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೭೧.೦೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಕೊರಮರ ಹಟ್ಟಿ, ಬಟ್ಟರಹಳ್ಳಿ, ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಎಂಬ ಪದವು ಹಾರೋ ಎಂದರ್ಥ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಾರೋಘಟ್ಟ ಎಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರಾಯಿತು ಎಂಬ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಗುಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಆರು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೫ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು

ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ತಿಗಳ, ಉಪ್ಪಾರರು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಈಡಿಗರಂತಹ ಜಾತಿಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೩೧ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೨೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೨೮೧, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೧ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ,

ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಸಾರಿಗೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೫ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾರೋಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ೧ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹಾರೋಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕರು ಇದ್ದು ೩೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೬ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೧.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಬಸವಜಯಂತಿ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೇಮಾವತಿ ಕಾಲೋನಿ

ಹೇಮಾವತಿ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಬಿಳಿಗರಹಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಕಾಲುವೆಯ ಬಳಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಹೇಮಾವತಿ ಕಾಲೋನಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಂಡು ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೪ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೫೯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೭೦, ಹೆಣ್ಣು ೭೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹೇಮಾವತಿ ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬೆಳಿಗರಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕರು ಇದ್ದು ೧೩ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವಿಲ್ಲದ ಇದ್ದರೂ ಸಹ, ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೫.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಮ್ಮನ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ

ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೩೫.೧೧ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಹೊನ್ನೆ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದ ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಳಿ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಂಗೆ ತೋಪುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಹಳ್ಳ, ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಆರು ಮಿನಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೪೨ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ತಿಗಳ, ಕುರುಬ, ಉಪ್ಪಾರ, ಈಡಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೪೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೨೫ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೩೫೦, ಹೆಣ್ಣು ೩೫೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ರೈಲ್ವೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೬ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕಾರ, ಬಡಗಿತನ, ಕಮ್ಮಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ನಾಗರಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹೊನ್ನೇನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕರು ಇದ್ದು ೩೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೯ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೬ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೊಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ

ಹುಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೪೯.೪೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ದನಕರುಗಳು ಮೇಯಲು ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹುಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಈಗ ಗ್ರಾಮ ಜನರ ವಾಸಸ್ಥಳ ವಾಗಿಹಳ್ಳಿಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಕೆಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸದ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿಗ ಜಾತಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಕೊರಮ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ತಮಿಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಉಪ್ಪಾರ, ತಿಗಳ, ಈಡಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೫೭ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೨೮೪ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೬೦೦, ಹೆಣ್ಣು ೬೮೦, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೮೪ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೭ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ

ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸುಹಣ್ಣು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರರಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ಸರ್ವೆ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೭ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ೩೭ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು, ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು, ಕಸುಬಿನವರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಹುಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಬಜಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಬಜಗೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಜಗೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೨೨ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೬ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಏಳು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹನುಮಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲ್

ಹುಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲ್ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೪೯.೪೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಹುಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಜನರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ವಾಸವಾಗಿ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲ್ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜಾತಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನ ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೦ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು ಅಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

೩ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹುಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಕಾವಲ್ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಗುಂಗುರುಮಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಬಜಗೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬಜಗೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘವಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೨೦.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ

ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೬೦.೨೦ ೧/೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಣಸೇ ಮರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರದೇಶವಾದ್ದರಿಂದ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಾಸುಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹುಣಸೇ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿವ್ವಟಿಕ್ಕು, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೨೯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಐದು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೦೦ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಈಡಿಗರು, ತಿಗಳ, ಮಡಿವಾಳ, ಕುರುಬ, ವಕ್ಕಲಿಗರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೫೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೧೫೩ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೫೨೫, ಹೆಣ್ಣು ೫೨೮, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೩ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ,

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೬ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೭ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ೩೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗಿ, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಊಟದ ಎಲೆ ತಯಾರಕರು, ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಎರೆಯುವುದು, ಕಸುಬಿನವರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನೋಣವಿನಕೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಹಾಗೂ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ೧೪ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಹುಣಸೇಘಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕಲ್ಪಿತರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೩೮ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೫೩ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೮೫ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೮.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆ, ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೧೦ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದು ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಹನುಮಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಆಯುಧಪೂಜೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗದ ರಾಜು ಭೀಷ್ಮನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗ ಜನಾಂಗದ ಬೋರಯ್ಯ ದ್ರೋಣನ ಪಾತ್ರದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವಿದೆ.

ಹಾರನಕಟ್ಟೆ

ಹಾರನಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨.೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಬಿದರೆಕೆರೆ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಹಾರವಾಗುವ ತವರೆ ಹೂವಿನ ಪ್ರದೇಶವಾದ್ದರಿಂದ ಹಾರನಕಟ್ಟೆ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಿಪ್ಪೆ ತೋಪು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ತೋಳ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಂಗುಸಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ, ಗೂಜನಹಕ್ಕಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಹದ್ದು, ಟಿಪ್ಪಟೆಕ್ಕಿ, ಸಾಂಬಾರಕಾಗೆ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಸೀಮೆಹಸುಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ರೆಡ್ಡೆನ್, ಜೆರ್ಸಿ, ತಳಿಗಳಿವೆ. ನಾಟಿ ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ನಾಯಿ, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಜೊತೆ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾಟಿಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು, ಎರಡು ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಶಃ ೧೪ ಮನೆಗಳು ಕೊಳಾಯಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒತ್ತುವ ಕೈಪಂಪುಗಳಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಕೆರೆಯಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಕೈಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗಂಡು ೮೦, ಹೆಣ್ಣು ೮೦ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೭

ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಡಪಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ಸೀಮೆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಉಳಿದ ಮನೆಗಳು ಬಯಲನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಪಾತಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟೆಲ್ಲರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಆಟೋ, ಟೆಂಪೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿದ ಚರಂಡಿಗಳಿವೆ.

ಬೇಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಮುಸುಕಿನಚೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಭತ್ತ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹುಣಸೆ, ಶುಂಠಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾಗಿ ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಹೀಗೆ ೩ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಮಂದಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಾಗಿ ಬಡಿಗ, ಗುಡಿಕಾರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಹಾರನಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ಬಜಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗುಂಗುರುಮಳೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂವರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು

ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಿಪಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ವಿಘ್ನಸಂತೆಗೆ ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೫ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೪೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೯೦ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೋಗಗಳು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿಯಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹನುಮಜಯಂತಿ ದಿನ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾನವಮಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಆಯುಧಪೂಜೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಟ್ಟಿ

ಹಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಇದು ಇದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೩೪೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮವಿದೆ. ಹಟ್ಟಿ -ಸೀರದಲ್ಲಿ ಉಡುಸಲಮ್ಮ ಕೂತ ಭಂಗಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕರೆ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ. ಉಡುಸಲಮ್ಮ ಎಂಬ ಒಂದು ತೋಪು ಇದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ತೋಳ, ಕರಡಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ದನ, ಕುರಿ, ಎತ್ತು, ನಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಎಮ್ಮೆಗಳು ಇವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ನವಿಲು, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿಗಳು ಇವೆ. ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ನವಿಲು, ಪಾರಿವಾಳ, ಗಿಳಿಗಳು ಇವೆ. ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯ ಸರಾಸರಿ ೩೮೦.೯ ಸೆಂ.ಮಿ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ೧೧೯ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದು ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪಮಾನ ೩೮ಡಿ.ಸೆಂ. ಹಾಗೂ ಚಳಿಯು ೧೨ ಡಿ.ಸೆಂ. ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೧ ಕಲ್ಲು ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದೆ. ಹಟ್ಟದ ಕೆರೆಯಿದ್ದು ತುಂಬುವುದು ಅಪರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜೈನರು, ಕುರುಬರು, ಮಡಿವಾಳ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ಬೋವಿ ಸಣ್ಣ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೧೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳು ೦೪ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ಹಾಗೂ ೮ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ, ಅನ್ನ, ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರೊಟ್ಟಿ, ಮುದ್ದೆ, ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು, ಚಿತ್ರಾನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೋಳಿಗೆ, ಪಾಯಸ, ಬಾಡೂಟ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳು ಇದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್, ಬೈಕ್ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ತೋಗರಿ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಹೆಸರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಪಶು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದ್ದು ಪ್ರತಿದಿನ ೪೦೦ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಶೇಖರಣೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಟ್ಟಿ ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ, ಬಿಳಿಗರೆ ಗ್ರಾಮ

ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಒಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತುರುವೇಕೆರೆ-ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಬಿ.ಎಸ್.ಎನ್.ಎಲ್., ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ತಂತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಸಹ ಬಳಿಗೇರೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ, ಸೈನಿಕನೆಲೆ, ಖಾಸಗಿ ನೆಲೆ, ಭದ್ರತಾನೆಲೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ೨೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾಲೇಜು ಇಲ್ಲ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಶೇ. ೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಮಲೇರಿಯಾ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ, ಡೆಂಗ್ಯೂ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಯಾವುದೇ ಶಾಸನ, ಸ್ಮಾರಕ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಡಸಲಮ್ಮ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಈಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳು ಇವೆ. ಮಹಾವೀರ ಜಿನಜೈನ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಜಾತ್ರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ೩೩ ಗ್ರಾಮದ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಉಡಸಲಮ್ಮ ದೇವಿ, ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಜಾತ್ರೆ, ನಂತರ ಯುಗಾದಿಯ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ದನಗಳ ಜಾತ್ರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಟ್ಟಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಹಟ್ಟಿ-ಅಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ ನಡುವೆ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ೨೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಹಟ್ಟಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಇದು ಹಟ್ಟದ ಗೊಲ್ಲರ ಹಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು, ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ೧೭ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವು ಸರ್ಕಾರದ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದೆ. ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ಗರಿಕಡ್ಡಿ ಸಿಗಿಯುವುದು, ಕೂಲಿ ಉಪಕಸುಬಾಗಿದೆ. ಪುರುಷರು ಕುರಿಕಾಯುವವರಾಗಿದ್ದು, ಊರಿಂದ ಊರಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭವಿರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಾಡೂಟ ವಿಶೇಷ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಆಹಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೫೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಹಟ್ಟದ ಉಡಿಸಲಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರ ಪೌಳಿ ಇದ್ದು, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದಂದು ದೇವರಿಗೆ ಮೀಸಲು ಹಾಲು-ತುಪ್ಪ ಅರ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಅಂದೇ ಆಚರಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ ವಿಶೇಷ ಹಬ್ಬಗಳಾಗಿವೆ.

ಹನುಮಂತಪುರ

ಹನುಮಂತಪುರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೨೧೮ ಎಕರೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಆಂಜನೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೂಲದಿಂದ ಹನುಮಂತಪುರ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಿನ

ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಂಕ ನರಿ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜುಗಗ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟುಕ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೯ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಹಾಗೂ ೧ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ೬ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ನಾಯಕ ಬೋವಿ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ೫೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ೧೦ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ, ೨೦ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ, ೧೦ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ೫ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್, ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟಿವಿಎಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಕಾರು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬೈಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವರು. ಉಳಿದಂತೆ ಅವರ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ, ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದು ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳ, ಹೊಂಡ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕೆರೆ, ಸ್ವಯಂಕೃಷಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ತೆಂಗು, ಧಾನ್ಯಗಳ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಹತ್ತು ಜನ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ೦೧ ಬಡಗಿತನ, ೦೧ ಗುಡಿಕಾರರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ವೈದ್ಯ, ವಕೀಲ, ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವು ಪಡೆದ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಸುಬುಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಹಾಗೂ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮವು ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಯ ಪಂಚಾಯಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್- ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಆಹಾರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ೨೩ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೨೩ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ೧ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲಚೇತನ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ರೋಗಗಳು ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯನ ಪೌಳಿ ಇದ್ದು, ಶ್ರಾವಣ ಹಾಗೂ ಏಕಾದಶಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆರತಿ ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೯೦ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಬಸವೇಗೌಡ ಎಂಬುವವರು ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದು, ಕಳೆದ ೬೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಶಿವಜಲೇಂದ್ರ ನಾಟಕವನ್ನು ಬಸವೇಗೌಡರ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡಿ ೭ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ. ಜೊತೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ಸೇರಿದಂತೆ ೫೦ ಜನ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಅಪರೂಪವಾದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಿಂಡಿಸೈರೆ

ಹಿಂಡಿಸೈರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೪ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಸೀಗೇಪಾಳ್ಯ ಎಂಬ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ೨೨೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲು ನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಂಪು, ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಭಾಗದ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯವಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯವಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ತೋಳ ಮೊಲಗಳು, ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಮತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ, ಮರಕುಟಕ, ಬಾವುಲಿ

ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲು ೩೦-೩೯ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಳಿಯು ೧೦-೧೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ವರೆಗೆ ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೨ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಮಡಿವಾಳ ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರುಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೩೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ೪೪೭ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ, ಟೈರ್ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನ ಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಆಟೋಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ವಾಹನಗಳು ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗು ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಬೇಸಾಯದಿಂದ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಿಂಡಿಸ್ಕರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಿಂಡಿಸ್ಕರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯಿದೆ. ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ. ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು, ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೨ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ೪ ಕಿರು ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಚಿಕನ್‌ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದು ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರರ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಬಸವೇಶ್ವರರ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಬಸವಜಯಂತಿಯಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಂದಿಧ್ವಜ ಕುಣಿತ, ವೀರಗಾಸೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ

ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೭೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಹೊಸೂರು ಹಾಗೂ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಪಶು ಮೂಲದಿಂದ ಹಾಲು ಕರೆಯುವವ ಊರು ಹಾಲೇನ ಊರು> ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು, ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೪ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳವಿದೆ. ೩ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ವೀರಶೈವ, ಕುರುಬರು, ನಾಯಕರು, ಮಡಿವಾಳರು ಸಣ್ಣ ಜನಾಂಗದವ ರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೧೫೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ೦೩ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ೦೨ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ೨ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಹಾಗೂ ೦೨ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ೦೨ ಕುಂಬಾರ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೭ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ೨ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ೦೮ ಟಿವಿಎಸ್, ೨೮ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ೧ ಕಾರುಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

೪ ಶಿಕ್ಷಣ, ೨ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ೬ ಜನ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ, ೧ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಡ್ರೈವರ್ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮಣಕಿಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ತಿಪಟೂರು -ಹುಳಿಯಾರು ಮಧ್ಯೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಂಪರ್ಕ ಅಂಚೆ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಇದರ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯಾಗಿ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರು, ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ತಿಪಟೂರು ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ ಮಣಕಿಕೆರೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು. ಈ ರೀತಿಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೫೮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೪ ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೪ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ, ಸಮಾರಂಭ, ತೇರು ಆಚರಣೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರ ಉತ್ಸವ, ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಂದಿ ಧ್ವಜ ಕುಣಿತ, ಕರಡಿ ಮೇಳ ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ

ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೭೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಮರಳು ಮಣ್ಣು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೩೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬೋವಿ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಕಿರು ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಕಾರುಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮಣಕಿಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ.

ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ-ತಿಪಟೂರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ವಿದ್ದು, ಅಂಚೆ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಮ್ಮನ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ದಸರಾ ಹಬ್ಬದಂದು ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದಸರಾ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೩ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೭೪ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿಯ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜನವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಮರಳು ಮಣ್ಣು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೩೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಜನಾಂಗ ಮಾತ್ರ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೯೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಕಾರುಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮಣಕಿಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಣಕಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ-ತಿಪಟೂರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ವಿದ್ದು, ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡಿತರ ವ್ಯವಹಾರ ಗಳಿಗೆ ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಹಬ್ಬವಾಗಿದೆ. ದೀಪ ಏರಿಸುವ, ದೀಪ ಇಳಿಸುವ ವಿಶೇಷ ಆಚರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದಸರಾ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ ಹೊಸೂರು

ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಹೊರ ವಲಯದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಮರಳು ಮಣ್ಣು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೩೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆತ್ತ ಜನಾಂಗ ಮಾತ್ರ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೪೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಕಾರುಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ-ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಮಾಡುವುದು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೆಂಗಸರು ಗರಿಕಟ್ಟಿ ಸಿಗಿಯುವುದು, ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಣಕಿರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮಣಕಿರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಣಕಿರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ-ತಿಪಟೂರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ವಿದ್ದು, ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಣಕಿರೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕದ ಹಾಲೇನಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೭ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಡಸಲಮ್ಮ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ಊರ ಹಬ್ಬದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿಯು, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದಸರಾ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುರುಳಿಹಳ್ಳಿ

ಹುರುಳಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೨೯ ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು

ಹುರುಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹುರುಳಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗವು ಬಯಲುನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗುಡ್ಡದ ತೋಪು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಾಲಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಂಕನರಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಮೊಲ, ಚಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಳಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೂ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿ, ನಾಯಿಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೧ ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕೋಳಿ, ೧೦ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೪ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಗ್ರಾಮದ ಕಟ್ಟೆ ಸೇರುತ್ತದೆ ಹಾಗಾಗಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ೪ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿದ್ದು, ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು ಈ ಕೊಳಾಯಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಬೇಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೮೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೩೮೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು, ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ

ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಕಾರುಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು, ವಾಹನಗಳ ಓಡಾಟಕ್ಕೆ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಡೈರಿ ಇದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಣಕಿರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಚ್ಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮಣಕಿರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಣಕಿರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು ೪೬ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಹುರುಳಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ, ಮರುಳ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಮರುಳ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಆರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ, ಬಸವಜಯಂತಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹರಿಸಮುದ್ರ

ಹರಿಸಮುದ್ರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೧೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೧೬ ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ೧೫ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ

ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೫ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ತಮಿಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ನಾಯಕರು, ಮಡಿವಾಳರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೧೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೫೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಎಲ್ಲೋ ಒಬ್ಬಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹರಿಸಮುದ್ರ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೯ ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೩೭ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಮುಚ್ಚಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ, ಬಸವಣ್ಣ, ತಿರುಮಲ ದೇವರುಗಳ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹರಿಸಮುದ್ರ ಲಂಬಾಣಿ ತಾಂಡ

ಹರಿಸಮುದ್ರ ಲಂಬಾಣಿ ತಾಂಡವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗ್ರಾಮವು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೧೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ವರೇ ಇಲ್ಲಿನ ನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲುನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆಸಿಫ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ತಮಿಳು

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ನಾಯಕರು, ಮಡಿವಾಳರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೮ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೯೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಪಾಲನೆ ಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹರಿಸಂದ್ರ ಲಂಬಾಣಿ ತಾಂಡ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ

ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಾರ್ಥವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೯ ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಹರಿಸಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಒಂದು ಪೌಳಿ ಇದೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಹಬ್ಬ, ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೀಸಲೆ ದೇವರಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುಲಿಹಳ್ಳಿ

ಹುಲಿಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಈ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ೬೬೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಹುಲಿ ವಾಸಿಸಿದ ಬಯಲು ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಹುಲಿಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಕಳ್ಳಿಕೊಪ್ಪಲು, ವಡ್ಡರಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಎರಡು ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹುಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಈ ಗ್ರಾಮ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ೨೫ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜನಾಂಗವು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ವೀರಶೈವ, ವಕ್ಕಲಿಗ, ಬೋವಿ, ನಾಯಕರಂತಹ ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ತೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹುಲಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಬಳುವನೇರಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಐದು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿಯು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಯು ದೇವಸ್ಥಾನ, ಕ್ಯಾಟ್ ಮತ್ತು ಸಿ.ಎ.ಟಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ೨ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು ೧೫ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಿದೆ. ಹಿರಿಯ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಕರು ೩ ಮಂದಿಯಿದ್ದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಪಾತಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಅಂಜನೇಯ, ಬಸವಣ್ಣ ನವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಪಾತಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಮಹಾನವಮಿ ಯಂದು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ತೇರು, ತೆಪ್ಪ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಹೊಯ್ಸಳರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಶಾಸನವಿದೆ. ೨ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಪಾತಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ, ಉತ್ಸವ, ವೀರಗಾಸೆ, ಸೋಮನ ಕುಣಿತ, ಕೋಲಾಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಡಗರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುಲಿಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ

ಹುಲಿಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿಯು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಹುಲಿಹಳ್ಳಿ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹುಲಿಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ೬೬೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹಂಚಿಕೆ ಆಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ವಡ್ಡ ಜನಾಂಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜನ ವಸತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹುಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಈ ಗ್ರಾಮ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾಸ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿವೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೫೭ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಡ್ಡ ಜನಾಂಗವು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬಂಡೆ ಸೀಳುವುದು, ಕಲ್ಲು ಕುಟ್ಟುವುದಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹುಲಿಹಳ್ಳಿ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಬಳುವನೇರಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳುವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಇವೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಹುಲಿಹಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ೨ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದು, ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹುಲಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್‌ನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಡಸಲಮ್ಮ ದೇವರ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ -ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಉಡಸಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ,

ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಯುಗಾದಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಮಹಾನವಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಬ್ಬಾಳಯ್ಯನ ಹಟ್ಟಿ

ಹೆಬ್ಬಾಳಯ್ಯನ ಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೨೯ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ದಾಸನಕಟ್ಟೆಯ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಹೆಬ್ಬಾಳಯ್ಯ ಎಂಬ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ವೃತ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದಾಗಿ ಹೆಬ್ಬಾಳಯ್ಯ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಎತ್ತರದ ಆಳು ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲೂ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೨೯ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧ ಕೈ ಪಂಪು ಹಾಗೂ ೧ ಮಿನಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದ್ದು, ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೦೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕುರಿಗಳ ಪೋಷಣೆ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಹುಲ್ಲು ನೀರಿಗಾಗಿ ಊರಿಂದ ಊರಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದುಂಟು. ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಪಡಿತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ದಾಸನಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೆಬ್ಬಾಳಯ್ಯನ ಹಟ್ಟಿಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಬಳವನೇರಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಸ್ತೆಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಬಳವನೇರಲು ವಿನ್ಯಾಸ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸಂಧ್ಯಾಸುರಕ್ಷಾ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರು, ಕಾಟಂದೇವರ ಪೌಳಿಯಿದೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ೬ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ದೀಪ ಏರಿಸುವ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಲವಾಡಿ ಜುಂಜಪ್ಪನಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೧೩೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಾದ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ, ಹೆಚ್.ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ, ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ, ಕುರಿಪಾಳ್ಯಗಳು.

ಹಾಲು ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಪಶು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಕೆ ಹಾಲುಕುರಿಕೆ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಬಯಲನಾಡಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ರೇವಣಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಬೆಟ್ಟ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಇದೆ. ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ತೋಪು ಇದೆ. ಕುರುಚಲು ಗಿಡ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿದೆ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ,

ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕೋಯಿನಹಳ್ಳಿ, ಸಿದ್ದನಹಳ್ಳಿ, ಮಿನಿಕಟ್ಟೆಹಳ್ಳಿ, ಬೇವದಹಳ್ಳಿ, ಬನ್ನಿಕಟ್ಟೆಹಳ್ಳಿ, ಬಾಳೇಗೌಡನಹಳ್ಳಿ, ಕೂಡದಹಳ್ಳಿ, ನಾಯಿಮಡಿಹಳ್ಳಿ, ಗಂಗೆ ಬಯಲುಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಗಳಿದ್ದು, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಕೆರೆ, ಕುಂಟೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ದೊಡ್ಡ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ಕುರುಬರು, ನಾಯಕರು, ಅಗಸರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಜನಾಂಗಗಳು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಜನಾಂಗವಾರು ಕೇರಿಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೧೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೯೮೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೦೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು.

ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಪಶುಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ಒಂದು ನಂದಿನಿ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದ್ದು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ಗೂಡೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ತಳ್ಳುವ ಗಾಡಿಗಳು ಇವೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೭ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ ನಾರು, ಹಗ್ಗ ಮತ್ತು ಚೆಂಡು ಹೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಬಡಿಗತನ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಎಂಟು ಜನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಮೂರು ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿ ನಲ್ಲಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರು ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ, ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯೂ ಸಹ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ತುಮಕೂರು.

ತಿಪಟೂರು- ಹುಳಿಯಾರು ಮಧ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದ್ದು, ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕ ವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಬಿ.ಎಸ್.ಎನ್.ಎಲ್. ದೂರವಾಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದು, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಕೂಡ ಇದೆ.

ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ, ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಲಹಾ ಕೇಂದ್ರ, ಮತ್ತು ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ತಿಪಟೂರು, ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು, ಸಿಎಟಿ ಇತರೆ ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಿ ಸಂಘ, ಪಟ್ಟದಮ್ಮ ದೇವಿ ಸಂಘಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಹೆಚ್‌ಪಿಎಸ್ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಹೆಚ್.ಸಿ. ಗಂಗಮ್ಮ ಪಿಯುಸಿ ಕಾಲೇಜು ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ. ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೮೪೮. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಂಖ್ಯೆ-೦೧, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೋಟೆಲ್ ಮತ್ತು ವಸತಿಗಳು, ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು, ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಕೊತ್ತಲ ಇದ್ದು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿವೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನ ಇದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ, ಪ್ಲೇಗಿನಮ್ಮ, ವೀರಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳು ಇವೆ. ಪ್ಲೇಗಿನಮ್ಮ, ಕೆಂಪಮ್ಮ, ವೀರಭದ್ರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಹೂವಿನತೇರು, ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ,

ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಮಣ್ಣ ಎಂಬುವವರು ಲಿಂಗಾಯಿತ ಸಮುದಾಯದವರು ೬೫ ವರ್ಷ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್ ಎಂಬ ೮೦ ವರ್ಷದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತರಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ.ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಜಯದೇವಪ್ಪ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಬಂಧಿ ಲೇಖನ, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೫೦ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಶಿವಶಂಕರ್ ಕವಿಯಾಗಿ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯ ೧೧೩೮ ರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ, ಹುಲ್ಕುರಿಕೆ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ, ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಕರೆಯುವ ಈ ಗ್ರಾಮ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜನವಸತಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಕಾಡು ಗೊಲ್ಲರು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೇ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುರುಚಲು ಗಿಡ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿದೆ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ

೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

೨ ಕಿರು ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೧೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದು, ಕುರಿ ಪೋಷಣೆಯೂ ಇದೆ. ಕುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ನೀರಿಗಾಗಿ ಪರಸ್ಥಳ ಹೋಗುವುದು ಉಂಟು. ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡಿತರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದ್ದು, ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ-ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ಬಸ್ ಸಂಚಾರವಿದೆ.

ಕಾನೂನು ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ತಿಪಟೂರು, ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದೇವರ ಪೌಳಿಯಿದೆ. ದೀಪಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ದೀಪ ಏರಿಸುವ ಉತ್ಸವ,

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮುಖ್ಯಗ್ರಾಮ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯ ೧೧೩೮ ರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಇದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಲೆಗಳು ಕಪ್ಪು ಮೈ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜಾಲಿಮರ, ನೀಲಗಿರಿ, ಗೇರುಮರ, ಕಾಡುನೆಲ್ಲಿ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಚಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

೨ ಕಿರು ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಗೌಡರು, ಕುರುಬರ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೯೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು,

ಯೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದ್ದು, ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ-ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ಬಸ್ ಸಂಚಾರವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೨ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ ತಾಂಡ

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ ತಾಂಡ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩೩.೯೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ.

ಇದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ರೇವಣ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಬೆಟ್ಟವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಿಡ, ಮರ, ಪೊದೆಗಳಿವೆ, ಒಂದು ತೋಪು ಇದ್ದು ಇದು ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೨ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೬ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು ೨೦೧೪ ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೫೫೭.೫ ಮಳೆ ಆಗಿದೆ.

೧ ಸಿಸ್ಟನ್ ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಇದ್ದು, ಲಂಬಾಣಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೪೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೪೫೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೧ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ ತಾಂಡ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದ್ದು, ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ-ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಗೆ ಬಸ್ ಸಂಚಾರವಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿಗೆ ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಭೀಮಸತಿ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ದೀಪಾವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಅಮಾನಿಕೆರೆ

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಅಮಾನಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೭೨ ಎಕರೆ ಇದೆ.

ಪಶುಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಾಲು ಮೂಲದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹಾಲುಕುರಿಕೆ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಜೆರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೯ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹವಾಮಾನ ಪ್ರತಿಕೂಲದಿಂದ ಬಿಸಿಲು ಮತ್ತು ಚಳಿ ಇದ್ದು ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ರಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಚಳಿ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೮ ಡಿ.ಸೆಂ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ೭ ನಲ್ಲಿಗಳ ಇದ್ದು, ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ೨೯ ಸಿಸ್ಟನ್‌ಗಳಿವೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ, ವೀರಶೈವ, ಉಪ್ಪಾರ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪೭ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೮೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನು ಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು.

ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ, ಅರಣ್ಯ, ಕೆಇಬಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಒಟ್ಟು ೧೦ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಅಮಾನಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ-ತಿಪಟೂರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ, ಬಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಧ್ಯಮ, ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಿದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೨ ರಷ್ಟಿದೆಯೆ

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೨ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಮ್ಮ, ಕಾಳಮ್ಮ, ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕರಿಯಮ್ಮ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸೋಮನ ಕುಣಿತ, ಅಸಾದಿ ಕುಣಿತದ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸರಗ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಕಾವಲು

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಕಾವಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೯೦.೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಇದು ಬಯಲನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಲ್ಲುಗಳು, ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಚರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೫೦೯ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹವಾಮಾನ ಪ್ರತಿಕೂಲದಿಂದ ಬಿಸಿಲು ಮತ್ತು ಚಳಿ ಇದ್ದು ಕಳೆದ ೫-೬

ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಲಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಚಳಿ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೮ ಡಿ.ಸೆಂ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ನಲ್ಲಿಗಳ ಇದ್ದು, ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಜನಾಂಗದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೬ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೩ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಯಲು ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರಿಗೆ, ಅರಣ್ಯ, ಕೆಇಬಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಒಟ್ಟು ೧೦ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಕಾವಲು ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು

ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ - ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಬಸ್ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೯ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಡಸಲಮ್ಮ ಪೌಳಿ ಇದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಆರತಿ, ಬಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಬಸವ ಜಯಂತಿ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ

ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದು ಒಂದು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೩೩೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಎಕರೆ ಆಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಹೆಸರು ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಬಡಾವಣೆ, ಮಂಜುನಾಥ ಬಡಾವಣೆ, ಮಸೀದಿ ಬೀದಿ, ಕುಂಬಾರ ಬೀದಿ ಎಂಬ ಬಡಾವಣೆ ಸೇರಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು ಸ್ವರ್ಣಪುರಿ ಹೊಸಪಟ್ಟಣ, ಕಂಚುಗಾರನಹಳ್ಳಿ, ತಿಪ್ಪೇಪಾಳ್ಯ, ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಜರಿ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವದಾರ್ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ೧ ವಿಲಾಯಿತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿವೆ. ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೯೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಮೂಲವಾಗಿ ಚೌಳಹಳ್ಳಿ, ೨೫ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೫೦೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ೨ ಕೆರೆಗಳಿವೆ. ಹಿರಿಕೆರೆ, ಬಡಗಿಕೆರೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ೫೦ ನಲ್ಲಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ೧೪ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ವೀರಶೈವರು, ನಾಯಕರು, ಉಪ್ಪಾರರು, ಮುಸ್ಲಿಂ, ವೈಶ್ಯರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಜನಾಂಗದವರು ಕಿರು ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೩೮೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೯೯೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಶೀಟಿನ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೦೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು,

ಯೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಹುಣಸೆ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೦೫ ವಕೀಲ, ೬೫ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಬಡಗಿತನ, ಗುಡಿಕಾರರು ಕಾಣಬಹುದು.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ೧೫ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ೫ ಮಂದಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ರೈತ ಸೇವಾ ಸಂಘವಿದೆ. ಸೋಮವಾರದ ಸಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮಾರು ಕಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಕಾವೇರಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೦ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ

ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು ೨೫೪ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಭಾಷೆಯಿದ್ದು ೯ ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರು, ೨ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಇದ್ದು ೮೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದ್ದು, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಯಲ್ಲಿ ೨೨೧ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಇದ್ದು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೨ ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ೫ ಬೆಡ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಪಶು ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೫೦ ಮಂದಿ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೨೦೦ ಮಂದಿ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೨೫೦ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ೩ ಭತ್ತಗಳು, ೪೦ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಾಲಕರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ, ಶ್ರೀ ಕೈಲಾಸೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಚೋಳರ ಕಾಲದ ವೀರಗಲ್ಲು, ಶಿರಾ ಶಾಸನ, ಕೈಲಾಸನೇಶ್ವರ ತಾಳೆ ಪತ್ರ-ಕಾಗದ ಪತ್ರ ಇದೆ. ೩ ಕೋಟಿಗಳು, ರಾಯರ ಬಾವಿ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಸ್ಮಶಾನ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಸನವೊಂದರಲ್ಲಿ (೧೩೦೦) ಕಲ್ಲಿನಾಥ ದೇವರ ಸೇವೆಗಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದಂತಹ ೪ ಜನ ಈ ಗ್ರಾಮದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

೫೦ ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು, ೨ ಮಸೀದಿಗಳು, ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಮಠ, ಕರಿಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಮಠವಿದೆ. ಊರಿನ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯಾದ ಉಡಿಸಲಮ್ಮ ನವರ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಹೇಮಾವತಿ ರೈತ ಚಳುವಳಿ, ಆಟೋ ಚಾಲಕರ ಕನ್ನಡ ಹೋರಾಟ ಚಳುವಳಿ, ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಚಲನಚಿತ್ರ ರಂಗಭೂಮಿ ಹೆಸರಾಂತ ಕಲಾವಿದ

ನರಸಿಂಹರಾಜು, ನಾಟಕಕಾರ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ನಟರಾಜು, ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾವವೆತ್ತ ದೇವಿರಪ್ಪಾಚಾರ್, ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿರುವ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತರು.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೊಸಪಟ್ಟಣ

ಹೊಸಪಟ್ಟಣ ಗ್ರಾಮವು ಶಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೭ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಜರೆ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೩೩೩ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗದ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಹೊಂದಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ, ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿ ನವಿಲು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ, ಹಳ್ಳ, ಕೆರೆ-ಕುಂಟೆ ಇದ್ದು ೧೨ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೪ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೫ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೮೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ೩ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ೯೨ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ೪

ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂ ೦೩ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೭ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ತಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಓಟೋವನ್, ಲೆ ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ೧೪ ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಹುಣಸೆ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಶುಪಾಲನೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊಸಪಟ್ಟಣ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತುಮಕೂರು, ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು, ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ, ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು, ಸಿಎಟಿ ಇತರೆ ಬೆಂಗಳೂರು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯಗಳಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹರಚನಹಳ್ಳಿ

ಹರಚನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೭೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ. ವರಚ ಎಂಬ ಓರೆಗಣ್ಣಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಮೂಲದಿಂದ ಹರಚ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಯಲು ಗಿಡಮರಗಳ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೨೬ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ವಿಲಾಯತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ

ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕಿ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನ ಗುಂಡಿ ಹಳ್ಳಿ, ೦೪ ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ೪೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಹರಚನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಉಪ್ಪಾರ, ನಾಯಕ ಜನಾಂಗದವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೮೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೦೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು. ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗವೆಂದರೆ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಂಚನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ದೂರವಾಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ,

ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ, ಅಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಾದ ಡೊಳ್ಳು, ತಮಟೆ, ಕೋಲಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಕಲಾ ಮೇಳಗಳು, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಿಸೇವೆಯೂ, ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಬಾನ, ಬಾಯಿಬೀಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸೇವೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೈವಾಡದವರು ಪಾಲು ಮೀಸಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹರಚನಹಳ್ಳಿ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ

ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೭೫ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರ ಮನೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಯಲು ಗಿಡಮರಗಳ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಾಮಸ್ಥರುಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ದೇವ್‌ದಾರ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಗಳು ಶೇ. ೨೬ ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ವಿಲಾಯತಿ ತಳಿಗಳಾದ ಜರ್ಸಿ, ಹೆಚ್.ಎಫ್.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಿ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುಪಕ್ಷಿಯಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨೩ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೧೩೩ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗವೆಂದರೆ ಬಡಗಿಕಾರರು, ಚಿತ್ರಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ,

ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹರಚನಹಳ್ಳಿ ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಗುಡಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪ ಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡಿತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹರಚನಹಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಹರಚನಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಹರಚನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದ್ದು, ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ-ತಿಪಟೂರುಗಳಿಗೆ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೂರವಾಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೫೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್‌ನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವರ ಗುಡಿ ಇದ್ದು, ವಾರ್ಷಿಕ ದೇವರ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಆಂಜನೇಯ, ತ್ರಿಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮದವರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಲುಗೌಡನ ಕಟ್ಟೆ

ಹಾಲುಗೌಡನಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೧೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೦೬ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇದೆ.

ಹಾಲುಮತ ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮೊದಲ ನಿವಾಸಿಯಾದುದರಿಂದ ಹಾಲುಗೌಡನ ಕಟ್ಟೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಲೆಗಳು ಕಪ್ಪು ಮೈ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಗಳ ಹಾಸು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಜಾಲಿಮರ, ನೀಲಗಿರಿ, ಗೇರುಮರ, ಕಾಡುನೆಲ್ಲಿ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಕನರಿಗಳು, ಮೊಲ, ಜಿಂಕೆ, ಹಾಗೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ತೋಳ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಕುವಷ್ಟಿಯಾದ ಕೋಳಿ, ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ನವಿಲು, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೂಬೆ, ಗಿಡುಗ, ಮರಕುಟಿಕೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಬಾವುಲಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ೫೦೮ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ೧೩ ಡಿ.ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ೩೯ ಡಿ.ಸೆಂ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ, ಹಳ್ಳ, ಬುಗ್ಗೆ, ಕೆರೆ-ಕುಂಟೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಿರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರು ಇದ್ದು ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ವಕ್ಕಲಿಗರು, ಕುರುಬರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮವು ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೮೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಹಾಗೂಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ,

ಜನತಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸಾಂಬಾರ್. ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ಫಲಾವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾಡೂಟ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ಡೈರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಗಳ ಅಭಾವದಿಂದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯಾಪರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಗಿ, ತೆಂಗು ಮತ್ತು ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ತಳ್ಳುವ ಗಾಡಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿರಳವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ಕೆಲಸಗಳು ವಿರಳವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಟಿವಿಎಸ್, ಬೈಕ್‌ಗಳು, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು, ಸೈಕಲ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಲಿನ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ಸಾಧಾರಣ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಹನಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು, ಉದ್ದಿನಕಾಳು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಾಲುಗೌಡನಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್

ನಿಗಮಮಂಡಳಿ ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ, ತಂತಿ, ಮೋಬೈಲ್ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ತುಮಕೂರು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕ್ಯಾಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತುಮಕೂರು, ಸಿಎಟಿ ಯು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ೭ ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇದೆ. ಒಟ್ಟು ೨೩ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೦.೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ೪ ವಿಕಲ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ೨ ವಿಧವಾ ವೇತನ ಹಾಗೂ ೩ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕನ್ ಗುನ್ಯಾ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಸಂಘವಿದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರಾ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೂರ್ತಾಚಾರ್ ಎಂಬ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಜಾತಿಯ ೨೨ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮೂಡಲ ಪಾಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಯ ಭಾಗವತರಿದ್ದು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮ ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಂತಿಯಡಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬಂಡಿಪುರ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೧

ಬಂಡಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ಒಂದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦

ಹೆಕ್ಟೇರ್ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಬಂಡಿಪುರದ, ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ನಗರಸಭೆ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಗರಸಭೆ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೩೫೦ ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ೩ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೮೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆಚಾರಿ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ವೀರಶೈವರು, ನಾಯಕರು, ತಿಗುಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದು, ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೪೦೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೫೮೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೧ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೩೦೯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾರಿ ತೆಂಗು, ತರಕಾರಿ, ಕುರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩೭ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಎಣ್ಣೆಗಿರಣಿ, ಹೆಂಚಿನ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಕೆ, ಗ್ರಾನೈಟ್ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ತಯಾರಿಕೆಯ ೭ ಬೃಹತ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ. ೧ ರೈಸ್ ಮಿಲ್, ಒಂದು ಹುಣಸೆ ಬೀಜದ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಒಂದು ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ ಘಟಕ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ೨೦ ಮಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇದೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೬ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ನಗರಸಭಾ (ಪ್ರೆಸನ್ನ ಕುಮಾರ್) ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಒಂದು ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಒಂದು ಸೇವಾ ಸಂಘ, ಒಂದು ರೈತರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಸಹಕಾರಿ ಉಗ್ರಾಣ, ಒಂದು ಎಟಿಎಂ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೨ ಅಂಗಡಿವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇದ್ದು, ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಹಿರಿಯ ಶಾಲೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಶಾಲೆಗಳ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೂ ಸಹ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೧೦ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೬ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೦ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೬ ಹೋಟೆಲ್, ೧೫ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಗಣಪತಿ, ತಿಪಟೂರಮ್ಮ, ಕೆಂಪಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಬಂಡಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ಶಿವ ಚಿಂತನೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ತಿಪಟೂರಮ್ಮ ಮತ್ತು ಕೆಂಪಮ್ಮನ ಊರ ಹಬ್ಬವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಅಭಿನೇತ್ರಿಯಾದ ರಾಜೇಶ್ವರಿ ಈ ಭಾಗದ ಪ್ರಮುಖ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದು, ನಾಟಕ, ಧಾರವಾಹಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟೇಶಪ್ಪ-ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ ಪಾತ್ರಧಾರಿ, ನಾಗಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಿರಭಂಟ ಮೂಡಲಪಾಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ ಚಿತ್ರ ಮಂದಿರ ಮತ್ತು ಒಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಘ ಇದೆ.

ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨ ತಿಪಟೂರುಪಾಳ್ಯ

ಹಳೆ ತಿಪಟೂರುಪಾಳ್ಯವು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಹಳೆ ತಿಪಟೂರುಪಾಳ್ಯದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ

ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಿಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಗರಸಭೆ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೧೨೫ ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ೨ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ವೀರಶೈವರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದು, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೪೦೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೫೫೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೯ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೩೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾರಿ ತೆಂಗು, ತರಕಾರಿ, ಕುರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೧೪೪ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ೨ ರಾಗಿ ಮಿಲ್, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ ಐಸ್ ಕ್ರೀಮ್, ಹಾಗೂ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಿವಿಧ ತಯಾರಿಕೆಯ ೧೦ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೬ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ನಗರಸಭಾ (ಟಿ.ಆರ್.ಗಂಗಾಧರ್) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಎರಡು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಹಿರಿಯ ಶಾಲೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಶಾಲೆಗಳ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕ್ಲಿನಿಕ್ ಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೯.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ ರುಳ್ಳಿ ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ ಭತ್ತ ಮತ್ತು ವಸತಿಗಳಿವೆ. ೫ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೨ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ಹೋಟೆಲ್, ೧೮ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ತಿಪಟೂರಮ್ಮ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ, ಕೋಟೆ ಆಂಜನೇಯ, ಕಾಳಮ್ಮ, ರಾಮಮಂದಿರ, ಗಣಪತಿ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಮ್ಮ, ವ್ಯಾಸರಾಯ, ರಾಘವೇಂದ್ರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಮಸೀದಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ದೇವರುಗಳ ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹನುಮಜಯಂತಿ, ಶ್ರೀರಾಮ ನವಮಿ, ಗೌರಿಗಣೇಶ, ಕೋಟೆ ಆಂಜನೇಯ,

ಗಣಪತಿ, ರಾಮಮಂದಿರ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ತಿಪಟೂರಮ್ಮನ ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬಯ್ಯನ ಪರಿಸೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಓಕುಳಿ, ಹರಕೆ, ಕೊಂಡ, ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದ ರಾಜೇಶ್ವರಿ ಈ ಭಾಗದ ಪ್ರಮುಖ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದು, ನಾಟಕ, ಧಾರವಾಹಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದಿವಂಗತ ಹಾಸ್ಯ ಕಲಾವಿದ ನರಸಿಂಹರಾಜು ಇವರು ಅನೇಕ ಸಿನಿಮಾ, ಬೀದಿ ಬೀದಿ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸಹ ವಾರ್ಡ್ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮ ಪಾತ್ರದ ನಾಗರಾಜು, ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ ಪಾತ್ರದ ರಂಗಯ್ಯ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹರಾಜು ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರವು ಇದ್ದು, ಬಯಲು ರಂಗಮಂದಿರವಾಗಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ವಿನೋದ್ ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರವಿದ್ದು, ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಘ ಇದೆ.

ದೊಡ್ಡಪೇಟೆ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೩

ದೊಡ್ಡಪೇಟೆಯು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೩ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ದೊಡ್ಡಪೇಟೆ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಗರಸಭೆ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೧೧೬ ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ೩ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೨೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೈಶ್ಯ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬ, ವೀರಶೈವರು, ನಾಯಕರು, ಮರಾಠರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಗಾಣಿಗರು ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೩೪೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೫೪೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೯ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೩೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ದೊಡ್ಡಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ. ಬೀದಿ ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ಗೂಡೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ತಳ್ಳುವ ಗಾಡಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸರಕು ತರಕಾರಿ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಹಲಸು, ಮಾವು, ಅಮುಖ್ಯ ಸರಕುಗಳಾಗಿವೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ, ಪೋಲೀಸ್, ಸರ್ವೆ, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩೫ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ವೈದ್ಯರು, ವಕೀಲರುಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಐಟಿ. ಬಿಟಿ ಕಂಪನಿಯ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್ ಕ್ರೀಮ್, ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ೭ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೪ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ನಗರಸಭಾ (ಹರಿಬಾಬು) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಶಿಶುವಿಹಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ೨ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆ, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಿದ್ದು, ಉರ್ದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಹಿರಿಯ ಶಾಲೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಶಾಲೆಗಳ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯ, ೨ ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೩ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೬ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೯ ಹೋಟೆಲ್, ೧೯ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಕನ್ನಿಕಾಪರಮೇಶ್ವರಿ, ರಾಮಮಂದಿರ, ಪಾಂಡುರಂಗ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಕನ್ನಿಕಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವರಿಗೆ ತೇರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮನವಮಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ, ಕೊಂಡ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದಯಾನಂದಾ ಸಾಗರ್ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನವರಾಗಿದ್ದು, ಇವರು ಚಲನಚಿತ್ರ ಧಾರವಾಹಿ, ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮ

ಪಾತ್ರದ ನರಸಪ್ಪ, ಶನಿಮಹಾತ್ಮ ಪಾತ್ರದ ನಾಗರಾಜು, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ರಾಮಮಂದಿರ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೪

ರಾಮಮಂದಿರ ರಸ್ತೆಯು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೪ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಶಂಕರ್ ರಸ್ತೆ, ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ರಸ್ತೆ ಎಡಭಾಗ, ಪೋಲೀಸ್ ಮಕ್ರಾನ್ ಲೈನ್ ಅರ್ಧಭಾಗ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ರಾಮಮಂದಿರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಗರಸಭೆ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೧೫೬ ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ೧ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೩೪ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ತಿಗಳರು, ವೀರಶೈವರು, ನಾಯಕರು, ಮರಾಠರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ,

ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೩೪೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೬೦೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩೫ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೩೧೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಹಾಗೂ ಕುದುರೆ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ರಾಮಮಂದಿರದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ, ಪೋಲೀಸ್, ಸರ್ವೆ, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ವೈದ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್ ಕ್ರೀಮ್, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೫ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಬಡಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ನಗರಸಭಾ (ಫೌಜಿಯಾ ಖಾನಂ) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೩ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ೨ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆ,

ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಿದ್ದು, ಉರ್ದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಹಿರಿಯ ಶಾಲೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಶಾಲೆಗಳ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೨.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯ, ಕ್ಲಿನಿಕ್, ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೪ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೬ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ಹೋಟೆಲ್, ೧೯ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ರಾಮಮಂದಿರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ರಾಮಮಂದಿರವಿದ್ದು, ಶ್ರೀ ರಾಮನವಮಿ ಯಲ್ಲಿ ರಾಮಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ಶಿವಚಿಂತನೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ೨ ಮಸೀದಿ ಯಿದ್ದು, ಬಾಬಯ್ಯನ ಪರಿಸೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಗಂಗಣ್ಣ ತಮಟೆ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಕಥಾ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದ ನಾಗೇಗೌಡ ಈ ಭಾಗದ ಪ್ರಮುಖ ಹರಿಕಥಾ ದಾಸರಾಗಿದ್ದು, ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮ ಪಾತ್ರದ ನರಸಪ್ಪ, ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ ಪಾತ್ರದ ನಾಗರಾಜು, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಮಾವಿನತೋಪು: ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೫

ಮಾವಿನತೋಪು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೫ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಸಿದ್ದಹಳ್ಳಿ, ಆಶ್ರಮ, ಗೂಡ್ ಶೆಡ್ ರಸ್ತೆ, ಸಾರ್ಥಹಳ್ಳಿ, ಕಲ್ಲಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ವರಾರ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಮಾವಿನತೋಪು ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಐದನೇ

ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಗರಸಭೆ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೩ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೨೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ತಿಗಳರು, ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗಾಣಿಗ, ನೇಕಾರರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಟುಂಬ ಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೩೨೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೨೯೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೫ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೩೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ

ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಹಾಗೂ ಕುದುರೆ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ರಾಮಮಂದಿರದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ. ಮಾವಿನ ತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೧೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ವೈದ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಂಚಿನ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೩ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ನಗರಸಭಾ (ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಐದು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೩ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಎರಡು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಹಿರಿಯ ಶಾಲೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಶಾಲೆಗಳ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೩ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೦ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೬

ಹೋಟೆಲ್, ೨೮ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ರಾಮಮಂದಿರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪವಿದೆ. ಸಿಂಗ್ರಿ ನಂಜಪ್ಪ ಭತ್ತಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಫ್ಲೇಗಮ್, ರಾಮಮಂದಿರವಿದ್ದು, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ, ಚೌಡೇಶ್ವರಿ, ಅಯ್ಯಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ, ಶನಿಮಹಾತ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಶನಿಮಹಾತ್ಮನ ಪಲ್ಲಕಿ, ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಅಯ್ಯಪ್ಪಸ್ವಾಮಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸಪ್ಪ ಭಜನೆ ಕಲಾವಿದ, ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಕಲಾವಿದ, ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆನಂದ ವಿವಿಧ ಪಾತ್ರಧಾರಿಯಾದ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ದಲಿತ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿವಾಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಎಸ್.ಆರ್.ವಿ. ಕಾಂಪೌಂಡು: ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೬

ಎಸ್.ಆರ್.ವಿ. ಕಾಂಪೌಂಡ್ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೬ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಹಳೇಪೇಟೆ, ಬಿ.ಹೆಚ್.ರಸ್ತೆ ಬಲಭಾಗ, ಕೆ.ಆರ್. ಬಡಾವಣೆ, ಶಂಕರಮಠ ಎದುರುಗಡೆ ರಸ್ತೆ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಎಸ್.ಆರ್.ವಿ. ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಆರನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎಸ್.ಆರ್.ವಿ.ಜಯೇಂದ್ರ ಎಂಬುದು ಎಸ್.ಆರ್.ವಿ. ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಪಟೂರು ಕೆರೆ ಇದೆ. ನಗರಸಭೆ ವತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೨ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಕುರುಬರು, ತಿಗಳರು, ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಮರಾಠರು, ಗೊಲ್ಲರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್, ಮಡಿವಾಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕೆರೆ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೪೭೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೮೬೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೧ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೪೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೭ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಎಸ್.ಆರ್.ವಿ. ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಹಳೇಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೬೫ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್ ಕ್ರೀಮ್, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೬ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಾಗಿ ಬಡಗಿ, ಕಮ್ಮಾರರು, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ನಗರಸಭಾ (ಟಿ.ಎನ್. ಪ್ರಕಾಶ್) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಹಿರಿಯ ಶಾಲೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೩.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಜಯನರಸಿಂಗ್ ಹೋಂ, ಬಾಲಾಜಿ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂ, ಬಿದರೆ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂ, ಚಿರಂಜೀವಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ೪ ಕ್ಲಿನಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೩ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೩ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೮ ಹೋಟೆಲ್, ೨೭ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸಾಯಿಬಾಬ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಗುಡಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮರಾಯನ ಪಾತ್ರದ ಮೋಹನ್, ಶನಿಮಹಾತ್ಮ ಪಾತ್ರದ ನಾಗರಾಜು, ಭೀಮನ ಪಾತ್ರದ ನರಸಿಂಹರಾಜು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರಿಭಂಟಿ ಮೂಡಲಪಾಯಿ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ದಲಿತ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಘಗಳಿವೆ.

ಗಾಂಧಿನಗರ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೨

ಗಾಂಧಿನಗರ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕೆ.ಆರ್. ಬಡಾವಣೆ, ೩ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಕಿರು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಗಾಂಧಿನಗರದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೨ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೮೦ ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ೪ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ತಿಗಳರು, ಮರಾಠರು, ಗೊಲ್ಲರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಮಡಿವಾಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು

ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೩೬೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೩೨೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೬೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಐಸ್ ಕ್ರೀಮ್, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೩ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಾಗಿ ಬಡಗಿ, ಕಮ್ಮಾರರು, ಗುಡಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಎಚ್.ಸಿ. ನಾಗರಾಜು) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೧.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂಗಳಿದ್ದು, ೧ ಸಿಟಿ ಸ್ಕ್ಯಾನ್, ೨ ಲ್ಯಾಬ್, ಎರಡು ಕ್ಲಿನಿಕ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೪ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೦ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ಹೋಟೆಲ್, ೧೮ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ವಸತಿಗಳು, ಸೀತಾ ರಾಮಯ್ಯ, ಗುರುಕುಲ ಭತ್ತಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಹರಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಗೌರಿ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನ ಪಾತ್ರದ ನಂಜುಂಡಯ್ಯ, ನಲ್ಲತಂಗದ ಪಾತ್ರದ ಪ್ರಕಾಶ್, ಇವರು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಮೂಡಲಪಾಯಿ ನಾಟಕ ಇಂದಿಗೂ ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷತೆಯಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿ ಥಿಯೇಟರ್ ಎಂಬ ರಂಗಸಂಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಸತೀಶ್ ಇದರ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಾಣಿ ಸತೀಶ್ ಲೇಖಕಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶಂಕರಪ್ಪ ಲೇಔಟ್ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೮

ಶಂಕರಪ್ಪ ಲೇಔಟ್ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೮ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧೧/೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಶಂಕರಪ್ಪ ಲೇಔಟ್‌ನ ೧ನೇ, ೨ನೇ, ೩ನೇ, ೪ನೇ, ೫ನೇ, ೬ ಮತ್ತು ೭, ೮, ೯ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಗೋವಿನಪುರ ೧ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಪಂಪ್‌ಹೌಸ್ ರಸ್ತೆ, ಈ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಶಂಕರಪ್ಪ ಲೇಔಟ್ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೮ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೨೦ ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ೪ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೨೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಮರಾಠರು, ಗೊಲ್ಲರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೩೩೫ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೩೦೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೮ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ 31 ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್ ಕ್ರೀಮ್, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 4 ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಾಗಿ ಬಡಗಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಎಮ್. ಎಸ್.ಯೋಗೀಶ್) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 4 ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. 1 ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆ ಕಂಡುಬರದ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಪಕ್ಕದ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. 20.03 ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. 1 ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, 2 ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. 4 ಹೋಟೆಲ್, 14 ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಶಂಕರಮಠ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಭೀಮನ ಪಾತ್ರದ ರಂಗಪ್ಪ ತೆರದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರಿಭಂಟ ಮೂಡಲಪಾಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ತಿಪಟೂರು ಕೃಷ್ಣ ಲೇಖಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಯಿದೆ.

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ರಸ್ತೆ: ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೯

ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ರಸ್ತೆಯು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. 9 ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ 1 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ 20 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ 10.10 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಷಡಕ್ಷರ ಮಠ, ಪವನ್ ಲೇಔಟ್ ಹಿಂಭಾಗ, ಪಂಪ್ ಹೌಸ್ ರಸ್ತೆ, ಶಂಕರಪ್ಪ ಲೇಔಟ್, ಈ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಹಾಲ್ಕುರಿಕೆ ರಸ್ತೆ ಹೆಸರಲ್ಲಿ 9ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ 2100 ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ 21 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ 12 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ 1231 ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು 31 ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ 14 ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ಕುರುಬ, ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೨೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೨೦೧೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪೫ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಕುದುರೆ ಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೬೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೩ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಾಗಿ ಬಡಗಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಅನ್ವಪೂರ್ಣ ಪಟೇಲ್) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇದೆ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಇದ್ದು,

ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೩.೦೧ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಎರಡು ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೩ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೧ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೬ ಹೋಟೆಲ್, ೧೬ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬಸವೇಶ್ವರನ ಊರ ಹಬ್ಬವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಭೀಮನ ಪಾತ್ರದ ರಂಗಪ್ಪ ತೆರದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರಿಭಂಟಿ ಮೂಡಲಪಾಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಗಾಯತ್ರಿನಗರ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೧೦

ಗಾಯತ್ರಿ ನಗರ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೧೦ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡಯ್ಯನಪಾಳ್ಯ, ಹೊಸಪಾಳ್ಯ, ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಲೇಔಟ್, ಅಪೀಲ್ ಲೇಔಟ್, ಈ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಗಾಯತ್ರಿ ನಗರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೧೦ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಡ್ಡರ ಕಟ್ಟಿಯಿದೆ. ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೫ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೧೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕುರುಬ, ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಮರಾಠರು, ಗೊಲ್ಲರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೬೨೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೨೪೭೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪ್ರೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨೩೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಒಂದು ರೈಸ್ ಮಿಲ್, ಒಂದು ಹುಣಸೇ ಮರದ ಬೀಜದ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೬ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ. ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಜಿ.ಎನ್. ಯಶೋಧ) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ ಇದೆ. ಎಟಿಎಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಸಹಕಾರಿ ಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ, ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೨ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಹಿರಿಯ, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೪ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೪ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ಹೋಟೆಲ್, ೨೪ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪರಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ ಆಶ್ರಮ, ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ, ಶ್ರೀ ರಾಮಮಂದಿರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಶಂಕರ ಆನಂದ ಮಠ, ಶ್ರೀ ಪರಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ ಆಶ್ರಮ ಇದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನವಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಹರಿಕಥಾ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದ ಎಸ್.ನಾಗರಾಜು ಈ ಭಾಗದ ಪ್ರಮುಖ ಹರಿಕಥಾ ದಾಸರಾಗಿದ್ದು, ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ, ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಪಾತ್ರದ ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್, ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ ಪಾತ್ರದ ಧನಂಜಯ, ಬೀರಪ್ಪ ಪಾತ್ರದ ರವಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಘಗಳಿವೆ.

ಸೀಗೇಪಾಳ್ಯ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೧೧

ಸೀಗೇಪಾಳ್ಯ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೧೧ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಘವೇಂದ್ರಕ ಕಾಲೋನಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ ಲೇಔಟ್, ಶಂಕರನ ನಗರ, ಅಣ್ಣಾಪುರ, ಹೊಸಬಡಾವಣೆ, ಕೆ.ಎಸ್.ಪಿ. ಕಾಲೋನಿ, ಭೋವಿಪಾಳ್ಯ ೬ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಈ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಸೀಗೇಪಾಳ್ಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೧೧ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಟ್ಟೆಯಿದೆ. ೪೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಾಂಗ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ಕುರುಬ, ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಮರಾಠರು, ಗೊಲ್ಲರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೭೪೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೨೯೯೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೫ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೬೪೨ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೧೩೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಕೆ, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ವೈಷ್ಣವಿ ಅನಂತಸೇವಾ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ದಂತೆ ೬ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಾಗಿ ಬಡಗಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಹಿರಿಯ, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಶಾಲೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೪.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು ೬ ಬೆಡ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೪ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೪ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೫ ಹೋಟೆಲ್, ೧೧ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀರಂಗನಾಥ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ, ಎರಡು ಭತ್ತಗಳಿವೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಆಂಜನೇಯ, ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ, ಪರಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ, ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಪರಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ ಮಠ, ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಬಕ್ರೀದ್, ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್, ರಂಜಾನ್ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಎಂಬುವರು ತಮಟೆ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನ ಪಾತ್ರದ ಶಿವಕುಮಾರ್, ದುರ್ಯೋಧನ ಪಾತ್ರದ ಸತೀಶ್, ಇವರು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದು, ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಯಿದೆ.

ಎಸ್.ಜಿ.ಆರ್.ಎಸ್. ಸೊಸೈಟಿ: ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೧೨

ಎಸ್.ಜಿ.ಆರ್. ಎಸ್. ಸೊಸೈಟಿ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೧೨ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಹಳೇಪಾಳ್ಯ, ರಾಮಮಂದಿರರಸ್ತೆ, ಆಶ್ರಮ ಬಡಾವಣೆ,

ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ರಸ್ತೆ, ಈ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಎಸ್.ಜಿ.ಆರ್.ಎಸ್. ಸೊಸೈಟಿ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೧೨ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ.ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಟ್ಟಿಯಿದೆ. ೫೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೫ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಾಂಗ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ಕುರುಬ, ವೀರಶೈವರು, ಗೊಲ್ಲರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೮೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೨೩೦೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩೮೧ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೬೦ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಕೆ, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ವೈಷ್ಣವಿ ಅನಂತಸೇವಾ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ದಂತೆ ೬ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಾಗಿ ಬಡಗಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಹೆಚ್.ಆರ್. ಯದುನಂದನ್) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಮೂರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಎ.ಟಿ.ಎಂ.ಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೨ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಹಿರಿಯ, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಶಾಲೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೮.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಜನರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೪ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೦ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೬ ಹೋಟೆಲ್, ೧೯ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಆಂಜನೇಯ, ರಾಮಮಂದಿರ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಯಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಸಿದ್ಧಾರೂಢ ಆಶ್ರಮ ಇದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ

ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ. ಹನುಮಜಯಂತಿ, ಶ್ರೀರಾಮನವಮಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಬಕ್ರೀದ್, ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್, ರಂಜಾನ್ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಭೀಮನ ಪಾತ್ರದ ಯದುನಂದನ್, ಅರ್ಜುನನ ಪಾತ್ರದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್, ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರದ ರಂಗಣ್ಣ, ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರ ಪಾತ್ರದ ಆನಂದ್, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದು, ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ರಾಮಲಿಂಗ ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ಕಲಾಸಂಘ, ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ ಎಂಬ ರಂಗಮಂದಿರವಿದೆ.

ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆ: ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೧೩

ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೧೩ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊಸಬಡಾವಣೆಯ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೧೩ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ

೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಟ್ಟೆಯಿದೆ. ೧೧೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೨೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ಮರಾಠರು, ಗೊಲ್ಲರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೬೧೯ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೨೫೨೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೫೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಹೊಸಬಡಾವಣೆ ಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨೬ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಮಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೨ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ, ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಶಾಲೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಎರಡು ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೩ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೮ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ಹೋಟೆಲ್, ೧೨ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀರಂಗನಾಥ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ, ಎರಡು ಛತ್ರಗಳಿವೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಗಣಪತಿ, ಆಂಜನೇಯ, ಯಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಊರ ಹಬ್ಬವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಬಕ್ರೀದ್, ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್, ರಂಜಾನ್ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಪಾತ್ರದ ರಾಮಣ್ಣ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಪಾತ್ರದ ಅಜ್ಜಪ್ಪ, ಇವರು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದು, ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ದಲಿತ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಘವಿದೆ.

ವಿಜಯನಗರ: ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೧೪

ವಿಜಯನಗರ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೧೪ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕಲ್ತರು ಕಾಲೇಜು ಹಿಂಭಾಗ, ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್ ಲನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಈ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ವಿಜಯನಗರದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೧೪ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೬೦ ನಲ್ಲಿಗಿದ್ದು, ೨ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಮರಾಠರು, ಗೊಲ್ಲರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಕುಟುಂಬ ಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೫೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೨೫೯೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ

ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೫೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೧೮ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ೫ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೪ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ರೇಖಾಅನೂಷ್) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಕಲ್ತರು ಪದವಿಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಕಲ್ತರು ಪದವಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಿದ್ದು, ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೮.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದ್ದು, ೪ ಬೆಡ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು

ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೨ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೬ ಹೋಟೆಲ್, ೨೦ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಆಜನೇಯ, ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ಚೌಡಮ್ಮ, ಶ್ರೀರಾಮ, ಮಾರಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಎಂಬುವರು ತಮಟೆ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಪಾತ್ರದ ಬಸವರಾಜು, ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ ಪಾತ್ರದ ಉಗ್ರಪ್ಪ, ಹನುಮಂತದ ಪಾತ್ರದ ಗಂಗಯ್ಯ ಇವರು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದು, ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಯಿದೆ. ಹಿರಿಯ ಪತ್ರಕರ್ತ, ಕವಿ ಹುಚ್ಚೆಜ್ಜಿ ರಾಜಣ್ಣ ಇದೇ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ರಂಗಕರ್ಮಿ ಅಚ್ಯುತಕುಮಾರ್ ಕಿರುತೆರೆ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕಂಚಾಘಟ್ಟ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೧೫

ಕಂಚಾಘಟ್ಟ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೧೫ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕಂಚಾಘಟ್ಟ ಹೊಸಬಡಾವಣೆ, ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ ಬಡಾವಣೆ, ಈ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಕಂಚಾಘಟ್ಟ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೧೫ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟೆಯಿದ್ದು, ಉಳಿದ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದೆ. ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೪೮೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೬೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭಲವಾದಿ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಮರಾಠರು, ಗೊಲ್ಲರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಕ್ಲೌರಿಕ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೧೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೯೮೧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪೫೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಕಂಚಾಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩೬೦ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್

ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವೈದ್ಯ, ವಕೀಲರು, ಐಟಿಬಿಟಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೂವರು, ಒಬ್ಬರು ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿವೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೪ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಶಶಿಕಲಾ ಕೆ.ಆರ್.) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ ಶಾಸಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಕಿಡ್ಸ್ ಕೇರ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೧.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಎರಡು ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಸಮುದಾಯ ಭವನ ಭತ್ತ ಇದ್ದು, ೨ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೩ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ಹೋಟೆಲ್, ೧೮ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಮಾರಮ್ಮ, ಆಂಜನೇಯ, ಊರಹಬ್ಬ ಹಬ್ಬವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಧರ ಕಥೆಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇವೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರದ ಮೂಡ್ಲಯ್ಯ, ಉತ್ತರ ಪಾತ್ರದ ಕೃಷ್ಣ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಪಾತ್ರದ ವಸಂತಕುಮಾರ, ಕರಿಭಂಟ ಮೂಡಲಪಾಯ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಈ

ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಯಿದೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಘವಿದೆ. ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕ ಕೆ.ಆರ್. ಬಸವರಾಜು ಇದೇ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾರನಗೆರೆ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೧೬

ಮಾರನಗೆರೆ ಕಾಲೋನಿ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೧೬ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧೧/೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಶಾರದಾ ನಗರ, ಸಿದ್ದರಾಮೇಶ್ವರ ನಗರ, ಪದ್ಮಶ್ರೀ ನಗರ ಈ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಮಾರನಗೆರೆ ಕಾಲೋನಿ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೧೬ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟ ಹಾಗೂ ಗಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೪೮೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೧೮೦ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು, ೪ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೬೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ನಾಯಕರ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು

ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೬೯೫ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೨೬೫೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೫೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಕಂಚ್ಚಾಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೧೦೫ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ವೈದ್ಯರು, ವಕೀಲರು, ಐಟಿಬಿಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಗಂಧಧ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಸಣ್ಣಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ರಾಗಿ ಮಿಲ್, ಒಂದು ಹುಣಸೇ ಬೀಜದ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಡಗಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೩ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ರೇಖಾ ಅನುಪಮ) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ

ಶೇ. ೬೯.೦೫ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೨ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೬ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ಹೋಟೆಲ್, ೨೬ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗೌರಿಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಯರಾಜ್ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಪಾತ್ರದ ಮಹೇಶ್, ಲೋಹಿತಾಶ್ವನ ಪಾತ್ರದ ರಾಮಣ್ಣ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಯಿದೆ.

ವಿನಾಯಕನಗರ: ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೧೭

ವಿನಾಯಕ ನಗರ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೧೭ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧.೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಗುರುದರ್ಶನ್ ಹೋಟೆಲ್ ಬಲಭಾಗ, ಸೀತಾ ಬ್ಯಾಂಕ್, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ಮಂದಿರ, ಎಲ್.ಐ.ಸಿ. ಆಫೀಸ್, ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಫೀಸ್, ಹಾಸನ ಸರ್ಕಲ್, ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಗೇಟ್, ರೈಲ್ವೆ ಟ್ರಾಕ್, ಈ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ವಿನಾಯಕ ನಗರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೧೭ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೨೧೦ ನಲ್ಲಿಗಿದ್ದು, ೫ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೩೫೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ನಾಯಕರ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೪೮ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೨೧೪೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೫೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಕಂಚ್ಚಾಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨೫೦ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಡಲೆ ಬೀಜದ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಸಣ್ಣಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೬ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ರಾಮಮೋಹನ್) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಐದು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೇತಾಜಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಎಸ್.ವಿ.ಪಿ. ವಿದ್ಯಾಪೀಠದ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯು, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪಶು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಎರಡು ಕ್ಲಿನಿಕ್, ಬೆಂಗಳೂರು ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೨ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೦ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ಹೋಟೆಲ್, ೧೮ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಶಿವಿಶ್ವೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀರಾಮಮಂದಿರ, ಯಲ್ಲಮ್ಮದೇವಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಮಸೀದಿ ಇದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಊರ ಹಬ್ಬವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಬಕ್ರೀದ್, ರಂಜಾನ್, ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೇಮಲತಾ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆ, ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ,

ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಮನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗರಾಜು, ಶಿವನಪಾತ್ರದ ನರಸಪ್ಪ, ಭಕ್ತಮಾರ್ಕಂಡೇಯನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹರಾಜು, ವಿಶೇಷ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಬಯಲು ರಂಗಮಂದಿರ, ಹಾಗೂ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದಲಿತ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್, ಕೆ.ಇ.ಬಿ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಯಿದೆ. ಕವಿ, ಚಿಂತಕ, ಪತ್ರಕರ್ತ ಉಗಮ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್, ಕಿರುತೆರೆ ಕಲಾವಿದ ಅನಿಲ್ ಕುಮಾರ್, ಚಲನಚಿತ್ರ ಕಲಾವಿದ ಕೈಲಾಸ್, ಧರ್ಮೇಂದ್ರ ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು.

ಇಂದಿರಾನಗರ: ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೧೮

ಇಂದಿರಾ ನಗರ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೧೮ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾರುತಿನಗರ, ಆಶ್ರಯ ಬಡಾವಣೆ, ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಈ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಇಂದಿರಾನಗರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೧೮ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೨೧೦ ನಲ್ಲಿಗಿದ್ದು, ೫ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ.

ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೪೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಮರಾಠರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳ, ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೭೦೮ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೨೭೪೫ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪೦೮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಇಂದಿರಾನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩೫ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಒಂದು ಹುಣಸೇ ಬೀಜದ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಹೀಗೆ ೪ ಸಣ್ಣಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ರಾಗಿ ಮಿಲ್ ಇದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಡಗತನ ಇದ್ದಾರೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೩ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಎಂ. ನಿಜಗುಣ) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ

ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ ಇದೆ. ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕ, ಈಮೇಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್, ಕೊರಿಯರ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಮೂರು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೫ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೫ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೭ ಹೋಟೆಲ್, ೧೫ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ವೀರಭದ್ರ, ಚನ್ನಕೇಶ್ವರ, ಆಂಜನೇಯ, ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಮಸೀದಿ ಇದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಚನ್ನಕೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಊರ ಹಬ್ಬವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಬಕ್ರೀದ್, ರಂಜಾನ್, ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಾಬಯ್ಯನ ಪರಿಸೆಯನ್ನು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ರಾಮಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭೀಮನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಜಗುಣ, ಕೃಷ್ಣನ ಪಾತ್ರದ ಗಂಗಣ್ಣ, ನಾರದ ಪಾತ್ರದ ಮಂಜಣ್ಣ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರು ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಯಿದ್ದು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೧೯

ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೧೯ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು

ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಾಲೋನಿ, ರೇಣುಕಾಮಂದಿರ, ವಿನಾಯಕ ನಗರ ಈ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ರೈಲ್ವೆಸ್ಟೇಷನ್ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೧೯ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೮೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೪೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಮರಾಠರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳ, ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ೩೩೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೬೪೬ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೩೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೪೫ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್ಕ್ರೀಂ ಹೀಗೆ ೪ ಸಣ್ಣಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಡಗತನ ಇದ್ದಾರೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೨ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಸುಧಾಕರ್) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ ಇದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ೧ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಬರೋಡ, ೧ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಎಟಿಎಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಡಾಪೇಂಟ್ಲ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಕೃಷ್ಣ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೬.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಚೇತನ್ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂ, ಹೇಮಾವತಿ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂ, ನಟರಾಜ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂ, ವಿಜಯನರಸಿಂಗ್ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂ, ಗೀತಾ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಗುರುಲಿಂಗ ಭತ್ತವಿದೆ. ೧ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೫

ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ಹೋಟೆಲ್, ೨೧ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜಯದೇವ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ರೇಣುಕಾ ಮಂದಿರ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಜಯದೇವ ಮಠ, ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ರೇಣುಕಾ ದೇವಿಯ ಊರ ಹಬ್ಬವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ರಾಮನ ಪಾತ್ರದ ಶಿವಣ್ಣ, ಹನುಮಂತನ ಪಾತ್ರದ ನಾಗೇಶ್, ಮೂಡಲಪಾಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದಲಿತ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್, ವೀರಶೈವ ಮಂದಿರ, ಯೋಗಾ ಶಾಲೆ, ನೇತಾಜಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ, ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಯಿದ್ದು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಾಂಧಿ ನಗರ ಬಿ. : ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೨೦

ಗಾಂಧಿನಗರ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೦ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧಿನಗರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ೨೦ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೨೧೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೪ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೬೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಮರಾಠರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳ, ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೨೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೨೨೯೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೪೨೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨೯ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹುಣಸೇ ಬೀಜದ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ವಿಜಯ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ, ಆಶಾ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿದ್ದು, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಮಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ ಹೀಗೆ ೫

ಸಣ್ಣಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ರಾಗಿ ಮಿಲ್, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೨ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಕುಸ್ತರ್ ಉನ್ನೀಸಾ) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ರೈಲು ಮಾರ್ಗ, ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಇದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ. ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ, ಈ ಮೇಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್, ಡಿಟಿಹೆಚ್ ಕೊರಿಯರ್ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಒಂದು ಎ.ಟಿ.ಎಂ. ಸೌಲಭ್ಯ, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೨ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಉರ್ದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇದೇ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಉದಯಭಾರತಿ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೮ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಎರಡು ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೨ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೮ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ಹೋಟೆಲ್, ೧೮ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಶನಿಮಹಾತ್ಮ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಮಸೀದಿ, ದರ್ಗಾಗಳಿವೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾತ್ರದ ವೆಂಕಟೇಶ್, ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರದ ಚಂದ್ರಣ್ಣ, ಸೂತ್ರಧಾರಿ ಪಾತ್ರದ ಶಂಕರಣ್ಣ, ಸೃದವ ಪಾತ್ರದ ವೆಂಕಟಪ್ಪ, ಕರಿಭಂಟ ಮೂಡಲಪಾಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಯಿದ್ದು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಲಾವಿದರಾದ ಡೈರಿ ನಾಗರಾಜ್ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದೆ ನಳಿನಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿರುವ ಕಲಾವಿದರು ಈ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗಾಂಧಿ ನಗರ ಹೊಸ ವಿಸ್ತರಣೆ: ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೨೧

ಗಾಂಧಿನಗರ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೧ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧಿನಗರ ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೨೧ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೨೧೨ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೬ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೮೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಮರಾಠರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳ, ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೪೩೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೮೮೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೧೧ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ೬ ಸಣ್ಣಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಡಗಿತನ ಇದ್ದಾರೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೩ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಸೈಯದ್ ಅಮಾನುಲ್ಲಾ) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ರೈಲು ಮಾರ್ಗ, ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಇದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ. ದೂರವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ, ಈ ಮೇಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್, ಡಿಟಿಹೆಚ್ ಕೊರಿಯರ್ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೨ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಉದಯ ಭಾರತಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಪದವಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ, ಮತ್ತು ಪದವಿ ನೆಹರು

ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ, ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೬.೦೨ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ೨ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೦ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೫ ಹೋಟೆಲ್, ೨೧ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗದವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅಂಜನೇಯ, ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಮಸೀದಿ ಇದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗಂಗಯ್ಯ ತಮಟೆ ವಾದ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಸುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನ ಪಾತ್ರದ ರಾಕೇಶ್, ಕೃಷ್ಣನ ಪಾತ್ರದ ಮೇಲಯ್ಯ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರು ಶೌರ್ಯತೆರೆದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರಿಭಂಟ ಮೂಡಲಪಾಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಹಿಪ್ಪೆತೋಪು: ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೨೨

ಹಿಪ್ಪೆತೋಪು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೨ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧಿನಗರ, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಬಡಾವಣೆ, ಆಶ್ರಯ ಬಡಾವಣೆ, ಈ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಹಿಪ್ಪೆತೋಪು ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೨೨ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೨೮೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೬೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಲಿಂಗಾಯಿತರ, ಮಡಿವಾಳ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೪೩೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೯೩೩ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೯ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೩೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮ ಕೊಕನಟ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಯಾಗಿದ್ದು, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಮಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಒಂದು ರಾಗಿ ಮಿಲ್, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ಬಡಗತನ ಇದ್ದಾರೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೨ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಡಿ. ಗೀತಾ) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಎಟಿಎಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವು ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಇದೆ. ಒಂದು ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವು ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಭಾಗದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೭.೦೬ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಭತ್ತವಿದೆ. ೩ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೬ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೫ ಹೋಟೆಲ್, ೨೦ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಊರ ಹಬ್ಬವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತ ಆರತಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಾಗೂ ರಂಜಾನ್, ಬಕ್ರೀದ್, ಬಾಬಯ್ಯನ ಪರಿಸೆ, ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ನಾರದನ ಪಾತ್ರದ ಶಂಕರಪೂಜಾರಿ, ಕೃಷ್ಣನ ಪಾತ್ರದ ಭೀಮಣ್ಣ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರು ಶೌರ್ಯತೆರೆದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕರಿಭಂಟ ಮೂಡಲಪಾಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ವೆಂಕಟೇಶ್ ತಮಟೆ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದಲಿತ ಸಂಘ, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಯೋಗಶಾಲೆ ಇದೆ. ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೩

ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಬಡಾವಣೆ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೩ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ೭-೧೨ ನೇ ಕ್ರಾಸ್‌ವರೆಗೂ, ಭೋವಿ ಕಾಲೋನಿ, ೧ರಿಂದ ೭ನೇ ಕ್ರಾಸ್‌ವರೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ, ಈ ಕಿರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಬಡಾವಣೆ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೨೩ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ.ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೧೧೯ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೩೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು,

ಮರಾಠರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಮಡಿವಾಳ, ಕ್ಲೌರಿಕ, ನಾಯಕರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೪೬೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೮೯೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೨ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿವೆ. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೬೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೫ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೫೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಕನಟ್, ಕಲ್ಲುತರು ತೆಂಗಿನ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಐಸ್ ಕ್ರೀಂ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ ಇದ್ದಾರೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೩ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಜಹಾರಾ ಜನೀನ್) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ೪ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೨ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ

ಪಾಠಶಾಲೆ, ಎರಡು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಒಂದು ಉರ್ದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಈ ಭಾಗದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೩ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಎರಡು ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಸಮುದಾಯ ಭವನ ಛತ್ರವಿದೆ. ೩ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೬ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೬ ಹೋಟೆಲ್, ೨೯ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಮಸೀದಿ ಇದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಊರ ಹಬ್ಬವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತ ಆರತಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಾಗೂ ರಂಜಾನ್, ಬಕ್ರೀದ್, ಬಾಬಯ್ಯನ ಪರಿಸೆ, ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಪಾತ್ರದ ಗಿರಿಯಪ್ಪ, ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ ಪಾತ್ರದ ನಾಗರಾಜು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರು ಶೌರ್ಯತೆರೆದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಾದ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನವರೆ ಆಗಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ.

ಗಾಂಧಿನಗರ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ.

೨೪

ಗಾಂಧಿನಗರವು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೪ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧಿನಗರ ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೨೪ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ

ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ.ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಓಣಿನಲ್ಲಿಗಿದ್ದು, ೨ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೧೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಮರಾಠರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಮಡಿವಾಳ, ಕುಟುಂಬ ಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೩೫೨ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೭೨೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೧ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೨೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೪ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗಾಂಧಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩೩ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ೧ ರಾಗಿ ಮಿಲ್, ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ದಂತೆ ೧ ಗ್ಯಾರೇಜ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ರೋಷನ್ ಖಾನ್) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ರೈಲು ಮಾರ್ಗ, ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೨ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೨ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಒಂದು ಉರ್ದು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಒಂದು ಕ್ಲಿನಿಕ್ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಭತ್ತವಿದೆ. ೨ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೨ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ಹೋಟೆಲ್, ೧೯ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅಂಜನೇಯ, ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಊರ ಹಬ್ಬವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ರಂಜಾನ್, ಬಕ್ರೀದ್ ಹಾಗೂ ಬಾಬಯ್ಯನ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಭೀಮನ ಪಾತ್ರದ ನಂಜೇಗೌಡ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರು ಶೌರ್ಯತೆರೆದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರಿಭಂಟ ಮೂಡಲಪಾಯ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ಹರೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸುವ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಎಲ್.ಪಿ.ನಾಗರಾಜ್ ಲೇಖಕರಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಂಘಟಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಭೋವಿ ಕಾಲೋನಿ: ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೫

ಭೋವಿ ಕಾಲೋನಿಯು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೫ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೦ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಭೋವಿ ಕಾಲೋನಿ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೨೫ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೦೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೬೮ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ

ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬೋವಿ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಮರಾಠರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಗೊಲ್ಲರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಮಡಿವಾಳ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ೪೧೫ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೯೪೭ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೨ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೨೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗಾಂಧಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೧೦೫ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೨ ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಒಂದು ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗ ಇದ್ದಾರೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೨ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು

ನಗರಸಭಾ (ಎಂ. ಗಣೇಶ್) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ರೈಲು ಮಾರ್ಗ, ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಒಂದು ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೬ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೨೦ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೭ ಹೋಟೆಲ್, ೧೨ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮಾರಿಯಮ್ಮ, ಮಾದೇಶ್ವರ, ಯಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಊರ ಹಬ್ಬವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸುರೇಶ್ ತಮಟೆ ಬಾರಿಸುವ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಲ್ಲತಂಗ ಮಹಾರಾಜನ ಪಾತ್ರದ ಶಿವರಾಜು, ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ ಪಾತ್ರದ ಶ್ರೀಧರ್ ಇವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಡಲಪಾಯ ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಕರಿಬಸಪ್ಪ ಕಾಲೋನಿ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೬

ಕರಿಬಸಪ್ಪ ಕಾಲೋನಿಯು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೬ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧೧/೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಭೋವಿಕ್ರಾಸ್, ೧ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ೨ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಈ ಕಿರುಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಕರಿಬಸಪ್ಪ ಕಾಲೋನಿ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೨೬ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೧೧೮ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೩ ಕೈ ಪಂಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಮರಾಠರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಗಾಣಿಗ, ಮಡಿವಾಳ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ೩೫೫ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೮೦೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೫೫ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೨೫೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗಾಂಧಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೧೨೦ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಣಸೇ ಬೀಜದ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಇದೆ. ಒಂದು ರಾಗಿ ಮಿಲ್, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗತನ ಇದೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೩ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಅಬ್ಜಲ್ ಖಾದರ್) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಎಟಿಎಂ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಒಂದು ಉರ್ದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಒಂದು ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇದ್ದು, ಒಂದು ಮದೀನಾ ಷಾದಿ ಮಹಲ್ ಭತ್ತ, ೩ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೦ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ಹೋಟೆಲ್, ೧೮ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಯಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಊರ ಹಬ್ಬವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಮಸೀದಿ ಇದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಬಕ್ರೀದ್, ರಂಜಾನ್ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ನಾರದನ ಪಾತ್ರದ ರಂಗಪ್ಪ, ಶಕುನಿ ಪಾತ್ರದ ಮಂಜಣ್ಣ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರಿಭಂಟಿ ಮೂಡಲಪಾಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಟಾಕೀಸು ಇರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಹಜರತ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ, ಬಡವರಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಿರತ ಕರಿಬಸವಯ್ಯನವರು.

ವಿವೇಕಾನಗರ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೭

ವಿವೇಕಾನಗರವು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೭ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅರಸು ನಗರ ಈ ಕಿರುಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ವಿವೇಕಾ ನಗರದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೨೭ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೧೮೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೧ ಕೈ ಪಂಪು ಇದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೫ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಮರಾಠರು, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೩೪೦ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೪೫೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೪ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೨೪೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨೭ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಯಿಲ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ ಮುಂತಾದ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಗತನ ಇದೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೩ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು

ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಗಣೇಶ) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೫.೦೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇದ್ದು, ೨ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳು, ೧೨ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೬ ಹೋಟೆಲ್, ೩೧ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಯಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಊರ ಹಬ್ಬವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಮಸೀದಿ ಇದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಬಕ್ರೀದ್, ರಂಜಾನ್ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಭೀಮನ ಪಾತ್ರದ ಕೆಂಪಯ್ಯ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರದ ಪಾತ್ರದ ಶಿವಕುಮಾರ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರಿಭಂಟ ಮೂಡಲಪಾಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್ ನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಬಸವೇಶ್ವರ ನಗರ: ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೮

ಬಸವೇಶ್ವರ ನಗರವು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೮ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ನೆಹರು ಈ ಕಿರುಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಬಸವೇಶ್ವರ ನಗರದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೨೮ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೧೮೬ ನಲ್ಲಿಗಿದ್ದು, ೧ ಕೈ ಪಂಪು ಇದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೨೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಮರಾಠರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಕ್ಷೈರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳ, ಉಪ್ಪಾರ, ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೪೭೫ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೮೩೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೫ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೧೭೫ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೨ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಸವೇಶ್ವರ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೩೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಸ್ವತಂತ್ರ ವೈದ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡೇಕಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ ಆಯಿಲ್ ಮಿಲ್, ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಿಲ್, ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ರೈಸ್ ಮಿಲ್, ಒಂದು ರಾಗಿ ಮಿಲ್ ಮಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ ಮುಂತಾದ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ ಇದೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೧ ಗ್ಯಾರೇಜ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಭಕುಳಾದೇವಿ) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೨ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೮.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇದ್ದು, ೧ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿ, ೬ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೩ ಹೋಟೆಲ್, ೨೧ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಯಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಊರ ಹಬ್ಬವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಮಸೀದಿ ಇದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಬಕ್ರೀದ್, ರಂಜಾನ್ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಭೀಮನ ಪಾತ್ರದ ಕೆಂಪಯ್ಯ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರದ ಪಾತ್ರದ ಶಿವಕುಮಾರ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರಿಭಂಟಿ ಮೂಡಲಪಾಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಟಾಕೀಸ್ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೨೯

ಲಕ್ಷ್ಮೀಟಾಕೀಸ್ ಈಸ್ಟ್ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೨೯ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಟಾಕೀಸ್ ಈಸ್ಟ್‌ನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೨೯ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೧೫೬ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ಕೈ ಪಂಪು ಇದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೬ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಮರಾಠರು, ಆದಿವಾಸಿ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಕ್ಷೌರಿಕ,

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಮಡಿವಾಳ, ಉಪ್ಪಾರ, ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೪೧೧ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೨೨೮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೨ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೩೦೧ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೩ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಟಾಕೀಸ್ ಈಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೨೨ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಸ್ವತಂತ್ರ ವೈದ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಆಯಿಲ್ ಮಿಲ್, ಒಂದು ರೈಸ್ ಮಿಲ್, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ ಮುಂತಾದ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗತನ ಇದೆ. ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೨ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಲೋಕೇಶ್) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೪ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೨ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೬೯.೦೧ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇದ್ದು, ೩ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿ, ೧೬ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೬ ಹೋಟೆಲ್, ೨೬ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ, ಆಂಜನೇಯ, ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಭೀಮನ ಪಾತ್ರದ ಕುಮಾರ, ವಿಕ್ರಮರಾಯನ ಪಾತ್ರದ ನಾರಾಯಣ, ಅರ್ಜುನ ಪಾತ್ರದ ಲೋಕೇಶ್, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರಿಭಂಟ ಮೂಡಲ ಪಾಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರ, ಒಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಘವಿದ್ದು, ಒಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ ಭವನ, ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟ ಗಳಿದ್ದು, ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಗೊರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ: ವಾರ್ಡ್ ನಂ.೩೦

ಗೊರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯು ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೩೦ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಆಶ್ರಮಲೇಔಟ್, ಟಿ.ಎಲ್.ಪಾಳ್ಯ, ಈ ಕಿರುಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಗೊರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೩೦ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೨೧೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ಕೈ ಪಂಪು ಇದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೧೮ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಮರಾಠರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ, ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ೪೫೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೨೦೩ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಚ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೨ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೩೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೧೫೭ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಸಿಮೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ನೇಗಿಲು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಮಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಹಾಗೂ ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಮುಂತಾದ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಎರಡು ರಾಗಿ ಮಿಲ್, ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೨ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳು ಇವೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ರಾಜಶೇಖರ ಜಿ.ಬಿ.) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯ, ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್) ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ೩ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇದೇ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೨.೦೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಎರಡು ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇದ್ದು, ೪ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿ, ೧೩ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೪ ಹೋಟೆಲ್, ೧೮ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಂಜುನಾಥ, ಆಂಜನೇಯ, ಬಸವಣ್ಣ, ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ಭೈರವೇಶ್ವರ, ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಊರ ಹಬ್ಬವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಎದುರೆತ್ತಿ ಆರತಿ, ಬಾನ, ಬ್ಯಾಟಿಯ ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮರಾಯನ ಪಾತ್ರದ ರಂಗಪ್ಪ, ತೇಲಿಶೆಟ್ಟಿ ಪಾತ್ರದ ನಾರಾಯಣ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಲಾವಿದರಾ ಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ : ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೩೧

ಎ.ಕೆ.ಕಾಲೋನಿ ತಿಪಟೂರು ನಗರಸಭೆಯ ವಾರ್ಡ್ ನಂ. ೩೧ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ೧ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿನ ೩೧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿ ೧೧.೬೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಸದಾಶಿವನಗರ, ವೈ.ಟಿ. ರಸ್ತೆ ಈ ಕಿರುಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ೩೧ ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ-ನಗರ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಮಿಲನ ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರ, ತೋಟದ ಸಾಲು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಮುಂಗುಸಿ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಟಹಸು, ಸೀಮೆಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ನಾಟಿ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಗಿಳಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗೊರವಂಕ, ಗೂಬೆ, ಗೌಜುಗ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಮರಕುಟಿಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ೩೧೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ೩೨ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಮತ್ತು ಚಳಿ ೧೭ ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಂ. ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೨೧೦ ನಲ್ಲಿಗಳಿದ್ದು, ೨ ಕೈ ಪಂಪು ಇದೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಇದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕಸುಬಿಗಾಗಿ ೩೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ವೀರಶೈವರು, ತಿಗಳರು, ಗೊಲ್ಲರು, ಮರಾಠರು, ನಾಯಕರು, ಆದಿದ್ರಾವಿಡ,

ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಡಿವಾಳ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಕಿರು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೩೨೪ ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ೧೨೫೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಹೆಂಚಿನ, ಶೀಟಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೦ ನಿವೇಶನ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ೨೨೪ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯದ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಅಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಡೂಟ, ಪಾಯಸ, ಹೋಳಿಗೆ ಭೋಜನಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ೧ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇದ್ದು, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಟೆಂಪೋ, ಲಾರಿ, ಆಟೋ, ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ. ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಇದೆ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎ.ಕೆ. ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸರಕಾಗಿ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಲೀಸ್, ಅಂಚೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ೫೬ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೊಕನಟ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು, ಒಂದು ರಾಗಿ ಮಿಲ್, ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೧ ಗ್ಯಾರೇಜ್ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಿಪಟೂರು ನಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಗರಸಭಾ (ಪ್ರಭು) ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭಾ ನೌಕರರು ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಯೂಟ, ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಶೌಚಾಲಯ,

ಉಚಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಗೂ ಸಮವಸ್ತ್ರ ವಿತರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇದೇ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೭೦.೦೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಎರಡು ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ, ವಿಕಲ ಚೇತನ, ವಿಧವಾ ವೇತನ ಮತ್ತು ಮಾಸಾಶನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇದ್ದು, ೩ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿ, ೧೦ ಗೋಡೌನ್‌ಗಳಿವೆ. ೬ ಹೋಟೆಲ್, ೧೮ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಫ್ಲೇಗಮ್ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದಂತೆ ದಸರಾ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗಣೇಶ-ಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನಲ್ಲತಂಗ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ನಾರದನ ಪಾತ್ರದ ನರಸಿಂಹರಾಜು, ಶಕುನಿ ಪಾತ್ರದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್‌ನವರಾದ ಉಮೇಶ್‌ವರರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್ ಇದೆ.

ಕೇತ್ರ ತಜ್ಞರು

೧. ಬಿ.ಕೆ. ಮಾರಯ್ಯ, ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಇಡಿ.

೨. ಬಿ.ವಿ. ಸುಜಾತ, ಎಂ.ಎ.,

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ದರ್ಶನ, ಸಂ. ಸಿ.ಎನ್. ಭಾಸ್ಕರಪ್ಪ

೨. ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯಾ ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಂ.೧೨

೩. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಜಾನಪದೀಯ ನೆಲೆಗಳು - ಡಾ|| ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಯಣ್ಣೆಕಟ್ಟೆ

೪. ಕಲ್ಪಶೋಧ - ಡಾ|| ಎನ್.ಯೋಗೀಶ್ವರ್

೫. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಜಾತ್ರೆಗಳು - ಡಾ|| ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಯಣ್ಣೆಕಟ್ಟೆ

೬. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರು - ಡಾ|| ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಯಣ್ಣೆಕಟ್ಟೆ

ಮಾಹಿತಿ - ಪರಾಮರ್ಶೆ

೧. ಡಾ. ಡಿ.ವಿ. ಪರಮಶಿವಮೂರ್ತಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

೨. ಪ್ರೊ|| ಶಂಕರಲಿಂಗಪ್ಪ, ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಹೊಸಹಳ್ಳಿ

೩. ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಮಂಜುನಾಥ್, ಶಿಕ್ಷಕ, ಭಾಗವತರು, ತಿಪಟೂರು

೪. ಡಾ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ ಹೊಲತಾಳ್, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕಲ್ಪತರು ಕಾಲೇಜು, ತಿಪಟೂರು

೪. ಡಾ. ವೆಂಕಟೇಶ್, ಡಾ. ಲಲಿತಾಕ್ಷಮೂರ್ತಿ, ತಿಪಟೂರು

೫. ಪಿ.ಮಂಜುನಾಥ್, ಗೋಮಾರ್ಥನಹಳ್ಳಿ